

Tirsdag den 10. september 2024 (D)

1

106. møde

Tirsdag den 10. september 2024 kl. 9.00

Dagsorden

1) 1. behandling af lovforslag nr. L 191:

Forslag til finanslov for finansåret 2025.
Af finansministeren (Nicolai Wammen).
(Fremsættelse 30.08.2024).

2) 1. behandling af lovforslag nr. L 192:

Forslag til lov om fastsættelse af udgiftslofter for stat, kommuner og regioner for finansåret 2028.
Af finansministeren (Nicolai Wammen).
(Fremsættelse 30.08.2024).

3) Valg af 4 medlemmer og 4 suppleanter til Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

Kl. 09:00

Meddelelser fra formanden

Formanden (Søren Gade):

Mødet er åbnet.

Fra statsministeren har jeg modtaget breve om,

at det efter statsministerens indstilling ved kongelig resolution af 15. og 29. august 2024 samt 9. september 2024 blev bestemt, at ledelsen af de under Kulturministeriet hørende forretninger fra og med den 19. august 2024 til og med den 17. november 2024 overdrages til uddannelses- og forskningsminister, Christina Egelund,

at ressortansvaret for alle opgaver, kontrakter og serviceaftaler vedrørende it-drift, der vedrører Det Jyske Musikkonservatorium, overføres fra kulturministeren til finansministeren pr. 1. september 2024,

om den pr. 29. august 2024 gennemførte regeringsændring, og

at ledelsen af de under By-, Land- og Kirkeministeriet hørende forretninger samt ledelsen af de under Udenrigsministeriet hørende forretninger, der vedrører nordisk samarbejde, til og med den 22. september 2024 overdrages til transportminister Thomas Danielsen.

Meddelelserne vil fremgå af www.folketingstidende.dk.

[»Folketingets formand

Efter min indstilling er det ved kongelig resolution af 15. august 2024 bestemt, at ledelsen af de under Kulturministeriet hørende forretninger fra og med den 19. august 2024 til og med den 17. november 2024 overdrages til uddannelses- og forskningsminister Christina Egelund.

Jeg beder formanden underrette Folketinget herom.

Mette Frederiksen
/Henrik Skovgaard-Petersen«].

[»Folketingets formand

Efter min indstilling er det ved kongelig resolution af 29. august 2024 besluttet

at afskedige i nåde minister for udviklingssamarbejde og global klimapolitik Dan Jannik Jørgensen og social- og boligminister Pernille Rosenkrantz-Theil fra de dem hidtil betroede ministerstillinger,

at bestemme at der oprettes et Ministerium for Samfundssikkerhed og Beredskab, således at der til dette ministerium overføres følgende sagsområder, idet den nærmere fastlæggelse af ministerens ansvarsområde vil ske ved kongelig resolution:

fra Forsvarsministeriet: ressortansvaret for beredskabsområdet, herunder Beredskabsstyrelsen og implementering af direktiv om kritiske enheders modstandsdygtighed (CER-direktivet), sager vedrørende cybersikkerhed og digital informationssikkerhed, herunder Center for Cybersikkerhed bortset fra Netsikkerhedstjenesten og de øvrige dele af Center for Cybersikkerhed, som varetager den operative defensive cyberindsats samt opgaver vedrørende Forsvaret, opgaven som national it-sikkerhedsmyndighed, sager vedrørende sikkerhed og beredskab på teleområdet, akkreditering af it-systemer til behandling af klassificerede oplysninger, standarder for cybersikkerhed, sager vedrørende implementering af direktiv om foranstaltninger til sikring af et højt fælles cybersikkerhedsniveau i hele Unionen (NIS2-direktivet), sager vedrørende sikker kommunikation, herunder vedrørende REGNEM- og SMART-systemerne til klassificeret kommunikation, sager vedrørende kystredningstjenesten samt sager vedrørende havmiljøberedskabet, herunder ansvaret for og dedikerede kapaciteter til bekæmpelse af miljøhændelser i havet og omkring maritim energiinfrastruktur,

fra Justitsministeriet: sager vedrørende generel forsyningsikkerhed, herunder Styrelsen for Forsyningsikkerhed, sager vedrørende generel rådgivning om forebyggelse af terror- og spionagetruslen, sager og opgaver vedrørende koordination af national krisestyring og -kommunikation, herunder den Nationale Operative Stab og Det Centrale Operative Kommunikationsberedskab, sager vedrørende fysisk informationssikkerhed, herunder opgaven som national informationssikkerhedsmyndighed og sikkerhedscirculæret, sager vedrørende alarmcentralerne og SINE-systemet, sager og opgaver i medfør

af strandingsloven og lov om tillæg til strandingsloven af 10. april 1895 og sager vedrørende lov om erstatning for atomskader (nukleare skader),

fra Finansministeriet: sager vedrørende sikker kommunikation, herunder Statens IT's TTJ-system,

fra Erhvervsministeriet: sager vedrørende cybersikkerhedscertificering og -tilsyn, sager vedrørende lodsområdet samt sager vedrørende sejladsikkerhed,

fra Miljøministeriet: sager vedrørende havmiljøberedskabet, herunder beredskabsplaner i tilfælde af forurening fra olie og gasplatforme og øvrige platforme i medfør af beredskabsbekendtgørelsen, sager vedrørende stormflodberedskabet samt sager vedrørende koordination af vandsektorberedskab og kystbeskyttelsesprojekter,

fra Digitaliserings- og Ligestillingsministeriet: sager og opgaver vedrørende digital informationsikkerhed, herunder national strategi for cyber- og informationsikkerhed, implementering af ISO 27001-standarden om informationsikkerhed, cyberhotline for digital sikkerhed, Cybersikkerhedsrådet, cybersikkerhedspagten og sikker-digital.dk og sager vedrørende implementering af direktiv om foranstaltninger til sikring af et højt fælles cybersikkerhedsniveau i hele Unionen (NIS2-direktivet),

fra Uddannelses- og Forskningsministeriet: sager vedrørende deponering af radioaktivt affald,

fra Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet: sager vedrørende koordination af håndte-ringen af konkrete sikkerhedshændelser vedrørende kritisk infrastruktur på havet, herunder søkabler, rørledninger, vindmølleparker, boreplatforme mv.,

at bestemme

at der oprettes et Ministerium for Grøn Trepert, således at der til dette ministerium overføres følgende sagsområder, idet den nærmere fastlæggelse af ministerens ansvarsområde vil ske ved kongelig resolution:

fra Miljøministeriet: sager vedrørende beskyttede områder, fredede områder, strandbeskyttelseslinje, sager vedrørende skove, sager vedrørende implementering af vandrammedirektivet samt sager vedrørende miljøregulering af husdyrbrug, sager vedrørende arealforvaltning bortset fra sager vedrørende nationalparker, nationalparker og friluftsliv, samt sager vedrørende vandmiljø bortset fra akvakultur, miljøfarlige stoffer og spildevandslovgivningen,

fra Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri: ressortansvaret for sager vedrørende udmøntning og administration af midler fra EU's fælles landbrugspolitik, jordudtagningsindsatser, kvælstofindsatsen, jordbrugskontrol, økologi, klimaanalyse på landbrugsområdet, udvikling af grønne teknologier og bioøkonomi samt Landbrugsstyrelsen bortset fra følgende områder: sager vedrørende deltagelse i landbrugs- og fiskerisamarbejdet i EU og internationalt, sager vedrørende hegnsloven, sager vedrørende mark- og vejfredsloven, sager vedrørende promille- og produktionsafgiftsfondene, sager vedrørende Plantefonden, sager vedrørende Grønt Udviklings- og Demonstrationsprogram (GUDP) samt sager vedrørende planter og biosikkerhed,

at bestemme

at der oprettes et Ældreministerium, således at der til dette ministerium overføres følgende sagsområder:

fra Social-, Bolig- og Ældreministeriet: ressortansvaret for sager vedrørende ældreområdet, herunder tilbud om personlig pleje og praktisk hjælp, forebyggelse, rehabilitering og genoptræning mv., samt ressortansvaret for sager vedrørende plejehjem og beskyttede boliger,

at bestemme

at betegnelsen for Social-, Bolig- og Ældreministeriet ændres til Social- og Boligministeriet,

at bestemme

at det hidtidige Ministerium for Digitalisering og Ligestilling omdannes til et Digitaliseringsministerium, således at der til dette ministerium overføres følgende sagsområder, idet den nærmere fastlæggelse af ministerens ansvarsområde vil ske ved kongelig resolution:

fra Finansministeriet: ressortansvaret for sager vedrørende digitalisering, herunder sekretariatsbetjeningen af Digital Taskforce for kunstig intelligens i den offentlige sektor,

fra Erhvervsministeriet: ressortansvaret for sager vedrørende regulering af tech-virksomheder, herunder sager vedrørende EU-retsakter bortset fra sager vedrørende forordning om åbne og fair markeder i den digitale sektor (DMA-forordningen), sager vedrørende digitale markeder, herunder ressortansvaret for Center for Tech, ressortansvaret for DSA-tilsynet og ressortansvaret for sekretariatsbetjeningen af ekspertgruppe om tech-giganter,

fra Indenrigs- og Sundhedsministeriet: ressortansvaret for CPR-administrationen,

fra Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet: ressortansvaret for sager vedrørende tele-forsyning, herunder lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester (teleloven) bortset fra de under erhvervsministeren hørende opgaver vedrørende loven, lov om radiofrekvenser, lov om radioudstyr og elektromagnetiske forhold, lov om etablering og fælles udnyttelse af master til radiokommunikationsformål og udnyttelse af infrastruktur til opsætning af trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde m.v. (masteloven) og lov om standarder for transmission af tv-signaler og interoperabilitet for digital jordbaseret radiotransmission m.v., inklusive de til området hørende institutioner mv.,

fra Kulturministeriet: ressortansvaret for sager vedrørende tech-området, herunder sociale medier og gaming samt Center for sociale medier, tech og demokrati,

at bestemme

at ressortansvaret for sager vedrørende turisme overføres fra Erhvervsministeriet til By-, Land- og Kirkeministeriet,

at bestemme

at ressortansvaret for Ligestillingsafdelingen med tilhørende sagsområder overføres fra Ministeriet for Digitalisering og Ligestilling til Miljøministeriet,

at bestemme

at betegnelsen Miljøministeriet ændres til Miljø- og Ligestillingsministeriet,

at bestemme

at miljøminister Magnus Johannes Heunicke fremover skal betegnes som miljøminister og minister for ligestilling,

at fritage skatteminister Jeppe Bruus Christensen for denne stilling og udnævne ham til minister for grøn trepart,

at fritage digitaliseringsminister og minister for ligestilling Marie Bjerre Holst for denne stilling og udnævne hende til europaminister,

at bestemme

at følgende under udenrigsministeren hørende områder henlægges til europaministeren: sager vedrørende europapolitiske opgaver, herunder det danske EU-formandskab,

at bestemme, at den departementale ekspedition af sager vedrørende disse forretningsområder sker i Udenrigsministeriet under ledelse af europaministeren og på dennes ansvar,

at bestemme

at sager vedrørende såvel multilateralt som bilateralt udviklingsarbejde henlægges til udenrigsministeren,

at bestemme

at sager vedrørende globalt klimasamarbejde og forhandlinger henlægges til klima-, energi- og forsyningsministeren,

at udnævne

medlem af Folketinget Torsten Schack Pedersen, Ridder af 1. grad af Dannebrogordenen, til minister for samfundssikkerhed og beredskab,

overborgmester i København Anne Sophie Hæstorp Andersen til social- og boligminister,

medlem af Folketinget Rasmus Stoklund til skatteminister,

særlig rådgiver Caroline Stage Olsen til minister for digitalisering.

Jeg tillader mig at anmode formanden om at underrette Folketinget herom.

Mette Frederiksen

/Henrik Skovgaard-Petersen<].

[>Folketingets formand

Efter min indstilling er det ved kongelig resolution af 9. september 2024 bestemt, at ledelsen af de under By-, Land- og Kirkeministeriet hørende forretninger samt ledelsen af de under Udenrigsministeriet hørende forretninger, der vedrører nordisk samarbejde, til og med den 22. september 2024 overdrages til transportminister Thomas Danielsen.

Jeg beder formanden underrette Folketinget herom.

Mette Frederiksen

/Henrik Skovgaard-Petersen<].

Fra medlem af Folketinget Mai Villadsen, der har haft orlov, har jeg modtaget meddelelse om, at hun fra og med den 30. august 2024 atter kunne give møde i Tinget.

Anne Hegelunds (EL) hverv som midlertidigt medlem af Folketinget ophørte fra nævnte dato at regne.

Medlem af Folketinget Christian Friis Bach har meddelt mig, at han den 4. august 2024 er udtrådt af Radikale Venstres folketingsgruppe, og at han fra og med den 5. august 2024 er indtrådt i Venstres folketingsgruppe.

Medlem af Folketinget Jeppe Søe har meddelt mig, at han den 5. september 2024 er udtrådt af Moderaternes folketingsgruppe. Jeppe Søe står herefter pr. 6. september 2024 uden for folketingsgrupperne.

Efter at Jeppe Søe er udtrådt af Moderaternes folketingsgruppe, har folketingsgruppen udpeget Henrik Frandsen til at indtræde i Præsidentet som Tingets anden næstformand.

Det Konservative Folkepartis folketingsgruppe har meddelt mig, at den har udpeget medlem af Folketinget Frederik Bloch Münster som medlem af Sydslesvigudvalget fra den 22. august 2024 i stedet for medlem af Folketinget Mai Mercado.

Det Konservative Folkepartis folketingsgruppe har den 6. september 2024 meddelt mig, at medlem af Folketinget Dina Raabjerg er udpeget som medlem af Lønningsrådet i stedet for Niels Flemming Hansen for den resterende del af indeværende funktionsperiode. Den pågældende er således valgt.

Det første punkt på dagsordenen er:

**1) 1. behandling af lovforslag nr. L 191:
Forslag til finanslov for finansåret 2025.**

Af finansministeren (Nicolai Wammen).

(Fremsættelse 30.08.2024).

Kl. 09:02

Forhandling

Formanden (Søren Gade):

Inden vi starter, har jeg lige nogle praktiske bemærkninger. Som det er udsendt, har hver ordfører 10 minutters taletid, og der er op til 45 minutter til korte bemærkninger. Det er sådan, at ordførerne, som sidder på første række, selv skal taste sig ind, og de går op til pladsen her og holder deres tale. Hvis andre ønsker ordet, rækker man hånden op, og når man så får ordet, går man over til talerpulten herovre. Det er således, at det er svært, for at sige umuligt, at se, hvor lang tid man har talt, og derfor vil jeg venligst rejse mig op, 10 sekunder før man er færdig, men ingen stress, jeg skal nok lade være med at afbryde nogen, hvis man er lige ved at færdiggøre sin tale.

Med det vil jeg byde velkommen til den første ordfører, og det er hr. Benny Engelbrecht fra Socialdemokratiet.

Kl. 09:03

(Ordfører)

Benny Engelbrecht (S):

Tak for ordet. Tak for ordet. Dette finanslovsforslag kommer på et tidspunkt, hvor der er rigtig meget, der går godt i dansk økonomi. Sådan formulerede finansministeren det så rammende, da regeringens finanslovsforslag blev præsenteret. Der er kommet styr på inflationen. Købekraften for almindelige familier er forbedret. Boligmarkedet er i fremgang. Det er alt sammen gode indikatorer, men der er især et vigtigt element, som vi Socialdemokrater er særlig glade for står bomstærkt. Beskæftigelsen er nemlig tårnhøj. Aldrig før har så mange danskere været i arbejde. Arbejdsløsheden er den laveste i 50 år. Det er kulminationen på årtiers målrettet politik fra Socialdemokraternes side, både i regering og i opposition.

Da Poul Nyrup Rasmussen tiltrådte som Danmarks statsminister i 1993, var ledigheden så almindeligt forekommende, at når vi Socialdemokrater insisterede på at knække kurverne, rystede mange på hovedet og kaldte det en umulighed. Ledigheden toppede med ca. 350.000 ledige eller over 12 pct. af arbejdsstyrken. Ungdomsarbejdsløsheden var så stor, at mange af mine jævnaldrende – jeg var i begyndelsen af 20'erne dengang – simpelt hen havde svært ved at tro, at de kunne slippe fri af arbejdsløshedens desperation. Da Poul Nyrup Rasmussen forlod Statsministeriet i 2001, var ledigheden faldet til under det halve: ca. 5 pct. af arbejdsstyrken. Den senere socialdemokratiske statsminister Helle Thorning Schmidt formulere vores generations frustration, da hun sagde:

»Da de unge i min generation havde brug for en uddannelse eller job, fik de et nummer til arbejdsløshedsråen. Det var der, hvor alt for mange blev hængende på kanten af fællesskabet i stedet for at blive en del af fællesskabet.«

Ja, det blev atter en socialdemokratisk statsminister, der efter finanskrisen skulle stå i spidsen for at rette op på dansk økonomi og forsøge at inddæmme en stigende ledighed. Også den mission lykkedes. Men de gode resultater fik os ikke til at skru ned for ambitionerne. Da vores nuværende statsminister holdt sin første tale som nyvalgt partiformand, sagde hun:

»Vi vil det brede samarbejde, og vi er ikke bange for kompromiser, men tag ikke fejl: Vores retning og kompas er intakt. Vi ønsker fuld beskæftigelse. Arbejdsløshed er krisens grimme ansigt. Arbejdsløshed er ikke udtryk for dovenskab.«

Da coronakrisen ramte verden, var vi Socialdemokrater derfor optaget af, at krisen ikke måtte resultere i virksomhedslukninger og deraf følgende masseledighed. Og jo, jeg kan godt huske nogle borgerliges sortsyn på den krisehåndtering. Lad mig bare nævne Berlingskeskribenten Thomas Bernt Henriksen, der advarede mod »et orgie af gældsætning« og sagde, at den vej, som S-regeringen var slået ind på, førte til afgrunden som under Anker Jørgensen.

Sådan gik det ikke. Tværtimod. Når dansk økonomi er bomstærk, er det, fordi beskæftigelsen er historisk høj, og måden, vi håndterede coronakrisen på, kan nu aflæses direkte i den danske økonomis styrkeposition. Det betyder, at Danmark frem mod 2030 har mulighed for at prioritere velfærden. Regeringen har med 2030-planen på forhånd prioriteret mere end 32 mia. kr. til velfærd. En så høj ramme er aldrig før set over så lang en periode. Det er udtryk for socialdemokratiske prioriteringer, og det afspejles også i det finanslovsforslag, som vi i dag førstebehandler.

Det var helt forventeligt, at regeringen ville modtage kritik for, at forhandlingsreserven i finanslovsudspillet ikke er stor nok. Vi vil jo det brede samarbejde og håber, at mange partier vil være med til at indgå en aftale om finansloven. Til gengæld skal vi også være ærlige og stå ved, at finanslovsforslaget er et udtryk for, at regeringen allerede har foretaget prioriteringer. Regeringen har især prioriteret det, som danskerne synes er allervigtigst, nemlig den borgernære velfærd, som i høj grad udøves i vores regioner og kommuner. Det har også betydet, at vi har prioriteret økonomiaftaler med regioner og kommuner og de store aftaler om folkeskoler og ældreområdet, som flere af Folketingets partier har været med i.

Så de partier, der op til i dag i medierne har ønsket sig en større forhandlingsreserve, skal jo altså huske, at hvis det ønske skulle opfyldes, ville det indebære færre penge til den nære velfærd i kommuner og regioner. Realiteterne er altså, at økonomiaftaler for kommuner og regioner indebærer et realløft, der er på det højeste niveau i henholdsvis 15 og 14 år. De likviditetsproblemer, der efterfølgende helt fair blev fremført af kommunerne, løste regeringen med en ekstra likviditetstilførsel på 2,5 mia. kr.

Over de kommende årtier vil det danske landskab undergå en massiv forandring. Med trepartsaftalen om et grønnere Danmark reduceres landbrugets CO₂-udledninger, samtidig med at den negative miljøpåvirkning fra kvælstofudledninger til de indre danske farvande fjernes. Der venter politiske forhandlinger om implementeringen af hele trepartsaftalen, men med finanslovsforslaget afsættes de første 2 mia. kr. til at komme i gang.

Kl. 09:08

Alt for længe har en gruppe af unge danskere haft svært ved at finde fodfæste i vores samfund. Det er dem, som ikke altid går den lige vej gennem uddannelse til job, og dem, som ofte har brug for andre veje og løsninger. Som samfund skylder vi dem at sikre, at de bliver en del af fællesskabet. Derfor afsættes mere end 300 mio. kr., så antallet af unge i Danmark, der står uden uddannelse eller uden tilknytning til arbejdsmarkedet, reduceres markant; det

drejer sig om ca. 43.000 unge. Vi gør samtidig noget rigtig vigtigt for alle danske unge ved at styrke det økonomiske incitament ved at tage et fritidsjob. Regeringen har således foreslået at fritage alle unge under 18 år for arbejdsmarkedsbidrag. Dette er også indeholdt i finanslovsforslaget.

I den seneste tid har vi oplevet tiltagende problemer med alvorlig bandekriminalitet, og derfor har vi også allerede givet politiet nye værktøjer, når de skal opklare alvorlig kriminalitet. Justitsministeren har således inddraget Folketinget i beslutningen om at anvende ansigtsgenkendelse, og tak til de partier, der bakker op om det, for vi vil have et trygt Danmark. Tryghed prioriteres derudover også med 2 mia. kr. til politi og anklagemyndighed, og derudover er der afsat en ramme for yderligere 0,5 mia. kr., der skal udmøntes i konkrete tryghedsskabende aktiviteter, og ca. 400 mio. kr. ekstra til Politiets Efterretningstjeneste. Det skal være trygt at bo og leve i Danmark, og især eskaleringen med tilrørende helt unge og voldsparete svenskere skal der dæmmes op for.

Der skal skabes muligheder for et bedre og mere værdigt liv for de allermest udsatte borgere, der f.eks. lever med hjemløshed, psykisk sårbarhed og massive misbrugsproblemer. Det er afgørende, at de mest udsatte borgere ikke bliver kastebolde mellem forskellige myndigheder, og derfor indeholder finanslovsforslaget en ramme til en ny og værdig socialpolitik på 100 mio. kr. i 2025 stigende til 200 mio. kr. fremover.

Der er desværre stadig krig på det europæiske kontinent. Det stiller krav til vores investeringer i forsvaret, og det betyder, at vi samtidig støtter Ukraines frihedskamp massivt. Danmark er fortsat en af de største bidragsydere til Ukraine, uanset om man regner i faktiske tal eller i forhold til indbyggertal, og det bliver vi ved med. Men usikkerheden i verden stiller altså også krav til vores eget forsvar. Den økonomiske ramme for forsvaret er øget, så det er muligt at fremrykke investeringerne i det danske forsvar. Vi kan takke den stærke danske økonomi for, at det er muligt at øge investeringerne i vores forsvar og støtten til Ukraines frihedskamp, uden at der samtidig skal skæres ned på den nære velfærd.

Som led i en af de bedste økonomiaftaler i 15 år har regeringen forpligtet sig til at reducere den statslige administration med 1.000 årsværk igennem opgavebortfald, ikke fordi de medarbejdere, der sidder i stillingerne på opgaveområderne, der nedlægges, ikke gør deres arbejde godt, men fordi det er vigtigt for regeringen at styrke den nære velfærd. Der er nogle, der mener, at det er for meget. Der er andre, der mener, at det er for lidt. Det er kun Enhedslisten, der har stemt imod det aktstykke, som udmønter økonomiaftalen, så jeg vil gerne herfra sende en tak til alle de partier, der bakker op om prioriteringen af velfærd, også efter at der er blevet sat navne på de 1.000 årsværk.

Samlet set er finanslovsforslaget udtryk for, at regeringen letter foden fra bremsen. Der er kommet så meget styr på inflationen i det danske samfund, at vi kan tillade os at øge det offentlige forbrug. Det er dog vigtigt at erindre, at når inflationen er kommet tilbage til et normalt leje, er det jo ikke det samme, som at priserne på dagligvarer så falder automatisk. Det er et udtryk for, at lønningerne kan indhente priserne igen. Derfor vil jeg afsluttende blot konkludere, at finanslovsforslaget for 2025 viser den retning, som regeringen med sin 2030-plan har lagt for dansk økonomi.

Jeg har sagt det to gange allerede, men jeg kommer altså til at gentage det en tredje gang nu. Dansk økonomi er bomstærk. For lad os nu bare være ærlige: Hvis der er nogen, der skal sige netop det, så kræver det vist, at man hedder, nå ja, Benny. Den bomstærke økonomi står på ryggen af en høj beskæftigelse og gør, at vi kan investere i den nære velfærd, i sundhed, i uddannelse, i vores sikkerhed, på det grønne område og i vores tryghed på en økonomisk ansvarlig måde.

Socialdemokratiet kan derfor – og jeg tænker ikke, det kommer som den store overraskelse for nogen i salen – støtte forslaget.

- Kl. 09:13 skulle man ikke lige prioritere lidt i pengene i stedet for bare at åbne kassen og bruge løs? Kl. 09:16
- Formanden (Søren Gade):**
Tak for det. Nu er der en række korte bemærkninger. Jeg beder om, at de, der ønsker ordet, holder hånden oppe, lige indtil vi har noteret dem. Man har 1 minut i første omgang og ½ minut i anden.
- Den første, jeg giver ordet og byder velkommen til, er hr. Dennis Flydtkjær fra Danmarksdemokraterne. Værsgo.
- Kl. 09:13 **Benny Engelbrecht (S):**
Det, man skal sætte ord på, er jo så, hvad det er, man bruger pengene på. Jeg synes, det er den rigtige prioritering, at vi f.eks. lægger op til at bruge flere penge på politi og anklagemyndighed. Fører det til, at der kommer flere medarbejdere? Ja, det vil det i sagens natur gøre. Det synes jeg giver rigtig, rigtig god mening.
Man kan jo egentlig undre sig over, at nogle af de elementer, som hr. Dennis Flydtkjær fremhæver, er nogle, som Danmarksdemokraterne støtter. Altså, hvorfor støtter man det, hvis man er imod det? Kl. 09:16
- Formanden (Søren Gade):**
Den næste, der får ordet, er fru Lisbeth Bech-Nielsen fra Socialistisk Folkeparti. Værsgo. Kl. 09:16
- Lisbeth Bech-Nielsen (SF):**
Tak. Økonomien er bomstærk, siger ordføreren. Pengene fosser ind i statskassen. Det er jo rigtigt, og derfor tror jeg også, der er rigtig mange borgere i det ganske land, som undrer sig over, hvorfor de ikke kan mærke det i deres dagligdag. Hvorfor står en specialskole i Kolding for børn med autisme til at skulle lukke *efter* det ekstraordinære tilskud, som finansministeren har meddelt? Det er jo, fordi velfærden har været underfinansieret over mange, mange år, og derfor burde man med en socialdemokratisk ledet regering forvente, at der kom den investering, der skulle til, så man ikke skal lukke en skole for autistiske børn i Kolding, og så man ikke efter de her tilskud stadig væk kan se sparebudgetter i Lemvig, i Halsnæs og alle mulige steder. Hvordan kan det være, at man under en socialdemokratisk ledet regering kan se alle de her sparebudgetter rundtomkring i kommunerne? Kl. 09:17
- Formanden (Søren Gade):**
Ordføreren. Kl. 09:17
- Benny Engelbrecht (S):**
Man kan jo vende spørgsmålet om og spørge, hvor lidt Danmarksdemokraterne og Dennis Flydtkjær vil investere i vores nære velfærd. Jeg tænker ikke, at Danmarksdemokraterne er uenige i, at vi prioriterer forsvaret og vi prioriterer investeringer i at kunne støtte Ukraine. Jeg har sågar bemærket, at Danmarksdemokraterne også har støttet det aktstykke, som sikrer, at der kan laves et udbud af, hvordan fremtidens flybetjening skal være for kongehus og ministre. Det er jo ikke en ny opgave. Det er noget, man har gjort hele vejen igennem.
Så spørgsmålet kan jo i virkeligheden rettes direkte tilbage: Hvor lidt forestiller Danmarksdemokraterne sig at der skal bruges på velfærden? Kl. 09:15
- Formanden (Søren Gade):**
Hr. Dennis Flydtkjær. Kl. 09:15
- Dennis Flydtkjær (DD):**
Tak for det. Det interessante i det svar er jo, at alle de ting, jeg nævnte, ikke er i den nære velfærd. Altså, det er 4,8 mia. kr. i udviklingsbistand og 300 mio. kr. til en flyver til regeringen. I regeringsforslaget er der sågar 20 mio. kr. til, at man kan komme mere i teateret. Altså, er det den borgernære velfærd? Eller det er 2.900 flere statslige arbejdspladser alene i den her valgperiode, og de sidste 6 år er det 16.000 flere i staten, altså ikke ude i kommunerne, ikke i hjemmeplejen, det er ikke sygeplejersker.
Så mit spørgsmål til Socialdemokratiet er jo igen: Bruger man ikke pengene forkert? Vi har en sund økonomi. Det er godt. Men

- Formanden (Søren Gade):**
Fru Lisbeth Bech-Nielsen.
- Kl. 09:19 For nogle af de opgaver er jo nogle, som nogle føler stærkt for. Det kan vi også se af den offentlige debat. Kl. 09:21
- Lisbeth Bech-Nielsen (SF):**
Problemet er jo netop, at landets kommuner er stillet så utrolig forskelligt, når det angår likviditet, når det angår gæld, og når det angår serviceløfter. Derfor sagde borgmesteren i Kolding også netop, at hvis man ikke lavede det her sparekatalog, ville man få en sanktion, fordi man blev ramt af serviceløftet. Selv landets finansminister har jo anerkendt, at der er noget helt galt med den måde, landets kommuner bliver økonomistyret meget stramt på herindefra. For det kan godt være, du har penge i kassen, men du bliver ramt af et serviceløft. Og fordi landets folkeskoler f.eks. er slidt ned og man ikke kan fikse dem, kan det godt være, man får et ekstraordinært tilskud. Det nytter ikke noget alligevel.
- Kl. 09:19 **Formanden (Søren Gade):**
Ordføreren.
- Kl. 09:19 **Formanden (Søren Gade):**
Ordføreren.
- Benny Engelbrecht (S):**
Konkret har en udfordring for ganske mange af de kommuner, som har fået en betydelig stigning i deres serviceramme som en del af økonomiaftalerne, været, at de har haft svært ved at udnytte det løft, fordi de ikke har haft likviditeten til det. Det er så derfor, regeringen den 30. august meddelte, at der kom yderligere 2,5 mia. kr. i likviditetstilskud. Jeg kan ikke sige, i hvilket omfang det har påvirket Kolding. Jeg kan bare konstatere, at der er lavet en budgetaftale i Kolding, som betyder, at den pågældende institution ikke skal lukkes eller sammenlægges. Men det præcise må man jo spørge Kolding Kommune om.
- Kl. 09:19 **Formanden (Søren Gade):**
Ordføreren.
- Kl. 09:20 **Formanden (Søren Gade):**
Fru Sólbjørg Jakobsen, Liberal Alliance. Værsgo.
- Kl. 09:20 **Sólbjørg Jakobsen (LA):**
Tak. Antallet af administrativt ansatte i staten er vokset med 28 pct. siden 2017. Det svarer i gennemsnit til ca. 3.000 ekstra om året. Nu er regeringen ude og vil spare 1.000 administrativt ansatte væk. Er det ikke lidt uambitiøst, taget i betragtning at man har ansat 3.000 flere om året bare siden 2017?
- Kl. 09:21 **Formanden (Søren Gade):**
Ordføreren.
- Kl. 09:21 **Benny Engelbrecht (S):**
Vi står jo selvfølgelig fuldstændig ved, at vi f.eks. har styrket skattevæsenet, at politiet får tilført yderligere ressourcer osv. Det tror jeg sådan set at langt de fleste partier i Folketinget også støtter op om. Men derfor skal vi selvfølgelig også kigge på, om der er nogle opgaver, som vi kan fjerne, og hvor vi kan lave et egentligt opgavebortfald. Og det er jo her, hvor man må sige at det kan være nemt at tale om det, men at det i praksis kan være ret svært. Jeg kan i hvert fald konstatere, at når Liberal Alliance taler om at skulle afskedige masser af offentligt ansatte, får vi aldrig nogen sinde et konkret svar på, hvor det så er, de konkrete stillinger skal nedlægges. Nu er regeringen kommet med en plan for 1.000 konkrete årsværk, som bortfalder, og det kan vi også se giver forskellig debat.
- Kl. 09:19 **Formanden (Søren Gade):**
Fru Sólbjørg Jakobsen.
- Kl. 09:22 **Sólbjørg Jakobsen (LA):**
Tak. Det er nemlig en svær øvelse, og jeg tror, de fleste af os er enige om, at det er nemmere at pege på, hvilke opgaver der skal væk, så man derefter får behov for færre offentligt ansatte. Kan Socialdemokratiet ytre en holdning til det konkrete forslag fra Liberal Alliance om en bindende bureaukratilov? Vi har foreslået, at vi forpligter hinanden på det, så vi netop har det her konstante fokus på at få nedbragt bureaukratiet, for jeg tror, at vælgerne er lidt trætte af at høre os alle sammen snakke om det, men ikke se det ske. Så hvis vi kunne forpligte os på nogle bindende mål for at få nedbragt bureaukratiet og få nedbragt mængden af lovgivning, tror jeg faktisk, at vi kunne komme noget længere end de 1.000 ansatte, som Socialdemokratiet har foreslået. Kl. 09:22
- Kl. 09:19 **Formanden (Søren Gade):**
Ordføreren.
- Kl. 09:22 **Benny Engelbrecht (S):**
Nu har jeg været i politik i rigtig mange år, og hvis der er noget, jeg ved, så er det, at det at sætte bureaukratiske mål meget sjældent fører til noget som helst, og Liberal Alliances forslag er jo bare en bureaukratisk måde at gå til tingene på. Det, der batter noget, er at være konkret. Da man lavede en omfattende regelforenkling for erhvervslivet for mere end 10 år siden, var det, fordi erhvervslivet bød aktivt ind med konkrete forslag. Man havde et følg eller forklaringsprincip. Det er det samme, som regeringen gør nu sammen med kommunerne; det er en opgave, hvor kommunerne er kommet ind med konkrete forslag. Så jeg synes, at Liberal Alliance skal være konkrete i stedet for at tale om sådan nogle lidt fluffy mål. Kl. 09:23
- Formanden (Søren Gade):**
Fru Trine Pertou Mach fra Enhedslisten, værsgo. Kl. 09:23
- Trine Pertou Mach (EL):**
Tak for det, og tak til ordføreren for talen. Nu nævnte ordføreren selv økonomiaftalen, og hvis man kigger rundt i kommunerne og lytter til, de har sagt så sent som i dag, hvilket DR kan berette om fra bl.a. Hjørring Kommune, så må man sige, at der ikke er ret mange steder, hvor man faktisk synes, at det her er en markant investering i velfærden. Det er en aftale, selv med det ekstra finansieringstilskud, som regeringen laver nu, der faktisk kun delvis vil lukke nogle af de huller, der er.
Mit spørgsmål til den socialdemokratiske ordfører er: Hvordan kan man på den ene side sige, at økonomien i Danmark er bomstærk – hvad den er, og hvad der er godt – mens man så samtidig ikke leverer den regulære saltvandsindsprøjtning til velfærden, som der er så meget brug for på ældreområdet, skoleområdet, det brede sundhedsområde og på det specialiserede socialområde osv.? Hvordan kan man sige, at en delvis lukning af huller, som er svært at mærke ude i kommunerne, i virkeligheden er en markant investering i velfærden?

Formanden (Søren Gade):
Ordføreren.

Kl. 09:24 rengøring og vel bare mindre tid til det at være menneske, når man er ude at udføre den her opgave og passe på vores ældre.

Benny Engelbrecht (S):

Jeg kan måske godt undre mig lidt, for det er meget kort tid siden, at vi lavede en budgetaftale i landets største kommune, nemlig Københavns Kommune, og Enhedslisten er en del af den budgetaftale, og den budgetaftale indledes med følgende sætninger:

»Med en ekstraordinær god økonomiaftale mellem kommunerne og regeringen følger et ansvar for at udvikle og fremtidssikre københavnerens velfærd. Partierne har i aftalen afsat historisk mange midler til at løse en række strukturelle udfordringer og ekstraudgifter på velfærdsområderne i Københavns Kommune.«

Jeg kan da bare undre mig lidt over, at Enhedslisten i Københavns Kommune synes, det her er så godt, når jeg skal høre på spørgsmål som dem, som fru Trine Pertou Mach har fremført.

Kl. 09:24 Samtidig er der organisationer, som skovler skattepenge ind. Alene Mellempolitik Samvirke tegner sig for over 120 mio. kr. om året. Så har man ikke lagt krydset helt forkert i den offentlige sektor? Og vil Socialdemokratiet ikke være med til at sikre, at vi tager nogle af pengene fra de her organisationer, hvis frontfigurer i øvrigt uddeler antifeministisk materiale og alt mulig andet, og giver dem til vores ældreområde?

Kl. 09:27

Formanden (Søren Gade):
Fru Trine Pertou Mach.

Formanden (Søren Gade):
Ordføreren.

Kl. 09:27

Trine Pertou Mach (EL):

Vi har indgået en god aftale i København. Det ændrer bare ikke ved pointen i mit spørgsmål, som går på, hvordan det ser ud rundt omkring i landet. Der er meget stor forskel, og det var en af de tidligere spørgsmål også inde på – der er meget stor forskel. Borgmesteren i Hjørring Kommune ville ikke sige, at det her var en ekstraordinært god situation. Der kan lukes nogle huller nu og her, men man sidder faktisk rundtomkring i kommunerne og skal vælge mellem, om man skal prioritere ældreområdet, skoleområdet eller det specialiserede socialområde. Er det værdigt for et socialdemokratisk ledet velfærds-samfund i 2024, når økonomien nu er bomstærk?

Kl. 09:25 Vores udviklingsbistand er jo fastlagt til at være 0,7 pct. af bnp, og den reguleres i forhold til det. Det betyder faktisk, at der for 2025 på grund af de reguleringsmekanismer, der er, er afsat lidt færre penge til udviklingsbistand. Det skyldes de reguleringer, der foretages løbende.

Kl. 09:25 Man kan altid diskutere, hvilke organisationer der skal have midler. Det synes jeg er en helt fair diskussion at tage. Det må man gøre i regi af den forligskreds, men det ændrer ikke på, at regeringens politik er at leve op til FN's målsætning om 0,7 pct. Det svarer til, at vi også har målsætninger, der handler om, hvor mange penge der skal bruges på eksempelvis forskning og udvikling. Det ændrer så heller ikke på, at der netop prioriteres meget, meget massivt på velfærden, og at der også er lavet en rigtig god ældreaftale, som jeg selvfølgelig sætter pris på at der også er mange partier i Folketinget der bakker op om.

Kl. 09:28

Formanden (Søren Gade):
Ordføreren.

Formanden (Søren Gade):
Hr. Peter Kofod.

Kl. 09:28

Benny Engelbrecht (S):

Konklusionen er i hvert fald, at alle de gange, fru Trine Pertou Machs parti har været med til at lave en finanslov under forskellige socialdemokratiske ledede regeringer, har der aldrig været en så god økonomiaftale som den, der er lagt op til for 2025. Og så anerkender vi fuldstændig, at der er nogle kommuner, som har haft svært ved at leve op til den serviceramme, som de har mulighed for at udnytte, fordi de har haft likviditetsproblemer. Det er så derfor, at der er tilført ekstra likviditet. Løser det *alle* kommuners problemer hele vejen igennem? Nej, der skal stadig væk foretages prioriteringer, men udgangspunktet er langt bedre, end det har været i de forgangne 15 år.

Kl. 09:25

Peter Kofod (DF):

Vi er jo Folketinget, og det betyder, at det er os, der bestemmer, hvor meget vi vil afsætte til de forskellige dele af vores samfund, hvor meget vi vil afsætte til de forskellige poster. Derfor er det heller ikke et svar, at man vil afsætte 0,7 pct. eller 0,8 pct. eller 0,9 pct. eller 0,6 pct. Det bestemmer vi. Det er vores beslutning, hvor meget vi vil bruge.

Derfor er jeg måske også en lille smule skuffet over det svar, jeg får fra Socialdemokratiets ordfører, for jeg havde jo egentlig håbet, at han havde sagt: Top! Kom, Dansk Folkeparti, lad os lave en aftale, hvor vi sparer massivt på nogle af de her organisationer, hvor man må sige, at noget af det, der flyder ud af dem, er rent venstreorienteret propaganda, noget af det er også antisemitisk, og lad os bruge dem på nogle mennesker, som fortjener en ordentlig tak, nemlig de ældre.

Kl. 09:29

Formanden (Søren Gade):
Hr. Peter Kofod, Dansk Folkeparti. Værsgo.

Formanden (Søren Gade):
Ordføreren.

Kl. 09:29

Peter Kofod (DF):

Tak for det, og tak for talen. Jeg er enormt bekymret for ældreområdet ude i vores kommuner. Vi hører dagligt om kommunalpolitikere, der er ude at fortælle om nogle af de beslutninger, man sidder med nu, når man laver budgetter. Det betyder færre bade, mindre tid til

Kl. 09:26

Kl. 09:26

Benny Engelbrecht (S):

Jeg synes jo, det er fint, at man i regi af udviklingsbistand og af, hvordan man fordeler de midler, tager et kritisk blik på, hvilke organisationer der får midler, og hvis man ikke giver det ene sted, kan man jo bruge pengene til f.eks. at støtte Ukraine, som også er en del af vores udviklingsbistand. Det skal man jo ikke tage fejl af.

Men det ændrer ikke på det helt grundlæggende, at det væsentlige jo er, at vi sikrer, at der bliver tilført flere midler til ældreområdet, til velfærden i det hele taget, og at der også er lavet, synes jeg, en rigtig god rammeaftale omkring, hvad der skal ske på ældreområdet, som betyder afbureaukratisering, som betyder faste teams og mange andre gode initiativer.

Kl. 09:29

Formanden (Søren Gade):

Fru Samira Nawa, Radikale Venstre. Værsgo.

Kl. 09:29

Samira Nawa (RV):

Mange tak, og tak for talen, som egentlig var et rigtig fint rids af det finanslovsforslag, som regeringen har fremsat. Jeg synes jo, at ordføreren kommer rigtig godt ind på den bomstærke økonomi, både i forhold til kontrol med inflationen og i forhold til beskæftigelse og den lave ledighed. Man hvad er det så, vi skal bruge den stærke økonomiske situation til? Hvis man spørger mig og Radikale Venstre kunne det jo være at investere i uddannelse.

Derfor undrer det greb, som man med finanslovsforslaget her har taget vedrørende de almene gymnasier, mig. Jeg tænker jo særlig på det her taxameter og omfordelingen, og hvordan man faktisk kommer til at skære på nogle af de vigtige fag – biologi, fysik, kemi – på gymnasierne. Det er jo nogle af de fag, der føder ind til rekruttering på de naturvidenskabelige og tekniske uddannelser – noget, som vores samfund har brug for, hvis vi fortsat skal være økonomisk stærke. Så det er jo en straf eller et angreb på erhvervslivet, på vækst og på velstand også i fremtiden.

Kl. 09:30

Formanden (Søren Gade):

Hr. Benny Engelbrecht.

Kl. 09:30

Benny Engelbrecht (S):

Jeg opfatter det ikke som et angreb. Jeg opfatter det som en naturlig ting, at man langt om længe får lavet en reform af det her taxametersystem, så vi ikke skal gå ind og lave lappeløsninger finanslov for finanslov i forhold til udkantstaxameteret, og så vi ligestiller de forskellige typer af ungdomsuddannelser på også det område og sikrer, at der gives incitament til, at man kan lave fælles campusløsninger og forskelligt andet. Det er en reform, som har været længe undervejs, og som mange har talt om. Og det jo klart nok, at når man laver en reform af den type, er der jo noget, der går op, og noget, der går ned. Det håber jeg selvfølgelig også at flertallet i Folketinget kan se det fornuftige i.

Kl. 09:31

Formanden (Søren Gade):

Fru Samira Nawa.

Kl. 09:31

Samira Nawa (RV):

Intentionen deler jeg sådan set, for det, som jeg hører regeringen og også Socialdemokratiet, ordføreren pege på er, at der er nogle gymnasier i udkantsområderne, der skal have en hjælpende hånd. Problemet er bare, at med den model og løsning, man har lagt frem, er det jo nogle steder faktisk det modsatte, der gør sig gældende: Man stiller nogle af de her gymnasier, der har brug for en økonomisk håndsrækning, i endnu større økonomiske vanskeligheder. Så synes Socialdemokratiets ordfører ikke, at man burde genbesøge den model, som regeringen har lagt frem i finanslovsforslaget?

Kl. 09:32

Formanden (Søren Gade):
Ordføreren.

Kl. 09:32

Benny Engelbrecht (S):

Det er jo klart nok, at hvis man har nogle konkrete ting eller nogle egne prioriteter, man ønsker, så kan man fremføre det i finanslovsforhandlingerne. Der er en forhandlingsreserve, og hvis der er noget af det, man ønsker at bruge der, er man også velkommen til det. Men det er også klart, at hvis man skal lave en udgiftsneutral reform som den, der er lagt op til, så er der jo steder, hvor det går op og ned, vel og mærke også på en måde, hvor man har en indfasning over flere år, så der ikke kommer en stor, tung hammer. Jeg synes, at det, der er gjort, er ganske elegant, og det er helt fair, at der kan være et kritisk syn på det. Det må man så tage med ministeren.

Kl. 09:32

Formanden (Søren Gade):

Fru Christina Olumeko fra Alternativet. Værsgo.

Kl. 09:33

Christina Olumeko (ALT):

Tak for ordet, og tak for talen til ordføreren. Når jeg læser finanslovsforslaget fra regeringen, bliver jeg meget bekymret over regeringens behandling af civilsamfundet. Tidligere på året tilbageholdt regeringen uretmæssigt en masse penge fra nogle organisationer, som de ellers var blevet bevilget på finanslovsforslaget for 2024. Det er organisationer, som arbejder med beskæftigelsesindsatser, lgbt+-vilkår, demokratiforståelse, kvinders ligestilling og andet for etniske minoriteter, og efter større pres fra både civilsamfundet, Alternativet og andre partier i Folketinget lykkedes det at få de her penge udbetalt, men flere måneder for sent.

Så vidt jeg kan forstå på regeringen, skyldes den her behandling af civilsamfundsorganisationerne, at man ikke har taget stilling til udmøntningen af nogle besparelser på de statslige integrationsindsatser som følge af kriminalforsorgens økonomiaftale fra 2021. Så havde jeg bare regnet med, at man i det mindste her et år efter på finanslovsforslaget for 2025 havde taget stilling til besparelserne. Det har man så desværre ikke. Jeg bliver bare nødt til at spørge ordføreren: Mener ordføreren, at det er ret og rimeligt over for civilsamfundet, at de endnu en gang ikke kan være sikre på deres økonomi for 2025?

Kl. 09:34

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 09:34

Benny Engelbrecht (S):

Jeg skal indrømme, at jeg havde forberedt mig på mange ting til den her finanslovsdebat, og jeg skal beklage over for Christina Sade Olumeko – et meget smukt mellemnavn, som man aldrig må glemme – at det her ikke er noget, jeg har forberedt mig på. Så det konkrete spørgsmål må adresseres til ressortministeren, som må være udlændinge- og integrationsministeren.

Man havde ikke valgt at trække udlændinge- og integrationsministeren ind i den tekniske gennemgang i Finansudvalget, men det har man stadig væk mulighed for at gøre opfølgende, og det vil jeg da anbefale at man gør.

Kl. 09:34

Formanden (Søren Gade):

Fru Christina Olumeko, værsgo.

Christina Olumeko (ALT):

Civilsamfundet er jo som regel ikke noget, der får så meget opmærksomhed, når vi snakker finanslovsforslag, men det kommer vi til at gøre i Alternativet. Og så må jeg bare herfra meddele, også til socialministeren, som jeg ved, i hvert fald før, var med i salen her, at det for os at se også er et spørgsmål om, om vi egentlig kan stole på det, vi forhandler med regeringen. For sidste gang gjaldt det jo også organisationer, som vi havde forhandlet penge til i SSA-reserven. Så herfra skal der bare lyde en melding fra Folketinget om, at det, vi aftaler, også skal bevilges på det tidspunkt, det er aftalt til.

Kl. 09:34

Kl. 09:35

Formanden (Søren Gade):
Ordføreren.

Kl. 09:35

Benny Engelbrecht (S):

Det er jo i hvert fald under alle omstændigheder den til enhver tid siddende oppositions opgave at gøre det, som fru Christina Olumeko netop fremfører, altså at holde øje med, at regeringen også gør, som man har aftalt. Det er jo helt fair; det er det, vi også er her for som parlamentarikere. Jeg synes så ikke, det er rimeligt at sige, at civilsamfundet ikke også er en del af finansloven. Altså, alene det, at der er en meget stor SSA-reserve, synes jeg er et meget godt eksempel på, at der er noget, som jo også vil være noget, som Folketingets partier bliver involveret i udmøntningen af. Forhandlingerne om SSA-reserven kommer typisk i begyndelsen af oktober.

Kl. 09:36

Formanden (Søren Gade):

De næste tre spørgere, som jeg giver ordet til lige om lidt, skal bruge pulten herovre til højre for mig – og dermed altså til venstre for jer. Den første, jeg byder velkommen til, er Kim Edberg Andersen fra Danmarksdemokraterne.

Kl. 09:36

Kim Edberg Andersen (DD):

Tak til ordføreren, og tak for en sådan meget socialdemokratisk tale. Det er jo skønt at være tilbage på arbejde og høre, at Socialdemokraterne ikke er kommet et skridt videre – der er ikke noget, der bliver finansieret, men der bliver brugt en masse penge.

Man hæver det offentlige forbrug med 3½ pct. i statsbudgettet, og det gør man så tilsyneladende, mens der samtidig bliver tusind færre ansatte i det offentlige, hvilket jo er dejligt, for det må jo indebære, at der bliver flere penge til investeringer. Men jeg vil godt have en garanti fra ordføreren om, at når vi kommer her næste år og laver en opgørelse over antallet af offentligt ansatte, så vi der være tusind færre administrative medarbejdere. Det er fair nok, når det handler om sygeplejersker eller politibetjente, hvis ikke det bare er endnu en gimmick fra Socialdemokraterne, hvor man siger, at man vil have tusind færre administrative medarbejdere, og så slagter man ældrerådene eller FLAG-ordningen i Nordjylland. Det er ikke noget, man tjener nogen penge på, men det ser godt ud på papiret. Og så kender vi Socialdemokraterne igen: Det er en masse varm luft, og der er intet indhold. Er det ikke fuldstændig korrekt vurderet?

Kl. 09:37

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 09:37

Benny Engelbrecht (S):

Jeg er faktisk lidt i tvivl om, hvorvidt hr. Kim Edberg Andersen er enig eller uenig i princippet om, at der skal være opgavebortfald sva-

rende til tusind årsværk, for ud fra det, der netop er blevet fremført, lyder det lidt, som om der i hvert fald er nogle af de ting, som regeringen har foreslået, som hr. Kim Edberg Andersen er uenig i. Her skal jeg måske minde om, at det er økonomiaftaleaktstykket, som ligger til grund for det her opgavebortfald, og det har hr. Kim Edberg Andersens parti jo stemt for. Så jeg kunne måske godt lige tænke mig at få bekræftet, at man faktisk synes, at det skal gennemføres.

Man må bare sige, at det er sådan, at hvis man skal lave et opgavebortfald, hvis der er nogle medarbejdere, der ikke længere skal lave det, de gør nu, er det nogle svære beslutninger, og derfor er det også en del af finansieringen af kommuneaftalen. Det står jo sort på hvidt i aktstykket.

Kl. 09:38

Formanden (Søren Gade):

Hr. Kim Edberg Andersen.

Kl. 09:38

Kim Edberg Andersen (DD):

Det er jo lidt, som da man ville skære ned på DR – så var det Anna og Lotte, der blev fjernet, for det gjorde rigtig ondt ude i befolkningen. Her tager man ældrerådene og siger, at det er her, man vil skære ned. Men lad os tage et andet eksempel, hvor man så i hvert fald investerer nogle penge. Jeg kan forstå, at vi skal bruge 300 mio. kr. på at flyve tre partiledere rundt, og det bruger vi forsvarets penge til. Samtidig bruger vi flere penge i Afrika, end vi gør i Nordjylland, og det gør ondt på mig rent personligt.

Men vil ordføreren ikke bare lige fortælle mig, om ordføreren mener, det er fair, at vi bruger 45.000 kr. om dagen på at flyve partiledere rundt? Er det fair? Er det god socialdemokratisk politik at bruge skatteborgernes penge på den måde?

Kl. 09:38

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 09:38

Benny Engelbrecht (S):

Nu har jeg da i hvert fald selv lidt en andel i, at der bruges en lille smule penge i Nordjylland, al den stund der er sat gang i arbejdet med en tredje Limfjordsforbindelse – det vil jeg måske lige minde om.

Når det er sagt, er det sådan, at der allerede i dag er nogle transportopgaver, som bliver udført af forsvarret. Det er velkendt, at der både er ministre og medlemmer af kongehuset, som bliver transporteret, når det er strengt nødvendigt og kun i den situation. Den opgave skal vi så løse på en anden måde i fremtiden, og det er forsvarsordførerne involveret i. Der er også lavet et aktstykke i Finansudvalget om udbuddet på det, og det støtter hr. Kim Edberg Andersens parti så i øvrigt også. Det kan så undre, at man støtter det, hvis man er uenig i det.

Kl. 09:39

Formanden (Søren Gade):

Hr. Carl Valentin, Socialistisk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 09:39

Carl Valentin (SF):

Tak for det. Som ny ligestillingsordfører og vikar for vores tidligere, der er på barsel, havde jeg virkelig glædet mig til at komme i gang med arbejdet for ligestilling og lgbt+-personers vilkår. Som noget af det allerførste kan jeg læse, at regeringen i dens finanslovsforslag har valgt at lave en driftsbevilling, der er 2,8 mio. kr. lavere til LGBT+ Danmark end de forudgående år. Det undrer mig meget i en tid, hvor den her dagsorden er så vigtig og fylder så meget, og

hvor der er så mange lgbt+-personer, som har brug for de tilbud, som LGBT+ Danmark yder. Derfor kunne jeg godt tænke mig at høre Socialdemokratiets finansordfører, hvorfor regeringen ønsker at skære i bevillingen til LGBT+ Danmark.

Kl. 09:40

Formanden (Søren Gade):
Ordføreren.

Kl. 09:40

Benny Engelbrecht (S):

Nu er det sådan, at der er en tradition for, at man forud for finanslovsdebatten har en teknisk gennemgang i Finansudvalget på de enkelte ministerområder, hvor ministrene kommer, og hvor man har mulighed for at stille spørgsmål. Typisk bliver ressortordførerne også inviteret til den gennemgang. I år har man forud for debatten her valgt kun at trække to ministre ind til den tekniske gennemgang. Der er nogen, som man fortsat kan vælge at gøre det med. Men jeg tror, at det her er et meget godt eksempel, for som jeg forstår det, ville man, hvis man havde haft den tekniske gennemgang, have fået at vide, at det her var et spørgsmål, som regeringen ønskede at adressere i forbindelse med SSA-forliget, og det skal jo forhandles i oktober. Så jeg vil da anbefale, at man forud for næste års finanslovsforhandlinger og førstebehandlingen måske overvejer, at man faktisk også skal gennemgå de enkelte ministerressortområder inden debatten.

Kl. 09:41

Formanden (Søren Gade):
Hr. Carl Valentin.

Kl. 09:41

Carl Valentin (SF):

Det kan vi da sagtens gøre, og jeg kan forsikre ordføreren om, at jeg også kommer til at stille det her spørgsmål til ligestillingsministeren, for jeg synes, det er et ret stort problem. Grunden til, at man havde den bevilling, man havde, er jo, at der er noget rådgivning og nogle støttetilbud, som hjælper nogle af de her meget sårbare mennesker, som er lgbt+-personer; det er nogle af de mennesker, som er aller-mest sårbare overhovedet. Det undrer mig lidt, at Socialdemokratiets finansordfører ikke har lyst til at svare på det, for jeg synes, det er et meget stærkt signal, man sender til miljøet, med den her nedskæring, som også kommer til at have konkrete konsekvenser.

Kl. 09:42

Formanden (Søren Gade):
Hr. Benny Engelbrecht.

Kl. 09:42

Benny Engelbrecht (S):

Mig bekendt har organisationerne, som der henvises til, fået den besked fra ministeriet, at det ønsker man at adressere i SSA-forliget. Så jeg synes da, det er ærgerligt, at den viden ikke også er blevet delt med Folketingets partier, men det ville man jo have haft muligheden for, hvis man havde indkaldt til de tekniske gennemgange. Så det vil jeg anbefale at man gør forud for næste års finanslovsdebat.

Kl. 09:42

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Den næste spørger, jeg kan byde velkommen til, er fru Mona Juul, Det Konservative Folkeparti. Værsgo.

Kl. 09:42

Mona Juul (KF):

Tak for det, og tak for talen. Det er altid spændende, også når vi skal i gang med finanslovsforhandlinger, at høre, hvordan regeringen

står; hvordan det står til i arbejdsfællesskabet; hvordan det ser ud i regnearket. Og jeg tænker, at jeg har lyst til at spørge, hvordan det *egentlig* ser ud i det der regneark, sådan helt konkret. For man øger de offentlige udgifter, og man er meget glad for, at tidligere tiders reformer ligesom gør, at økonomien i dag er bomstærk, men hvad er det så egentlig i regnearket, der gør, at vi kan fortsætte den vækst, der er behov for i det private erhvervsliv, for at vi kan sikre, at der er hænder og hoveder nok i den offentlige sektor? For jeg kan jo se, at regeringen her har lyst til at øge den offentlige sektor igen og igen.

Kl. 09:43

Formanden (Søren Gade):
Ordføreren.

Kl. 09:43

Benny Engelbrecht (S):

Jeg tænker da, at Konservative på mange stræk vil være enige i meget af den styrkelse. Den massive styrkelse af forsvaret går jeg ud fra at Konservative bakker fuldt og helt op om. Jeg har også vanskeligt ved at forestille mig, at Konservative vil være uenige i, at der skal bruges et ret stort beløb på eksempelvis politi og på domstole og Politiets Efterretningstjeneste. Vi synes, det er meget naturligt at gøre det i den situation, der er nu.

Så kan man sige, at hvis det er sådan, at der er nogle steder, hvor man synes der bruges for meget – det kunne være, Konservative synes, der skal bruges mindre på den nære velfærd ude i kommunerne – så synes jeg da, at man også skal tage en snak med de konservative borgmestre, som jeg synes har været meget verbale i forhold til at have et ønske om, at der skal bruges *flere* penge på den nære velfærd. Det er en efterspørgsel, som den her regering jo så også lever op til.

Kl. 09:44

Formanden (Søren Gade):
Fru Mona Juul.

Kl. 09:44

Mona Juul (KF):

Det er jo næsten et frækt svar, ordføreren kommer med her. Der er jo ikke nogen, der ønsker, at den nære velfærd skal være mindre. Men vi ønsker, og det tror jeg alle borgere i det her land gør, at den nære velfærd bliver relevant og ordentlig, og at der rent faktisk bliver leveret den service, som vi hver især føler vi betaler ind til i fællesskassen. Så det er virkelig, virkelig ikke godt at svare på den måde, og slet ikke når nu den her regering, på trods af at man har ansat 12.400 flere i den statslige administration, kun kan finde 1.000 stillinger som besparelse, og at man så i samme anledning f.eks. vælger at tage Ældrerådet ud. Hvad har det på nogen som helst måde med statslige besparelser på den store klinge at gøre?

Kl. 09:45

Formanden (Søren Gade):
Hr. Benny Engelbrecht.

Kl. 09:45

Benny Engelbrecht (S):

Mig bekendt omfatter den seneste økonomiske plan fra Konservative en ret beskeden vækst på 0,13 pct. Og det kan jo kun lade sig gøre, hvis der er rigtig meget af det, som den her regering lægger op til, som ikke bliver gennemført, herunder at styrke den nære velfærd. For man kan naturligvis ikke styrke den nære velfærd i kommuner og regioner og sørge for, at der kommer penge til ældreplejen og vores sundhedsvæsen, hvis man kun har en vækst på 0,13 pct. Så jeg synes egentlig, at Konservative må gøre op med sig selv, om man har en økonomisk politik, som handler om nedskæringer i den

offentlige sektor, eller om man bakker op om denne regering, som ønsker at styrke den.

Kl. 09:49

Kl. 09:46

Formanden (Søren Gade):
Hr. Benny Engelbrecht.

Kl. 09:49

Formanden (Søren Gade):

Hr. Pelle Dragsted, Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 09:46

Benny Engelbrecht (S):

Man kan i hvert fald konstatere, at den regulering, som sker for 2025, er højere end den inflation, som forventes for 2025. Dermed vil pensionisternes regulering så også gradvis kunne følge med. Det ændrer ikke på, at vi også gerne står ved, at dem, vi har hjulpet med den højere ældrecheck, er dem, der står svagest og ikke har andre indtægtsmuligheder. Vi står gerne ved, at det er dem, vores fokus primært har været på.

Kl. 09:49

Pelle Dragsted (EL):

Tak. Ordføreren siger, at det går rigtig godt i økonomien. Og det er jo rigtigt; det gør det, når vi kigger bredt på det, specielt måske også for dem oppe i toppen af samfundet.

Problemet er bare, at der også er nogle i vores samfund, der ikke mærker noget til det her og slet ikke har mærket den fremgang. Det gælder ikke mindst vores folkepensionister og førtidspensionister, som jo på grund af inflationen har fået udhulet deres indkomster markant, og som på ingen måde har genvundet den købekraft, de havde bare sådan tilbage i 2019. Og den her finanslov efterlader de folkepensionister og førtidspensionister fuldstændig på perronen, fordi den her regulering af deres ydelser kommer senere.

Så mit spørgsmål er egentlig meget enkelt. Er det acceptabelt, eller vil Socialdemokratiet være med til at finde penge til at fremrykke reguleringen af folkepensionen, sådan som Ældre Sagen har foreslået, med f.eks. 5 pct. oven i den regulering, der er lagt op til?

Kl. 09:47

Formanden (Søren Gade):

Fru Charlotte Munch fra Danmarksdemokraterne.

Kl. 09:50

Charlotte Munch (DD):

Jeg kunne godt tænke mig at høre ordføreren, om han deler samme holdning som sin partifælle Frederik Vad omkring muligheden for at skære i støtten til Mellempolitik Samvirke. Jeg taler om de 129 mio. kr.

Kl. 09:50

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 09:47

Formanden (Søren Gade):

Hr. Benny Engelbrecht.

Kl. 09:50

Benny Engelbrecht (S):

Nu er det ikke en del af finanslovsforslaget, for det er noget, der allerede er besluttet. Men pr. 1. januar 2025 er det således, at den cirka fjerdedel af de danske folkepensionister, der alene har folkepensionen og ældrechecken og ikke andre indkomstmuligheder, får en markant fremgang i deres ældrecheck. Det er en del af den skatteaftale, som blev lavet, og som jeg er glad for at vi har fået på plads.

Man kan selvfølgelig sige, at det kun gælder for de dårligst stillede pensionister, og det er rigtigt – ja. Men det er dog immervæk nok så væsentligt, og jeg er også glad for, at et ganske bredt flertal i Folketinget bakker op om det.

Hvordan man skal indrette fremtidens regulering kan man altid diskutere. Vi kan i hvert fald konstatere, at den satsregulering, der er meldt ud for næste år, er meget høj, og det skyldes jo så, at pris- og lønudviklingen historisk også har være derefter. Det er jo så det, vi ser nu, men jeg er glad for, at vi sikrer en højere ældrecheck.

Kl. 09:48

Benny Engelbrecht (S):

Jeg kan forstå det sådan, at hr. Frederik Vad har været kritisk over for det, men også trukket lidt i land i forhold til det, som man siger. Jeg synes, at det er fint, at man har et kritisk syn på, hvem der modtager udviklingsbistand, og hvordan man fordeler udviklingsbistanden. Det sker jo i regi af den forligskreds, der er om det.

Kl. 09:50

Formanden (Søren Gade):

Fru Charlotte Munch.

Kl. 09:50

Charlotte Munch (DD):

Undskyld, så skal jeg forstå det sådan, at Frederik Vad ikke mener det længere?

Kl. 09:50

Formanden (Søren Gade):

Hr. Pelle Dragsted.

Kl. 09:48

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 09:50

Pelle Dragsted (EL):

I Enhedslisten er vi også rigtig glade for den aftale, vi har lavet om at hæve ældrechecken. Men som ordføreren selv er inde på, er det jo kun hver fjerde folkepensionist, og det er alle folkepensionister, herunder mange med *meget* lave indkomster, nogle af de laveste indkomster i det her land, som har oplevet en massiv udhuling af deres indkomst. Lige nu oplever alle andre danskere fremgang, bare ikke lige folkepensionisterne og førtidspensionisterne. Så man kunne jo f.eks. overveje, om de skattelettelser, regeringen har lagt op til at gennemføre næste år, kunne skydes bare et år, så vi i stedet for kunne regulere folkepensionerne og førtidspensionerne. Det ville da være udtryk for solidaritet; noget, som i hvert fald historisk har været en værdi hos Socialdemokratiet.

Benny Engelbrecht (S):

Jeg forstår det sådan, at det ikke er et synspunkt, som bliver bragt med ind til bordet hos Socialdemokratiet, men vi jo spørge Frederik Vad om, hvad han mener. Det ændrer ikke på det helt grundlæggende. Jeg synes, det er fint, at der bliver kastet et kritisk blik på alle, som modtager offentlige midler. Det er jo sådan set ligegyldigt, om det er folketingsmedlemmer, om det er regeringens ministre, om det er civilsamfundsorganisationer, eller om det er alle mulige andre interesseorganisationer. Selvfølgelig skal der være et kritisk blik på det, og det skal der selvfølgelig også være, hvis man arbejder med udviklingsbistand.

- Kl. 09:51 Kl. 09:54
- Formanden (Søren Gade):**
Hr. Morten Messerschmidt, Dansk Folkeparti. Værsgo.
- Kl. 09:51
- Morten Messerschmidt (DF):**
Tak for det. Hr. Benny Engelbrecht efterlyste nogle bud på, hvor man kunne skære ned i forhold til offentligt ansatte. Altså, nu forstår jeg, at vi har danmarkrekord i ministre, så hvad med, at man gjorde det med en 10 stykker af dem? Det tror jeg ville være et godt sted. Så kunne regeringen også ligesom vise, at man kunne gå foran og lade være med at bruge ministerposter til at sjakre for at sikre Socialdemokratiet et godt kommunalvalg eller i hvert fald prøve på det. Det er bare for at være konkret.
- Men jeg kunne egentlig godt tænke mig at holde hr. Benny Engelbrecht lidt op på det her med den måde, ngo'erne anvender deres penge på. Vi har også set, hvordan Enhedslisten i Folketinget har til-delt ngo-midler til terrorister i Mellemøsten. Er der ikke et behov for en skarpere kontrol med den måde, ngo'er anvender offentlige midler på? Altså, det er jo ganske betragtelige summer, vi taler om, som hr. Peter Kofod var inde på tidligere: 129 mio. kr. til Mellemfolkeligt Samvirke. Mon ikke de kunne klare det for lidt mindre? Måske var det en meget god disciplinerende ørefigen at sige: 1 år må I klare jer uden skatteydernes penge.
- Kl. 09:52
- Formanden (Søren Gade):**
Ordføreren.
- Kl. 09:52
- Benny Engelbrecht (S):**
Jeg synes, det er helt fornuftigt at have et kritisk syn på de organisationer, som bliver støttet, f.eks. via politiske partier. Det synes jeg er helt fair. Bare for en god ordens skyld vil jeg sige, at antallet af ministre i regeringen ikke fører til, at der er hverken flere eller færre offentligt ansatte. Det antal medarbejdere, der skal være i centraladministrationen, øges ikke af det antal ministerposter, der er nu.
- Kl. 09:53
- Formanden (Søren Gade):**
Hr. Morten Messerschmidt.
- Kl. 09:53
- Morten Messerschmidt (DF):**
Jeg kan godt forstå, at det er en helt fremmed tanke for en socialdemokratisk ordfører, men det var faktisk de 10 ministre som offentligt ansatte, jeg foreslog at man skulle fyre. Jeg går i hvert fald ud fra, at det ikke er Socialdemokratiet, der afholder deres løn.
- Men når nu hr. Benny Engelbrecht siger, at man godt kan have en kritisk vurdering af, hvordan de penge, partierne og staten giver via finansloven, vil jeg gerne høre, hvordan skal vi så gøre det, når hr. Frederik Vads udmærkede forslag ikke må tages ind til bordet. Jeg har spurgt både justits- og udenrigsministeren, om de vil igangsætte undersøgelser af Enhedslistens donationer til terrorister i Mellemøsten. Det vil man ikke. Hvordan skal vi så gøre det? Er det noget, vi kan forvente at Socialdemokratiet retter ind på, eller er det bare sådan en erkendelse, hr. Frederik Vad er kommet med, og så har han glemt den siden hen?
- Kl. 09:53
- Formanden (Søren Gade):**
Ordføreren.
- Benny Engelbrecht (S):**
Som jeg husker det, har der været nogle granskninger af de donationer, som er givet via Enhedslisten, men det kan være, at der er nogen, der kan uddybe det senere, frem for dem selv. Det skal jeg jo ikke stå på mål for. Men jeg synes, det er fint, at der er et løbende kritisk blik på, hvordan vi bruger vores udviklingsbistand. Selvfølgelig skal der være det, og det sker måske i regi af den forligskreds, der er dér, og dermed i Udenrigsministeriet.
- Kl. 09:54
- Formanden (Søren Gade):**
Hr. Frederik Bloch Münster, Det Konservative Folkeparti. Værsgo.
- Kl. 09:54
- Frederik Bloch Münster (KF):**
Tak for det. Jeg kan forstå på finansministerens udtalelser i pressen, at de 1.000 årsværk, der skal spares væk, beskæftiger sig med administration, tilsyn og kontrol. Kan ordføreren svare på, hvordan vores nationalparker og deres arbejde for biodiversitet lige pludselig ender med at blive en del af den her spareplan? For det tænker jeg ikke kan være meningen.
- Kl. 09:55
- Formanden (Søren Gade):**
Ordføreren.
- Kl. 09:55
- Benny Engelbrecht (S):**
Allerførst vil jeg gerne byde hr. Frederik Bloch Münster hjertelig velkommen, ikke bare i Folketinget, og han er jo fra samme storkreds, som jeg selv er, men også i egenskab af politisk ordfører. Det er meget flot. Velkommen til, og jeg glæder mig rigtig meget til samarbejdet.
- Principielt set er det jo sådan, at det er aftalt med Folketinget via det aktstykke, som er lavet omkring økonomiaftalen, at der skal fjernes i størrelsesordenen 1.000 fuldtidsstillinger i forbindelse med opgavebortfald. Det har så været op til den enkelte minister, hvordan man udmønter det, og konkret på Miljøministeriets område har der også været en dialog med Folketingets partier omkring det.
- Jeg ved, at finansordførerne har været orienteret løbende af finansministeren om det her, og der er også blevet henvist til, at man tager dialogen omkring de enkelte opgaveløsninger med de enkelte ministre. Derfor vil jeg også anbefale, at man konkret drøfter det her med miljøministeren.
- Kl. 09:56
- Formanden (Søren Gade):**
Frederik Bloch Münster, værsgo.
- Kl. 09:56
- Frederik Bloch Münster (KF):**
Jeg tror, kernen i det her er: Har man sikret sig, at der ikke er sparet eller spares i de yderste og mest kerneopgavenære led, og har man sikret sig, at besparelserne findes ved at skære i stillinger, der rent faktisk tager sig af administration i dets mest bogstavelige udtryk?
- Kl. 09:56
- Formanden (Søren Gade):**
Ordføreren.
- Kl. 09:56
- Benny Engelbrecht (S):**
Det er klart, at hvis man skal fjerne opgaver og der dermed sker et bortfald af nogle årsværk, så skal de ting jo også hænge sammen.

Det vil sige, at der skal være nogle konkrete ting, man ikke gør længere. Det er det, der er hele disciplinen og hele øvelsen.

Jeg forstår også, at Konservative bakker op om den her opgave, og det er også klart, at hvis man har nogle konkrete ting på de enkelte ministerområder, så må man også tage drøftelsen og dialogen der med ministrene. Man skal blot huske, at hvis der er noget, man ikke synes skal gennemføres, skal der jo inden for det pågældende ministerområde findes nogle andre opgaver, som skal falde bort, og det er jo den dialog, man må tage med de enkelte ministre.

Kl. 09:57

Formanden (Søren Gade):

Hr. Mikkel Bjørn, Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 09:57

Mikkel Bjørn (DF):

Tak for det. B.T. har den seneste uge kunnet afdække, at Mellempfolkeligt Samvirke, der får samlet 129 mio. kr. på finansloven, har været ude offentligt at hylde en kvinde, der iført PFLP-terrorgruppens militæruniform har talt til terrorgruppens officielle arrangementer. Hende hylder Mellempfolkeligt Samvirke på deres sociale platforme som vores seje ven og frivillige. Efter at det er blevet afdækket, har Mellempfolkeligt Samvirke sagt, at der slet ikke er noget problem forbundet med det her. Hvordan kan regeringen, hvordan kan Socialdemokratiet forsvare at sende 129 millioner danske skattekrone i hænderne på en organisation, der offentligt hylder terrorgrupper, der har lavet civile flykpringer og selvmordsangreb i Israel?

Kl. 09:58

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 09:58

Benny Engelbrecht (S):

Helt grundlæggende er det sådan, at man ikke skal hylde terrorisme. Jeg synes heller ikke, at man skal holde møder på Christiansborg med terrorister, og man skal jo sætte pris på, at der er en fokus på det, og at der er medier, som har afdækket det og har et kritisk syn på det. Det synes jeg er rigtig fornuftigt, for det er jo sådan set det allervigtigste. Og så må man tage debatten i de kredse, hvor det skal ske. Det er velkendt, at når det handler om udviklingsbistanden, er der en forligskreds, og der må man jo rejse det spørgsmål.

Kl. 09:58

Formanden (Søren Gade):

Hr. Mikkel Bjørn.

Kl. 09:58

Mikkel Bjørn (DF):

Det er fint med et kritisk blik, men nu sidder ordføreren jo i regering og har derfor magt til at ændre det her. Hvordan kan Socialdemokratiet forsvare at sende 129 millioner danske skattekrone i hænderne på en organisation, der offentligt via dens frivillige hylder en terrororganisation iført terrororganisationens militante uniform? Det er 129 millioner skattekrone, der ryger i hænderne på sådan en organisation. Er det virkelig Socialdemokratiets politik?

Kl. 09:59

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 09:59

Benny Engelbrecht (S):

Socialdemokratiets politik er ikke at hylde nogen former for terrorisme; det er helt grundlæggende. Det kan være, der er andre partier i Folketinget, der har lyst til det, men det må de jo selv stå på mål for.

Helt grundlæggende skal der være adskilte kar i forhold til det her, og det er jo et spørgsmål, som man må adressere i forligskredsen, hvis man har nogle konkrete forslag i forhold til det.

Kl. 09:59

Formanden (Søren Gade):

Tak for det, og det afslutter spørgsmålet til ordføreren. Vi siger tak til hr. Benny Engelbrecht fra Socialdemokratiet. Jeg byder nu velkommen til hr. Hans Andersen fra Venstre.

Kl. 09:59

(Ordfører)

Hans Andersen (V):

Tak for det. Dansk økonomi er stærkere end nogen sinde. Når jeg skal beskrive dansk økonomi og de ambitioner, Venstre og regeringen har, kan man bruge det, jeg kalder for den borgerlige tjekliste for dansk økonomi: Dansk økonomi er kernesund, beskæftigelsen er historisk høj, inflationen er under kontrol, reallønnen er endelig stigende igen, der er historisk store skattelettelser til over tre millioner arbejdende danskere, ældreområdet er friset, den borgernære velfærd i kommuner og regioner får det største løft i henholdsvis 15 og 14 år, danskernes tryghed er styrket, forsvaret har fået et historisk løft for milliarder, familieejede virksomheder har fået skattelettelser og mere gennemskuelige rammevilkår, klimamål for 2025 er opnået. Og ud for den grønne trepart, som vi har talt så meget om, står der med store bogstaver: Landet. Og nu starter den vigtige opgave med at få den realiseret.

Konklusionen på tjeklisten må være, at vi har et stærkt velfærds-samfund, der hviler på et økonomisk ansvarligt grundlag. Venstres skubber Danmark i en borgerlig retning. Vi leverer velfærd og skattelettelser. Det er det ansvarlige både-og, Venstre har arbejdet for i mange år. For det er muligt at prioritere historiske løft af den borgernære velfærd og samtidig sikre danskerne skattelettelser for samlet mere end 7 mia. kr.

I Venstre har vi længe gerne villet genindføre håndværkerfradraget, faktisk lige siden den socialdemokratiske etpartiregering afskaffede det grønne håndværkerfradrag. Nu genindfører vi det. Nu bliver det igen billigere for hundredtusindvis af danskere, der førhen brugte håndsrækningen til at energirenovere deres bolig. Om huset trænger til nye, klimavenlige vinduer, sikring mod stigende grundvand eller en ny varmepumpe, kan danskerne allerede fra næste år få hjælp til det i form af en skattelettelser. Det er vi stolte af i Venstre.

En anden opgave, som Venstre også har taget fat på, er den voldsomme vækst i antallet af statslige ansatte, der arbejder med administration, tilsyn og kontrol. De seneste år er der kommet alt for mange ansatte i den statslige administration. Det er ressourcer, som vi kan bruge langt bedre til gavn for danskerne.

Regeringen har allerede taget fat i problemet. Fra i år og frem er der en rammereduktion på 400 mio. kr. til statslig administration, ligesom kommuner og regioner jo også holder for. Vi foreslår fra næste år yderligere at beskære rammen til administration i staten for 500 mio. kr., og det gør vi igennem opgavebortfald, der angiver, hvad der ikke længere skal være en statslig opgave. På den måde fjerner vi 1000 statslige ansatte. Og det er jo ikke, fordi de netop 1000 medarbejdere er dårlige til deres arbejde eller ingen værdi skaber, men udviklingen har været meget voldsom. Pengene kan bruges tættere på borgerne. Hænderne kan være produktive i den private sektor.

Derfor er det også vigtigt for mig at sige, at opgaven med at nedbringe antallet af administrativt ansatte slet ikke kan stå alene. Der må tages andre værktøjer i brug. Jeg er glad for det arbejde, mange kommuner, regioner og nu også staten gør ved at bruge kunstig intelligens. Der er et stort potentiale for at frigøre endnu flere ressourcer, både penge og mennesker, til gavn for danskerne. Vi skal høste frugterne, så vi kan prioritere midlerne til den borgernære

velfærd og stille højt kvalificeret arbejdskraft til rådighed for danske virksomheder, så deres produktivitet kan løftes.

Men vi er jo ikke kun optaget af antallet af statslige ansatte eller renoveringen af danskernes hjem. Vi er sådan set også optaget af dem, der bor der. For det er jo ikke altid lige nemt at være familie. I en hektisk hverdag ender tiden hurtigt med at være den vigtigste valuta. Venstre vil tage første skridt på vejen til at hjælpe de pressede familier. Med et forbedret servicefradrag vil vi sikre en håndsrekning til at få hjælp til f.eks. den ekstra rengøring, der gør det lidt nemmere at være familie og få hverdagen til at hænge sammen.

Kl. 10:05

Jeg var til forældremøde i 2. b i går aftes, og da jeg kom hjem, skrev jeg det her afsnit, som kommer nu: Børn, familie, arbejde, karriere, fritid, samfundet – forventningerne er høje til børnefamilierne, både egne og omverdenens. Det er jo også det mest fantastiske i verden at blive forældre. Det kan jeg kun anbefale. Men forældre i dag kan også opleve at være udbrændte, måske endda udmattede, i en tid, hvor vi som forældre gerne vil være kærlige, omsorgsfulde og engagerede i vores børns liv, og i en periode af livet som forældre, som burde være den lykkeligste tid.

Som far til fem kender jeg det alt for godt, og I kender det. Hver søndag aften skal næste uges aflevering og henteaftaler sættes i system, og med tre børn i den skolesøgende alder kan det godt være en øvelse. Der skal også være tid til at holde styr på Aula og 20 minutters læsning med hvert barn hver dag. Legeaftaler skal arrangeres. Sunde fritidsinteresser skal børn jo også have. Og så har jeg ikke nævnt de sociale arrangementer i skole og fritidsklubber. December måned med sociale arrangementer kan jo nærmest føles som ét langt maraton. Børnefamilierne har svært ved at få enderne til at mødes i en hektisk hverdag. Der er sved på panden, og man kan godt tabe pusten.

I Venstre er vi optaget af, at der er tid til at være børnefamilie. Det skal være nemmere at være børnefamilie i Danmark. Det handler om mere fleksibilitet, valgfrihed, bedre råd til at få hjælp og meget mere. Det skal være en dejlig tid at se og opleve børnene blive større og lykkes som mennesker, uden at man oplever følelsen af at være utilstrækkelig. Det er vejen frem til at få flere børnefamilier i Danmark.

Når vi som regering og Venstre kan fremlægge sådan en tjekliste, som jeg startede med, så er det jo ikke kun et resultat af de seneste 2 års politik. For den politik har kun været mulig, fordi vi står på et fundament af årtiers ansvarlig politik. En del af fundamentet er velfærdsforliget fra 2006. Det har givet os muligheden for utallige løft af den borgernære velfærd. Det har muliggjort fuldt finansierede skattelettelser til danskerne og deres arbejdsgivere, og det har altså også gjort vores økonomi modstandsdygtig, når eksempelvis finans- eller coronakriserne kradser. Sådan et solidt fundament skal man ikke formøble med forhastede beslutninger, for så kan huset vælte.

Der skal ikke herske nogen tvivl om, at Venstre også ønsker gode muligheder for en værdig tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet. Men kan vi ikke udvide perspektivet? Kan vi ikke ud over at spørge om, hvornår arbejdslivet slutter, spørge, hvordan vi gør vores arbejdsliv bedre? Det er sådan, vi i Venstre går til denne her debat. Vi ser lyst på tilværelsen. Det gode arbejdsliv handler jo ikke kun om, hvornår vi kan slippe for at arbejde. Jeg tror, der er rigtig mange mennesker, der er glade for at gå på arbejde, fordi vi udretter noget for nogen. Vi bidrager til et fællesskab på en arbejdsplads. Vi står til ansvar for vores kollegaer og kunder. Vi er et godt forbillede for vores familier. Men samtidig ved vi også, at der er mange familier, især børnefamilier, der oplever et pres for at få hverdagen til at hænge sammen i et hektisk familieliv, og vi ved, at mange også bliver stressede, længe før de overhovedet når pensionsalderen.

I Venstre er vi optaget af, at danskere i alle aldre har et godt arbejdsliv, og derfor har Venstre foreslået en arbejdslivskommission, der skal kunne give et svar på, hvordan vi kan give eksempelvis børnefamilierne flere muligheder for fleksibilitet, men samtidig sikrer endnu bedre incitamenter for at arbejde for de mange danskere, unge som ældre, der gerne vil lægge en ekstra indsats. For når vi skruer på de store tandhjul, skal det ske inden for en økonomisk ansvarlig ramme. En kommissions mange forskellige forslag skal kunne give os de nødvendige byggeklodser til at have en politisk drøftelse, der ikke ender med at skubbe og blot skubbe regningen videre til vores børn.

Jeg ser frem til en god debat om regeringens forslag til finanslov, og særlig ser jeg frem til også i den kommende tid at læse mine blå kollegaers fuldt finansierede finanslovstudie. Venstre støtter lovforslaget. Tak for ordet.

Kl. 10:09

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Den første, jeg giver ordet til, er hr. Dennis Flydtkjær fra Danmarksdemokraterne. Værsgo.

Kl. 10:09

Dennis Flydtkjær (DD):

Tak for ordet, og tak for talen. Venstres ordfører gør meget ud af sådan rose sig selv for alle de ting, man har fået igennem, og jeg vil også godt sige tillykke med, at det er lykkedes Venstre at få pumpet det offentlige forbrugsvækst op på 2,5 pct. til næste år. Det er jo noget af en bedrift, når man tænker på, at Helle Thorning-Schmidt med den røde regering foreslog, at man skulle have en vækst på 0,6 pct., og man nu har fået en Venstre-regering, som så kan prale af at få firedoblet den vækst, som den røde regering egentlig ville have. Det er jo en god borgerlig mærkesag at få igennem for Venstre, må man forstå. Det er jeg nu ikke enig i. Men den høje offentlige vækst har så medført, at der er kommet 2.900 flere arbejdspladser til administration i staten, og det er jo flot, hvis man siger, at man nu vil skære 1.000 af dem. Så er man stadig væk på plus 1.900. Men når man så kigger på de 1.000, man vil skære, så er det bl.a. i det lokale ældreråd, hvor der ikke er en eneste statslig arbejdsplads. Man lukker den sidste borgervendte funktion i skattevæsenet, hvor man faktisk kan møde op, altså Motorstyrelsens kontor. Det er der, man må forstå at der pludselig står masser af statslige medarbejdere i kø for at betjene kunderne, så det skal selvfølgelig lukkes, og nationalparkerne skal også lukkes.

Så hvad er det helt præcis Venstre har fået igennem ud over et højere offentligt forbrug, altså at man lukker nogle ting, der er borgervendte, og lokale ældreråd?

Kl. 10:10

Formanden (Søren Gade):

Hr. Hans Andersen.

Kl. 10:10

Hans Andersen (V):

Tak for det. Vi står i en situation, hvor vi har en økonomi, der gør, at vi næste år både kan levere skattelettelser og prioritere den helt nære velfærd ude i kommunerne, altså helt ude i den spidse ende, med aftaler både med kommuner og regioner. De får et historisk højt løft, og samtidig leverer vi historisk høje skattelettelser. Det kan Venstre se sig selv i, og det er Venstre meget tilfredse med er lykkedes, og at vi står med en økonomi, der gør, at vi kan realisere det.

Så er vi gået i gang med at reducere i forhold til de administrativt ansatte i staten, og jeg nævnte, at vi sådan set er i gang med de 400 mio., og nu tager vi fat på de næste 500 mio., og dvs. 1.000 færre statslige ansatte, og vi er ikke færdige. Venstre har sådan set en ambition om at gå videre, vi ønsker at reducere i forhold til de

statslige administrative ansatte. For vi ønsker at bruge pengene til borgernær velfærd, men jo også på at sikre, at der er arbejdskraft i den private sektor. Tak.

Kl. 10:11

Formanden (Søren Gade):

Hr. Dennis Flydtkjær.

Kl. 10:11

Dennis Flydtkjær (DD):

I Danmarksdemokraterne er vi sådan set enige i målet. Min pointe er bare, at det måske er en smule uambitiøst, når man har ansat 2.900 flere i den her valgperiode og så kun kommer frem til 1.000, og især det bliver det jo lidt specielt, når man kigger på andre kontoer i det her finanslovsforslag. For så er der bl.a. en administration af en vejafgift, hvor der sættes 213 mio. kr. af, og i Klimaministeriets departement skal man have 61 mio. kr. til at ansætte flere mennesker. Alene de to kontoer omfatter allerede over halvdelen af den besparelse, man vil få ved at fjerne de 1.000.

Så jeg ved ikke, om Venstres ordfører, når vi står her om et år, vil stå på mål for, at der så er fjernet 1.000, eller at der måske skulle komme endnu flere til. For det kan godt være, at man sparer ét sted, men man pumper jo penge ud i den offentlige sektor på alle mulige andre kontoer.

Kl. 10:12

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 10:12

Hans Andersen (V):

Vi skal bestemt videre; det stopper ikke med de 1.000. 1.000 er et delmål, og de 1.000 bliver nu udmøntet, og jo meget gerne, og det forstår jeg også, i et samarbejde med Danmarksdemokraterne, og så går vi sådan set videre. En del af statens arbejdsprogram er jo sådan set at finde ud af, hvordan vi så gør det, hvordan vi reducerer vi i den statslige administration på en klog, klog måde, og der nævner jeg bl.a., at vi skal bruge kunstig intelligens i langt højere grad end i dag. For det er jo vigtigt, og vi frigør jo også arbejdskraft, både til den borgernære velfærd, men også til vores virksomheder, som gerne skulle bruge den. Tak.

Kl. 10:13

Formanden (Søren Gade):

Fru Lisbeth Bech-Nielsen fra Socialistisk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 10:13

Lisbeth Bech-Nielsen (SF):

Tak, formand. Venstre skubber Danmark i en borgerlig retning. Det er jeg faktisk enig med ordføreren i. Men jeg ved ikke helt, om det var meningen med den regeringskonstellation, der skulle laves. Det er der i hvert fald nogle der synes er ærgerligt.

Nu nævner ordføreren jo selv de her skattelettelser på over 7 mia. kr., men også en omsorg – oprigtig, som jeg hører det – for landets børnefamilier. Jeg tror, at noget af det, som mange børnefamilier kan blive stressede og bekymrede over, er udsigten til, at deres børn ikke trives i en skole, hvor der er svamp og dårligt indeklima, og hvor lejrturen bliver sparet væk, eller i daginstitutioner, hvor der ikke er nok pædagoger. Der tror jeg, de fleste forældre rent faktisk hellere vil have nogle bedre skoler eller nogle flere pædagoger til deres børn.

Det, jeg gerne vil spørge om, er velfærdsforliget. Jeg vil høre Venstre i dag – krystalklart – om man er med på som minimum at sænke hastigheden, hvormed folk skal ud på arbejdsmarkedet, sådan at børn i dag ikke kan se frem til at skulle gå på pension som

74-årige, hvis de er sosu-assistent i et botilbud eller en tømrer på en byggeplads f.eks.

Kl. 10:14

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 10:14

Hans Andersen (V):

I Venstre står vi på velfærdsforliget. Det er det, der er fundamentet under den danske økonomi. Det er det, der gør, at vi i dag både kan levere skattelettelser og den helt borgernære velfærd. Så vil vi gerne drøfte – og det er derfor, vi stiller et forslag om en arbejdslivskommission – hvordan vi samlet set får et arbejdsliv, der hænger sammen, hvordan vi kan være børnefamilie med den fleksibilitet, der ønskes, men jo også hvordan vi sikrer, at man arbejder, efter man måske har ramt pensionsalderen. Det ønsker vi sådan set at adressere og have en grundig drøftelse af. Derfor siger vi ikke i dag: Vi ønsker at gøre op med, at vi, i takt med at vi lever længere, er nødt til at arbejde længere. Det fundament mener vi sådan set er klogt. Så skal vi drøfte, om det så skal fortsætte i al evighed, eller hvordan det skal være, og der mener vi, at fundamentet for den drøftelse er en arbejdslivskommission.

Kl. 10:15

Formanden (Søren Gade):

Fru Lisbeth Bech-Nielsen.

Kl. 10:15

Lisbeth Bech-Nielsen (SF):

Jeg er enig i, at det brede perspektiv er vigtigt, fordi det betyder noget, om folk er nedslidte eller bliver stressede af at gå på arbejde eller har mulighed for efteruddannelse og alt det andet. Men det betyder jo også noget for mange menneskers tryghed eller utryghed, hvis de føler, at de ikke bliver indbefattet af de ordninger, der er, og derfor skal de gå på pension langt op i 70'erne. Der vil fortsat være mennesker med meget, meget hårde arbejdsliv i det her land, så jeg forstod ikke helt Venstres ordførers svar på spørgsmålet: Er man med til at gøre op med præmissen i velfærdsforliget?

Kl. 10:16

Formanden (Søren Gade):

Hr. Hans Andersen.

Kl. 10:16

Hans Andersen (V):

Vi mener, det er sådan set er vigtigt, at vi står fast på velfærdsforliget. Jeg har heller ikke lyttet mig til, at de partier, der indgår i det, har opsagt det. Så vi er sådan set optaget af at få den drøftelse.

Vi synes, vi skal have en arbejdslivskommission, for det er vigtigt at spørge – og der taler vi om perioden efter 2040 – hvordan vi håndterer det. Skal vi lave en automatik og fortsat have den, eller skal vi finde andre modeller? Der er det bare vigtigt, at vi har et grundlag at stå på, og det findes ikke i dag. Derfor er vi optaget af at få lavet en arbejdslivskommission.

Kl. 10:17

Formanden (Søren Gade):

Fru Sólbjørg Jakobsen, Liberal Alliance. Værsgo.

Kl. 10:17

Sólbjørg Jakobsen (LA):

Tak. Og tak til ordføreren for en god tale, synes jeg. Der var meget, jeg var enig i. Jeg vil egentlig gerne følge op på Danmarksdemokraternes ordførers spørgsmål og også det spørgsmål, som jeg selv stillede til Socialdemokratiets ordfører. Det handler nemlig om det

faktum, at der i gennemsnit er ansat 3.000 flere administrativt ansatte i staten siden 2017 – 28 pct. – og så roser ordføreren regeringen for at ville skære 1.000 ansatte væk. Det er så kun et delmål, må man forstå, men det delmål er jo alt, alt for uambitiøst, hvis der i gennemsnit er ansat 3.000 ekstra. Og så vil jeg sige: Ja, vi kan komme langt med kunstig intelligens, men hurdlen er jo, at vi mangler at skære ned på bureaukratiet.

Socialdemokratiets ordfører nævner politibetjente. Jeg kan oplyse, at det kun er 7 pct., det er steget med, så det trækker egentlig gennemsnittet ned. Hvis vi skal kigge på, hvor det er steget, så er det i Erhvervsstyrelsen, hvor det næsten er fordoblet, og det samme i Naturstyrelsen, og i Banedanmark er der ansat 40 pct. ekstra administrative medarbejdere. Det er jo store, store mængder af ansatte, så vi skal være lidt mere ambitiøse. Er Venstre ikke enig i det?

Kl. 10:18

Formanden (Søren Gade):
Hr. Hans Andersen.

Hans Andersen (V):

Vi skal bestemt være ambitiøse. Det er også derfor, jeg siger: Det stopper ikke med de 1.000. Vi går meget gerne i dialog, også med Liberal Alliance, om, hvordan vi kan gå videre. Det her handler om at gøre det klogt, sådan at vi også her lægger op til at sige, at der er opgaver, der ikke skal løses; der er administration, der ikke skal løses; der er tilsyn og kontrol, der ikke skal løses længere. Og derfor kan vi reducere det. Jeg er helt med på, at de 3.000 ansatte er blevet til i den her regeringsperiode. Det er også derfor, vi tager fat, og det er også derfor, vi nu er i dialog med kommunerne og har aftalt, at de også skal reducere på administrationen. Det er også derfor, vi har nedsat et parlamentarisk udvalg – sammen med Erhvervsudvalget – med en ambition om at komme med forslag til, hvordan vi kan fjerne regler, så vi kan reducere antallet af administrative stillinger. Det er sådan set også et arbejde, der foregår lige nu. Så jeg synes sådan set, at vi er på vej. Det her er jo helt konkret. Det er ikke fugle på taget; det er 1.000 konkrete stillinger, der nu bliver afviklet. Det er jeg meget tilfreds med.

Kl. 10:19

Formanden (Søren Gade):
Fru Sólbjörg Jakobsen.

Kl. 10:19

Sólbjörg Jakobsen (LA):

Jeg er kommet med et forslag til Socialdemokratiets ordfører, nemlig et forslag om en bindende bureaukratilov, som vi er kommet med fra Liberal Alliances side. Det måtte man forstå på Socialdemokratiets ordfører var helt formålsløst; det nytter ikke noget at sætte fælles målsætninger og kæmpe for det. Men lige netop i forhold til klimadagsordenen kan vi se at det faktisk har en god effekt. Vi kan også se i British Columbia i Canada, at der har de formået at lave en målsætning om, at hver gang de indfører én regel, så smider de to ud, og de har formået at reducere deres lovgivning med 40 pct. på 3 år, så det har en vis effekt. Vil Venstre være mere åbne for, at vi forpligter os på det i fællesskab og sætter nogle målsætninger for, hvordan vi kommer det her bureaukrati til livs?

Kl. 10:20

Formanden (Søren Gade):
Ordføreren.

Hans Andersen (V):

Hans Andersen (V):

Jeg er enig med den socialdemokratiske ordfører i, at det, der batter noget her, er at være helt konkret. Det er også det, vi er. Men jeg og Venstre vil gerne deltage i en drøftelse af, hvordan vi kan arbejde videre. Det kan både bestå i nogle konkrete tiltag og i nogle målsætninger, der kan handle om, at det skal være en generel reduktion – det havde vi tilbage i 00'erne; der havde den daværende borgerlige regering sådan set et konkret forslag eller en ambition om at reducere det. Men jeg mener sådan set, at det kan være en kombination, og vi deltager gerne i drøftelser. For det her skal vi gøre noget ved; det her skal føre til, at der bliver flere hænder til den nære velfærd og også til den private sektor.

Kl. 10:20

Kl. 10:20

Formanden (Søren Gade):

Hr. Peter Kofod, Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 10:18

Kl. 10:20

Peter Kofod (DF):

Tak for det. At tale til Venstres ordfører nu føles lidt som at tale til en ekskæreste, som er kommet videre og nu har fundet nogle andre venner et andet sted, og det må man så leve med. Men det fjerner jo ikke den historie, man har sammen, og mit parti og ordførerens parti har måske nogle af de største sejre inden for de seneste år med hinanden, når vi har samarbejdet. Noget af det, som jeg synes vi traditionelt historisk har været gode til at samarbejde om, eller hvor vi har haft en fælles forståelse, har været om værdien af ganske almindelige menneskers penge og respekten for det.

Jeg kan undre mig meget over, at Mellempolitik Samvirke skal have 129 mio. kr. af skatteborgernes surt sammenskrabede penge, og at det virkelig kan have en værdi, at Venstre i regering vil stå på mål for det, samtidig med at kirkeministeren spørger, hvor dybt det egentlig stikker i den her organisation. Så kunne det ikke være noget for Venstre at lukke kassen i for den her organisation eller for andre organisationer, der også måtte have personer, der spreder antisemitisme, i hvert fald indtil man finder ud af, hvor dybt det stikker, som kirkeministeren var inde på?

Kl. 10:21

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 10:21

Hans Andersen (V):

I Venstre synes vi, det er vigtigt at være omhyggelig og nøjsom med skatteborgernes penge, og det skal vi være på alle niveauer. Nu kender jeg personligt ikke den konkrete sag i detaljen, men her er det bare vigtigt, at vi følger op, og at vi får den drøftelse hos ressortministeren om den konkrete sag, for det er vigtigt, at der ikke foregår misbrug af offentlige midler. Derfor er Venstre sådan set her fuldstændig enig med Dansk Folkeparti i, at vi skal være nøjsomme, at vi skal være omhyggelige med skatteborgernes penge, og at de ikke skal gå til finansiering af ting, som ikke er i overensstemmelse med de aftaler, der bliver lavet, og med de forudsætninger, hvorunder pengene blev givet. Tak.

Kl. 10:22

Formanden (Søren Gade):

Hr. Peter Kofod.

Kl. 10:22

Peter Kofod (DF):

Tak for det svar. Jeg tillader mig også at sige, at jeg glæder mig til tredje behandling af finansloven, for så håber jeg, at vi er i en

situation, hvor vi kan sige: Så fik vi lukket den pengekasse. Så fik vi fordelt 129 mio. kr. af skatteborgernes penge, som kan gå til nogle meget bedre ting. Ordføreren nævner jo mange af dem i sin tale, og vi synes jo også, det er rigtig fornuftigt at gøre noget for vores børn og unge osv. osv. Så der er masser af ting, som vi sagtens kan bruge de penge på. Så jeg imødeser fortsættelsen af debatten ved tredje behandling. Tak.

Kl. 10:23

Formanden (Søren Gade):
Ordføreren.

Kl. 10:23

Hans Andersen (V):

Jeg ser frem til, at vi har afklaret det spørgsmål inden tredjebehandlingen. Den her diskussion og drøftelse kommer også til at foregå med ressortministeren og de pågældende ordførere, for der skal jo skabes klarhed, ingen tvivl om det. Der skal ikke kunne være tale om misbrug af offentlige midler, på ingen måde.

Kl. 10:23

Formanden (Søren Gade):

Fru Samira Nawa, Radikale Venstre. Værsgo.

Kl. 10:23

Samira Nawa (RV):

Mange tak, og tak for talen. Det var endnu en ordfører, der startede med at konstatere, at vi har en sund økonomi i Danmark, og der var de her ting på den borgerlige tjekliste, som også er blevet opfyldt, og det er jo, fordi vi i fællesskab står på ryggen af nogle gode beslutninger, nogle reformer og nogle kloge investeringer.

Det, jeg godt lige ville spørge Venstres ordfører om, er i forhold til genindførelse af håndværkerfradraget. For historisk set har det jo været for at understøtte en branche, som måske har haft det svært, men er det det, der er tale om lige nu? For det er jo ikke det, økonomer peger på, og det var jo også årsagen til, at håndværkerfradraget blev fjernet under den tidligere regering. Så hvordan ser Venstre på håndværkerfradraget, i lyset af at vi har en stærk økonomi og en beskæftigelse, der buldrer derudad, også mere end, hvad både økonomer og regeringen egentlig havde forudset?

Kl. 10:24

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 10:24

Hans Andersen (V):

For Venstre er det helt konkret en håndsrækning til vores danske familier, der f.eks. gerne vil klimasikre deres bolig. Vi har set mange eksempler på, at grundvandet stiger op i boligen. Det kræver udgifter, og det kræver tiltag lokalt. Det er sådan set helt konkret en håndsrækning. Det handler ikke om, at vi skal understøtte håndværkerbranchen, for der går det sådan set rigtig fornuftigt. Det her handler om, at vi for at opnå vores klimamål gerne vil give en håndsrækning til danske boligejere, der gerne vil klimasikre eller energirenovere deres bolig.

Kl. 10:25

Formanden (Søren Gade):

Fru Samira Nawa.

Kl. 10:25

Samira Nawa (RV):

Det er så også den formildende omstændighed, der er ved det, set fra mit synspunkt, nemlig at det bliver et grønt fradrag. Noget andet, jeg godt vil spørge Venstres ordfører om, er, hvordan Venstre kan

forsvare den her omfordeling, der er på gymnasieområdet, hvor man ender med at skære hårdt ned på fag som fysik, kemi og biologi, altså det område, der udgør rekrutteringen til de videregående naturvidenskabelige fag; der, hvor man jo henter arbejdskraft, som netop sikrer vækst og velstand i samfundet.

Kl. 10:25

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 10:26

Hans Andersen (V):

Så vidt jeg er orienteret om det udspil, handler det jo om inden for den samlede ramme at fordele midlerne på en bedre måde. Vi har i årtier talt om, at vi skulle prøve at ligestille de ungdomsuddannelser, vi har i Danmark. Det er sådan set et tiltag, vi gør nu. Ud over det synes jeg også, det er klogt, at vi sikrer, at der også er et lille gymnasium de steder i Danmark, hvor der er relativt få elever. Det hilser jeg sådan set velkommen.

Kl. 10:26

Formanden (Søren Gade):

Fru Christina Olumeko fra Alternativet. Værsgo.

Kl. 10:26

Christina Olumeko (ALT):

Tak for ordet. Og tak til ordføreren fra Venstre for talen. I Alternativet deler vi jo Venstres ambition om, at børnefamilier skal opleve mere fleksibilitet i deres liv. For os er ambitionen lidt bredere end det, så det gælder for alle danskere; muligheden for at prioritere sin tid bedre vil vi gerne fremme.

Mit spørgsmål er, om den her ambition fra Venstre også er en form for opgør med de mange arbejdsudbudsreformer, som Venstre jo har stået i spidsen for de sidste mange år, herunder f.eks. sådan noget som su-reformen, der presser unge igennem uddannelsessystemet, forkortelse af uddannelser og dagpengereformer. Alle de her reformer er jo noget, der presser danskerne rigtig meget i forhold til brugen af deres tid, så jeg vil gerne spørge ind til, om Venstre her også signalerer en anden retning for partiet.

Kl. 10:27

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 10:27

Hans Andersen (V):

I Venstre står vi ved de reformer, vi har gennemført gennem årtier. Det er jo derfor, vi står i en situation, hvor vi både kan levere skattelettelser og øge den nære velfærd. Det er sådan set hele forudsætningen; det er de reformer, vi har gennemført gennem årtier. Dem ønsker vi ikke at rulle tilbage.

Vi er sådan set optaget af fortsat at arbejde med at reformere det danske samfund, således at vi hele tiden sikrer, at vi har incitamentet til at arbejde, og at der netop bliver tilvejebragt de hænder, der skal til, både ude i den nære velfærd, men også i forhold til vores arbejdspladser. Det er da ikke en modsætning til, at vi ønsker at give børnefamilierne en hjælpende hånd og mere fleksibilitet. Det ser jeg det ikke som.

Kl. 10:28

Formanden (Søren Gade):

Fru Christina Olumeko.

Kl. 10:28

Kl. 10:31

Christina Olumeko (ALT):

Tak for svaret. Jeg tror, vi er forholdsvis uenige om, hvad der gør Danmark til et rigt og dejligt land at leve i. Det er jo fra Alternativets synspunkt ikke som sådan arbejdsudbuddet. Det er klart, at det giver flere skatteindtægter, men det, der har gjort Danmark til det land, vi er, er jo investeringer i fremtiden, i mennesker og ikke mindst i produktivitet, som jo er det, vi glemmer i dansk økonomi, når vi snakker finanspolitik.

Jeg vil gerne spørge til noget, for jeg bliver jo lidt nysgerrig på den her nye side af Venstre i forhold til børnefamilier og tid: Har I nogle konkrete forslag, eller vil I vente på en arbejdsmarkedskommission?

Kl. 10:28

Formanden (Søren Gade):
Ordføreren.**Hans Andersen (V):**

Vi er sådan set optaget af, at vi hele tiden prøver at finde ud af, hvordan vi kan skabe et familieliv, der gør, at udmattelsen og udbrændtheden hos nogle børnefamilier bliver mindre, at man har lyst til at være en børnefamilie, og at man har tid til det.

Derfor er vi optaget af at sige: Kan vi med mere fleksibilitet og bedre valgfrihed mellem private og offentlige løsninger sikre det? Nu kommer vi bl.a. konkret med et forslag om servicefradraget. Det kan også bruges af børnefamilier til at sikre lidt mere tid til at være familie og lidt mindre tid brugt på måske at gøre rent. Det skal vi arbejde med hele tiden, og så ser vi også frem til, at en arbejdslivskommission kan komme med nogle forslag. Så det mener jeg sådan set er et løbende arbejde.

Kl. 10:29

Formanden (Søren Gade):

Tak. De næste fire spørgere bedes stille spørgsmål ovre fra pulten til højre for mig og til venstre for jer. Den første, der får ordet, er hr. Kim Edberg Andersen fra Danmarksdemokraterne.

Kl. 10:29

Kim Edberg Andersen (DD):

Et eller andet sted må man jo håbe, at der ikke sidder ret mange sådan gamle Venstrevælgere og hører Venstre stå og sole sig i, at de bliver kaldt mere blå end SF. Det tror jeg man for ganske få år siden ville have taget ild op. Men man kan sige, at med den vej, Venstre er slået ind på, er det kun hr. Pelle Dragsted, der næste år til finansloven kan sige, at Venstre er mere blå end dem. Vi har en ordfører, der står og siger, at der skal være mere tid til familien, men virkeligheden er jo, at man har fjernet store bededag, og vi har en ordfører deroppe, som jeg ikke ved om har læst den sidste side af det, der er blevet lagt frem. Det var ikke sket for nogle år siden, at Venstre havde stillet sig op og havde hævet det offentlige forbrug med 3½ pct. og så lige sagt, at pengene er der o.k. styr på. For det er det, man gør. Der er ingen finansiering; der er bare et kæmpe forbrug.

Det er nok ikke engang et spørgsmål. Jeg vil bare rose Venstre for deres rejse over i venstreland, og det er ikke i den blå familie længere; det er bare helt til venstre, helt ovre ved Pelle Dragsted lige om lidt, kan jeg forstå. Så tillykke med rejsen.

Kl. 10:31

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.**Hans Andersen (V):**

Vi glæder os over, at det faktisk er lykkedes både at levere skattelettelser, historisk store skattelettelser, og samtidig sikre og finansiere en styrkelse af den helt nære velfærd. Det synes vi sådan set er liberal-borgerlig politik. Det er også derfor, jeg har lavet den såkaldte tjekliste til i dag. Det står vi meget, meget gerne på mål for, og det kunne jeg også håbe på at ordføreren kan støtte op om, for det er sådan set resultater, der tæller derude hos den enkelte familie: Det er skattelettelser, og det er en styrkelse af den nære velfærd.

Kl. 10:31

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Spørgeren.

Kl. 10:31

Kim Edberg Andersen (DD):

Jeg tror, Venstres ordfører skal tage en tur med ud i den virkelige verden sammen med mig og spørge, om man synes, det giver lettelse i ens økonomi, at der nu bliver indført en CO₂-afgift, at der kommer en transportudgift, og at der kommer en kilometerafgift. Der kommer alle de her afgifter, som vi alle sammen skal betale, og så står man og soler sig i, at fordi I skal betale alle de her afgifter, har vi 3½ pct., vi så kan fyre af på offentligt forbrug i en højkonjunktur. Så håber jeg bare, at ordføreren, når han er færdig – for han læste ikke den sidste side med nul finansiering, som man kommer frem med nu – så finder de her økonomiske lærebøger frem og bare lige så stille begynder at tænke på, hvad der sker, når man putter rigtig, rigtig mange penge ud i det offentlige, når der er en højkonjunktur. Hvad er det næste skridt? Det er jo inflationen, men det glemmer man selvfølgelig at fortælle.

Kl. 10:32

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 10:32

Hans Andersen (V):

Men hvis spørgeren nu satte sig ned og læste Økonomisk Redegørelse, ville han se, at der faktisk er styr på inflationen. Det er faktisk muligt både at levere skattelettelser til mennesker i arbejde og at sikre, at vi styrker den nære velfærd – og hvad er den nære velfærd? Det er altså, at vi styrker hospitalerne, det er, at vi ansætter flere sygeplejersker og læger, og det er at ansætte flere mennesker ude på plejehjemmene, således at vores ældre medborgere kan få en bedre service. Det mener jeg bestemt er borgerlig-liberal politik, og det står jeg meget, meget gerne på mål for.

Kl. 10:33

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak. Næste spørger er fru Kirsten Normann Andersen. Værsgo.

Kl. 10:33

Kirsten Normann Andersen (SF):

Tak for det, og tak for talen. I SF er vi jo sådan set grundlæggende enige i, at vi selvfølgelig skal holde op med unødigt bureaukrati og kontrol. Jeg vil hellere bruge ressourcer til god kvalitet i sundhedsvæsenet, end at vi skal behøve at rapportere utilsigtede hændelser og lave kontrol af det. Vi vil også langt hellere bruge ressourcer på et godt arbejdsmiljø, end vi vil bruge en masse ressourcer på kontrol i forhold til antallet af arbejdsskader, også alvorlige arbejdsskader. Men besparelserne bruges jo ikke på at forbedre arbejdsmiljøet, og besparelserne bruges jo ikke på at forbedre kvaliteten i sundhedsvæsenet.

Så mit spørgsmål til Venstre er: Føler Venstre sig overbevist om, at samtidig med at vi formentlig skal indføre en ny sundhedsstruktur, er det klogt at spare på kontrollen og på sikkerheden i forhold til utilsigtede hændelser, eksempelvis i sundhedsvæsenet, og at vi på den måde sikrer en høj kvalitet?

Kl. 10:34

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 10:34

Hans Andersen (V):

Venstre er optaget af, at der er en høj kvalitet i vores sundhedsvæsen, og vi ser frem til, at vi også i den kommende tid kan lande en reform af vores sundhedsvæsen. Hvad angår den konkrete udmøntning af de administrative besparelser på sundhedsområdet, er jeg egentlig overbevist om, at det har den pågældende ordfører været til møde om med sundhedsministeren og fået en detaljeret redegørelse for. Den kan jeg ikke stå og give her i dag på det niveau. Derfor er min opfordring, at ordføreren fortsætter dialogen med sundhedsministeren om at sikre, at der fortsat er tilsyn og kontrol, også efter at vi nu bliver enige om at fjerne 1.000 administrativt ansatte.

Kl. 10:35

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Spørgeren.

Kl. 10:35

Kirsten Normann Andersen (SF):

Så lad os da endelig bare prøve at holde det på et lidt mere overordnet plan. Altså, mig bekendt har vi ikke nedbragt antallet af eksempelvis alvorlige ulykker i forhold til arbejdsmiljøet, men alligevel vælger regeringen at pege på, at man kan spare på stillinger i Arbejdstilsynet, der skal føre kontrol. Føler ordføreren sig overbevist om, at det her ikke vil få alvorlige konsekvenser for arbejdsmiljøet på arbejdspladserne i fremtiden, og at vi ikke risikerer flere alvorlige ulykker i fremtiden?

Kl. 10:35

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 10:35

Hans Andersen (V):

Venstre er, og den her regering er optaget af og har været optaget af at styrke arbejdsmiljøet. Vi har faktisk også indgået en aftale om arbejdsmiljø i den her periode, hvor vi faktisk bl.a. indfører en autorisationsordning i forhold til asbest, og den ambition og målsætning har vi stadig væk. Så foregår der også en dialog på Beskæftigelsesministeriets område om, hvordan man udmønter den del om de 1.000 ansatte, og det ser jeg sådan set frem til at beskæftigelsesordføreren tager en dialog med beskæftigelsesministeren om.

Kl. 10:36

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak til spørgeren. Så er den næste spørger hr. Per Larsen. Værsgo.

Kl. 10:36

Per Larsen (KF):

Tak til ordføreren for talen, der havde gode elementer omkring børn og andre gode ting, som vi kan glæde os over, men for at springe lige til sagen vil jeg gerne spørge ordføreren, om det er hensigtsmæssigt at fjerne finansieringen for Danske Ældregeråd. Det er jo sådan, at ældrerådene jo er lovfæstet og virker i alle 98 kommuner. Kommunerne har en rigtig god sparring med dem. Ældrerådene er høringsberettigede, og de har altså en paraplyorganisation, som

selvfølgelig er nødvendig for at have et overordnet sigte i forhold til ældreamrådet.

Synes ordføreren, at det er hensigtsmæssigt, at man fjerner finansiering? For umiddelbart kunne jeg godt forestille mig, at det var et spørgsmål om at skubbe problemet ud i kommunerne, sådan at ældrerådene dér så skal finansiere det den vej rundt.

Kl. 10:37

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 10:37

Hans Andersen (V):

Jeg skal bare forstå det rigtigt: Betyder det, at Konservative ikke støtter, at vi skal fjerne 1.000 administrativt ansatte i statsligt regi?

Kl. 10:37

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Spørgeren.

Kl. 10:37

Per Larsen (KF):

Nu plejer det at være sådan, at det er os, der får mulighed for at spørge ordføreren. Jeg synes måske, det var en lille smule nedladende.

Vi er i den grad optaget af, at vi reducerer antallet af offentligt ansatte, og det skal der ikke herske nogen tvivl om. Men jeg vil også godt lige følge op i forhold til det, som Kirsten Normann Andersen var inde på i forhold til utilsigtede hændelser, altså at man nedlægger den database og på den måde så sparer 6 medarbejdere ud af de 74.000, der er. Databasen er jo et kæmpe løft i forhold til hele patientsikkerheden, og vi kan se, at alle organisationer råber vagt i gevær og synes, at det er et tilbageskridt uden mage. Kunne man måske ikke finde et andet sted at spare nogle af de ressourcer?

Kl. 10:38

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 10:38

Hans Andersen (V):

Det var ikke på nogen måde min mening ikke at opretholde en god tone, men jeg blev bare i tvivl om, om De Konservative støtter op omkring, at vi skal fjerne 1.000 administrativt ansatte. For både i forhold til ældreråd, og i forhold til hvad der foregår på sundhedsområdet, har Konservatives ordførere jo været i dialog med de pågældende ressortministre. Og jeg har ikke hørt, at De Konservative har sagt, at de ikke kan støtte det. Men det kan godt være. Jeg vil jo opfordre til, at De Konservative tager den dialog med den pågældende ressortminister, for selvfølgelig skal vi finde aftaler, der virker og kan udmøntes. Men det afgørende for regeringen og for Venstre er, at vi holder fast i, at der skal reduceres med 1.000 ansatte.

Kl. 10:39

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak til spørgeren. Så er den næste spørger hr. Pelle Dragsted.

Kl. 10:39

Pelle Dragsted (EL):

Mange tak for det. Jeg vil gerne tale om vores folkepensionister og førtidspensionister. For det her finanslovsudspil fra regeringen svigter jo fuldstændig de grupper. Vores folkepensionister og førtidspensionister har jo fået udhulet deres indkomst massivt af den inflation, der har været over de seneste år, og den regulering, som finansloven lægger op til i 2025, fylder slet ikke det hul op. Altså, de kommer stadig væk til at stå nede i supermarkedet og opleve, at priserne er steget, men pensionerne er ikke fulgt med.

Derfor er mit spørgsmål til Venstre: Er Venstre tilfreds med en finanslov, der på den måde efterlader pensionisterne på perronen og overlader dem til sig selv, i forhold til at de er nogle af de eneste grupper, der ikke skal opleve den økonomiske fremgang, som mange andre danskere oplever? Er det udtryk for en respekt for de mennesker, der har bygget det samfund, som vi alle sammen nyder godt af i dag?

Kl. 10:40

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 10:40

Hans Andersen (V):

I Venstre har vi stor respekt for de mange mennesker, der er på pension, og som gennem årtier har været med til at bygge vores velfærdssamfund op. De pensionister, der kun har pensionen og folkepensionens tillægspension får jo også med vores og også jeres støtte, også i 2025, et større rådighedsbeløb, end de har i 2024. Nu får de jo en ældrecheck i det år, vi går ind i, og så bliver pensionen jo også reguleret med en historisk høj procentsats. Så man får sådan set og oplever en indkomstfremgang.

Så kan vi diskutere med hinanden, om den mekanisme, hvorved vi regulerer overførselsindkomster i Danmark, skal være anderledes, men her og nu løfter vi altså de mest udsatte pensionister i de kommende år.

Kl. 10:41

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Spørgeren.

Kl. 10:41

Pelle Dragsted (EL):

Vi er også rigtig glade for den aftale. Den vedrører bare kun omkring hver fjerde folkepensionist, og der er mange flere, som står derude med de her problemer. De ser elregningen stige, varmeregningen stige og huslejen stige, og pensionen følger bare slet ikke med. Den regulering, der kommer i 2025 – ordføreren kan godt kalde den historisk høj – fylder jo slet, slet ikke det hul, der er skabt med den inflation på over 10 pct., man har oplevet over de seneste år. Det er jo det, der betyder, at rigtig mange står derude nu og er ekstremt hårdt pressede.

Så mit spørgsmål er: Vil Venstre være med til i finansloven at se, om vi kan fremrykke den regulering? Det koster nogle penge, men det kunne man jo f.eks. finde ved så at udskyde nogle af de skattelettelser, man har planlagt, bare et enkelt år. Det synes jeg ville være udtryk for en rettidig omhu og en solidaritet over for de mennesker i vores samfund, som har mindst.

Kl. 10:42

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 10:42

Hans Andersen (V):

I Venstre er vi også optaget af at sikre, at der faktisk også er medarbejdere, både i vores ældrepleje og i vores sundhedsvæsen, der kan servicere de mange seniorer, vi har derude, der desværre har brug for at komme på hospitalet eller komme på plejehjem, og det sikrer vi jo med det forslag til finanslov, der ligger her. Vi sikrer faktisk, at der er penge til at løfte den helt nære velfærd, og der kan man sige, at rigtig mange ældre mennesker får en bedre service. Og så løfter vi faktisk pensionen næste år; det gør vi faktisk til et historisk højt niveau. Det glæder jeg mig over faktisk også er muligt.

Kl. 10:42

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak til spørgeren, og så har vi den sidste spørger på min liste indtil videre. Det er hr. Morten Messerschmidt.

Kl. 10:42

Morten Messerschmidt (DF):

Tak for det. Jeg tror ikke, der er mange pensionister, der føler, at det, de oplever, er et historisk højt niveau i forhold til købekraft. For sagen er jo, som ordføreren i øvrigt også var inde på i sin tale, at priserne er steget endnu mere end det, som man lægger op til i forhold til regulering.

En måde, hvorpå man kunne komme det i møde for de mange pensionister, der jo ikke får glæde af, at vi har fjernet modregning osv. på arbejdsindtægt, fordi de ikke længere kan eller har mulighed for at arbejde, kunne være, at man fremrykkede reguleringen, altså at man simpelt hen gennemførte det for den finanslov, som vi taler om nu, i stedet for at følge den almindelige frekvens. Synes ordføreren ikke, når han bruger så meget tid i sin tale på at understrege, at regeringen har fået bremset inflationen og fået inddæmmede skadevirkningen, at man så også skylder dem, som ikke længere bare kan gå på arbejde eller tage en ekstra time, eller hvad ved jeg, fordi de er gået på pension, en hurtig kompensation for det tab af købekraft, de har opnået?

Kl. 10:43

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 10:43

Hans Andersen (V):

Venstre er optaget af hele tiden at sikre, at også vores pensionister har et rigtig godt liv. Det sikrer vi jo både, ved at der er plejehjem og hospitaler, der er velfungerende, men jo også ved at deres pension reguleres – og i takt med velstandsstigningen i øvrigt. Det gør vi jo. Så er det rigtigt, at vi har en mekanisme, der gør, at der er forsikelse på, men det er jo faktisk sket nu her i 2024, at den er blevet reguleret med 3½ pct., og næste år bliver den sådan set også reguleret igen til et historisk højt niveau. Det er sådan set udgangspunktet.

Så kan vi jo godt tage en drøftelse af, om vi skal lave om i mekanismen. Vi skal også bare indse – og jeg ved ikke, om Dansk Folkeparti har finansieringen med i dag – at det jo skal finansieres, hvis man går ind og laver ændringer i mekanismen. Det ved jeg ikke hvordan Dansk Folkeparti vil finansiere: ved at rulle skattelettelser tilbage eller skære i den nære velfærd?

Kl. 10:44

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Spørgeren.

Kl. 10:44

Morten Messerschmidt (DF):

Nej, som jeg er sikker på at spørgeren ved, har vi jo fremlagt en fuldt finansieret 2030-plan, hvor vi forøger folkepensionen væsentligt. Det kan vi godt fremlægge i Folketingssalen, men vi kan jo også bare gøre det nu. Det er jo nu, vi diskuterer finansloven, og som jeg forstår det, er regeringen interesseret i, at andre end den selv skal stemme for finanslovsforslaget, og der er ældrepolitikken og folkepensionen et ekstremt vigtigt område for Dansk Folkeparti. Når man ser på den inflation, som det danske samfund har oplevet de seneste 3-4 år, synes ordføreren så, at 3½ pct. stigning i folkepensionen er modsvarende?

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 10:45

Men nu har man så åbnet for kassen, så hvad bruges pengene så på? Ja, kort sagt kommer der flere penge til Afrika, end der kommer til Nordjylland. For igen i år er der et manglende fokus på at få et land, der hænger bedre sammen. Man kan jo bare kigge på eksemplerne i forslaget. Puljen til landsbyfornyelse bliver mindre. Bredbåndspuljen står til at blive mindre. Der er ingen penge til forbedring af den kollektive transport i landdistrikter.

Kl. 10:45

Hans Andersen (V):

Jeg ser frem til også at have drøftelser med Dansk Folkeparti om en kommende finanslov. Jeg har noteret mig, at Dansk Folkeparti er optaget af at prioritere vores ældre medborgere som det absolut højeste, og der ser jeg da gerne, at vi får en snak om, hvordan vi kan gøre det, og jeg ser også gerne, at Dansk Folkeparti bringer finansiering til bordet. For hvis man skal ændre på mekanismen, er det i hvert fald i milliardstørrelsen.

Kl. 10:45

Der er godt nok en reform af tilskudsmodellen til ungdomsudannelser, som har som mål at sikre de små uddannelsessteder i landdistrikterne, og vi er sådan set enige i målet, men modellen, man har lagt frem, rammer bare ved siden af skiven. For det, der står tilbage, er, at flere skoler står med en mindre økonomi, end de ellers ville have. Man kan jo se det på det, vi havde sidste år, hvor vi fik sat et tilskud af til udkantsgymnasier, 31 gymnasier. Selv om man laver den her model, der står til at skulle redde dem, så står 9 faktisk til stadig væk at få en besparelse. Så sidste år kæmpede vi bl.a. sammen med Radikale Venstre for at få det her særtilskud til gymnasierne ind i finansloven. Det lykkedes, men jeg må bare sige, at den kamp står vi så til at få igen i år. For for Danmarksdemokraterne er det altså en mærkesag, at man både kan leve og bo i hele landet, og derfor skal der selvfølgelig også være gode uddannelser uden for de store byer, og det kommer der altså ikke, hvis man igen oplever, at de små uddannelsessteder skal skære.

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Vi siger tak til spørgeren og tak til ordføreren fra Venstre. Vi går videre til næste ordfører. Det er hr. Dennis Flydtkjær fra Danmarksdemokraterne.

Kl. 10:46

(Ordfører)

Dennis Flydtkjær (DD):

Tak for ordet. Ofte, når jeg læser et politisk udspil eller et finanslovsudspil, starter jeg med at læse den sidste side. Det kan jo lyde lidt skørt, men det skyldes altså, at det er der, man kan se, hvad finansieringsforslagene er på et politisk udspil. For efter mange år i Folketinget ved man, at det svære ikke er at bruge penge, men udfordringen er altid at finde penge.

Så det samme gjorde jeg i år, altså slog op på sidste side i regeringens finanslovsudspil, kiggede under afsnittet finansiering, og til min store overraskelse stod der jo blot, at finanslovsforslaget for 2025 er tilrettelagt inden for ansvarlige økonomiske rammer. Det lyder jo flot, men dækker også over, at der ingen finansieringsforslag er i regeringens udspil. Eller jo, der er noget med 1.000 medarbejdere til 0,5 mia. kr., men det vender jeg tilbage til senere i min tale.

Som finansordfører kan det jo godt undre mig, hvordan man kan lave et finanslovsudspil uden finansieringskilder. Eller sagt med andre ord: Er der ingenting i statens budget, man kunne lave anderledes? Er der ikke noget, der kan omprioriteres? Svaret er jo, at naturligvis er der det. Men hvordan kan man så lave et udspil som regeringen, hvor man ikke prioriterer noget som helst?

Svaret ligger jo faktisk ligefor, for regeringen har ganske enkelt travlt med at bruge skatteborgernes penge. Man kan jo egentlig se det på deres egne offentliggjorte tal. For når man kigger på væksten i det offentlige forbrug, er den i år på hele 3,3 pct. Næste år er den igen historisk høj på 2,5 pct. Det kan lyde noget teknisk, men det er altså vækstrater, som selv den tidligere formand for SF Villy Søvnald ville være grundigt misundelig på. Man lavede jo dengang et udspil, der hed »Fair Forandring« med en vækst på 1,4 pct. Jeg kan i øvrigt nævne, at gennemsnittet siden år 2000 har været på 1,5 pct. Eller hvad med den røde Thorningregering, som havde en 2025-plan, hvor man foreslog en vækst på 0,6 pct. frem mod 2025?

Så når der næste år er en vækst på 2,5 pct., er det altså ekstremt højt og fire gange så højt som det, Helle Thorning-regeringen foreslog i sin tid. Grunden er som sagt, at man bruger løs af råderummet og lader den offentlige sektor vokse meget mere, end økonomien generelt gør. Så her har I forklaringen på, hvorfor der på den sidste side i finanslovsforslaget ikke er nogen finansieringsforslag. Man kunne sådan set forstå det med en rent rød regering, men jeg må sige, at jeg er lidt skuffet over, at man har en regering, som borgerlige Venstre sidder i, og at man nu har fået kæmpet sig frem til en vækst i det offentlige forbrug, der er fire gange højere end under nogen tidligere rød regering.

Så er der også det, der mangler i regeringens forslag. Det er jo bl.a. udflytning af statslige arbejdspladser. Der er kommet 10.000 flere fra 2015-2022 alene i København. Der er brug for en bedre fordeling af uddannelser. Vi synes, der skulle sættes en pulje af til at bevare landsbyskoler i mindre byer, som står til at blive lukket eller i hvert fald er lukningstruede. Vi kunne også godt tænke os et større fokus på, at man fik sat solceller op på tagene, i stedet for at man nu skulle trække god landbrugsjord ud af drift, som jo er det, der foregår hen over landet.

Jo, regeringen er da godt nok kommet med et hæfte, man kalder et landdistriktsudspil, men vi ser det lidt som et plaster på et halvvejs amputeret ben. For det, man glemmer, når man kigger på regeringens finanslovsudspil, er jo, at næste år kommer der også en vejafgift på lastbiler, der kommer en højere dieselaftgift, der kommer en flyafgift, og der er en CO₂-afgift på landbruget på vej, og det er jo alt sammen noget, der rammer hårdere der, hvor der er længere mellem husene og byerne. Det er der altså brug for at få lavet om på.

Kl. 10:51

Til gengæld sørger regeringen for en masse andre ting i deres finanslovsforslag. Bl.a. står udviklingsbistanden til at stige med 4,8 mia. kr. fra 2022 frem til 2025. Alene er der en Afrikastrategi, som der er sat 4 mia. kr. af til. Man har også et punkt, der hedder samhandel og investering, som man sætter 750 mio. kr. af til. Under klimadiplomati er der sat 1 mia. kr. af til øgede vandindsatser hen over de kommende år. Der er 50 mio. kr. årligt til et partnerskab mellem Indien og Filippinerne og ja, så ikke at forglemme det, som også er en del af debatten: 129 mio. kr. til Mellempøkeligt Samvirke, som nu står for antijødisk propaganda. Det er i hvert fald fremgået ret tydeligt af avisen B.T.

Også kulturen står til at få et løft med finansloven. Der er bl.a. 20 mio. kr., så der er flere, der kan komme i teateret. Jeg må være ærlig bare at sige, at når jeg har gået rundt i Herningområdet, har jeg mødt cirka nul personer, som kommer og siger til mig: Vi mangler altså nogle flere penge, så folk kan komme i teateret. Så der var nok måske nogle vigtigere ting, man kunne vælge at prioritere.

Så godt nok er der åbnet for kassen – regeringen bruger løs af skatteborgernes penge. Det er bare de forkerte ting, man bruger pengene på. Det er fair nok. Vi er jo politiske partier; vi har forskellige politiske prioriteter. Men jeg må bare ærligt sige, at jeg nok mest er skuffet over Venstre, som jo gik i regering, fordi de sagde, at de ville præge det hele i en borgerlig retning, og man må forstå, at man kun

er ansvarlig, hvis man sidder i regeringen, og det er jo kun, hvis man sidder i regeringen. Men det, man har fået, er sådan set rød politik.

Man har fået fjernet en helligdag, selv om der ikke er behov for pengene. Økonomien er jo bomstærk, kan man høre på regeringen, så der manglede ikke penge. Man har fået en række skattestigninger, man har fået et historisk højt offentligt forbrug, og så har man fået flere administrative medarbejdere i staten. Godt nok siger man, at man vil skære 1.000 medarbejdere i staten og få en besparelse på 500 mio. kr. Men sandheden er jo, at ifølge NB Økonomi er der kommet 2.900 flere i den her valgperiode. Så selv om man skærer de her 1.000 væk, er man stadig væk på plus 1.900 alene siden valget. Vi er sådan set enige i ambitionen om, at der skal være færre statsligt ansatte, så pengene kan føres ud til kommunerne til den borgernære velfærd. Men det her er altså uambitiøst.

Så er det jo også lidt specielt, når man så kigger på, hvad det er for nogle ting, man vil skære. Ligesom andre har været inde på, synes vi, det er lidt underligt, hvordan man kom frem til, at det lige er de lokale ældreråd, der skal fjernes, altså en civilsamfunds-funktion, hvor der er nul statslige arbejdspladser. Det er så det, man vælger at sige der skal skæres på i den her opgave. Eller hvad med Motorstyrelsen, altså en del af det, man normalt kalder SKAT i folkemunde? Den sidste bastion, hvor man faktisk kan henvende sig i Skatteforvaltningen, er ved Motorstyrelsen for nummerplader eller prøvenummerplader. Det skal så fjernes. Jeg tænker altså ikke, at det er der, der har været et kæmpe boost af administrative medarbejdere. Det er dem, der står i skranken hos Skatteforvaltningen og venter på at vejlede danskerne.

På den anden side har man selvfølgelig også den udfordring, at man godt nok siger, at man vil skære nogle administrative medarbejdere væk, men bare administrationen af vejafgift på lastbiler står jo til at stige med 213 mio. kr. Departementet i Klimaministeriet får 51,8 mio. kr. ekstra. Så bare ved at finde to konti, når jeg dykker ned i finansloven, kan jeg jo se, at halvdelen af den besparelse, man siger man får med de 1.000 medarbejdere, har man jo allerede boostet tilbage igen. Jeg vil ikke blive overrasket, når vi står her igen om et års tid; så er der formentlig kommet flere statsligt ansatte i stedet for færre.

Afslutningsvis skal jeg sige, at selv om jeg ikke lyder sådan specielt begejstret for finanslovsforslaget, så er vi jo et konstruktivt parti. Vi kommer igen med vores finanslovsudspil, så man kan se, hvordan vi gerne vil omprioritere de her ting; hvordan vi gerne vil sætte fokus på, at vi får et land, der hænger bedre sammen; hvordan vi sikrer bedre rammevilkår for små og mellemstore virksomheder i Danmark, Produktionsdanmark. Vi vil også være med til at løfte sundhedsvæsenet, og vi vil også komme med stramminger på udlændinge- og retspolitikken. Så vi vil gå konstruktivt ind i debatten og prøve på at være med til at presse regeringen til at få omprioriteret nogle af de ting, som vi synes er forkerte i det her finanslovsforslag. Tak for ordet. Jeg ser frem til debatten og nogle gode spørgsmål.

Kl. 10:55

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak til ordføreren. Jeg vil lige igen gøre opmærksom på, at hvis man ønsker ordet, skal man bare markere, og så vil de gode folk her ved siden af mig notere, hvem der vil sige noget. Den første spørger, er fru Birgitte Vind. Værsgo.

Kl. 10:55

Birgitte Vind (S):

Tak for det, og tak til ordføreren for talen. Det er sådan, at regeringen, som ordføreren måske også giver udtryk for, er meget optaget af, hvordan det er at bo uden for de store byer; vi er meget optaget af et sammenhængende Danmark. Og noget af det, vi ved har stor betydning, når man måske bor uden for de store byer, er adgangen til ungdomsuddannelser. Er ordføreren enig i, at noget af det, som vi

har et ansvar for her fra Christiansborgs side, rent faktisk er at skabe gode rammer for ungdomsuddannelser i hele landet?

Kl. 10:56

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 10:56

Dennis Flydtkjær (DD):

Det er vi fuldstændig enige i, og der er jo den udfordring, at der er nogle steder, hvor det bare er lidt sværere end andre steder, hvor der simpelt hen bare er lidt lavere rekrutteringsgrundlag, og hvor der er færre unge, og hvor der kan være langt imellem byerne. Derfor handler det jo, udover det, man giver direkte til ungdomsuddannelserne, jo også om, at man kigger på, hvordan de unge kan komme derhen, f.eks., og om der er ungdomsboliger nok. Og der ærgrer det mig jo lidt i forhold til regeringens forslag til en taxametermodel, som jo grundlæggende er en god øvelse, man får, for der har været en stor forskel på, hvad man giver til handelsskoler og almindelige gymnasier. Men selv om man laver den øvelse, står der altså ni gymnasier tilbage, som kommer til at spare på den her øvelse, og det er gymnasier, der ligger ude i landdistrikterne, hvor det er svært. Det er en af de ting, vi kommer til at tage med til forhandlingerne for at få rettet op på det.

Kl. 10:56

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Spørgeren.

Kl. 10:57

Birgitte Vind (S):

Tak. Så kommer ordføreren faktisk ind på det, jeg også gerne vil høre ordføreren sige noget om, altså netop det nye taksameter og tilskudssystemet, som regeringen tager initiativ til. For der er jo ingen tvivl om, at det er noget af det, der ligger os meget på sinde, altså at lave et system, der gør, at der er basis for ungdomsuddannelser flere steder i landet. Så kan vi regne med, at Danmarksdemokraterne bakker op om et nyt taksameter- og tilskudssystem, som giver bedre vilkår for det?

Kl. 10:57

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 10:57

Dennis Flydtkjær (DD):

Vi går meget konstruktivt ind i øvelsen, og vi er enige i sigtet med det. Men den model, der er lagt frem, synes vi bare ikke rammer helt inden for skiven, fordi det netop gør, at der er en del af de uddannelsessteder, som ligger ude i landdistrikterne, som kommer til at blive ramt af det og ikke får det nødvendige løft. Men det er godt, at man laver øvelsen. Der har jo været mange forskellige udkantstilskud på erhvervsskoler og handelsskoler eller på gymnasier ud fra forskellige kriterier. Man har fået forskellige tilskud, alt efter om det var gymnasie eller handelsskole, så øvelsen er jo god. At man så ikke rammer helt inden for skiven gør jo, at det er noget, vi vil prøve at få rettet op på i de næste forhandlinger. Så det er for tidligt at skrive under på det allerede nu, men vi går gerne ind i øvelsen, også med det fokus, at især de institutioner, der ligger i landdistrikterne, altså skal have et løft.

Kl. 10:58

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Næste spørger er hr. Hans Andersen.

Hans Andersen (V):

Tak for det. Og tak for, at Danmarksdemokraterne rækker hånden frem og gerne vil indgå konstruktivt i en samtale og nogle forhandlinger om den kommende finanslov. Jeg synes måske, at Danmarksdemokraterne, ordføreren, skulle glæde sig over, at vi faktisk kigger ind i en finanslov, der har finansiering til en skattelettelse til mennesker i arbejde og kan styrke den helt nære velfærd og samtidig tager fat på, som ordføreren også adresserer, at vi har brug for at reducere antallet af administrativt ansatte. Jeg, Venstre, medvirker gerne i en dialog med Danmarksdemokraterne om, hvordan vi også kan gå videre, for det må jeg forstå er ambitionen.

Jeg skal spørge: Fremlægger Danmarksdemokraterne sådan et helt, fuldt finansieret finanslovsudspil og i givet fald hvornår?

Kl. 10:59

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 10:59

Dennis Flydtkjær (DD):

For at svare på det sidste vil jeg sige, at det gør vi. Vi har simpelt hen lige siden partiets stiftelse planlagt, at vi ville komme med et finanslovsforslag hvert år, som selvfølgelig er finansieret. Det gør vi selvfølgelig også den her gang.

Jeg kan ikke give dig en konkret dato på det, men det bliver inden for nogle uger, og grunden til, at det ikke er i morgen, er jo, at det er ændringsforslag i forhold til regeringens finanslovsforslag. Det har vi først fået for en uge siden, og vi har først debatten i dag, så derfor er der selvfølgelig nogle ting, man skal have svar på, og nogle spørgsmål vi har sendt over. Så det kommer. Altså, vi kommer til hvert eneste år at lave et finanslovsforslag, der viser, hvordan vi ville omprioritere ting, og hvordan vi ville finansiere ting.

Kl. 11:00

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Spørgeren.

Kl. 11:00

Hans Andersen (V):

Det hilser jeg velkommen. Det er seriøst arbejde, og det glæder jeg mig over. Det vil vi kigge ind i, når det kommer.

Ordføreren nævnte registreringsafgift. Vi er faktisk i en situation, hvor der, hvis vi tager alle skattelettelser og skattestigninger, netto er tale om en skattelettelse på 7 mia. kr. Vil ordføreren bekræfte, at det sådan set er det, der er virkeligheden? Så fremhæver ordføreren en enkelt stigning, men netto er der altså tale om 7 mia. kr. i skattelettelser.

Kl. 11:01

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 11:01

Dennis Flydtkjær (DD):

Det kommer jo an på, hvordan man gør det op. Nogle af skattelettelserne kommer jo frem mod 2030. Hvis man kigger på det, der sker bare næste år, så er det jo en kilometerafgift på lastbiler, det er en højere dieselaftgift, og det er en flyafgift.

Så der er jo masser af afgifter, der kommer før, og så er der selvfølgelig noget, der kommer senere. Jeg er ikke sådan vildt imponeret over, at det jo er ud af et rådighedsbeløb på – er det 86 mia. kr.?

Man kan så regne sig frem til 2030. Så er der så 7 mia. kr. af dem, der er gået til skattelettelser. Det er jo ikke et vildt, kæmpe borgerligt

Kl. 11:03

aftryk, og specielt ikke, når man ved, at Socialdemokraterne selv i valgkampen gik til valg på at lave lempelser af indkomstkatten.

Kl. 11:01

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Så er det hr. Henrik Frandsen.

Kl. 11:01

Henrik Frandsen (M):

Tak for ordet, og tak for en god tale, om end jeg synes, det var en noget dystert tale, som i den grad tegner et – vil jeg igen sige – dystert billede af det Danmark, vi lever i, og i særdeleshed når vi taler om landdistrikterne i Danmark. Jeg har før kritiseret Danmarksdemokraterne for efter min mening at tale landdistrikterne ned, og det er jeg i hvert fald blevet bekræftet i med den her tale. Det ændrer ikke ved, at det var en god tale.

Det er jo kun er nogle få uger siden, at regeringen fremlagde et meget ambitiøst landdistriktsudspil, som går ind og adresserer rigtig mange af de udfordringer, jeg ved der er ude i landdistrikterne – jeg bor selv derude. Så bliver der også sagt, at det ikke er noget, der batter noget, og at vi skal have nogle flere tilskudspuljer osv. Jeg vil egentlig spørge ordføreren, om ordføreren synes, det er et godt eller et dårligt landdistriktsudspil.

Kl. 11:02

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 11:02

Dennis Flydtkjær (DD):

Jeg synes jo egentlig ikke, jeg taler det ned. Jeg fortæller jo sådan set bare om den politik, regeringen har indført, og jeg synes jo egentlig, at landdistriktsudspillet er et fint lille hæfte. Man gør op med noget bureaukrati med planloven og andre ting, men når man med den anden hånd indfører en vejafgift på lastbiler, der helt naturligt rammer der, hvor der er længst mellem husene, altså hvor man skal køre længst, når man indfører en dieselaftgift, der gør det dyrere for folk at køre på arbejde nogle af de steder i landet, hvor man har brug for to og måske endda tre biler for at få hverdagen til at hænge sammen, fordi der ikke går nogen bus ude foran døren, og når der pålægges erhvervslevet en flyafgift, der gør det dyrere at flyve, hvis man skal ud i verden og lave nogle gode handler, så handler det jo ikke om, at jeg taler det ned. Jeg påtaler regeringens udfordringer med den politik, de laver, og så har vi bare en række bud på, hvordan man retter op på den skævhed.

Det er jo ikke for at tale det ned. Det må gerne gå godt i København, Aarhus eller Odense – det er vi superglade for i Danmarksdemokraterne, men vi vil bare gerne have resten af landet ned, så vi kan få en balance i landet, så resten af landet kommer med op i gear. Men det man ser, er, at regeringen med sit udspil sætter et plaster på et åbent benbrud ved at komme med et landdistriktsudspil til 400 mio. kr., mens man med den anden hånd indfører alle de her skadelige afgifter. Det synes vi da er en dårlig idé.

Kl. 11:03

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Spørgeren.

Kl. 11:03

Henrik Frandsen (M):

Så bliver jeg nødt til lige at fortsætte med at spørge, om ikke det er ordføreren opfattelse – det kan jeg så være i tvivl om, når jeg hører det første svar – at det landdistriktsudspil, der ligger på bordet, giver en hel masse muligheder for udvikling, samtidig med vi også står i en situation, hvor vi har lavet en grøn trepart, hvor vi også

anviser en hel masse udviklingsmuligheder ud i landdistrikterne, og samtidig med, at vi står med en meget, meget stor og massiv udbygning af den vedvarende energi, som igen også giver en masse udviklingsmuligheder ude i landdistrikterne.

Tror ordføreren ikke, at de ting samlet vil gøre, at landdistrikterne kommer til at stå i en bedre situation og ikke i en dårligere situation?

Kl. 11:04

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 11:04

Dennis Flydtkjær (DD):

Nu blev der nævnt mange ting, men jeg tror simpelt hen ikke, at det, at man plastrer landdistrikterne til med solceller, er noget, man er super glade for derude. Jeg bor selv derude. Jeg er opstillet i Ringkøbing-Skjern Kommune, og når jeg afleverer min søn på Bork Havn Efterskole, kan jeg, når jeg står 1 km derfra, se ikke mindre end fem mølleparker. Det er det, der er i dag, og så har man planlagt at sætte 3.000 ha solceller op ud over det. Hele den del af kommunen bliver jo stort set ubeboelig. Jeg tror altså ikke, at man sidder og tænker, at det her er noget, der kommer til at gøre, at man vil kunne skumme fløden eller få masser af penge ned i lommen. Der er jo ingen, der vil bo der mere. Jeg synes bare ikke, det er til gavn for vores landdistrikter, at man på den måde klistrer alt til. Så nej, jeg tror ikke på, at det her er som et olieeventyr i Saudi-Arabien, hvor det vælter ind med penge. Det kommer ikke til at ske.

Kl. 11:05

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak. Så er næste spørger hr. Pelle Dragsted.

Kl. 11:05

Pelle Dragsted (EL):

Tak for det, og tak til ordføreren for talen. Lige før sommeren var ordførerens parti med til at indgå en aftale om en særrabat på arveskatten til dem, der arver et selskab eller en virksomhed. De skal fremover betale en lavere arveskat end alle andre danskere, der arver. For sådan noget som LEGO-familien, et af de store dynastier, indebærer det en skattelettelse på omkring 12 mia. kr. Mange har undret sig over det her, for økonomerne advarer sådan set mod den her skat. Når man laver den her særrabat, vil det faktisk være skadeligt for samfundsøkonomien. Det, som kan bekymre mig rigtig meget, er, at når jeg så går ned og kigger i partiernes regnskaber – Venstre, Liberal Alliance og andre partier – kan jeg se, at nogle af de familier, som får allerfleste gaver og allermest ud af den her aftale, samtidig altså giver støtte til partierne. Vi kender ikke beløbet på grund af partistøttereglerne gennemhullede karakter.

Danmarksdemokraterne har endnu ikke opgjort deres partiregnskab, for de er et ret nyt parti, så mit spørgsmål er egentlig meget enkelt: Har Danmarksdemokraterne modtaget partistøtte fra nogle af de familiedynastier, som tjener milliarder på den her aftale?

Kl. 11:06

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 11:06

Dennis Flydtkjær (DD):

Først vil jeg sige, at jeg står fuldt på mål for den aftale, vi har lavet, hvor vi sænkede generationsskifteskatten for virksomhederne. Vi synes faktisk, det er supergodt, at vi bevarer dem på danske hænder. Så bliver der jo tit malet et billede af, at det er LEGO eller de helt store, men man glemmer, at det jo også er håndværksmesteren, maleren eller den lille produktionsvirksomhed. Det er jo alle virksomheder,

men altså, det er jo klart, at er man kæmpestor, får man selvfølgelig en større rabat, når det er i procent, end man gør, hvis man er mindre. Men at vi bevarer virksomheder på danske hænder, er vi sådan set enige i er godt, og det står vi på mål for.

Så var der det med partiregnskabet. Vi er jo faktisk ikke forpligtet til, hvilket vi selv var overrasket over, som helt nyt parti at offentliggøre vores regnskaber, hvad vi har fået i støtte, og hvad vi har haft af indtægter, men det har vi faktisk valgt at gøre, altså selv om der ikke var lovkrav om det. Det er faktisk noget af det, vi synes burde laves om – det er jo ikke ret tit, der kommer nye partier; det ved jeg godt. Men vi har faktisk lagt frem, hvad vi har fået i støtte, selv om vi ikke var forpligtet til det.

Kl. 11:07

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Spørgeren.

Kl. 11:07

Pelle Dragsted (EL):

Tak for det. Jeg tror ikke, jeg fik noget svar på mit spørgsmål om, om man har modtaget støtte fra nogle af de familiedynastier, der indgår i det her lobbynetværk, der hedder Vækst i Generationer, som i ca. 1 årti har lobbyet for at få den her særrabat, så man skal betale mindre i arveskat end alle andre danskere. Det er det samme, jeg oplever, når jeg spørger de gamle partier. Jeg troede måske bare, Danmarksdemokraterne var anderledes på det område.

Man så må jeg måske spørge generelt. Mener ordføreren, at det er helt problemløst, at familiedynastier, altså nogle af de rigeste, mest velhavende familier i Danmark, yder partistøtte til partier, som samtidig indgår en aftale, som tilgodeser netop de familier, med milliarder af kroner? Er det demokratisk problemløst?

Kl. 11:08

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 11:08

Dennis Flydtkjær (DD):

Først vil jeg undskyldte for, at nej, jeg fik ikke svaret på den del af spørgsmålet. Der var mange ting, jeg skulle nå at komme igennem. Altså, jeg kan ikke huske, decideret hvem vi har fået støtte af, men det står i det regnskab, vi har lagt frem. Jeg føler mig ret overbevist om, at vi ikke har fået noget af lige det konkrete, der hedder Vækst i Generationer, men man kan slå op i vores partiregnskab og se, hvem det er. Vi er et ret nyt parti, så det er faktisk ret begrænset, hvad vi har fået af støtte, og det var et ret lille beløb, vi havde at føre valgkamp for, i forhold til mange andre, som modtager utrolig mange millioner.

Så er der det principielle i, om man godt kan modtage støtte og også lave politik. Det synes jeg egentlig godt man kan. Det skal bare være åbent. Altså, det er klart, at det selvfølgelig giver et problem, hvis man modtager – bare helt fiktivt – 100 mio. kr. af en virksomhed og man så kun kører den dagsorden i 4 år. Så lugter det så meget, men så kan vælgerne forhåbentlig også tage stilling til, at det nok ser lidt lysky ud. Så det handler jo om åbenheden i det.

Kl. 11:09

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak. Næste spørger er hr. Benny Engelbrecht.

Kl. 11:09

Benny Engelbrecht (S):

Først og fremmest tak for at tilkendegive, at man vil fremlægge et finanslovsforslag. Det ser vi selvfølgelig frem til. Under hensyntagen til at ordføreren jo har været ret præcis i forhold til at kritisere

det offentlige forbrug, kunne det måske være interessant, hvis ordføreren også kunne løfte måske bare en flig af sløret for, hvor lavt et offentligt forbrug Danmarksdemokraterne lægger op til i deres finanslovsforslag.

Kl. 11:09

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 11:09

Dennis Flydtkjær (DD):

Det, jeg er efter, er, at man mangler at prioritere ting. Når man som politiker kan se, at der er et kæmpe råderum, så ved jeg godt, at det er fristende og nemmere at henvise til det hele tiden. Jeg gør det selv i min egen folketingsgruppe. Når folk kommer med forslag til mig som finansordfører, som det også skal igennem – det er vores måde at gøre det på – så siger jeg altid: I er nødt til at komme med noget finansiering, og løsningen er ikke altid bare råderummet. Den øvelse skulle regeringen også gerne komme ind i.

Et godt eksempel er den debat, vi lige har haft med sænkelse af generationsskifteskatten for virksomheder, som var planlagt til at blive finansieret af erhvervsstøtteordninger. Regeringen kunne så ikke blive enige med sig selv, så det endte med at blive gennem råderummet. Det er jo nemt for os politikere, hvis man hele tiden har et beløb, man bare kan tage af. Men det er jo ikke nogen særlig sund øvelse, hverken politisk eller for samfundsøkonomien, og det, jeg efterlyser, er sådan set, at regeringen også gør den her øvelse. Måske kunne det godt være, at der sidst i finanslovsforslaget skulle stå nogle finansieringskilder, noget, man prioriterede, i stedet for pege på en vækst på 2,5 pct. til næste år, og så ellers bare sige, at det er ansvarligt.

Kl. 11:10

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Spørgeren.

Kl. 11:10

Benny Engelbrecht (S):

En af finansieringskilderne kender vi jo, for det fremgår af ikke blot et aktstykke, men det fremgår også af selve finanslovsforslaget, og det er, at der sker opgavebortfald på 1.000 fuldtidsstillinger, og det er jo ikke nogen nem øvelse. Det behøver ikke være sådan, at finansieringen alene står på den sidste side. Der skal man lige huske at læse hele forslaget.

Nå, men vi kom det jo egentlig ikke tættere. Altså, er der nogen ting, som Danmarksdemokraterne allerede nu kan sige man ønsker at skære væk? Er det noget ude i den nære velfærd? Skal der færre penge til kommunerne? Skal der færre penge til regionerne? Er det politiet, som skal holde for? Hvem er det, der skal have færre midler?

Kl. 11:11

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 11:11

Dennis Flydtkjær (DD):

Jeg synes jo godt, man kunne være mere ambitiøs end de 1.000. Når man kan se, at der bare i den her valgperiode er kommet 2.900 flere til ifølge mediet NB Økonomi, så er det jo ikke vildt imponerende at sige, at så tager vi 1.000 væk, for så er der stadig væk kommet 1.900 flere. Samtidig med det har man så en anden konto, hvor man bare i administration af vejafgiften bruger 213 mio. kr. Klimaministeriet får 51 mio. kr. mere. Så af den besparelse er allerede halvdelen væk alene på tilførslen til de to kontoer. Så jeg er jo ikke vildt imponeret.

Men jo, ud over at være mere ambitiøs på det kunne det være indend for Kulturministeriet, hvor vi tidligere har foreslået at man kunne finde 1 mia. kr., og der er masser af områder i statens budget. Der er trods alt pænt mange kontoer og pænt mange milliarder at finde dem på.

Kl. 11:12

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Den næste er fru Lisbeth Bech-Nielsen.

Kl. 11:12

Lisbeth Bech-Nielsen (SF):

Tak for det. Nu har Danmarksdemokraternes ordfører haft rigtig meget fokus på væksten i det offentlige forbrug, og det er selvfølgelig også helt legitimt, men Danmarksdemokraterne er også et parti, hører jeg, som gerne vil værne om velfærden derude, altså kernevel-færden i kommunerne osv. Vil ordføreren ikke medgive, at der de seneste 10 år er sket en kraftig underfinansiering ud fra alle de parametre, som vi plejer at være nogenlunde enige om, altså at man skal følge det demografiske træk eller det neutrale udgiftsniveau? Derfor er der vel også – det kan godt være, mit spørgsmål bliver for ledende – brug for investeringer på en lang række områder, både på børne- og ældreområdet for at tage to.

Kl. 11:13

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 11:13

Dennis Flydtkjær (DD):

Jo, og det er jeg enig i. Men det er også det, der kan lyde svært i det, og det, der bliver det tekniske i det. For hvis vi tager det demografiske træk, i forhold til at der kommer flere ældre og flere børn, så er det ca. 0,6 pct., man skal finde i den offentlige forbrugsvækst. Men det, regeringen har lagt op til, er jo 2½ pct. Var det så bare 2½, der røg til kommunerne, var det trods alt noget andet. Det er også derfor, at jeg sagde til den foregående spørger, at vi sådan set gerne vil være med til at skære endnu mere i de statslige administrative medarbejdere, men det er jo, fordi vi så gerne vil give dem bl.a. til kommunerne.

Vi tænker jo også i forhold til sådan en organisation som Mellemløst Samvirke, om pengene ikke kunne ligge bedre ude i kommunerne. Altså, der er jo masser af de her prioriteringsproblemer. Og min kritik af det er jo, ud over at den offentlige forbrugsvækst er utrolig høj, at regeringen jo ikke tager de her prioriteringer, altså at man har et råderum at bruge af, og så tager man den nemme løsning og bare peger på det hele tiden. Det synes jeg da er en ærgerlig øvelse. Jeg synes faktisk, det er utroligt sundt, at man som politiker er nødt til at prioritere, i forhold til om vi faktisk bruger de penge, der bliver brugt i dag, rigtigt. Og så er jeg helt enig med SF i, at når vi så laver den prioritering, vil jeg langt hellere også have flere penge ud til kommunerne – det er jo der, den borgernære service, om det er børn, ældre eller handicappede, foregår.

Kl. 11:14

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Spørgeren.

Kl. 11:14

Lisbeth Bech-Nielsen (SF):

Tak. For 1 års tid siden stillede jeg et spørgsmål til finansministeren netop for at se det her 10-årsperspektiv, i forhold til hvis man målte på nogle parametre, det demografiske træk, det neutrale udgiftsniveau eller velstandstrækket, altså at den offentlige sektor skal følge med det omgivende samfund, og så kan vi bare se, at på alle

de parametre har der været en underfinansiering. Så selv det, som jeg tror de fleste af os synes er en absolut bund efterhånden, altså demografien, at der kommer flere ældre, er over en 10-årsperiode heller ikke blevet dækket. Det betyder, at der er nogle kæmpe huller, f.eks. i ældreplejen, som ikke bare kan håndteres ved at flytte nogle penge rundt ude i kommunerne.

Kl. 11:14

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 11:14

Dennis Flydtkjær (DD):

Det er jeg sådan set enig i, men det ændrer jo ikke på, at man stadig væk også skal finde pengene, hvis man i stedet for at tage det demografiske træk vælger at sige, at så skal det følge, hvad velstandsudviklingen har været. Og jeg er med på, at det nok er det, befolkningen måske vil synes er fornuftigt, men igen så skal man jo prioritere pengene til det. Og det er jo det, jeg efterlyser, for det gør man ikke. Man kan ikke altid bare pege på råderummet, og at det skal være derfra, der tages. Så kan det godt være, at vi ikke bliver enige om, at det så skal være fra udviklingsbistanden, som jeg synes der skal tages noget fra, men man får den diskussion, og det synes jeg bare er vigtigt og specielt i sådan en finanslovsdebat. For jeg tror egentlig, at alle danskere synes, at vi skal have noget mere ud til kommunerne, men så skal vi også have diskussionen om, hvad det så er, vi skal have mindre af i stedet for.

Kl. 11:15

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Den næste spørger er hr. Kim Aas.

Kl. 11:15

Kim Aas (S):

Tak til ordføreren. Det er jo altid lidt interessant, når man hører sådan en udlægning af den virkelighed, vi har lige nu, med en god økonomi i Danmark og rekordmange i arbejde. Men sådan kan man jo se forskelligt på tingene. Det, jeg egentlig lige bed lidt fat i nu her, var, at ordføreren sagde, at han godt kunne se, at der kunne spares 1 mia. kr. på kulturområdet. Kunne ordføreren uddybe lidt, hvad det så er, der skal spares her?

Kl. 11:16

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 11:16

Dennis Flydtkjær (DD):

Ja, det kunne jeg godt. F.eks. er der en livslang kunstnerydelse. Hvis man først får den af en eller anden grund, får man den bare resten af livet. Jeg synes, det er underligt at lave sådan en belønning af folk. Fordi de måske på et eller andet tidspunkt har lavet godt værk – om det er en sang eller noget andet – skal de bare have en livslang ydelse. Væk med den! Jeg ved godt, det ikke er det store beløb. DR f.eks. får vel, hvad er det oppe på, 3,6 mia. kr. – altså 3.600 mio. kr., og det er et statsfinansieret medie. Altså, mediestøtten generelt er jo en ottendedel eller sådan noget i den stil til resten af medierne i Danmark. Kunne man ikke godt måske tage nogle penge på det område?

Statens Kunstfond har jo utallige udvalg – kan man se, hvis man kigger ned i finansministerens tabeller nedenunder – og vi sprøjter jo penge ud til alverdens ting. Det er ikke, at man skal nedlægge det, men kunne man ikke godt finde nogle penge på det område?

Men igen, som jeg også er vendt tilbage til i alle mine andre svar, så får vi jo aldrig de prioriteringer. Vi står jo ikke her og diskuterer,

om den livslange kunstnerydelse skal væk. Nu har jeg så selv nævnt den nu. Men det er det, jeg mener: Vi skal have den diskussion om, hvor vi kan finde pengene. Og jeg mener godt, man kunne finde noget på kulturområdet.

Kl. 11:17

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Spørgeren.

Kl. 11:17

Kim Aas (S):

Nu ved ordføreren jo også godt, at vi for nylig har lavet et udspil, som netop skal styrke kulturen i landdistrikterne. Men jeg hører selv til en af dem, der bor ude i landdistrikterne og føler mig ret godt tilpas derude, og jeg er jo glad for, at man har det her fokus på, at også museer, som ligger ude i landdistrikterne og ikke kun i København, skal styrkes. Hvis man skal spare 1 mia. kr., er der så ikke en risiko for, at man også kommer til at ramme netop de landdistrikter, som ordføreren er så bekymret for?

Kl. 11:17

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 11:17

Dennis Flydtkjær (DD):

Næh, det behøves man ikke. Og det bliver lidt det her fortærskede noget: Hver gang man skal spare 1 kr., er det lige præcis den handicappede, der mangler en kørestol, eller så er det lige præcis det ene museum, der ligger i landdistrikterne. DR får 3.600 mio. kr. Det kunne man godt skære ned på, uden at det lige nødvendigvis gik ud over landdistrikterne. Kunne man ikke godt skære ned på den livslange kunstnerydelse, uden at det var noget, der lige rammer landdistrikterne eller går ud over ældreplejen eller en eller anden ting? Der er jo masser af ting, man kan bare på i staten. Det bliver lidt ærgerligt, at det tit lige bliver sådan et eller andet med, at så kan man ikke få et bad i ældreplejen – eller et eller andet. Det bliver lidt forsimplet. Selvfølgelig kan vi godt effektivisere og skære noget generelt i statens budgetter.

Kl. 11:18

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Næste spørger er fru Victoria Velasquez.

Kl. 11:18

Victoria Velasquez (EL):

Den her finanslov er lidt som at slukke en brand med en vandpistol. I foråret fik vi endnu en skelsættende rapport om arbejdslivskriminalitet inden for anlægs- og byggebranchen. Der har lige været dokumentaren »Den Sorte Svane«, som bare løfter sløret lidt for, hvad det er for en arbejdslivskriminalitet, vi ser også inden for branchen. Vi skal ikke kigge mange år tilbage, hvor det var transportområdet, som simpelt hen lavede overskrifter. Derfor vil jeg rigtig gerne spørge ordføreren, om ordføreren ikke også ser det som et kæmpeproblem, at vi har en regering, der på den ene side siger, at de vil til kamp mod social dumping og arbejdslivskriminalitet og samtidig med den her finanslov skærer ned på Arbejdstilsynet.

Kl. 11:19

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 11:19

Dennis Flydtkjær (DD):

Ja, det er altså et lidt ledende spørgsmål – eller det kommer an på, hvor man står henne politisk selvfølgelig. Men jo, det er set bl.a. i

forbindelse med »Den Sorte Svane« men generelt også bare over de sidste år. Der er nogle rigtig grelle sager derude.

Der virker det lidt mærkeligt, at når der både er et fokus fra Folketinget og fra medierne på store grelle sager, er det mærkeligt, at man så med den anden hånd siger: Så er det nu, man skal skære i det. Det virker jo åbenlyst som ret dårlig timing.

Kl. 11:19

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Spørgeren.

Kl. 11:19

Victoria Velasquez (EL):

På samme tid ser vi også økonomiaftalerne, hvor en del af afbureaukratiseringen er, at arbejdsmiljøindsatsen på nogle af de områder og i de brancher, som er de steder, hvor vi taler om forråelse og presset arbejdsmiljø, er afbureaukratisering, at man skal skære i arbejdsmiljøindsatsen. I Enhedslisten synes vi, det er hamrende problematisk, at vi lige har lavet et arbejdsmiljøforlig, hvor vi faktisk siger vi vil styrke arbejdsmiljøindsatsen og Arbejdstilsynet. Derfor vil jeg høre, om I har lyst til at være med til at følge op på det?

Kl. 11:20

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 11:20

Dennis Flydtkjær (DD):

Nu ved jeg godt, jeg ikke svarer direkte på spørgsmålet, men det er egentlig bare for at brygge videre på præmissen, nemlig at jeg også tror, at man nogle gange skal tage det som systemisk kamp mod politikkerne. Jeg kan huske, da man lavede besparelser på DR for nogle år siden, var det Underholdningsorkestret, eller man måtte næsten ikke se »Anna og Lotte« eller sådan noget. Når man så kan spare på skat, er det det sidste åbne kontor, der skal fjernes, og hvis det er på ældreområdet, er det ældrerådene, der skal fjernes. Og jeg tror, at det her er et udtryk for det samme. Det virker ikke logisk, når man pumper det op med administrative medarbejdere, og vi alle sammen ved, vi skal den anden vej, hvorfor det så er kontrollen nede i sidste led, der skal fjernes. Hvorfor er det ikke nogle af de administrative led, som er længere oppe i kæden – det kan være mellemlederne eller folk, der sidder og laver papirflytteri: Hvorfor er det ikke der, man ender med at lave besparelsen? Jeg ved godt, at det ikke svarer direkte på spørgsmålet, men jeg tror, problemet ligger i, at det nok lige så meget er embedsværkets modstand mod det her. For på alle ministerområder ser man det her lidt skøre forslag, hvor man godt ved det gør ondt. Det er på samme måde som med DR, hvor det er Underholdningsorkestret, der skal fjernes.

Kl. 11:21

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Vi siger tak til spørgeren. Da der ikke er flere spillere på min liste, siger vi også tak til ordføreren. Den næste ordfører er fru Lisbeth Bech-Nielsen fra SF.

Kl. 11:21

(Ordfører)

Lisbeth Bech-Nielsen (SF):

Når jeg tænker på Danmarks regering, ser jeg for mig tre mennesker på et tomt dansegulv, der hver især danser Silent Disco med hørebøffer på, hver især hører de Medinas »nu er musikken kun for mig kun for mig«. Måske har Mette, Lars og Troels en fest, måske ikke. De er i hvert fald rimelig alene på det dansegulv.

I dag skal vi behandle forslaget til finanslov fra en mærkelig regering, og det er jo ikke mine ord, men vores statsministers, og

hun har jo ret i, at det er en mærkelig regering. Den skulle dannes for at håndtere de store udfordringer i vores samtid, polykriserne, tror jeg Lars Løkke Rasmussen kaldte dem, og hvordan går det så med de kriser, f.eks. med trivselskrisen hos vores børn og unge? Nu er den gennemsnitlige udredningstid i Region Nordjylland oppe på 128 uger, når det gælder børn og unge. Det er langt over 2 år, det tager, før man kan se en børnepsykiater, og det sker, mens milliarderne fosser ind i statskassen. Landets børnefamilier efterlyser langt mere ro på, men det kan de godt glemme. Først tog regeringen store bededag fra os, de tromlede fagbevægelsen, folkekirken, Folketinget og befolkningen, og som Arne Juhl, ansigtet på Arnepensionen, sagde: »Det var en fejl at afskaffe store bededag. Det er den største fejl, de har lavet. Det er den største bommert, de har lavet«.

Senere sagde statsministeren, at russerne ikke gik hjem, og at hun ikke var sikker på, at alle skulle gå hjem fra samlebandet kl. 16.00. Nu bliver stikket til et samleband jo ikke trukket kl. 16.00. Hvis man har arbejdet på en fabrik, vil man opleve, at der er treholdsskift, men uanset hvad fik vi også at vide, at vi skulle være stolte, hvis vi henter vores unger kl. fem minutter i fem om eftermiddagen. Som den tidligere statsminister Poul Nyrup Rasmussen engang sagde: Kan vi ikke gøre det lidt bedre? Fru Mette Frederiksen oplevede da også børnefamiliernes vrede over den moralisering over arbejdstiden og sagde undskyld. For milliarderne fosser jo ind i statskassen, og det burde efterlade de fleste politikere og partier med den overvejelse: Hvad skal det hele til for? Hvad er meningen? Hvad er det gode samfund? Skal vi arbejde, til vi dratter om? Det skal vi da. Socialdemokratiet syntes i hvert fald, det var topmålet af uansvarlighed, da SF sammen med Enhedslisten den 1. maj meldte ud, at nu måtte det stoppe, selvfølgelig kan pensionsalderen ikke stige til evig tid, indtil Socialdemokraterne så mente det samme, eller hvad?

Det ved vi faktisk ikke. Forhandlinger bliver der jo ikke noget af, og derfor kan de unge HK'er i detailhandelen eller tømreren på byggepladsen eller sosu'en på botilbuddet se frem til at gå på pension langt oppe i 70'erne. I SF vil vi ikke vente. Derfor har vi nu fremsat et forslag i Folketingssalen, hvor vi klart siger: Så kom dog i gang, kære socialdemokrater, I kan ikke lade befolkningen sidde i utryghed i, jeg ved ikke hvor mange år. Da man indførte folkepensionen og efterlønnen, gjorde man det, fordi det var nødvendigt, og ikke fordi det lød godt op til et valg. Man kan ikke lade spørgsmålet om noget så grundlæggende for alle mennesker som pension svæve i luften. For milliarderne fosser jo også ind i statskassen, og dem kunne vi måske så bruge på vores miljø, hvis ikke på vores mennesker, men hvordan står det til med vores døde indre farvande, med fedtemøget? Det står værre til end nogen sinde før, og vi kigger på havets minister, hvis han var til stede her. Hvad med klimaet? Haster det ikke? Alene i de sidste par dage har vi haft tropenat, voldsomme oversvømmelser og nyheder om den grønlandske indlandsis, der smelter med rekordfart, milliarder af tons is er smeltet det seneste år. Kloden har igen oplevet den varmeste sommer nogen sinde. Fortsætter det, får Shu-bi-dua jo ret i, at man snart kan fange en haj i Køge bugt og tage til Costa Kalundborg, hvor de slanke palmer står. Regeringen synger »Don't stop believin'«, men tro og hockeystave flytter ikke bjerge. Der skal reel klimahandling til, og det er som at stå til en klimafest og opdage, at der kun er serveret lukket øl og kedelige chips. Der er ingen reel handling bag de store ord. Hvis det her var en klimakonzert, ville regeringen stå på scenen og mime til playback på »Highway to Hell«.

I SF vil vi hellere tænke stort for de små, vi vil hellere bruge 2 mia. kr. på en arbejdslivsforsikring, der skal gribe dem, når livet rammer og måske ramler, end at bruge 7 mia. kr. på skæve skattelettelser. Vi vil hellere sikre ret til barnets sygedage end at give gaver til ejendomsspekulanter, og vi vil hellere sikre gratis psykologhjælp til voldtægts ofre end at give skattelettelser til topchefer. Regeringens

skattelettelser giver ingenting til fire ud af ti danskere, og de er hamrende skæve.

Kl. 11:26

I det hele taget vil vi prioritere anderledes, og nej, kære socialdemokrater, det er ikke mere økonomisk ansvarligt at give hamrende skæve skattelettelser end at bruge pengene på bedre trivsel blandt børn og unge og bedre balance i familielivet.

Regeringen står på scenen og prøver at overbevise os om, at de spiller et storladent symfoniorkester, men det lyder mere som en ensom blokfløjte, der har mistet pusten. Når regeringen påstår, at de har leveret på velfærden, er det, som om de synger »We are the champions«, mens virkeligheden mere føles som »I Still Haven't Found What I'm Looking For«.

I SF går vi til finanslovsforhandlingerne med et åbent sind, selv om finansministeren igen er nær med forhandlingsreserven. Vi vil gerne have udbredt skolemad i vores børns skoler; vi vil gerne sikre barsel til de familier, der får en for tidligt født baby ind i familien; vi vil sikre penge til forskning i fertilitet, hvor vi jo på Rigshospitalet har et af verdens bedste forskningscentre; vi vil sikre gratis psykologhjælp til ofre for vold og voldtægt. Med min tales musikalske referencer har jeg tænkt på, hvilken sang man skulle tænke på, når man kigger på toppen af regeringen. For det skulle jo handle om noget, men det er faktisk endt mere med at handle om nogen, og uden at nævne navne er de sange, der popper op, når jeg tænker på hovedpersonerne, måske mere »Stayin' alive« eller »You Can't Always Get What You Want«. Jeg indledte talen med Medinas »Kun for mig«, og jeg vil afslutte den med en opfordring fra Tobias Rahim i hans sang »Mucki Bar«: »Alle har gang i mange ting, de bare burde drop«. Tak.

Kl. 11:28

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak til ordføreren. Vi går i gang med talerrækken. Den første er fru Camilla Fabricius.

Kl. 11:28

Camilla Fabricius (S):

Tak for det. Jeg er faktisk ikke super musikalsk selv. Jeg kan godt lide en god dansktopsang, og jeg kan også godt lide pop og rock. Jeg tænker bare, at hvis vi laver klimareferencerne, er playback nok alligevel det mest klimavenlige. Det kan godt være, det ikke bliver det sjoveste, men det er i hvert fald en opmærksomhed, ordføreren kan have der.

Mit spørgsmål handler om det finanslovsforslag, der er kommet fra regeringen. Der kan vi se, at en af de største prioriteringer har været velfærden. Derfor afspejler det jo også, at det er den bedste økonomiske aftale, der er lavet mellem kommunerne og regionerne de sidste 15 år. Så spørger jeg: Er SF og ordføreren enig i, at det er vigtigt, at vi sikrer den borgernære velfærd?

Kl. 11:29

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 11:29

Lisbeth Bech-Nielsen (SF):

Tak. Jeg tror, jeg har det med valget mellem playback og det rigtige ligesom med valget af papsugerør, altså det er simpelt hen den forkerte vej at gå for at redde vores klode. Man skal have sine prioriteringer i orden, og musikken skal spille rigtigt.

I forhold til at sige, at det er den bedste aftale i 15 år, vil jeg sige, at det jo er rigtigt. Det er jo også rigtigt, hvad finansministeren sagde, da han præsenterede aftalen. Når jeg alligevel synes, den blev oversolgt, var det jo på grund af nogle af de konsekvenser, vi har kunnet se her efterfølgende, altså problemer med likviditeten, men

også andre steder, f.eks. kommuner, som måske har likviditet, men har ramt serviceloftet, hvor de så alligevel ikke kan gøre nogle af de gode ting, de gerne vil. Som borgmesteren i Kolding sagde: Hvis vi skal gøre det, vi gerne vil, bliver vi ramt af sanktioner, og så er vi lige vidt. Kommunerne bliver også spillet ud mod hinanden, for hvis nogen går en vej, kan det være, man bliver ramt kollektivt.

Jeg vil godt rose finansministeren for faktisk, synes jeg, at gå relativt langt i forhold til at sige, at vi bliver nødt til at gøre noget andet. Styringen af kommunerne herindefra fungerer ikke, og der er rigtig, rigtig mange derude lokalt, som faktisk ikke gider kommunalpolitik længere, for de synes ikke, at de er blevet andet end forvaltere af besparelser.

Kl. 11:31

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak. Spørgeren.

Kl. 11:31

Camilla Fabricius (S):

Tak for det. Lige til den musikreference vil jeg bare sige, at jeg tror, der er rigtig mange ved de jyske byfester, som ville være frygtelig kede af ordførerens dissens i forhold til playback ude på lastbilerne. Jeg vil i hvert fald sige, at der, hvor jeg er opvokset i Vestjylland, havde man god fest på ladet af en lastbil.

Ud over det går SF rigtig meget op i børn og unge og nævner også det her med, om man skal have en bedre kommunaløkonomi. Der bliver vi bare lidt bekymrede for, om SF faktisk mener, at det skaber bedre velfærd, også i en kommune som f.eks. Hvidovre, hvor SF selv har borgmesterposten.

Kl. 11:31

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 11:31

Lisbeth Bech-Nielsen (SF):

Jeg er ikke helt sikker på, jeg forstod spørgsmålet, men hvis det handlede om, om den her netop indgåede kommuneaftale giver bedre vilkår for børn og unge, så kan man sige, at en af de ting, som vi i SF jo har prioriteret, er minimumsnormeringer ved lov for netop at få hegnet det ind. Vi kan jo se, at det, at der kommer mange flere ældre i de her år og i de kommende år, fører til, at hvis pengene så ikke følger med – og der har været en underfinansiering igennem mange, mange år – eller man bliver ramt af manglende likviditet eller serviceloftet, så er man bundet på rigtig mange måder ude i kommunerne, og det er det, der giver udfordringerne. Og så er vores kommuner også utrolig forskelligt stillede.

Kl. 11:32

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak. Så er det hr. Hans Andersen.

Kl. 11:32

Hans Andersen (V):

Tak for det. Tak for talen. I både SF og Venstre er vi optaget af familiepolitik, og jeg forstår, at SF ønsker at afsætte 2 mia. kr. årligt til at kunne sikre, at forældre kan være hjemme med deres syge børn. Det er jo helt grundlæggende et sympatisk forslag. Men må jeg forstå det på den måde, at det skal finansieres ved at tilbagerulle de skattelettelser til de 60.000 familieejede virksomheder, der kan se frem til en skattelettelse? Eller hvordan vil SF finansiere sådan et forslag?

Kl. 11:33

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Lisbeth Bech-Nielsen (SF):

Tak. Det og andre ret ambitiøse forslag synes vi selv går under overskriften et Apolloprojekt, fordi vi faktisk synes, at det at få vendt den mistrivsel, der er blandt vores børn og unge, har så stor og omfattende en karakter, at det netop må ses som en af vores tids største udfordringer. Og fordi det er så stort og det koster så mange penge, er det finansieret på en lang række måder. Jeg er faktisk enig med den kritik, der kom før – jeg tror, det var fra Danmarksdemokraternes ordfører – om, at man ikke altid bare kan pege på råderummet; man bliver nødt til at sikre noget konkret finansiering. Og den finansiering, vi kommer med, som bl.a. er skat på kapitalgevinster osv., er selvfølgelig noget, vi er uenige med Venstre om. Men man kan sige, at Venstre og resten af regeringen jo havde fundet plads til 7 mia. kr. til skattelettelser, så det, at vi vil bruge 2 mia. kr. på at sikre noget, der kunne gøre det lidt nemmere at være børnefamilie, synes vi egentlig er ret realistisk.

Kl. 11:33

er egentlig, om SF kunne være med på, at man prøvede at få sat gang i et arbejde, i forhold til hvordan man kan få en bedre fordeling af de her uddannelsespladser – jeg er med på, at det ikke er noget, man kan lave sådan, at man i 2025 flytter rundt på det hele, men at det er noget, der tager år – så man kan give ro både til institutionerne og de unge. Men det er trods alt vigtigt for unge mennesker, at man kan tage uddannelser i hele landet, kunne man mon være med på det fra SF's side?

Kl. 11:37

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 11:37

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Spørgeren.

Kl. 11:34

Lisbeth Bech-Nielsen (SF):

Tak for spørgsmålet. I SF har vi faktisk et landdistriktsudspil på vej. Vores ordfører, Karina Lorentzen Dehnhardt, præsenterer det snart med rigtig mange, synes vi selv, gode forslag – og jo også ved at anerkende, at regeringen også selv er kommet med et udspil. Vi er så uenige i flere af tingene. Vi ved jo også fra forskning, at det at have mere end 20 km til en uddannelsesplads simpelt hen er noget, der afholder mange unge mennesker fra at tage den, og det kan være, at bussen ikke går, eller at man ikke har en bil eller andet. Så der er nogle meget konkrete problemstillinger.

Kl. 11:34

Nu har jeg selv boet mange år i Aalborg, og et af de tiltag, vi tog for at håndtere noget af lægemanglen i Nordjylland, var simpelt hen at lave et studie på Aalborg Universitet. For vi tænkte, at hvis man først kommer dertil for at læse medicin, kan det jo være, at man finder sig en kæreste og bliver boende, og der er faktisk nogle ret gode takter i det. Så uddannelsesplacering kan jo løse rigtig, rigtig mange ting. Vi ved så også, at det med at lave satellitter rundt omkring, det har vi jo gjort en del år efterhånden, fungerer ikke altid, men jeg er meget, meget åben over for det, og det ved jeg at vores uddannelsesordfører også er, og der kommer jo også en taxameterdiskussion.

Kl. 11:38

Hans Andersen (V):

Tak for det, og det er jo der, hvor vandene skilles. Vi ønsker sådan set at stå ved de skattelettelser, der skal være med til at understøtte familieejede virksomheder i hele landet, som står over for at skulle skifte ejer fremadrettet, og med de skattelettelser, vi nu leverer, vil det kunne lykkes på en bedre måde og jo dermed fastholde arbejdspladser ude i det ganske land. Så det er et meget sympatisk forslag, men om finansieringen vil jeg sige, at det populært sagt er en ommer, altså hvis vi skal se det med Venstres øjne.

Kl. 11:35

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 11:35

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Spørgeren.

Kl. 11:38

Lisbeth Bech-Nielsen (SF):

Vores finansiering har en meget, meget klar profil: Det er de rigeste, der skal betale mest – ligesom der med de familieejede virksomheder og det forslag, regeringen er kommet med, jo også er en meget klar profil: Det er de allerrigeste virksomhedsarvinger, der kommer til at få gavn af det her. LEGO-arvingerne, bare for at tage dem, kan jo se frem til et meget, meget stort milliardbeløb. Og der vil jeg sige, at der er vi i SF og Venstre måske næsten fuldstændig modsatrettede partier, i forhold til hvem vi synes at vi skal lave politik for.

Kl. 11:35

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Så er det hr. Dennis Flydtkjær.

Kl. 11:35

Dennis Flydtkjær (DD):

Tak for svaret. Og netop lægeuddannelsen i Aalborg er jo et supergodt eksempel på det; man havde jo massive problemer med lægemangel i Nordjylland, det har man i øvrigt også mange andre steder, men det har faktisk vist sig, at man både får uddannet utrolig mange gode læger, men også, at lægerne jo netop måske finder en kæreste, der har et andet arbejde, og får et netværk, og så bliver de i området, og det er det, der jo ligesom også er hele argumentationen i forhold til at få en bedre fordeling af uddannelser, for virksomheder slår sig jo også tit ned der, hvor der er uddannelser, fordi de så kan få ny, højt kvalificeret arbejdskraft. Så jeg tror, at en af de store ting, man kan gøre for landdistrikterne, er at få en bedre fordeling af uddannelser, så jeg vil egentlig bare sige tak for, at man vil være med til at kigge i den retning.

Kl. 11:38

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 11:38

Dennis Flydtkjær (DD):

Først tak for talen, og tak til SF for sådan meget konstant at have et fokus på børns og unges trivsel, det er positivt. Jeg har også bemærket, at vores to partier typisk har fokus på bedre forhold i landdistrikterne, og hvordan man kan skabe et land, der hænger bedre sammen, og det er så det, jeg vil spørge ind til. Hvis man kigger på uddannelsesområdet, og det er jo der, koblingen er mellem de to sager, altså, det er unge mennesker, der skal tage uddannelser, er der en utrolig skæv fordeling i det i favor for de fire største byområder. Jeg tror, det f.eks. er 96 pct. af alle universitetspladserne, der ligger i de fire største byer. På erhvervsakademierne er det 71 pct. af alle uddannelsespladser, der ligger i de fire største byer. Så spørgsmålet

Lisbeth Bech-Nielsen (SF):

Selv tak. Altså vi har jo helt tydeligvis ikke fundet den rigtige model endnu, og i SF er vi også optaget af, at man skal kunne bo og leve i hele landet. Vi kan også se, at nogle af de store, man kan sige struk-

turelle ting, der er sket, er jo sådan noget som en kommunalreform, politireform og andet, som virkelig har omtegnat danmarkskortet, og det er jo ikke sådan lige at rulle tilbage. Men vi skal gøre noget, for at man kan bo og leve i hele landet.

Kl. 11:39

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Den næste spørger er hr. Henrik Frandsen.

Kl. 11:39

Henrik Frandsen (M):

Tak for ordet, og tak for en rigtig god tale, som jo fremkalder rigtig mange billeder på nethinden. Jeg tænker selvfølgelig på alle de citater, der var fra musikalske kunstnere gennem tiderne. Jeg skal ikke blande mig i diskussionen om, hvorvidt playback er bedre end livemusik, men jeg vil bare nævne, at den mest klimavenlige model jo nok i virkeligheden er, når man spiller unplugged, altså hvor man spiller akustisk. Så skal jeg nok lade være med at nævne Tønder Festival i den sammenhæng.

Det, jeg egentlig vil ind på, er, at ordføreren omtalte fremtidens pensionssystem. Det er jo noget, der har givet anledning til en rigtig god debat her det sidste stykke tid, og jeg ved jo, at ordførerens parti før sommerferien og i hvert fald inden for det sidste års tid har foreslået, at stigningstakten i pensionsalderen skulle stoppe ved 69 år. Jeg kunne egentlig godt tænke mig at spørge ordføreren om, hvad SF forestiller sig i forbindelse med den del af velfærdsforliget, som indebærer, at pensionsalderen stiger. Kan ordføreren sætte lidt flere ord på det?

Kl. 11:40

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 11:40

Lisbeth Bech-Nielsen (SF):

Tak. Allerførst vil jeg sige, at spørgeren jo er tidligere borgmester i Tønder, som er hjemsted for en rigtig, rigtig god festival, som jeg selv har besøgt flere gange, og jeg kunne også se på Instagram, at landets statsminister også har besøgt den her til sommer, og måske har hun danset til »Prinsessen af Ålborg«, som jo er et af Poul Krebs' numre – han staver det godt nok med å og ikke med dobbelt-a, som jo er det rigtige.

I forhold til pensionsdebatten vil jeg sige, at man kan indrette en ny model på rigtig, rigtig mange måder, og jeg vil faktisk også gerne hilse Venstres forslag om en arbejdstidskommission velkommen. For det er helt klart, at det betyder noget, hvor længe man kan arbejde, om man er nedslidt eller ej, om man er kommet på arbejdsmarkedet som 28-årig eller som 18-årig, og om man har mulighed for at efteruddanne sig og alt mulig andet. Så alle de faktorer spiller ind, og vi ønsker at se bredt på det og ikke kun på alderen. Vi vil rigtig gerne diskutere, hvad pensionsalderen skal stige med, og det er derfor, vi har fremsat et beslutningsforslag. Vi synes ikke, det skal svæve i uvished. Vi synes, vi skal i gang med at forhandle nu, så vi kan få lavet et nyt velfærdsforlig, hvor vi forhåbentlig er flere partier, der er med.

Kl. 11:41

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Spørgeren.

Kl. 11:41

Henrik Frandsen (M):

Nu bliver jeg selvfølgelig nødt til at bede ordføreren om at blive lidt mere konkret. I det beslutningsforslag, der blev fremsat, stod der jo netop, at det skulle stoppe ved 69 år. Ligger det stadig væk fast,

at ordførerens parti mener, at det skal stoppe ved 69 år, eller er I åbne for, at pensionsalderen stadig væk skal stige i, i takt med at levealderen stiger, men måske med en anden stigningstakt?

Kl. 11:42

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 11:42

Lisbeth Bech-Nielsen (SF):

I vores forslag står der ikke, at det skal stoppe ved 69 år. Der står, at vi ønsker, at der kommer forhandlinger nu, for det, Socialdemokraterne og statsministeren har lagt op til, har jo alene været, at man vil stemme for det i 2025, og at der så på et tidspunkt inden 2030 skal komme en løsning. Det er jo 6 år, hvor folk skal gå rundt og være bekymret for, hvad der så sker. Så det eneste, vi har sagt, er: Lad os forhandle, lad os sætte os til bordet, og så kan det forhåbentlig være, at vi kan finde en meget bedre model end den, vi har i dag.

Kl. 11:42

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Så er det fru Victoria Velasquez.

Kl. 11:42

Victoria Velasquez (EL):

Tak til ordføreren for talen. Særlig flere af billederne og visionerne giver jo altså sådan helt optimisme for, hvordan fremtiden faktisk kunne se ud. Jeg kan godt forstå, det for mange er en gåde, hvordan det ikke er en socialdemokratisk mærkesag f.eks. at sikre gratis sund skolemad, for vi ved, at det vil skabe endnu bedre fællesskaber, trivsel og jo forebygge rigtig mange ting – at det ville kunne gøre så meget godt, især i forhold til den ulighed, som vi ser. Jeg tænker endnu mere, at man som medlem af Socialdemokratiet eller som en af dem, som har stemt på Socialdemokratiet, sidder med sådan en hel knude i maven over, at ens parti så er gået i regering med et parti, der her i salen blærer sig med, at man nu giver 7 mia. kr. i skattelettelse, samtidig med at velfærden bløder, og samtidig med at vi har så mange opgaver, der ikke er løst endnu. Hvis det stod til SF og Enhedslisten, ville det her jo være med i en finanslov, og derfor vil jeg høre ordføreren: Hvad giver det, også på den lange bane, med gratis skolemad?

Kl. 11:44

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 11:44

Lisbeth Bech-Nielsen (SF):

Gratis skolemad er et af de der meget store projekter – det er jo også dyrt – som vi i SF igennem mange år godt har kunnet tænke os at gå videre med, for der er jo lavet forsøg rundt omkring, hvor man bare kan se, at det boner så positivt ud på så mange parametre. Det er rigtig, rigtig godt i forhold til børn med en socioøkonomisk baggrund, som måske er mindre heldig end gennemsnittet, eller børn, som har det svært derhjemme. Det boner rigtig godt ud på sundhed og på at lære. Vi har jo allerede madkundskab, også som fag, men altså, det er der med også at blive involveret i det. Så det boner rigtig godt ud på alle mulige områder.

Vi ved jo også, at uopmærksomhed faktisk også er et ret stort problem i vores folkeskole, og det bliver ikke afhjulpet af, at nogen sidder og er sultne. Så det er en af de ting, vi rigtig gerne vil have udrullet over tid. Som sagt er det dyrt, men altså, vi skal tage de første skridt. Det er den samme måde, vi har tænkt gratis tandpleje og at rulle det ud. Det har vi også gjort sammen med Enhedslisten, og vi har løbende foreslået det til flere og flere grupper.

Kl. 11:45

Kl. 11:48

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Spørgeren.

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Tak. Ordføreren.

Kl. 11:45

Kl. 11:48

Victoria Velasquez (EL):

Der kan man jo se forskellen på, at finanslove bliver lavet med Enhedslisten og SF, eller at de ikke gør, i forhold til om der er rettigheder med som f.eks. gratis tandpleje, og der er jo endnu flere, som gerne vil være med til at sikre gratis skolemad. Radikale Venstre har også været på banen med forslag, og der er flere andre partier.

Tidligere på året afviste regeringen at stemme for et forslag om en fattigdomslov og henviste til, at vi skulle lave elementer. Så ville det egentlig ikke være god stil fra regeringen så selv at komme med de elementer, eksempelvis gratis skolemad, som en måde at kunne modarbejde den voksende ulighed, vi ser i vores samfund?

Kl. 11:45

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Lisbeth Bech-Nielsen (SF):

Jeg er helt enig. Altså, jeg ved ikke rigtig, hvilke forventninger jeg skal have til Moderaterne, desværre ved jeg godt, hvilke forventninger jeg skal have til Venstre, men jeg har stadig væk nogle forventninger til Socialdemokratiet, og det handler om både at sikre nogle velfærdsrettigheder, men også at sikre, at det ikke går den forkerte vej med uligheden i vores samfund. Vi ved, at 50.000 unge, i hvert fald en stor andel af dem, har det svært og har svært ved at få fodfæste på arbejdsmarkedet eller få en uddannelse. De har alt muligt med i bagagen. Nogle har haft en forfærdelig barndom. Vi ved, at rigtig mange børn stadig væk vokser op i fattigdom på trods af nogle af de aftaler, der er lavet, osv. Så vi bliver nødt til, hvis vi skal kunne se os selv i øjnene, at gøre noget her, og det ville også klæde Socialdemokratiet at tage nogle skridt til det.

Kl. 11:46

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Så er det hr. Benny Engelbrecht.

Benny Engelbrecht (S):

Man skal jo altid passe på med alt det der med at blande musik og politik sammen. Bare spørg præsidentkandidat Trump i USA, som har raget uklar med så forskellige musikalske navne som The Whites Stripes og Céline Dion og i øvrigt Taylor Swift. Det er ret imponerende at kunne det. Personligt har jeg det sådan, at hvis jeg skulle sætte musik på regeringen, ville jeg nok vælge det danske orkester Benny & the Black Ties med den sang, der hedder »Vi bygger bro«, så er jeg i hvert fald sikker på ikke at få nogen som helst form for rettighedsproblemer. Det er bare et lille råd.

Nu er det jo sådan, at der tidligere af fru Camilla Fabricius blev spurgt lidt ind til velfærden i kommunerne, og en af de kommuner, som har en SF-borgmester, er Hvidovre. Jeg har noteret mig, at borgmesteren i Hvidovre har efterspurgt 40 mio. kr. ekstra, og 3 dage senere kom finansministeren og indenrigsministeren så med 40,4 mio. kr., som jeg husker det, i likviditet til Hvidovre. Der kunne man jo så sige, at det er godt, og så er man i stand til at kunne gøre tingene derude. Men jeg kan også forstå, at man derudover faktisk i Hvidovre har indført et omprioreringsbidrag på andre 40 mio. kr. over de kommende 4 år. Det er måske lidt usædvanligt i en SF-ledet kommune.

Lisbeth Bech-Nielsen (SF):

Hvis jeg skulle kigge på hr. Benny Engelbrecht, som jeg har kendt i mange år og holder meget af, og sige, om det så er musiknummeret »Det er synd for dig« af Medina eller »Kom tilbage til mig«, ved jeg ikke, hvad der er mest rammende. I SF vil vi rigtig gerne samarbejde med Socialdemokratiet og gerne mere, end det er nu.

I forhold til Hvidovre er det sådan, som jeg har forstået det, at man jo netop er bekymret for engangsindtægter, og det, som finansministeren er kommet med de steder, hvor der er likviditetsproblemer, er jo en engangsindtægt. Og ude i kommunerne – det gælder om det er en socialdemokratisk ledet kommune, eller om det er en Venstreledet kommune, eller om det er en SF-ledet kommune – spørger man: Kan vi bruge de her 40 mio. kr. på velfærd og så skulle fyre alle de her mennesker igen næste år? Det kan vi jo ikke. Vi har brug for flerårige budgetter, og det er jo også det, som rigtig mange kommuner, også socialdemokratiske ledede, har sagt til finansministeren: Vi har brug for flerårige budgetter. Vi har brug for ikke bare at skulle have den her håndsækning et år ad gangen. Det kan vi ikke bruge til så meget. Vi tør i hvert fald ikke.

Kl. 11:49

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Spørgeren.

Kl. 11:49

Benny Engelbrecht (S):

Jo jo, men de 40 mio. kr., som Hvidovre sparede i 2024, som de skal spare i 2025, som de skal spare i 2026, og som de skal spare i 2027, blev jo besluttet sidste år. Det er et omprioreringsbidrag. Hvordan er SF's holdning til omprioreringsbidraget? Som jeg husker det, har man været ret fast i kødet, når det har handlet om at have omprioreringsbidrag besluttet fra staten rettet mod kommunerne. Men er det sådan, SF's politik skal være i fremtiden? Det synes jeg måske bare kunne være meget interessant at høre.

Kl. 11:49

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 11:49

Lisbeth Bech-Nielsen (SF):

[Lydudfald] ... så bliver man ramt af de fejlagtige ejendomsvurderinger og grundskylden. Man får at vide af regeringen, at man vil blive kompenseret 100 pct. for grundskylden. Det gør man ikke. Så der er en ret lang række besparelser, som skal ud at virke.

Kl. 11:50

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Tak. Så er det hr. Peter Kofod.

Kl. 11:50

Peter Kofod (DF):

Tak for det. Jeg kan forstå, at hvis man skal være med i den her diskussion, skal man finde en sang, så det har jeg selvfølgelig også gjort. Jeg har valgt »Der er noget galt i Danmark« af John Mogenssen, for jeg synes, der er noget fuldstændig galt i Danmark, hvis et flertal på Christiansborg sender 129 mio. kr. af sted til en organisation, der tydeligvis har problemer med antisemitisme, og hvor det flyder ud fra personer helt i toppen af den her organisation, uden at det har nogen som helst former for konsekvenser.

Så derfor vil jeg spørge fru Lisbeth Bech-Nielsen: Vil man fra SF's side være med til at lukke tilskuddet til den her organisation? Tak.

Kl. 11:54

Kl. 11:51

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 11:51

Lisbeth Bech-Nielsen (SF):

Tak. Den næste linje i den sang er jo om Dybbøl Mølle, hvor jeg er født, 100 m fra Dybbøl Mølle. Det synes jeg er en meget vigtig oplysning, specielt til et nationalt sindet parti og til ordføreren. Jeg tror, at den sang måske ikke er super velvalgt i forhold til det, hr. Peter Kofod rent faktisk gerne vil sige noget om, hvis hr. Peter Kofod ved, hvad den sang rigtig handler om.

I hvert fald vil jeg bare sige, at fra vores side er vi meget optaget af, at vi ikke skal have det, i mangel af et bedre dansk ord, berufs-verbod, altså at man i en række organisationer ligesom skal hæfte kollektivt for, hvad individer skriver. Jeg er sikker på, desværre, at man nok også i hr. Peter Kofods parti vil kunne finde nogle, der har sagt og skrevet nogle uhyrlige ting. Det kan man faktisk måske hos os alle sammen, men skal man kollektivt straffes for det? Skal en Danida-bevilling bortfalde for noget, nogen har sagt? Det synes vi ikke.

Kl. 11:52

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Spørgeren.

Kl. 11:52

Peter Kofod (DF):

Tak for det. Så det er altså en bekræftelse af, at man bare skal lade pengestrømmene fortsætte til organisationer, hvor man har de her problemer, uden at sige: Skulle vi ikke lukke kassen i? Skulle vi ikke finde ud af, om det her er et mere gennemgående problem? Kan vi ikke kræve nogle undersøgelser? Kan man ikke gøre noget som helst?

Læg alt det der politiske til side – jeg synes, det er dybt, dybt alvorligt, at skatteborgerne er involveret med så mange penge i projekter, hvor skeletterne vælter ud af skabet. Altså, hvis man har fulgt med på B.T.s hjemmeside over de seneste dage og uger, er det jo om ikke dagligt så i hvert fald meget ofte, at der så lige kommer et nyt kapitel til i den her historie om, hvad det er for en form for fuldstændig vild antisemitisme, der strømmer ud. Det kan vi da ikke støtte med danskernes skattepenge.

Kl. 11:53

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 11:53

Lisbeth Bech-Nielsen (SF):

Det, der sker i Gaza lige nu – både med gidselsituationen og med den meget, meget voldsomme krig i Gaza, som har betydet, at titusindvis af mennesker er døde, heriblandt rigtig, rigtig mange børn – vækker jo store følelser hos mange på forskellige måder, og der tror jeg også nogle gange, vi lige skal trække vejret.

Hr. Peter Kofod har jo også været i parti med individer, der har sagt, at visse befolkningsgrupper – citat – avler som rotter eller skadedyr. Der siger jeg jo ikke, at partiet så skal have fjernet al statsstøtte, fordi nogle individer har sagt sådan nogle ting.

Kl. 11:54

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Den næste spørger er hr. Kim Aas.

Kim Aas (S):

Tak til ordføreren. Det er jo sådan en hel musikquizz, vi er kommet ud i, og så kan man jo komme til Midtjyske Festival, som jeg lige har brugt weekenden på. D-A-D var der, og da sang vi så med på »Sleeping my day away«, som det hedder på Fyn, og jeg ved ikke lige, om den gælder til noget af det her. Men der er stadig væk noget, som der måske ikke helt er musik i, og jeg vil gerne lige vende tilbage til det med Hvidovre Kommune. For jeg forstår ikke helt, hvordan der er den her omprioritering, man her giver grønt lys for, og som jo vil give besparelser på den nære velfærd, og som vil give skattelettelser, og det hænger ikke rigtig sammen med det, som ordføreren så her på Christiansborg giver udtryk for. Kan ordføreren uddybe det lidt?

Kl. 11:54

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 11:54

Lisbeth Bech-Nielsen (SF):

Nej, med hensyn til detaljerne i, hvad man gør i Hvidovre, kan jeg ikke, men overordnet set vil jeg sige, inden finansordføreren sætter andre i gang med det samme spørgsmål, at jeg ved, at man er bekymret for at bruge noget, man betragter som et engangsbeløb, fordi man jo ikke kan vide, om man får det igen næste år, og at man afsætter det til velfærd, hvor man jo helst gerne vil have, at det er blivende investeringer, altså hvis man f.eks. ansætter flere pædagoger i en daginstitution. Så ved jeg, at det har haft helt konkret betydning med den ændrede grundskyld og de fejlagtige ejendoms-vurderinger, og jeg tror, det er i omegnen af 27 mio. kr., man har mistet på grund af det, og så har der været inflation og andre ting. Så jeg tror bare, at kommunerne har været virkelig hårdt ramt, både på grund af noget, der er kommet fra den store verden, men egentlig også noget, der er kommet herindefra eller fra regeringen.

Så har der både manglet likviditet nogle steder, og så har andre ikke kunnet leve op til servicerammen, og jeg vil bare gerne igen anerkende, at finansministeren faktisk har sagt, at vi bliver nødt til at gøre noget anderledes i forhold til kommunerne, og jeg håber, det så også betyder, at de får mulighed for flerårige budgetter. For jeg tror faktisk, at vi klatter en masse penge væk på den her uansvarlige måde at føre økonomisk politik på ude i kommunerne.

Kl. 11:56

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Spørgeren.

Kl. 11:56

Kim Aas (S):

Tak til ordføreren for det. Men det ændrer jo ikke på, at ordføreren parti mange gange har angrebet Socialdemokratiet for, at vi ikke er i sync med vores bagland og vores borgmestre og sådan noget, og man kan sige, at det, der så bare kan undre, er, at SF jo så heller ikke helt er i sync med, hvad der bl.a. foregår i Hvidovre Kommune, hvor man jo går imod det, som man egentlig siger her, altså netop det der med, at den nære velfærd kommer til at få nogle udfordringer, samtidig med at man giver skattelettelser. Så der er der sådan en forskel. Kan ordføreren se, at det kan være en udfordring for SF?

Kl. 11:56

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 11:56

Lisbeth Bech-Nielsen (SF):

Nej, det kan jeg ikke. Altså, det, jeg står og siger i dag, er som det ene, at der er brug for en strukturelt anderledes måde at sikre økonomien til kommunerne derude på. For hvis man får et engangsbeløb, som selvfølgelig har været en stor hjælp her og nu, men ikke kan være sikker på, at det kommer næste år, så kan man jo ikke investere i flere pædagoger, flere sosu'er eller anden kernevelfærd. For det gør man jo ikke for et år ad gangen, og derfor er der brug for noget, der strukturelt er helt anderledes, og det er det, jeg siger.

Det andet, jeg siger, er, at jeg er sikker på, at Socialdemokratiet, måske ikke i regering, men som parti, også er enige i, at den underfinansiering, der har været igennem mange år, har haft meget alvorlige konsekvenser derude, og at der derfor er brug for en genopbygning af kernevelfærden.

Kl. 11:57

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Vi har indtil videre tre tilbage på talerlisten for korte bemærkninger til ordføreren, så jeg tillader mig, hvis der ikke kommer flere, at gøre den færdig, inden vi holder middagspause.

Den næste er fru Birgitte Vind.

Kl. 11:57

Birgitte Vind (S):

Tak for ordet, og tak til ordføreren for talen. Jeg tillader mig nu endnu en gang lige at gribe fat i Hvidovre Kommune, for det er jo tankevækkende, at man der som SF-borgmester har valgt at indføre et omprioriteringsbidrag. Det er jo sådan, at Hvidovre Kommune rent faktisk har fået tilført midler med de penge, der nu er aftalt med økonomiaftalen m.v.

Kan ordføreren bekræfte, at SF's borgmester i Hvidovre rent faktisk har indført skattelettelser for et tocifret millionbeløb, der kunne have været brugt til velfærd?

Kl. 11:58

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 11:58

Lisbeth Bech-Nielsen (SF):

Altså, jeg ved godt, det er sådan en socialdemokratisk disciplin at sende folk op med et talepapir, hvor de stiller det samme spørgsmål igen og igen, men jeg synes simpelt hen ikke, det er rimeligt – specielt ikke, når jeg ligesom rækker ud og siger: Jeg synes faktisk, at finansministeren har åbnet op for, at der er noget galt i den måde, man laver økonomiaftaler på herinde, og at man godt er klar over den konsekvens, det har ude i kommunerne, altså at selv når man kommer med et ekstraordinært bidrag, som finansministeren har gjort i år, så bliver det betragtet og kan ikke betragtes som andet derude end et engangsbeløb, og derfor kan det ikke investeres i kernevelfærden.

Hvad et kommunalt budget er resultatet af ude i kommunerne, ved alle – Socialdemokratiet har jo masser af borgmestre. Der laver man jo masser af budgetforlig, hvor der skal indgås aftaler, f.eks. også med de borgerlige. Så selv når socialdemokrater ikke er afsendere på skattelettelser, kan det være, at man har indgået en aftale med nogle borgerlige, der er det.

Sådan fungerer det ude i kommunerne, men jeg synes, at vi skal snakke om det, vi gør herinde, og hvordan vi behandler kommunerne herindefra.

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Spørgeren.

Kl. 11:59

Kl. 11:59

Birgitte Vind (S):

Tak. Med al respekt hænger tingene jo sammen, og de økonomiske rammer, vi laver her, har jo stor betydning for kommunerne. Jeg tror ikke, at der er nogen her, der er i tvivl om, at SF generelt er imod skattelettelser, og derfor er det selvfølgelig tankevækkende at være vidne til, at en SF-borgmester så går med til netop at lave skattelettelser.

Ordføreren svarede faktisk ikke på mit spørgsmål: Kan ordføreren bekræfte, at SF-borgmesteren i Hvidovre Kommune har indført skattelettelser?

Kl. 12:00

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 12:00

Lisbeth Bech-Nielsen (SF):

Prøv at høre: Jeg håber ikke, at det her betyder, at Socialdemokratiet synes, det er ønskværdigt, at jeg skal stille et spørgsmål om, hvor mange budgetforlig, som har indeholdt skattelettelser, der er indgået med en socialdemokratisk borgmester. Altså, helt ærligt, prøv lige at tænke det til ende. Det er jo nok de fleste. Ude i det kommunale landskab laver man tit meget, meget brede aftaler, og jeg ved ikke, for jeg har ikke dykket ned i, hvad der skete i Hvidovre, hvem der har ønsket det der.

Man laver jo meget, meget brede budgetforlig derude, og det gør man også i et hav af kommuner med socialdemokratiske borgmestre. Altså, er det værdigt, at jeg så skal stille et spørgsmål for at få en liste over alle de steder, hvor der har været skattelettelser i socialdemokratiske kommuner? Nej, jeg synes, at det her er under niveau.

Kl. 12:01

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Så er det hr. Jens Joel.

Kl. 12:01

Jens Joel (S):

Tak til ordføreren for talen. Under niveau synes jeg måske det er, hvis man lader, som om det her er et eller andet med et talepapir. Altså, historien går som følger:

Der bliver sagt, i øvrigt også fra SF i Hvidovre, og der bliver kørt kampagner imod det, at der ikke må laves skattelettelser, fordi vi har brug for pengene i velfærden. Så bliver der i øvrigt sagt, efter der er lavet en økonomiaftale, at nu har vi ikke råd til velfærd, fordi der er lavet en økonomiaftale, som er for stram, og at det er et problem for finansministeren. Så vælger man at lave en aftale i Hvidovre, hvor man giver skattelettelser, som jo betyder, at der er noget velfærd, man ikke kan lave.

Det er bare det, vi gerne vil have ordføreren til at bekræfte. Det er jo en helt almindelig politisk prioritering, men det viser jo, at den diskussion, vi har herinde, om, at man er the bad guy, hvis man kan give en skattelettelse, ikke er den kommunale virkelighed, som SF's borgmester oplever i eksempelvis Hvidovre. Det er sådan set bare det, vi i al beskedenhed prøver at få et svar på.

Kl. 12:02

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

- Kl. 12:02
- Lisbeth Bech-Nielsen (SF):**
Jeg tror, at i i hvert fald halvdelen, måske langt de fleste, af de kommuner, hvor der er blevet lavet budgetter, vil man gerne have en meget, meget bred aftale. Det betyder, at man måske får lidt mere velfærd, end de blå partier ellers ville have ønsket sig, og at man måske får nogle skattelettelser, man ikke selv havde ønsket sig. I et borgmesterparti som Socialdemokratiet oplever man det jo hele tiden. Det er jo ikke det, der er pointen. Problemet er, at hvis man får dækket et hul, der bl.a. er opstået på grund af grundskyld, én gang, kan man ikke bruge det på løbende udgifter, som at man gerne vil have flere pædagoger eksempelvis. Det er jo derfor, borgmestrene, også socialdemokratiske, siger, at vi har brug for et andet system, at vi har brug for at vide, at det, vi f.eks. fik i år, faktisk er varigt, for så kan vi begynde at ansætte pædagoger eller andet for de penge.
- Kl. 12:03
- Første næstformand (Leif Lahn Jensen):**
Spørgeren.
- Kl. 12:03
- Jens Joel (S):**
Det kan vi jo godt have en diskussion om. Nu er det jo os, der stiller spørgsmålene, og vi vil godt have en diskussion af, hvordan man har indrettet det her system, men det, vi spørger om, er, om det er rigtigt, når SF siger, at man ikke kan lave velfærd og have skattelettelser på samme tid, når man kan se, at der er SF-borgmestere, som ønsker at lette skatten og dermed jo ikke har råd til nogle andre ting.
Så det handler sådan set ikke om, at vi ikke kan lave et bedre system for, hvordan man styrer kommunernes økonomi; det kan vi sagtens tage en diskussion af. Det, der er diskussionen her er, at der fra SF's side bliver ført kampagne for, at man ikke kan lette skatten, for så vil man ikke velfærden, mens man ude i kommunerne gør præcis det, både letter skatten og siger, at man beskytter velfærden.
- Kl. 12:03
- Første næstformand (Leif Lahn Jensen):**
Ordføreren.
- Kl. 12:03
- Lisbeth Bech-Nielsen (SF):**
Altså, det, jeg siger, er, at ting har konsekvenser, og når hr. Jens Joels parti er medlem af en regering, der bruger 7 mia. kr. på skattelettelser varigt, og så siger, at det er håbløst uansvarligt af SF at ville bruge 2 mia. kr. på noget, der vil komme børnefamilierne til gode, så er det det, jeg som finansordfører herinde og ikke som borgmester i en kommune siger er det, jeg synes vi skal snakke om. Hvordan man så kunne håndtere et budget ude i en kommune for at få alle partier med, må man jo håndtere derude. Jeg er optaget af, at vi ikke giver kommunerne nogle helt urimelige arbejdsvilkår i forhold til sådan en klatøkonomi eller zigzagkurs, som vi har set igennem mange år.
- Kl. 12:04
- Første næstformand (Leif Lahn Jensen):**
Den sidste, jeg har på listen, er hr. Pelle Dragsted. Værsgo.
- Kl. 12:04
- Pelle Dragsted (EL):**
Tak for det. Jeg tager ordet, fordi jeg synes, der er blevet sagt nogle grove påstande og usandheder om den organisation, der hedder Mellemfolkeligt Samvirke, i den her debat. Der er ordførere, der har sagt, at de sprøjter antisemitisk propaganda ud. Mellemfolkeligt Samvirke har haft nogle medlemmer, som har delt nogle i mine øjne dybt krænkende antisemitiske karikaturtegninger. Der er nogle partier, der elsker den slags karikaturtegninger, når det gælder andre
- minoriteter, men lad nu det ligge. Men kan ordføreren bekræfte, at de personer ikke længere er medlem af Mellemfolkeligt Samvirke, og at Mellemfolkeligt Samvirke har taget klart og entydigt afstand fra de her karikaturtegninger? Det synes jeg at vi skylder at sige. Vi står på demokratiets fineste talerstol, og der kan man ikke være bekendt at sprede usande påstande om en dansk ngo. Det synes jeg vi skal være for gode til. Man må gerne være uenige med Mellemfolkeligt Samvirke, men man skal huske at fortælle hele sandheden. Og sandheden her er altså, at Mellemfolkeligt Samvirke utvetydigt og entydigt har fordømt de her antisemitiske karikaturtegninger. Det vil jeg gerne have ordføreren til at bekræfte.
- Kl. 12:05
- Første næstformand (Leif Lahn Jensen):**
Ordføreren.
- Kl. 12:05
- Lisbeth Bech-Nielsen (SF):**
Det kan jeg bekræfte, og jeg er enig med hr. Pelle Dragsted.
- Kl. 12:05
- Første næstformand (Leif Lahn Jensen):**
Spørgeren.
- Kl. 12:05
- Pelle Dragsted (EL):**
Tak for det. Det andet, som jeg også tror det er vigtigt at få sagt i den her diskussion, er jo, at de offentlige midler, som går til Mellemfolkeligt Samvirke og i øvrigt alle andre bistandsorganisationer, går til arbejde i det globale syd – bistandsprojekter, som er nøje reviderede. Det vil sige, at der er ingen penge herinde fra vores finanslov, der går til f.eks. de kampagner, som Mellemfolkeligt Samvirke har lavet f.eks. mod ghettoloven eller mod andre dele af den danske udlændingepolitik. Derfor bliver jeg simpelt hen så bekymret, når ordførere fra forskellige partier spreder de her påstande. Så det er bare en appel – og det vil jeg sådan set også gerne have ordføreren til at bekræfte – til de andre ordførere om, at det er fint, at vi er uenige om de her ting, men kan vi ikke tale sandt og korrekt om de her ting? Det synes jeg bare vi skylder, når vi taler fra den her talerstol. Tak.
- Kl. 12:06
- Første næstformand (Leif Lahn Jensen):**
Tak. Ordføreren.
- Kl. 12:06
- Lisbeth Bech-Nielsen (SF):**
Jeg tager mest det sidste som en kommentar, men jeg er enig med hr. Pelle Dragsted, og jeg synes heller ikke, det har været kønt. Det var egentlig også min opfordring til, specielt når vi taler om, hvad der foregår i Mellemøsten lige nu og helt konkret på Vestbredden og i Gaza og Israel, at vi lige tænker os om en ekstra gang, for det er meget voldsomt. Jeg tror, vi alle sammen er påvirket af situationen, måske i forskellig grad, men vi skylder at tale sandt og ordentligt om og til hinanden.
- Kl. 12:07
- Første næstformand (Leif Lahn Jensen):**
Så siger vi tak til spørgeren, og vi siger tak til ordføreren, og så tror jeg, vi alle trænger til noget middag. Derfor stopper mødet her, og vi genoptager mødet igen kl. 13.00.
Mødet er udsat. (Kl. 12:07).

Forhandling**Første næstformand (Leif Lahn Jensen):**

Så går vi i gang igen efter middagspausen, og den første ordfører på talerstolen her efter middag er fru Sólbjørg Jakobsen fra Liberal Alliance.

(Ordfører)

Sólbjørg Jakobsen (LA):

Desværre kan vi ikke justere den her talerstol, så jeg ser lidt lille ud.

Det er en stor fornøjelse, når man som politiker kan få andre politikere med på sine idéer, og derfor vil jeg gerne begynde i dag med det positive. Hvor er det dejligt, at regeringen har taget Liberal Alliances forslag til sig om at afskaffe arbejdsmarkedsbidraget for unge under 18 år. Det foreslog vi i april, og halvanden måned senere sagde finansministeren i et interview, at det ville regeringen også, og nu er det også med i regeringens forslag til finanslov for 2025. Det er fantastisk.

Modsat al mulig overbudspolitik, som desværre kommer her fra Folketinget, handler det her ikke om at fedte for en bestemt folkegruppe i håb om flere stemmer. De unge kan jo ikke engang stemme. Det handler om at føre en fornuftig politik for det danske samfund, og så handler det om retfærdighed.

Fornuften i forslaget er, at masser af arbejdsgivere gerne vil ansætte flere unge mennesker, så det er kun godt, hvis vi kan lokke de unge til at tage et fritidsjob med fuldstændig skattefrihed helt op til den skattefri bundgrænse. Det er også ekstremt fornuftigt, at unge mennesker stifter bekendtskab med arbejdsmarkedet og får en fornemmelse af, hvad der forventes af dem, når mor og far på et tidspunkt ikke længere betaler regningerne, ligesom det er godt for de unge at opdage, at selv om de måske er trætte af skolen, måske heller ikke særlig dygtige i skolen, så er der alligevel en verden uden for skolen, som værdsætter det, de kan, og at man kan gøre sig umage og høste ros for andet end at skrive stile og lave matematik.

Retfærdigheden bag forslaget er, at de unge under 18 år ikke falder tilbage på kontanthjælp eller dagpenge, hvis de mister deres arbejde. Så er det deres forældre, de må tigge om lommepenge. Arbejdsmarkedsbidraget blev opfundet, fordi folk i arbejde skulle give et bidrag til de ordninger, som de kunne falde tilbage på, hvis de mister deres arbejde, og især dagpengesystemet. Men det benytter unge med fritidsjob jo altså ikke, så det er kun retfærdigt, hvis de heller ikke skal betale til det.

Lad os fortsætte det samarbejde, og jeg har allerede i dag en ny, lignende idé med. Den frihed for arbejdsmarkedsbidrag, som nu tilfalder de unge, skal også udstrækkes til de noget ældre, nemlig dem, som har rundet folkepensionsalderen, men alligevel gerne vil arbejde lidt eller meget. Det er med helt samme logik og samme retfærdighed. Heller ikke danskere, som har rundet den aktuelle folkepensionsalder på 67 år, falder tilbage på dagpenge eller kontanthjælp, hvis ikke de er i arbejde. De er på folkepension. Vi synes ikke, at de skal betale arbejdsmarkedsbidrag til de arbejdsmarkedsydelse som dagpenge og kontanthjælp, som de ikke kan trække på.

Også de ældres arbejdskraft kan bruges i det danske samfund. De fleste af dem har lært en masse ting igennem mange årtier på arbejdsmarkedet, og de ved, hvordan man skal begå sig på en arbejdsplads, så de er også eftertragtede af arbejdsgiverne, hvis de gerne vil fortsætte med at arbejde – ikke nødvendigvis i helt de samme stillinger, som de engang har haft, og måske ikke helt på samme timetal, men de kan i hvert fald bidrage, og det skal vi også bakke op om. Så lad os få de ældre over folkepensionsalderen med i den endelige finanslov også og ikke kun de unge. Det foreslog vi

Kl. 13:00

i Liberal Alliance tilbage i juni, og det er regeringen også meget velkommen til at kopiere. Det kan gøres for ca. 200 mio. kr., kan jeg oplyse, for vi har allerede bedt Finansministeriet om at regne på det.

Jeg er jo stadig væk ung i politik, men jeg har hørt sagn om gamle dages finanslovsforhandlinger; at der engang var en tid, hvor man ikke bare forhandlede om 500 mio. kr. i finanslovsforhandlingerne, men tog livtag med nogle af samfundets store udfordringer: reformerede efterlønnen, afskaffede formueskatten, sænkede registreringsafgift på biler, opfandt ældrecheck og meget, meget mere. Sådan har det ikke været, siden den nuværende finansminister kom til i 2019. Det er ærgerligt. Samfundet bliver rigere og rigere, og det gør samfundet jo de fleste år. Uanset om regeringen er blå eller socialdemokratisk, så kommer der langt flere penge i statskassen – åh, det dejlige råderum – og så kan finansministeren også uddele lidt flere gaver år efter år.

Men vi i Liberal Alliance har altså større forhåbninger for det danske samfund. Vi ser muligheder, som ikke udnyttes i disse år og med den regering, vi har nu, og vi vil gerne bruge denne finanslovsdebat til at gøre opmærksom på de muligheder. Når vi har med statens finanser at gøre, bør vi tale om, at danskerne kunne have mere frihed til at planlægge deres eget liv, hvis staten ikke tog så mange af deres penge og planlagde det hele for dem. Et ekstremt godt eksempel er hele debatten om, hvornår danskerne skal kunne gå på folkepension, som statsministeren også har rejst her efter sommerferien. Vi i Liberal Alliance gjorde det allerede på vores sommergruppedag i 2020, hvor vi præsenterede vores idé til, hvordan danskerne bedre kan bestemme selv over deres egen pensionsalder. Vi har kaldt det FriPension.

Kl. 13:05

I al sin enkelthed er vores vision, at danskerne i fremtiden skal kunne trække sig tilbage fra arbejdsmarkedet op til 5 år før ordinær pensionsalder, vel at mærke med deres egne penge. De skal kunne fortsætte med at arbejde, hvis de vil det, og så vil deres FriPension-konto bare blive endnu større, og de kan bruge pengene fra deres FriPensionkonto til at forsøde deres tilværelse, når de går på pension eller før. De kan tage på ferie i Japan, som de aldrig troede de skulle til, købe sommerhuset, de altid har ønsket sig, eller hjælpe børnene og børnebørnene med økonomien – kun fantasien sætter grænser.

Det kan lade sig gøre, fordi FriPension er en mulighed for at sætte 675 kr. om måneden ind på sin egen FriPensionkonto uden at skulle betale skat af pengene. Til forskel fra andre pensionsordninger skal der heller ikke betales skat af pengene, når de hæves igen, og derfor kan man efter 40 år på arbejdsmarkedet have sparet så mange penge op, at det svarer til 5 års udbetaling af folkepension, pensionstillæg og ældrecheck efter skat. Og her har vi endda kun forudsat en meget forsigtig forrentning af pengene gennem årene på 3 pct. årligt.

Se, det er, hvad man med et moderne internationalt ord kalder empowerment eller på dansk myndiggørelse. Det er almindelige mennesker, som bliver herre i eget liv – slut med at frygte for, hvad Folketinget beslutter om fremtidens pensionsalder. For hvis hr. Jensen synes, at den er blevet sat til for sent, kan han bare bruge sine egne penge til at gå på pension for på et tidligere tidspunkt. Det er sand tryghed i modsætning til at være afhængig af, hvad der besluttes af politiske systemer, hvor man kun har én stemme ud af 3,5 millioner stemmer til at påvirke det.

Men er det ikke frygtelig dyrt? Det er det overhovedet ikke. Det koster ifølge Finansministeriet 2,1 mia. kr. at give danskerne mulighed for på den her måde at blive herre over sin egen pensionsalder – 2,1 mia. kr. Det er kun fire gange finansministerens forhandlingsreserve op til de kommende finanslovsforhandlinger, og det er en meget lille forhandlingsreserve. Vi ville fint kunne indføre FriPension gennem finanslovsforhandlingerne, hvis regeringen var åben for det. Til sammenligning koster den højere pensionsalder,

som den daværende S-regering bad Pensionskommissionen om at komme med bud på, hele 18 mia. kr., altså ni gange så meget. Låses pensionsalderen fast på 70 år i 2040, vil det koste statskassen i omegnen af 42 mia. kr.

Så mere frihed til at lave egen pensionsopsparing giver ikke kun tryghed for danskerne, som ikke behøver at være afhængige af offentlige systemer; det er også langt, langt billigere for samfundet. Det er det valg, vi står med de kommende år: Skal vi fortsætte den bevidstløse udbygning af kollektive ordninger, som er ekstremt dyre og meget ufleksible, sådan som Socialdemokratiet, SF og Enhedslisten råber op om, når de svinger deres røde faner den 1. maj, eller skal vi gå en blå vej, hvor danskerne bliver herre i eget liv, ved at staten træder et skridt tilbage og dermed levner mere frihed, til at danskerne kan træffe deres egne beslutninger?

Sådan har vi det i Liberal Alliance, ikke kun med ældre og deres pension, men også med de yngre og deres familier. Derfor var jeg i sidste uge vært for vores familiekonference her i Landstingssalen for at få input til, hvordan også de danske familier kan få mulighed for at bestemme mere selv. Det kom der mange spændende input ud af, og vi havde samlet en meget blandet flok, som alle havde meget forskellige bud og syn på, hvordan de bedst så at muligheden blev forbedret, men fællesnævneren for, hvad alle siger, er, at familierne har brug for frihed – frihed til at være forskellige.

Jeg oplever en større bevægelse i samfundet for den her frihed. Det er en bevægelse, som ikke kun handler om efterspørgsel på konkrete løsninger. Den efterspørger også konkrete løsninger, og der har vi i Liberal Alliance også flere bud på den familiepolitiske hylde, men hovedproblematikken ligger i, at vi ikke tænker familierne og individets frihed nok ind i al politik. Fleksibel familiepolitik er meget mere end bare barselslovgivning og daginstitutioner. Det er boligpolitik, det er transportpolitik, og, ja, tag endda topskatten i familieperspektivet.

Det er tydeligt, at den overdrevne regulering i vores samfund, herunder topskatten, ikke kun er en dårlig idé af indlysende væksthæmmende grunde; den begrænser også familierne. Optrækning af topskat gør det svært for familier at indrette sig med en forælder, der går meget på arbejde for at tjene penge til familien, mens den anden forælder arbejder mindre for til gengæld at lægge flere ressourcer i hjemmet.

Helt enkelt sat op kan man sige, at hvis begge forældre går lige meget på arbejde i to job med samme løn og derfor tjener 500.000 kr. hver, skal ingen af dem betale topskat, men hvis den ene af forældrene giver den gas på arbejdsmarkedet og tjener 1 mio. kr. om året, så den anden kan blive hjemme hos børnene, skal familien betale 60.000 kr. mere i skat igennem topskatten, selv om familierne har samme samlede indkomst. Hvorfor gøre den her forskel på to familier, som hver har en årlig indkomst på 1 mio. kr., blot fordi forældrene i den ene familie deler lønarbejdet imellem sig, mens de i den anden familie vælger at lade den ene forælder stå for indtjeningen og den anden være mere tilstedeværende i hjemmet hos børnene?

Frihed for unge og gamle, familier og singler, jyder og fynboer, sjællændere og københavnere er Liberal Alliances politik. Det vil også være vores prioritet i finanslovsforhandlingerne i år. Der er så meget, vi kan gøre, hvis vi får en ny regering, men vi vil gerne tage hul på det med den regering, vi desværre må slås med lidt endnu. Tak for ordet.

Kl. 13:10

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak til ordføreren. Så går vi i gang med spørgerrækken. Den første er hr. Jens Joel.

Kl. 13:11

Jens Joel (S):

Tak til Liberal Alliances ordfører for talen. Først vil jeg sige, at det er fuldstændig rigtigt, at der jo ikke på den måde er copyright i politik, og jeg er glad for, at vi sammen kan gøre noget for, at flere unge får et fritidsjob. Det tror jeg vil være godt både for samfundet og ikke mindst for de unge selv. Det er der nemlig også noget myndiggørelse og opdragelse i. Så lad os gå videre ad den vej.

Nu, hvor vi er ved sådan at anerkende hinanden, kunne det måske også gå den anden vej, så Liberal Alliance måske overvejede at anerkende, at den her finanslov, vi diskuterer i dag, jo faktisk står på et endog meget solidt økonomisk fundament. Vi har tårnhøj beskæftigelse, vi har en meget sund økonomi, vi har en meget høj konkurrenceevne. Der vil jeg egentlig bare indledningsvis spørge, om ikke Liberal Alliances ordfører er enig i, at vi står rigtig godt og i en meget gunstig økonomisk situation – at vi har en sund økonomi.

Kl. 13:12

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 13:12

Sólbjörg Jakobsen (LA):

Tak. Jeg har også med glæde læst materialet til på torsdag, hvor vi skal snakke mere om fritidsjob og reglerne på det område, og der tror jeg også at der kommer lidt mere anerkendelse fra Liberal Alliances side til regeringen. Så det ser jeg mig ikke for stolt til. Jo, jeg synes godt, vi kan være stolte af dansk økonomi. Det synes jeg. Vi har en tårnhøj beskæftigelse. Danskerne er i arbejde. Vi har et erhvervsliv, der kører derudad, fordi vi har gode virksomheder. Jeg synes, vi skal passe på med at stå og anerkende hinanden politisk, bare fordi vi har folk, der går på arbejde, folk, der kører virksomheder. Det er dem, vi skylder en anerkendelse for den tilstand, som økonomien er i i dag.

Kl. 13:12

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Spørgeren.

Kl. 13:12

Jens Joel (S):

Den del er jeg selvfølgelig fuldstændig enig i, for det er jo ikke kun, hvad der kommer fra Christiansborg, der afgør, hvordan økonomien har det. Men det er nu alligevel tankevækkende, at hr. Alex Vanopslagh for et par år siden sagde, at det, den daværende socialdemokratiske regering havde gjort, var at køre nationaløkonomien ud på et sidespor, og at man fodrede inflationen og gjorde problemerne værre. Ved at hjælpe de pensionister, der ikke kunne betale deres regninger, ved at hjælpe de virksomheder, der var ved at lukke – og, som han sagde, valgkampen var ikke engang slut endnu – og ved at give så mange hjælpende hænder, var man faktisk i gang med at gøre det værre for os alle sammen. Vil ordføreren anerkende, at det måske faktisk var en afbalanceret, sund krisepolitik, som ikke gjorde økonomien værre?

Kl. 13:13

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 13:13

Sólbjörg Jakobsen (LA):

Liberal Alliance har simpelt hen ikke samme ståsted som Socialdemokratiet. Derfor vil vores løsninger på det, vi er fælles om at se som problemer, mange gange være forskellige. Det er ikke vores

holdning, at vi skal dele checks ud, så folk kan få råd til at betale deres skatter, og det bliver det heller aldrig.

Kl. 13:13

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Så er den næste hr. Hans Andersen.

Kl. 13:13

Hans Andersen (V):

Tak for det, og tak for talen. Liberal Alliance vil jo gerne tale og taler meget gerne om skattelettelser. Jeg kan så beklage, at den store aftale om historisk store skattelettelser, som vi er i gang med at udmønte for både 2025, altså næste år, og 2026, næste år igen, og som berører over 3 millioner arbejdende danskere, ønsker Liberal Alliance ikke at støtte op om. Det forslag ligger nu i forbindelse med finanslovsforslaget om en håndværkerfradrag, og der må jeg også forstå, at det ønsker Liberal Alliance heller ikke at støtte op om.

Kunne Liberal Alliances ordfører uddybe logikken i, af talerne bliver holdt om skattelettelser, men når det bliver konkret, så stemmer Liberal Alliance imod?

Kl. 13:14

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 13:14

Sólbjörg Jakobsen (LA):

Tak. Vi deler klart ambitionen om skattelettelser, men har forskellige syn på, hvordan det skal gøres; det er jo meget tydeligt, hvis man kigger på Venstre og Liberal Alliance. I Liberal Alliance drømmer vi om et skattesystem, der er langt mere simpelt eller ikke mere komplekst, som det er blevet med den seneste aftale, I lavede. Det er jo dejligt, at der kommer skattelettelser til danskerne – det under jeg dem gerne – men man kan ikke gøre det uden at indføre nye komplicerede systemer og komme med en toptopskat.

Da vi er et liberalt parti og et parti, der går højt op i, at vi skal have et meget mere simpelt og fleksibelt skattesystem, er det ofte derfor, at Liberal Alliance ikke er enige med Venstre i, at skattelettelserne ikke kan laves uden at komplicere systemet yderligere.

Kl. 13:15

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Spørgeren.

Kl. 13:15

Hans Andersen (V):

Men vi må så blot konstatere, at når det kommer til det konkrete, så stemmer Liberal Alliance imod skattelettelser, imod skattelettelser til over 3 millioner arbejdende danskere i størrelsesordenen over 10 mia. kr. Og nu er der det konkrete forslag om et håndværkerfradrag, der kan imødekomme rigtig mange husejere med en håndsrækning, så de kan komme i gang med at lave f.eks. klimasikring af deres boliger. Der må vi så også konstatere at Liberal Alliance stemmer imod. Eller står det stadig væk til troende?

Kl. 13:16

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 13:16

Sólbjörg Jakobsen (LA):

Som jeg har forstået det, har der endnu ikke været helt konkrete afstemninger om den del. Men for bare lige at opklare vil jeg sige: Liberal Alliance stemmer ikke imod skattelettelser, Liberal Alliance stemmer imod indførelsen af en ny toptopskat, fordi regeringen simpelt hen ikke vil tillade, at man kan stemme for skattelettelser uden

også at indføre en toptopskat, som ingen vil tage ejerskab over, som ingen kan se fornuften i, og som vi får svært ved at få væk igen.

Så ja, det er det, Liberal Alliance stemmer imod.

Kl. 13:16

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Den næste spørger er hr. Henrik Frandsen.

Kl. 13:16

Henrik Frandsen (M):

Mange tak for ordet. Og mange tak for en rigtig god tale, faktisk en meget positiv tale. Jeg må sige, at Liberal Alliance kommer med mange forslag. Vi er ikke enige i alle sammen, vil jeg gerne sige. Vi er måske ikke enige i de fleste, men vi synes i hvert fald, det er meget, meget konstruktivt at komme med gode forslag.

Det, jeg bed mærke i, var den optagethed, der er af familiepolitik. Det er en optagethed, som vi også deler i Moderaterne. For mig begynder kæden så bare at hoppe lidt af, hvis man må bruge det udtryk i Folketinget, når man begynder at sige, at reduktioner i topskatten, omlægning af topskatten, er familiepolitik. For mig at se er det jo sådan et forholdsvis lille antal familier, man rammer der, specielt her efter skattereformen.

Var det ikke meget bedre med lempelser i bunden for at ramme flest mulige familier og ramme de familier, som måske har mest brug for at få flere penge til rådighed?

Kl. 13:17

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 13:17

Sólbjörg Jakobsen (LA):

Tak. Det er også dejligt at kunne høre, at der er nogle fælles forslag, man kan blive enige om. Det er forhåbentlig sådan, vi kan lave politik; der er desværre ikke nogen af os, der kan lave det alene.

I forhold til familiepolitikken vil jeg sige, at det var et eksempel på noget, hvor jeg ser, at vi ikke tænker fleksible familievilkår ind i al mulig politik, vi laver, og hvordan det er sådan, at vores meget komplicerede regulering rundt omkring faktisk begrænser familielivet, eksempelvis i forhold til topskatten. Men jeg er fuldstændig enig i, at der også skal lattes i bunden, og derfor er det også et af de dyreste forslag, vi har i vores politik, nemlig at lempe skatten i bunden.

Kl. 13:18

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Spørgeren.

Kl. 13:18

Henrik Frandsen (M):

Tak. Der findes jo også en anden skat. Den hedder toptopskat – et rigtig godt og malende udtryk – og mit spørgsmål er egentlig ret enkelt: Vil lempelser eller fjernelse af toptopskatten også være et element i en fremtidig familiepolitik fra LA's side?

Kl. 13:18

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 13:18

Sólbjörg Jakobsen (LA):

I Liberal Alliance bakker vi ikke op om toptopskatten, og vi har ikke fremlagt vores nye økonomiske plan endnu, men jeg lover dig, at før vælgerne skal stemme næste gang, ved man også, om det er med i vores samlede pakke. Nu var mit eksempel med topskatten blot et

eksempel på, hvordan vi kan tænke mere fleksibilitet ind, også så familierne kan være forskellige.

Kl. 13:21

Kl. 13:18

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Hr. Søren Egge Rasmussen.

Kl. 13:21

Kl. 13:19

Sólbjörg Jakobsen (LA):

Tak. Jeg tror faktisk, de hedder vindruer, når de er grønne, ikke rosiner. Men jeg skal være ærlig og indrømme, at det er Ole Birk Olesen. Han er stadig ordfører på det område, og det er også ham, der sidder med det område, men det skal jeg nok tage videre.

Kl. 13:21

Søren Egge Rasmussen (EL):

Tak for det. Ordføreren har helt ret i, at der tidligere er set større finanslovsforhandlinger, og i de år, hvor vi havde et parlamentarisk grundlag bestående af SF, Radikale og Enhedslisten, var det da omkring 3 mia. kr., vi forhandlede om, og det var sådan set fint. Nu har vi så lidt et fedterøvsfinanslovsforslag her, og jeg er jo spændt på, om Liberal Alliance ender med kun at få en rosin på havregrøden, som det er sket tidligere år, eller om det bliver en toptoprosin.

Jeg hørte ikke så meget grønt i ordførerens tale, og jeg har noteret mig, at Liberal Alliances tidligere finansordfører har prioriteret biodiversitet og også været med i nogle aftaler, hvor man måske ikke troede, at de ville være med. Nu ser vi så et finanslovsforslag, hvor man skærer ned på vores nationalparker, en meget hård nedskæring. Vi ser et forslag, hvor der ikke er afsat penge til den havplan, vi skal lave. Kan Liberal Alliance se, at man skulle opprioritere biodiversiteten i den her finanslov?

Kl. 13:20

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 13:20

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Den næste er fru Lisbeth Bech-Nielsen.

Kl. 13:21

Lisbeth Bech-Nielsen (SF):

Tak. Det er måske lidt uden for dagens emne, men så alligevel, for ordføreren har jo også talt rigtig meget om familiepolitik. Man skulle måske ikke tro det, men der er områder, hvor SF og LA har fælles interesser, og jeg blev rigtig glad, da jeg hørte Liberal Alliance melde noget ud, hvor jeg godt kunne gætte, hvor ophavskvinden til idéen kom fra, nemlig det her med et opgør med automatisk særeje på pensioner.

For når man indgår et ægteskab, som selvfølgelig forhåbentlig har en romantisk dimension, men jo også er en kontrakt, og man deler formue og andet, er det jo mærkeligt, at man så ligesom har undtaget noget, der er så grundlæggende, og som jo er med til virkelig at skævvride kvinders livsindkomst.

Så jeg vil bare høre med oprigtig nysgerrighed, hvad der skal ske med det forslag. Er det noget, der skal blive til et beslutningsforslag? I SF vil vi i hvert fald rigtig gerne samarbejde om det.

Kl. 13:22

Sólbjörg Jakobsen (LA):

Jeg synes først og fremmest, jeg vil starte med at uddybe det med den rosin. Det var jo min kollega finansordfører Ole Birk Olesen, der var lidt utilfreds sidste år og mente, at vi kun fik rosiner på vores havregrød i finanslovsforhandlingerne. Jeg har set ham bruge præcis det samme udtryk i år, så der er vi nok enige om, at reserven godt nok kunne være væsentlig højere.

I forhold til det grønne vil jeg sige, at det er rigtigt. Det havde jeg ikke med, men selv om hr. Ole Birk Olesen ikke er til stede i salen, kan jeg love dig for, at hans ånd og hans kamp for især naturnationalparkerne og øget biodiversitet er med. Men for os er det også meget nærliggende at kigge på, hvordan pengene bliver brugt. Jeg synes, at det godt kan være en lille smule forsimplet altid kun at gøre det op i kroner og øre; det handler også om, at vi får brugt pengene fornuftigt.

Kl. 13:20

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Spørgeren.

Kl. 13:20

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 13:22

Sólbjörg Jakobsen (LA):

Tak. Jeg er fuldstændig enig; SF og Liberal Alliance har nogle fælles snitflader på familiepolitikområdet. Det synes jeg lyder lovende, for vi plejer typisk også at kunne lykkes med at få ting igennem, når vi både har rød og blå med.

I forhold til det konkrete forslag om, at pension også skal være en del af formuefællesskabet, synes vi i Liberal Alliance, at det er helt logisk. Det er jo helt op til folk selv, om de vil indgå i et ægteskab. Det er også op til dem selv, om de vil lave særeje eller ej. Men når man som stat siger, at der er et udgangspunkt, der hedder formuefællesskab, så er det lidt besynderligt, at pensionerne ikke skal være med.

Det var de også oprindelig, engang. Man valgte at ophæve det, fordi man troede, at nu havde vi fået ligestilling, at nu havde vi lige rettigheder, og at nu ville kvinderne komme til at arbejde lige så meget som mændene. Det har vist sig, at det gør vi ikke, og det skaber det her spørgsmål om, hvad relevansen så er for overhovedet at have den undtagelse. Så ja, vi håber at fremsætte et beslutningsforslag – det lyder dejligt, at SF vil være med.

Kl. 13:23

Søren Egge Rasmussen (EL):

Der findes jo også grønne rosiner, så det er spændende, om vi kommer frem til en løsning, hvor biodiversitet bliver prioriteret. Jeg synes, det er lidt spøjst, når vi har en biodiversitetskrise og vi har en klimakrise, at de bevillinger, der så er til Klimarådet og Biodiversitetsrådet, ikke er af længerevarende karakter.

Biodiversitetsrådet er i det her finanslovsforslag kun sikret i 2025, og vi står i en biodiversitetskrise, som man altså ikke løser på et år. Det kan man i hvert fald spørge Ole Birk Olesen om vil ske. Det tager mange år. Kan ordføreren ikke se, at vi har nogle råd, hvor man burde have mere permanente bevillinger med de opgaver, vi står over for?

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Spørgeren? Nej. Så går vi videre til den næste. Det er fru Camilla Fabricius.

Kl. 13:24

Kl. 13:26

Camilla Fabricius (S):

Tak for en god tale. Og tak for, at vi har fået ridset op, hvad der er rød og blå politik. Jeg kan ikke helt gennemskue, hvad der sådan helt nøjagtig er LA's ønsker for udviklingen af det offentlige forbrug, altså hvad det er i forhold til ens egen 2030-plan.

Kan ordføreren bare klargøre noget for mig helt konkret i forhold til væksten: Hvor lille en vækst er det, LA i virkeligheden gerne vil have?

Kl. 13:24

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 13:24

Sólbjörg Jakobsen (LA):

Liberal Alliance vil ikke have en vækst. Vi mener egentlig, at det offentlige statsapparat er rigelig stort i forvejen. Vi så faktisk gerne en reduktion, og vi synes egentlig, at vi skal sætte nogle bindende mål partierne imellem og forsøge at bestræbe os på det.

Vores bud er: Lad os skruet det tilbage til dengang, hvor Mette Frederiksen blev statsminister. For det er steget ekstremt meget siden 2017, da hun trådte til.

Kl. 13:25

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Spørgeren.

Kl. 13:25

Camilla Fabricius (S):

Tak for det. Det fører mig så til at blive meget konkret nu. For regeringen har peget på, at man skal kigge på opgaver svarende til 1.000 statslige årsværk. Man er faktisk gået helt ned i detaljer og har peget på, hvad det er for nogle helt konkrete opgaver, man ikke længere skal løse.

Når jeg så her lytter til, hvad ordføreren siger, i forhold til at man ønsker helt at reducere forbruget, vil jeg spørge, hvad det så er for nogle stillinger, ordføreren peger på, og opgaver, som man så ikke skal løse.

Kl. 13:25

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 13:25

Sólbjörg Jakobsen (LA):

Det vil være der, hvor vi kan se den massive vækst, og hvor det ikke er i den borgernære velfærd. Vi kan jo se, at Erhvervsstyrelsen er fordoblet i forhold til antallet af administrativt ansatte. For Naturstyrelsen er det det samme. Der er Banedanmark med 40 pct.s stigning. Der er en masse stillinger, hvor man godt kan sige: Okay, hvad er det, vi har lavet af opgaveværk fra Folketingets side, og som har bidraget til, at der blev så massivt et behov for ansatte? Hvordan kan vi få det ned?

Det er – lad mig sige det: jeg tror, jeg kan sige det, fordi jeg selv er en – typisk i forhold til djøfere, og det er ikke, fordi de ikke er dygtige. Det er nemlig, fordi de er dygtige og skal bruges andre steder. Det vil typisk være inden for ministerier, inden for styrelser og inden for de steder, hvor vi har det her øverste bureaukratilag, som bare bliver større og større.

Kl. 13:26

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Den næste er hr. Dennis Flydtkjær.

Dennis Flydtkjær (DD):

Tak for talen. Jeg vil egentlig bare sige tak for også at bakke op om målet om, at man laver nogle bindende mål for at holde mængden af bureaukrati og statsligt ansatte nede. Regeringens eget fokus afslører jo egentlig meget godt, at med det samme man har kikkerten til at pege et andet sted hen, brager det opad med offentligt ansatte, og hvis man ikke har fokus på det, ja, så sker der jo ikke noget. Jeg tror egentlig, at vi alle sammen burde kunne have den samme interesse i det. Så jeg vil egentlig bare bakke op om Liberal Alliances forslag omkring den del.

Så har jeg også et spørgsmål i forlængelse af det, der blev sagt før, om, hvor høj vækst i den offentlige sektor der skal være. Synes Liberal Alliance ikke, at det er et problem, at man har en højere vækst i den offentlige sektor, end man har i forhold til væksten i bnp som helhed? Altså, hvis man har en vækst i 2024 på 1,9 pct. i samfundet, men den offentlige sektor så stiger med 3,3 pct., så betyder det, at der er flere og flere, der bliver ansat i staten, og færre, der kan ansættes i den private del af vores erhvervsliv. Er Liberal Alliance ikke enig i, at det jo er et kæmpe problem og ikke et udtryk for en sund, forsvarlig økonomisk måde at drive det på, sådan som regeringen bryster af? Altså, den offentlige sektor vokser langt mere end den private sektor.

Kl. 13:27

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 13:27

Sólbjörg Jakobsen (LA):

Det kan jeg svare meget kort på. Jo, det synes vi er meget problematisk i Liberal Alliance. Derfor har vi også en politik, der helst skal rette sig imod at vende den udvikling. I forhold til den her bindende bureaukratilov er vi glade for, at der er andre partier, der hilser det velkommen. Jeg synes, at de erfaringer, der er andre steder fra, eksempelvis British Columbia i Canada, taler for, at det er en god idé.

Vi kan se, at det har virket, at vi har sat os målsætninger på klimaområdet, og det er, fordi vi har gjort en fælles indsats for at have fokus på det. Det virker, som om at når vi laver bureaukrati, som får lov til at løbe løbsk, så er det typisk af et godt hjerte, men vi er ikke opmærksomme nok på det, og jeg tror ikke, vi får et bedre fokus, før vi sætter nogle mål. For alle har det som fokus, men vi vokser og vokser bare, og samtidig folk skal se på, at kernevelfærden bliver skåret ned, imens flere og flere djøfere bliver ansat. Det synes jeg ikke er værdigt.

Kl. 13:28

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Spørgeren.

Kl. 13:28

Dennis Flydtkjær (DD):

Tak for svaret, som jeg er meget enig i. Et andet eksempel på, hvad der sker, hvis man lader være med at holde øje med det politiske, er jo bl.a. statslige arbejdspladser bare generelt, altså hvordan man flytter dem rundt i landet. I 2015 valgte man at udflytte 8.000 statslige arbejdspladser, men siden 2015 er der så kommet 10.000 flere til hovedstaden, også fordi man ikke har det politiske fokus på det. Så kunne det også være et område, hvor man rettede politisk fokus på det og sagde: Det kan godt være, at der nogle steder skal være flere statslige arbejdspladser? Så skal man selvfølgelig fjerne nogle andre, men fordelingen af dem kunne jo også være interessant.

Jeg synes, det er lidt mærkeligt, hvorfor det altid kun lige er i København, man kan ansætte en som statslig ansat, og der er aldrig nogen, der opdager det. Men med det samme man har en situation, hvor man skal flytte en institution ud, så er der kæmpe polemik. Så er Liberal Alliance enig i, at man også skulle kigge på, hvordan man får en bedre fordeling af statslige arbejdspladser, og have et politisk fokus på det?

Kl. 13:31

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 13:29

Sólbjörg Jakobsen (LA):

Det synes jeg klart fortjener politisk fokus. Jeg synes bare, at det, man skal være ekstremt varsom med, når man flytter statslige arbejdspladser, er, om det er en arbejdsplads, der er til at flytte. Nu har jeg selv været ved en af dem, der fik til opgave at udflytte. Jeg arbejdede i Ankestyrelsen i Aalborg. Det fungerede godt. Der var høj udskiftning der. Det er et område, man hurtigt kan sætte sig ind i, men på den anden side af Limfjorden havde man så gang i at flytte Geodatastyrelsen, som arbejder på et ekstremt specialiseret område, og dem besøgte jeg og fandt ud af, at man har rykket al mulig viden op, som ikke kom med og gik tabt. Derfor er det generelt sådan, at når vi udflytter statslige arbejdspladser, skal vi være opmærksomme på området: Kan det lade sig gøre, og hvor dyrt er det?

Kl. 13:29

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Den sidste, jeg har på listen indtil videre, er hr. Benny Engelbrecht.

Kl. 13:29

Benny Engelbrecht (S):

Jeg synes, det er lidt tankevækkende, at det virker, som om at når Liberal Alliance finder et værktøj i værktøjsskassen, så er det altid det værktøj, man skal bruge. Helt aktuelt er det jo så antallet af offentligt ansatte, som man ofte vender tilbage til. Altså, i 2022 var svaret på inflationskrisen for Liberal Alliances vedkommende, at der skulle fyres 36.000 i den offentlige sektor, altså at man skulle stramme finanspolitikken svarende til det. For hvis man ikke gjorde det, ville der ikke komme styr på inflationen, var forklaringen. Det skete jo som bekendt ikke, og der er kommet styr på inflationen. Så jeg skal egentlig bare høre, om ordføreren vil anerkende, at Liberal Alliance på det tidspunkt tog fejl.

Kl. 13:30

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 13:30

Sólbjörg Jakobsen (LA):

Nu er det jo sådan, at man kan have flere løsninger på samme problem, som jeg også har været inde på før. Det vil ikke nødvendigvis sige, at den anden løsning ville have været en fejl. Jeg synes, der er en vigtig grund til, at det altid er en af Liberal Alliances mærkesager. Jeg synes, det er vildt, at man skal få det som kritik, når der er den her voldsomme stigning i offentligt ansatte, altså at det skulle være et kritikpunkt, at et parti konstant slår på, at vi skal standse den stigning. Det kommer vi ikke til at stoppe med. Det er simpelt hen absurd, at vi skal bruge så mange penge på flere administrativt ansatte, når pengene kan bruges så meget bedre. Så jeg bliver nødt til lige at sige, at det ikke er en mærkesag, Liberal Alliance lige foreløbig har tænkt sig at droppe.

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Spørgeren.

Kl. 13:31

Benny Engelbrecht (S):

Nu handlede det jo på det tidspunkt om, at i den konkrete situation, Danmark stod i – og det var en udfordring – var inflationen tårnhøj. Og så sagde Liberal Alliance på det tidspunkt, at det eneste rette at gøre var at fjerne, hvad der svarer til 36.000 ansatte. Det gjorde man ikke fra regeringens side; man håndterede krisen på anden vis og løste den. Altså, i dag er inflationen under kontrol. Så det, jeg blot beder om, er, at Liberal Alliance også anerkender, at man på det tidspunkt tog fejl i forhold til sin analyse.

Kl. 13:32

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 13:32

Sólbjörg Jakobsen (LA):

Beregningen af, at det skulle være x antal sygeplejersker og pædagoger, er typisk en beregning, Socialdemokratiet laver af Liberal Alliances politik. Det er sjældent, at vi selv siger det. Det, der blev sagt, var, at der skal skæres ned på det offentlige forbrug, og det er en måde, man kunne inddæmme inflationen på. Det er det på samme måde, som at man kan vælge at lade være, og så er det mest danskerne, det går ud over. Altså, vi foreslog, at det offentlige og ikke kun danskerne skulle stramme bæltet ind, og det står vi også ved.

Kl. 13:32

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Der kom et par stykker mere på. Den første er hr. Jesper Petersen.

Kl. 13:32

Jesper Petersen (S):

Tak for det. Det her er meget interessant, synes jeg, for det siger jo noget om, hvordan man vil reagere som parti og i sidste ende som leder for et land, hvis man møder en krise. Det er egentlig befriende ærligt, at fru Sólbjörg Jakobsen siger ligeud: Jamen vi har forskellige løsninger på det; vi vil det samme sted hen og få inflationen under kontrol, men vi har vores – altså Liberal Alliance – løsninger, og regeringen og Socialdemokratiet har nogle andre.

Status er i hvert fald, at inflationen er under kontrol. Vi har tårnhøj beskæftigelse. Vi holdt hånden under virksomheder og lønmodtagere. Vi har måske den sundeste nationaløkonomi i Europa, og det lykkedes vi med uden at lave store besparelser på vores fælles velfærd og uden at lave den reduktion, der ville svare til 36.000 færre offentligt ansatte. På en måde er det rart, at Liberal Alliance ligesom toner rent flag og siger, at Liberal Alliance ville have gjort det på en helt anden måde, altså at det, man må vente, og det, der vil være Liberal Alliances medicin til dansk økonomi, hvis vi igen kommer i problemer, er voldsomme besparelser på den offentlige sektor.

Kl. 13:33

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 13:33

Sólbjörg Jakobsen (LA):

Jeg synes egentlig bare, det er en opstilling af, hvor forskelligt vi ser på det. Altså, det er jo rigtigt, at vi står stærkt nu. Vi får det at vide gang på gang. Økonomien er bomstærk. Liberal Alliance siger

så: Lad os udnytte den situation; lad os kigge på, hvordan vi kan gøre vores samfund friere og rigere og bruge den situation, vi står i. I stedet for står Socialdemokratiet og gambler med en aftale tilbage fra 2006, som sikrer, at den her økonomi er holdbar, også på sigt. Det er jo klart. Det er forskellen på Socialdemokratiet og Liberal Alliance. Vi har tænkt os at udnytte den økonomiske situation, vi står i, til at give mere frihed til danskerne, og jeg kan høre, at Socialdemokratiet gambler med den økonomiske situation, vi står i. Så det er en klokkeklar forskel, ja.

Kl. 13:34

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Spørgeren.

Kl. 13:34

Jesper Petersen (S):

Ja, og på den måde er jeg enig. Det er jo ikke, fordi vi beder om, at Liberal Alliance skal sige, at det er meget forkert, at Liberal Alliance mente, som de gjorde, men det er bare rart at få stadfæstet her, at der er nogle meget forskellige tilgange, i forhold til hvordan man vil håndtere det, når dansk økonomi kommer i problemer.

Vi har altså fået det gjort på en måde, hvor man ikke har skullet ud i de voldsomme besparelser i den offentlige sektor, eller hvor der ikke er kommet langt flere konkurser og flere arbejdsløse, end der er kommet nu. Men jeg tror godt, vi vil fortsætte diskussionen om det med det offentlige forbrug, som Liberal Alliance vil reducere. Gælder det også forsvaret, altså i den nuværende situation?

Kl. 13:35

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 13:35

Sólbjörg Jakobsen (LA):

Det gælder ikke forsvaret. Det har det heller ikke gjort i vores tidligere økonomiske plan. Der havde vi så også målt, at man dengang skulle op på 2,0 pct. af bnp'et, og det kan sagtens se ud til, at det skal højere op. Det gælder ikke forsvaret, nej.

Jeg vil også komme med ros og sige, at det er dejligt at få de her kontraster sat op. Når vi har en lille regering, kan det godt være lidt rart nogle gange at se forskellen på blå og rød.

Kl. 13:35

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Den næste er hr. Simon Kollerup.

Kl. 13:35

Simon Kollerup (S):

Tak for det. Jeg tror, jeg vil starte der, hvor både den seneste spørger, men også ordføreren sluttede, nemlig med det her meget kontrastfyldte politiske spektrum inden for den økonomiske politik. Jeg betragter ordføreren og ordførerens parti som tilhørende en absolut yderpol i den økonomiske politik, men en meget tydelig en. Altså, man er meget ærlig om, hvor man står henne.

Liberal Alliance ønsker reelt en minusvækst. Det offentlige forbrug skal føres tilbage til niveauet fra dengang, da Mette Frederiksen tiltrådte som statsminister. Der skal spares mange penge. De skal ikke spares på forsvaret, men de skal så vel heller ikke spares – går jeg ud fra – på politiet, men bredt i den offentlige sektor? Hvordan har Liberal Alliance tænkt sig at sikre et fortsat stærkt velfærdssamfund, hvor vi investerer i velfærd og gør hverdagen bedre for vores ældre, vores børn, dem, der går i skole, og dem, der har behov for pleje og omsorg, samtidig med at man skærer så massivt ned inde i kernen af velfærdssamfundet?

Kl. 13:36

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 13:36

Sólbjörg Jakobsen (LA):

Det er egentlig meget simpelt. Den eksplosive vækst, vi har set i det offentlige, især siden Mette Frederiksen blev statsminister, er i antallet af administrativt ansatte, og jeg tvivler på, at folk derude har mærket, at ældreplejen blev bedre, eller at deres daginstitutioner blev bedre, fordi der blev ansat flere tusindvis administrativt ansatte i staten. Det er ikke svært at være ærlig om at fortælle, at det vil man skære ned på. Jeg tror også, at jeg ærligt kan kigge vælgerne i øjnene og sige: Har du mærket en forskel, når skattevæsenet har ansat, jeg ved ikke hvor mange flere administrativt ansatte? Det samme gælder ministerierne og styrelserne. Jeg tror ikke, at det er det, man kalder borgernær velfærd, og der er der altså et kæmpe potentiale, fordi statsministeren netop har ansat flere tusindvis administrativt ansatte.

Kl. 13:37

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Spørgeren.

Kl. 13:37

Simon Kollerup (S):

Så er det måske alligevel svært at være ærlig, lyder det til, for hvis man så tydeligt melder ud, at man vil lave minusvækst i den offentlige sektor, og at det ikke må ramme forsvaret og heller ikke må ramme politiet, forstår jeg – jeg kunne også tænke mig at høre, om der var andre områder, der var undtaget – så efterlader det jo den samme regning til en smallere gruppe af medarbejdere, der skal løfte det.

Så vil Liberal Alliance i dag garantere, at der ikke er nogen ansatte ude i den borgernære velfærd, der vil komme til at mærke Liberal Alliances minusvækst i den offentlige sektor?

Kl. 13:37

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 13:37

Sólbjörg Jakobsen (LA):

Jeg har både nævnt erhvervsområdet som eksempel, og jeg har nævnt Bandedanmark og Naturstyrelsen som eksempler. Lige om lidt skal vi i gang med forhandlinger på beskæftigelsesområdet. Jeg har peget på mange områder, som jeg tror folk er enige om ikke er borgernær velfærd; det er ikke borgernær velfærd at skulle tvinges til en samtale med en socialrådgiver hver anden måned. Der er mange steder, hvor vi kan skære ned i det offentlige, uden at folk kan mærke, at deres bedstemor på plejehjemmet får en dårligere behandling. Det står jeg ærligt ved, og det nytter ikke noget at sige, jeg ikke er konkret, når jeg har nævnt flere konkrete initiativer.

Kl. 13:38

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Så siger vi tak til spørgeren, og vi siger tak til ordføreren. Vi går videre til næste ordfører, og det er hr. Henrik Frandsen fra Moderaterne. Velkommen.

Kl. 13:38

(Ordfører)

Henrik Frandsen (M):

Tak for ordet, hr. formand. I lighed med den tidligere ordfører kunne jeg også godt have tænkt mig, at man kunne have højdejusteret

talerstolen lidt. Det kan vi så ikke her. Det kommer igen. Det ved jeg.

Vi er i gang med at førstebehandle finanslovsforslaget for 2025, og jeg har lige sådan et par bemærkninger omkring den. Jeg synes, det er et godt finanslovsforslag. Jeg synes, det er et finanslovsforslag, som jeg sagtens kan se vi kan skaffe et bredt flertal omkring. Jeg synes også, det er en moderat finanslov forstået på den måde, at der er gode moderate aftryk i den, og så er det frem for alt også et ansvarligt finanslovsforslag. Det er også et udtryk for, at vi jo i Danmark har en bomstærk økonomi. Vi har en sund økonomi. Vi har inflationen under kontrol, og vi er i den grad kommet ud af coronakrisen på en god og stærk måde og i virkeligheden også overraskende godt i forhold til nogle af de lande, vi sammenligner os med, altså nogle af vores nabolande, hvor man må sige at økonomien i den grad halter bagefter.

Jeg ved godt, vi har specielt medicinalektoren, der virkelig bidrager voldsomt til det danske bruttonationalprodukt i de her år, men det er jo også en del af det danske erhvervsliv. At begynde at tage det som et problem, at vi har en sektor, der boner bedre ud end gennemsnittet, synes jeg egentlig ikke man skal. Det er bare et udtryk for, at vi har været i stand til at lave rammevilkår, der gør, at en virksomhed som Novo Nordisk og andre medicinalvirksomheder har kunnet udvikle sig og har kunnet innovere og skabe nye produkter i Danmark. Vi har også en høj beskæftigelse. Det bidrager også i den grad til vores velstand og til vores gode økonomi. Vi har over 3 millioner beskæftigede i disse år. Der er rekord, hver gang vi får nye beskæftigelsestal, og ud af dem er ca. 400.000 udenlandske medarbejdere. Det er udenlandske medarbejdere, som i den grad er med til at sikre vores velstand.

Men alle de her positive ting gør jo ikke, at vi ikke har et samfund, der er presset på flere parametre. Vi oplever, at vores velfærd er presset. Vi oplever det ude i kommunerne. Vi oplever, at vores klima er presset. Vi oplever, at vores tryk er presset, nok mest på baggrund af den mere håndgribelige tryk omkring de ting, der foregår ude i verden. Vi har en natur og en biodiversitet, der også er presset.

Det gør også, at det er vigtigt, at vi tør handle, og at vi tør blive ved med at handle, og det tør den her regering. Hvis vi tager hele velfærdsområdet, gav vi i forbindelse med det, der hedder økonomiaftalen, som blev indgået med kommuner og regioner inden sommerferien, et pænt stort løft – jeg vil endda sige et meget stort løft – på 3,2 mia. kr. Oven i det er det så toppet med 2,5 mia. kr. i likviditetsmuligheder. Sådan er det også på det grønne område. Det kommer jeg til senere. Der har vi også turdet lave det, og vi har endnu flere områder, hvor vi skal ind og reformere for at fremtidssikre vores samfund. For vi skal til stadighed reformere, og hvorfor skal vi det? Det skal vi, fordi hvis man kigger tilbage, har vi ikke haft den stærke økonomi, vi har i dag i Danmark, hvis ikke tidligere tiders folketingsflertal havde turdet føre en ansvarlig politik og lave nogle reformer, som sikrede den langsigtede økonomi.

Vi er også forpligtet til at prioritere indimellem, og en af de prioriteter, som jeg synes det er vigtigt, vi har lavet i det her finanslovsudspil, er, at vi tager fat i bureaukratiet. Vi har besluttet, at vi vil reducere med 1.000 jobs. Så kan man selvfølgelig diskutere, om det er for meget eller det er for lidt, men det er 1.000 jobs inden for den offentlige administration, og det er sker ved opgavebortfald. Det vil sige, at det simpelt hen er nogle funktioner, der bliver fjernet. Så kan man også diskutere, om det er de rigtige funktioner, men jeg synes, det er den rigtige måde at gøre det på. For jeg tror, alle er enige om, at velfærd er vigtigere end administration. Det er en meget letkøbt konklusion at komme med, og det er sådan nogle billige point, man scorer der, men vi er nødt til at se til, at vi til stadighed har medarbejdere nok til at sikre den velfærd, som er så vigtig for os. Jeg bruger aldrig udtrykket varme hænder. For i min tid

som borgmester har jeg oplevet, at de medarbejdere, der mødte ind i f.eks. ældreplejen, ikke kun mødte ind med et par varme hænder; de mødte også ind med et hoved, der fungerede, og med et godt hjerte. Så derfor synes jeg ikke, at man skal bruge udtrykket varme hænder.

Kl. 13:43

Jeg vil lige lave et par få nedslag i forslaget til finanslov, som jeg vil fremhæve her. Man kunne jo blive ved; der er mange ting. Men det første handler om hele tankegangen omkring at få lavet en værdighedsreform, hvor vi går ind og arbejder med de allermest udsatte i Danmark. Det er 100 mio. kr. i år, 150 mio. kr. næste år, og så efter det er det 200 mio. kr. Det er netop til at sikre, at dem, der er allermest udsat, kan få et liv.

Den grønne trepart er der sat 2 mia. kr. af til. Den samlede regning, når vi er færdige med den grønne trepart er i hvert fald 40 mia. kr. Jeg kan have min tvivl om, om de rækker til det store ambitionsniveau, men det er i hvert fald en meget, meget flot aftale, der blev lavet lige umiddelbart før sommerferien, og den viser det, vi kan i Danmark: Vi kan sætte os ned ved et forhandlingsbord og i fællesskab lave løsninger på nogle langsigtede problemer, som vi har stået med rigtig længe. Der er også besluttet at give 75 mio. kr. til fem nationalparker og en forundersøgelse af en yderligere nationalpark. Jeg ved ikke, om man kan kalde det en almindelig nationalpark. Der findes nok ikke en almindelig nationalpark, for så var det jo bare at kalde det for en nationalpark.

Noget, som jeg også ud fra et landdistriktsperspektiv synes er rigtig godt i finanslovsudspillet, er, at man ser på taxametertilskuddet til ungdomsuddannelser, altså at man laver en lille forskydning i vægten mellem landdistrikter og storbyer i forhold til ungdomsuddannelser. Jeg ved godt, at det ikke er alle steder, at det er lige populært. Det har været et kludetæppe af forskellige hovsløsninger igennem de sidste mange år på det område. Nu bliver der taget fat på det.

Når vi nu er ved landdistrikterne, er der også sat midler af til, at vi kan gennemføre det landdistriktsudspil, som blev præsenteret her for ikke så længe siden. Midlerne udgør 108 mio. kr. årligt frem til 2028, og det ser jeg også som en vigtig anerkendelse af, at der er nogle udviklingsmuligheder, som vi kan udnytte ude i landdistrikterne. Der er en energi derude, og hvis vi forstår at understøtte det på den rigtige måde her i Folketinget, tror jeg faktisk også, at det kan være med til at skabe vækst i landdistrikterne og give bedre vilkår, end vi har i dag.

Der er også set på en nemmere hverdag for familierne. Vi kunne jo kalde en del af det familiepolitik. Det kan jeg jo forstå i dag er et meget bredt begreb. Det går lige fra topskat til en hel masse andre ting. Så er der det om servicefradrag på en jobordning; der er sat midler af til, at man kan videreføre og forbedre den. Og så er der en ting, der er væsentlig, hvis vi skal have vores velfærdssamfund til også at have medarbejdere nok i fremtiden, og det er, at man har sat penge af til et rekrutteringspartnerskab i Indien og Filippinerne. Det drejer sig om 50 mio. kr. årligt for netop at uddanne medarbejdere til sundhedsområdet.

Endelig er der også sat penge af på andre områder. Jeg kunne nævne kulturområdet, hvor der afsættes 600 mio. kr. om året til forskellige ting, bl.a. vedligehold af nationale mindesmærker osv. Der er sat yderligere ressourcer af til turisme, erhvervsliv, tryk, forsvar, grøn industripolitik, sundhed og vandmiljø – og jeg kunne blive ved derudad; der er mange ting.

Sidst, men ikke mindst, er der sandelig også blevet råd til en forhandlingsreserve på hele 500 mio. kr. Der vil jeg så sige, at nu er jeg jo ung i folketingspolitik, og i den tid, hvor jeg har været i Folketinget, har det jo været sådan nogenlunde i den størrelsesorden, som jeg sådan cirka lige husker det. Det ser jeg ikke noget odiøst i. Men hvis nogen ellers skulle være i tvivl – det tænker jeg ikke at de

er, men det kunne jo være – kan jeg sige, at Moderaterne kan støtte lovforslaget.

Kl. 13:47

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak til ordføreren. Vi går i gang med spørgerækken. Den første er hr. Dennis Flydtkjær.

Kl. 13:48

Dennis Flydtkjær (DD):

Tak for talen. Der er så mange ting, man gerne vil spørge om, men jeg tror, at jeg – hvad der nok ikke er så overraskende – vil gribe fat i det med landdistrikterne, hvor regeringen rigtigt nok har sat 8 mio. kr. af til en reserve til landdistrikterne, der ellers var sat af sidste år. Hvis vi ser på et af de små initiativer, har man også sat 20 mio. kr. af til, at folk kan gå mere i teateret. Man har også sat 1,4 mia. kr. af til en Afrikastrategi.

Hvordan vil man næsten være bekendt at bryste sig af, at man prioriterer landdistrikterne ved at sætte 8 mio. kr. mere af, når man samtidig sætter 1.400 mio. kr. af til Afrika? Når man så samtidig kommer med en vejafgift på den tunge transport, en højere dieselaftgift og en flyafgift og man også er på vej med en afgift på vores landbrug, så forstår jeg ikke, hvordan man vil være bekendt at stå og sige, at man prioriterer landdistrikterne, når man på den måde prioriterer stort set alt andet.

Kl. 13:49

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 13:49

Henrik Frandsen (M):

Som jeg husker det, sagde jeg vist 108 mio. kr. og ikke 8 mio. kr., der er sat af til at understøtte landdistriktsudspillet. Jeg synes, det er et fantastisk landdistriktsudspil, vi har lavet. Det går ind og adresserer rigtig mange af de begrænsninger, vi ser ude i landdistrikterne.

Jeg tænker også, at landdistrikterne jo også er afhængige af, at Danmark som helhed har det godt; at Danmark som helhed ude i verden står rigtigt. Derfor er en Afrikasatsning nok også noget, der i sidste ende gavner landdistrikterne, ligesom det gavner alle andre. Vi har også en opgave med at sikre, at vi kommer i mål med den grønne omstilling og når vores reduktionsmål. Det er sandelig også i landdistrikternes interesse. Og i den forbindelse tænker jeg, at den grønne trepart, hvor man jo indfører en meget, meget klog CO₂-afgift i 2030 og en hel masse tiltag undervejs og putter rigeligt med penge bagved, så vi kan få den gennemført, faktisk er en af de største tjenester, vi overhovedet gør for landdistrikterne, altså at vi fremtidssikrer et meget, meget stort erhvervsliv i landdistrikterne.

Kl. 13:50

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Spørgeren.

Kl. 13:50

Dennis Flydtkjær (DD):

Nu var der jo sat 100 mio. kr. af i forvejen, så det, der er stigningen, er på 8 mio. kr. Men hvis vi nu bare alene kigger på puljen til landsbyfornyelse, bliver den skåret med 17,6 mio. kr., og der er besparelser på bredbåndpuljen. Til gengæld prioriterer man 1.400 mio. kr. til en Afrikastrategi.

Kan man ikke selv i Moderaterne høre, at det er helt skævt med den prioritering? Der er i øvrigt andre midler, der går til initiativer i Afrika. Og der går penge til, at folk f.eks. kan komme noget mere i teateret. Er det så vigtigt, at man prioriterer næsten tre gange så mange penge til, at folk kan komme mere i teatret, end man gør i

de ekstra penge, der kommer til landdistrikterne? Kan man ikke selv høre, det er skævt?

Kl. 13:50

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 13:50

Henrik Frandsen (M):

Jo, jeg kan godt høre, det er skævt, at man sammenligner landdistrikterne og Afrika. Jeg synes, det er to vidt forskellige ting. En Afrikasatsning er jo sådan en geopolitisk ting, vi gør, netop fordi vi også er nødt til, som jeg ser det, i fremtiden at være meget mere og meget bedre til stede i Afrika, end vi er i dag. Og det kan man jo ikke løsrive fra den sammenhæng og sige, at vi skal vente med det, til vi har puttet penge nok i landdistrikterne.

I øvrigt abonnerer jeg ikke på den tankegang om, at jo flere støttepuljer, vi laver til landdistrikterne, jo bedre går det derude. Det er lidt den tankegang, der ligger bag ved spørgerens spørgsmål. Jeg tror mere på, at det at skabe de rigtige rammevilkår for udviklingen derude, er noget, der kan gavne.

Kl. 13:51

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Fru Lisbeth Bech-Nielsen.

Kl. 13:51

Lisbeth Bech-Nielsen (SF):

Tak. I en artikel siger ordførerens kollega fru Monika Rubin, at hvis Moderaterne ikke havde været et regeringsparti, ville man gerne have støttet det beslutningsforslag, som SF har fremsat, om, at der inden for et år skal indkaldes til forhandlinger om et nyt pensionssystem.

Nu har Moderaternes formand, hr. Lars Løkke Rasmussen, jo også været ude og sige, at det måske er lidt mærkeligt at kaste sådan en ting op i luften og så ikke gøre noget ved det, fordi det naturligvis også er noget, der sætter en masse tanker i gang.

Er det noget, Moderaterne vil arbejde for i regeringen, altså at der ligesom kommer en proces om det her, så man ikke skal vente op til 6 år, i princippet, hvis det alene bare er et spørgsmål om, at man ikke må ramme 2030, inden der er endelige forhandlinger om et nyt pensionssystem? Er det noget, Moderaterne vil arbejde for internt i regeringen? Jeg forstår godt, man ikke kan gøre noget isoleret som parti.

Kl. 13:52

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 13:52

Henrik Frandsen (M):

Nu skal jeg ikke stå her og præsentere vores køreplan for de regeringsinterne forhandlinger. Men det er jo helt korrekt, at vi gerne så, at vi fik taget diskussionen og truffet en aftale omkring pensionsalderens udvikling på den her side af et folketingsvalg. Det er i virkegheden det, spørgeren spørger til.

Men vi er også en del af en trepartiregering med tre forskellige partier, tre meget forskellige partier. Hvis man går tilbage til tiden før folketingsvalget, kunne man næsten ikke blive mere forskellige end Venstre og Socialdemokratiet. Så kom vi og var med også.

Jeg tænker, man skal anerkende, at vi godt kan have vores egne holdninger og vores egne standpunkter, men når vi går ind i et lokale, kommer vi ud igen med en fælles politik på det her område, og det kommer vi også til at gøre her.

- Første næstformand** (Leif Lahn Jensen):
Spørgeren.
- Kl. 13:53 synes, den grønne trepart *er* en fest – hvis ikke man er villig til at betale for entrébilletten også. Så der kommer en indbydelse til nogle spændende forhandlinger. Kl. 13:56
- Lisbeth Bech-Nielsen** (SF):
Det anerkender jeg også meget. Jeg kan godt huske, da SF sad i regering. Jeg tror ikke, det er godt for nogen eller noget, hvis man ikke kan bibeholde sin egen profil og sit eget politiske dna, så det har jeg fuldt ud respekt for.
- Kl. 13:53 **Første næstformand** (Leif Lahn Jensen):
Spørgeren. Kl. 13:56
- Derfor synes jeg også, det er okay at spørge, hvad Moderaterne som parti så mener. Og jeg synes egentlig, det er meget klart, både hvad hr. Henrik Frandsen siger nu, og hvad hr. Lars Løkke Rasmussen har sagt, nemlig at hvis det stod til jer, skulle man komme i gang med noget. Så må man se, hvor det ender henne, men i det mindste var man kommet i gang på den her side af et folketingsvalg, så folk også ved, hvad de har at gøre med. Men tak for svaret.
- Kl. 13:54 **Søren Egge Rasmussen** (EL):
Okay, så vi fortsætter uden åbenhed i vores demokrati. Det synes jeg er skuffende. Hvis man kigger på, hvad der står i det her finanslovsforslag, står der bl.a., at Biodiversitetsrådet kun har en bevilling i 2025. Vi skal forhandle om noget fremtidigt fiskeri. Der er ikke sat en krone af til nye trawlfri områder. Og så kan vi læse, at der er nedskæringer på området for nationalparker. Ordføreren fremhævede lige, at biodiversiteten er presset. Hvordan stemmer det overens med det her finanslovsforslag, hvor man ikke prioriterer biodiversitet? Kl. 13:56
- Første næstformand** (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.
- Kl. 13:54 **Første næstformand** (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren. Kl. 13:56
- Henrik Frandsen** (M):
Ja, og så kan jeg sige, at så mangler spørgeren jo kun at spørge de sidste ti om, hvad de mener. Så er vi jo helt på linje der. Så jeg har ikke mere at tilføje.
- Kl. 13:54 **Henrik Frandsen** (M):
I lighed med den grønne trepart er det også meningen, at finansloven skal forhandles nu her. Jeg går ud fra, at finansministeren på et eller andet tidspunkt i en heller ikke så fjern fremtid indkalder Folketingets partier. Og der er det jo fuldt legitimt at komme med de ønsker, man måtte have til finansloven. Kl. 13:57
- Første næstformand** (Leif Lahn Jensen):
Den næste er hr. Søren Egge Rasmussen.
- Kl. 13:54 **Første næstformand** (Leif Lahn Jensen):
Den næste er fru Samira Nawa. Kl. 13:57
- Søren Egge Rasmussen** (EL):
Nu nævnte ordføreren, at biodiversiteten er presset. Det er helt korrekt. Så nævnte ordføreren, at der i den grønne trepartsaftale var 2 mia. kr. Hvis jeg kigger i finanslovsforslaget, står der 1,7 mia. kr. i 2025. Så kan det jo ikke nytte noget at nævne de der 40 mia. kr., som vi ikke ved hvor er, for side 44 mangler jo i den grønne trepartsaftale. Vi mangler det der økonomiskema, som normalt bliver sat ind i et hvilket som helst afsluttende forhandlingspapir.
- Første næstformand** (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.
- Kl. 13:55 **Første næstformand** (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren. Kl. 13:58
- Jeg synes i øvrigt, det er lidt svært at diskutere de her ting, for demokrati kræver åbenhed. Og alle de notiser, der er blevet udarbejdet i forbindelse med de der forhandlinger, kan vi ikke få adgang til. Så hvordan kan jeg sige noget kvalificeret her? Det er faktisk lidt svært at have en ordentlig debat om det, og demokrati kræver altså åbenhed. Så jeg kunne egentlig godt tænke mig at høre, hvornår vi får den åbenhed om, hvad det er for nogle bilag, der ligger bag den tekst, man har i den trepartsaftale, og hvad det er for nogle 44 mia. kr., man indimellem snakker om. Jeg kan ikke jo se dem, når der i et finanslovsforslag kun står 1,7 mia. kr. i 2025. Kan ordføreren løfte sløret for det?
- Henrik Frandsen** (M):
Jeg kan så bekræfte, at det er 1,7 mia. kr. Jeg tror, jeg kom til at regne nogle andre penge med også. Det var ikke med forsæt.
- Men det er jo hensigten, at vi i en ikke særlig fjern fremtid indkalder Folketingets partier til forhandlinger om den grønne trepart og den aftale, der er lavet her. Her vil finansieringsdelen jo være en del af det, for man får jo ikke nogen fest i denne verden – og jeg
- Henrik Frandsen** (M):
Det er fuldstændig korrekt, at vi har været ude i offentligheden og melde ud, at vi synes, eller at det er vores holdning, at gratis skolemad til børnene eller skolemad med en vis egenbetaling vil være rigtig godt. Jeg kan begynde at nævne en hel masse positive ting, der er ved det. Det står vi sådan set stadig væk ved. Jeg tror egentlig også, de to andre partier i regeringen syntes, det ville være positivt,

og at man, hvis man havde ubegrænsede mængder af ressourcer, også gerne ville gøre det.

Det er ikke med i den her finanslov. Det er der også andre ting, som Moderaterne gerne vil, der ikke er. Vi har heller ikke en halvering af momsen på frugt og grønt f.eks. Så der er også andre ting, vi ikke har fået med i den her finanslov. Igen vil jeg sige, at det her jo er en finanslov, der afspejler, at vi har en trepartiregering. Og når vi er gået ind i lokalet, kommer vi ud med en fælles finanslov, fordi vi er tre partier.

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Spørgeren.

Kl. 13:59

Samira Nawa (RV):

Det kan jeg godt sætte mig ind i. Jeg har bare hørt en masse positive røster om skolemad, bl.a. fra Moderaterne, men også fra andre partier i Folketinget. Jeg er jo bare nysgerrig på, om Moderaterne har bragt det ind i det her trepartiregeringssamarbejde, for det er jo interessant at vide, om det så er Socialdemokratiet eller Venstre, der har sagt: Nej, det har vi ikke lige hverken tid eller økonomi eller noget til for nuværende.

Kl. 13:59

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 13:59

Henrik Frandsen (M):

Jeg tror, jeg har sagt det én gang allerede: Jeg kommer jo ikke til at åbne låget for de der drøftelser, der er internt i regeringen, så det kan jeg nok ikke svare ordføreren på.

Kl. 13:59

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Så er den næste fru Victoria Velasquez.

Kl. 14:00

Victoria Velasquez (EL):

Jeg har et spørgsmål, og det er noget, jeg ikke helt kan få til at gå op. Det handler om, hvordan regeringen kan forsvare at skære i arbejdsmiljøindsatsen og Arbejdstilsynet, når vi samtidig ser, at der er den alvorlige krise, som regeringen står i. Man står netop i en alvorlig krise på arbejdsmiljøområdet, hvor et regeringsparti ikke har nogen arbejdsmiljørepræsentant, ikke har nogen tillidsrepræsentant og ikke har nogen overenskomst, og der er det mig en gåde, hvorfor det så faktisk ikke er prioritet at styrke arbejdsmiljøet og styrke tilsynet i stedet for at svigte det. Derfor vil jeg gerne høre, om vi ikke skal få ændret på det, så vi faktisk med den her finanslov kommer til at styrke arbejdsmiljøindsatsen og tilsynet, og så vi gør det til en fælles hovedprioritet?

Kl. 14:01

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 14:01

Henrik Frandsen (M):

Nu skal den her finanslovsdebat jo ikke handle om de udfordringer, vi har med arbejdsmiljøet i Moderaterne lige p.t. Der vil jeg i hvert fald sige, at kontakten med Arbejdstilsynet og den service – jeg vil kalde det en service, en super god service – vi har fået fra Arbejdstilsynet, fungerer perfekt. Vi er virkelig godt hjulpet dér.

Så at begynde at dreje en finanslovsdebat over på, at vi internt i Moderaterne har nogle udfordringer, mener jeg måske ikke helt

ligger inden for skiven. Jeg mener ikke, at det enkeltstående tilfælde kan være afgørende for, hvordan en hel finanslov skal udformes.

Kl. 14:01

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Spørgeren.

Kl. 14:01

Victoria Velasquez (EL):

Jeg synes, det hænger meget sammen, at arbejdsmiljø er enormt vigtigt, og at det egentlig burde være med til at adressere alvoren i, hvor vigtigt det er, at vi har et stærkt arbejdsmiljø og en indsats for alle lønarbejdere, både herinde i Folketinget og i regeringen, men jo også i hele Danmark. Derfor mener jeg, det er et kæmpe problem, at man med den her finanslov faktisk skærer i indsatsen, skærer i arbejdsmiljøindsatsen og skærer i tilsynet, i stedet for at vælge at prioritere det. Der vil jeg rigtig gerne høre, om ikke vi skulle vende skuden, så vi faktisk får det opprioriteret med den her finanslov.

Kl. 14:02

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 14:02

Henrik Frandsen (M):

Men altså, vi er også i Moderaterne voldsomt optaget af arbejdsmiljø. Det er også derfor, vi lynhurtigt har igangsat et samarbejde med Arbejdstilsynet og igangsat en handlingsplan for, hvordan vi kommer i en situation, hvor vi ikke har problemer med vores arbejdsmiljø længere, for det har vi haft. Det er egentlig et udtryk for, at vi tager det meget alvorligt.

Kl. 14:02

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Den næste spørger er fru Christina Olumeko.

Kl. 14:02

Christina Olumeko (ALT):

Tak for ordet, og tak til ordføreren. Regeringen påstår, at den gerne vil mere frivillighed, men det har jeg svært ved at se afspejlet i finanslovsforslaget. Frivilligverdenen har ikke fået den finansiering, som er nødvendig for at sikre ordentlige forhold, og det er især, når det kommer til de hjælpeorganisationer, som støtter alle de små foreninger og civilsamfundet i hele landet. De er helt afhængige af statsfinansiering. Det gælder organisationer som Frivilligrådet, Center for Frivilligt Socialt Arbejde og andre foreninger, der står til at blive beskåret ret kraftigt. Hvordan hænger det sammen med Moderaternes og ikke mindst regeringens ambition om at styrke frivilligheden i Danmark?

Kl. 14:03

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 14:03

Henrik Frandsen (M):

Der er ingen tvivl om, at hele frivillighedsområdet og civilsamfundsområdet gør en kæmpe forskel i det danske samfund – det er en kæmpe indsats. Uden dem var vi virkelig ilde stedt, og det er ikke bare flødeskum på kagen; det er virkelig også håndgribelige indsatser derude, hvor det virkelig brænder på. Der bliver jo afsat temmelig betydelige midler til frivillighedsområdet i forvejen. Vi har SSA-puljer osv., som går ind og understøtter dér også. Så for mig er det i hvert fald væsentligt, at vi stadig væk bliver ved med at bruge rigtig mange midler på det, men der sker jo en prioritering hvert år inden for de områder.

- Første næstformand** (Leif Lahn Jensen):
Spørgeren.
- Kl. 14:04 næste sommer får formandskabet i EU. Derfor er det vigtigt at have en, der kan være med til at forberede det ovre i Udenrigsministeriet. Det andet ministerium, der er kommet ekstra, er Ministeriet for Grøn Trepert, som netop er sat i verden for at sikre, at vi kommer i mål med den meget, meget ambitiøse aftale, som vi lavede lige inden sommerferien, og som jeg synes det er helt exceptionelt vigtigt vi kommer i mål med. Der tænker jeg også, at det, at man udnævner en minister der, med en ekstra bil osv., synes jeg er en meget, meget lille investering for at sikre, at den koalition, der skal være mellem de forskellige ministerier, at sikrer, vi kommer i mål med den grønne trepartsaftale.
- Kl. 14:07
- Første næstformand** (Leif Lahn Jensen):
Spørgeren.
- Kl. 14:07
- Christina Olumeko** (ALT):
Tak. Det er jo fuldstændig rigtigt, at der sker en prioritering hvert år. For mig at se fremstår det bare, som om man har valgt at nedprioritere området med regeringens finanslovsforslag i år, og det kan godt undre mig, når jeg ved, at Moderaterne, som ordføreren også selv er inde på, jo værdsætter vores frivillige meget højt. Det er også et parti, som har en civilsamfundsordfører, ved jeg, og det signalerer jo netop, at det er et vigtigt område. Så jeg har lidt svært ved at forstå sammenhængen, når man så fremsætter et finanslovsforslag, hvor der er de her ret væsentlige beskæringer. Har man lyttet til advarslerne fra frivilligsektoren, da man lavede det her finanslovsforslag?
- Kl. 14:04
- Første næstformand** (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.
- Kl. 14:04
- Rasmus Jarlov** (KF):
Men hvorfor skal der være så mange spindoktorer? Hvorfor er man gået fra en udgift på 23 mio. kr. til 31,5 mio. kr. til spindoktorer på blot halvandet år fra 2022-2024? Er det så svært at forklare regeringens politik, at det er nødvendigt?
- Kl. 14:07
- Første næstformand** (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.
- Kl. 14:08
- Henrik Frandsen** (M):
Vi og specielt vores civilsamfundsordfører har en tæt kontakt med hele frivillighedsområdet, ngo'er, og hvad der findes på det område. For os er det væsentligt, at der er ressourcer til området – mange ressourcer til området – men jeg er også nødt til at sige, at der jo sker en prioritering hvert eneste år. Der kommer nye ind i den ene ende, og så er der andre, der går ud i den anden ende. Derfor er det også en prioriteringsopgave, vi har at gøre med her.
- Kl. 14:05
- Første næstformand** (Leif Lahn Jensen):
Der er ikke flere spillere, og vi siger tak til ordføreren fra Moderaterne. Var der et spørgsmål? Nå, men så tager vi lige et spørgsmål mere. Det er til hr. Rasmus Jarlov. Værsgo.
- Kl. 14:05
- Rasmus Jarlov** (KF):
Tak. Jeg synes, vi ser et mønster af, at regeringen bruger rigtig mange penge på sig selv. Nu er der lige blevet oprettet tre ministerier mere, så vi er oppe på et rekordhøjt antal ministerier, et rekordhøjt antal ministre, som skal understøttes med ministersekretærer, pressemedarbejdere, departementschefer, ministerchauffører osv., altså nogle udgifter, som overhovedet ikke kommer borgerne til gavn. Og vi har set en eksplosion i udgifterne til spindoktorer, som steg fra 2022 til 2024 med 8 mio. kr. – fra 23 mio. kr. til 31 mio. kr. Det er nogle mennesker, som medgivet har en rigtig svær opgave i at få regeringens politik til at se fornuftig ud, men alligevel får en rimelig høj løn, som ikke kommer borgerne til gavn på nogen som helst måde. Hvordan synes Moderaterne man kan forsvare over for skatteyderne, at de udgifter bare totalt eksploderer, altså en vækst, der er så stor, på nogle udgifter, som bare handler om, at regeringen skal styrke sig selv?
- Kl. 14:06
- Første næstformand** (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.
- Kl. 14:06
- Henrik Frandsen** (M):
Ej, jeg vil nu ikke anerkende, at der er tale om en eksplosion, når man går fra 23 til 25 ministerier – så er det i hvert fald en meget lille eksplosion. Et af de to nye ministerier, der er blevet etableret, er et Europaministerium, og det er jo direkte foranlediget af, at vi fra
- Første næstformand** (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.
- Kl. 14:08
- Henrik Frandsen** (M):
Jamen det er jo igen et valg, man træffer, et valg, i forhold til at man gerne vil have en velfungerende regering – en regering, hvor ministrene, specielt topministrene, har fået flere spindoktorer. Det, at man har tre partier i en regering er også med til at komplicere det hele. For mig er det ligesom med en minister for Grøn Trepert en ret lille investering, for at man sikrer, at man har en velfungerende regering.
- Kl. 14:08
- Første næstformand** (Leif Lahn Jensen):
Vi siger tak til ordføreren. Der er ikke yderligere korte bemærkninger.
- Jeg vil lige sige igen, hvis der er nye, der kommer til: Husk, at når man skal bede om ordet, skal man lige markere ved at række hånden op. Så bliver det noteret af de gode folk, der sidder ved siden af mig her.
- Den næste er hr. Rasmus Jarlov fra Det Konservative Folkeparti.
- Kl. 14:08
- (Ordfører)
- Rasmus Jarlov** (KF):
Tak for det, og tak for finanslovsforslaget fra finansministeren, som vi glæder os til at debattere. En finanslov, der styrker dansk økonomi, familierne, miljøet og forsvaret, får vi så heller ikke i år. Men jeg vil gerne starte med lidt ros til et enkelt punkt, og det er det ene punkt, hvor regeringen fører en virkelig god politik: Det er over for Ruslands uprovokerede, unødvendige og morderiske overfald på Ukraine. Danmark går forrest i at støtte ukrainerne, og det kan vi være stolte af. Når et europæisk land er udsat for så uhyrligt et angreb, har vi selvfølgelig deres ryg. Det er dyrt, men det ville være endnu dyrere og ville være en moralsk falliterklæring, hvis vi lod Rusland vinde. Vi får kun fred i Europa ved at stå fast over for aggressioner. Det er en helt afgørende kamp, som skal vindes. Så der synes vi, regeringen gør det godt, og vi bakker fuldstændig op og ville gøre det samme, hvis vi sad i regering.

Dansk økonomi har det rigtig godt takket være dansk erhvervsliv, som jo tjener pengene, og tidligere regeringers økonomiske reformer. I øjeblikket kan vi især takke Novo Nordisk for en meget stærk dansk økonomi og for, at statskassen bugner. Det er ikke regeringens fortjeneste, som regeringen ofte forsøger at fremstille det. Det er dansk erhvervsliv, der tjener pengene, og det er de grundlæggende reformer, der har været tidligere, af bl.a. tilbagetrækningsreglerne, som Socialdemokratiet nu vil slække, som er skyld i, at vi har så stærk en økonomi.

Vi havde ønsket os, også ved det her finanslovsforslag, at der blev lavet reformer, som bevarede og forøgede Danmarks rigdom, og det gør der desværre ikke. Regeringen vil hæve det offentlige forbrug med hele 2,5 pct., hvilket er en meget, meget voldsom stigning. Det er ikke noget, der som sådan kommer til at ødelægge dansk økonomi – det ville være for voldsomt at sige det – men det er ikke den rigtige kurs. Det øger inflationen, og det bliver vi ikke rigere af, og det sker i modsætning til økonomernes anbefalinger. De siger alle sammen, at man burde holde mere igen med det offentlige forbrug, men vi kan godt mærke nu her også med den åbenlyse splittelse, der er mellem regeringspartierne, at valget nærmer sig, og man begynder at være optaget af at kunne dele gaver ud til borgerne, senest med Socialdemokratiets noget forvirrende melding om, at de mener, pensionsalderen skal hæves. For ganske kort tid siden var det helt afgørende, at danskerne arbejdede mere, og vi skulle afskaffe store bededag, for der var ikke råd til andet. Men nu er der pludselig råd til, at vi kan hæve pensionsalderen. Det er noget svært at blive klog på, hvad det er for en retning, regeringen vil i, i forhold til danskernes arbejdsindsats og arbejdsliv.

Den måde, som dansk økonomi styres på, er også lidt af et demokratisk problem. Finansministeren tilbageholder centrale nøgletal såsom det økonomiske råderum, så vi ikke ved, hvor mange penge staten har at råde over. Det er endnu et eksempel på, at regeringen ikke respekterer Folketinget og trækker magten væk fra de folkevalgte over i lukkede fora, hvor man sidder med al informationen og kan lave planer, mens Folketinget bliver koblet af.

Nu skal vi så forhandle om finanslovsforslaget, men endnu en gang får det karakter af skinforhandling. Regeringen har meddelt folkets repræsentanter, at de maksimalt kan få lov til at flytte 500 mio. kr. De andre 1.200 mia. kr., som udgør statens samlede budget, ligger fast. Det er ikke specielt demokratisk.

Det er heller ikke i demokratets ånd, at regeringen bruger så mange penge på sig selv, som den gør. Bureaukratiet vokser og vokser. Statsministeriet vokser og vokser. Skatteyderne betaler for en lang række helt overflødige udgifter, som ikke kommer borgerne det mindste til gavn. Nu skal der bruges 300 mio. kr. på luksusfly til regeringstoppen. Det er alligevel også en rimelig stor udgift. Man kunne rejse jorden rundt hele tiden for de penge, men man vælger altså at bruge 300 mio. kr. Udgifterne til spindoktorer eksploderer. Fra 2022 til 2024 steg spindoktorernes løn fra 23,5 mio. kr. om året til 31,5 mio. kr. om året. Det er en meget, meget voldsom forøgelse af en udgift, som på ingen måde kommer nogen borgere til gavn. Det er en udgift, som alene handler om at hjælpe regeringen. Det er jo helt officielt, at spindoktorernes opgave ikke er at hjælpe borgerne; det er alene at hjælpe regeringen, og der tager man bare for sig af statskassen og bruger penge på at hjælpe sig selv i et omfang, som ingen tidligere regeringer har gjort.

Kl. 14:13

Seneste skud på stammen er så, at der kommer tre nye ministre og dermed tre nye ministerdepartementer, så en minister skal understøttes med både ministersekretærer, departementschef, ministerchauffør, pressemedarbejdere og meget andet, og det er igen nogle udgifter, som ikke kommer borgerne til gavn, men alene er til gavn for regeringen og dens medlemmer.

Bureaukratiet bliver der ikke gjort meget ved – eller jo, det gør der; det vokser og vokser. Der er nu langt over 100.000 mennesker, som arbejder med administration i staten. Antallet af administratorer og ledere i staten er steget med 20 pct. under statsministeren. 20 pct – det er helt vildt. Og det går kun én vej. Nu kan vi forstå, at regeringen så vil skære 1000 menneskers stillinger væk, men det er jo ti skridt frem og ét tilbage. Regeringen har helt fundamentalt ikke forstået, at den skal holde bureaukratiet nede. Hver gang vi laver et eller andet, og det gælder også den her finanslov, så kommer der flere og flere nye ordninger, som medfører flere og flere regler og mere og mere bureaukrati, både for staten selv, som ansætter flere og flere administratorer, men også for borgere og virksomheder.

Vi ønsker en finanslov, hvor vi styrker familierne, hvor vi styrker dansk økonomi og vi styrker miljøet og forsvarret. Og det ser vi ikke ret meget af i det forslag til finanslov, der er her. Vi håber, at vi kan rykke nogle af de her i det store billede sådan relativt små beløb, 500 mio. kr., lidt i den retning. Vi kommer til at spille nogle af de samme ting ind i finanslovsforhandlingerne, som vi har gjort i de tidligere år, og håber – måske naivt – at vi denne gang kommer igennem med noget af det.

Ét forslag, som jeg glædede mig over at høre at også Liberal Alliance har taget til sig, er det forslag, som jeg også har fremsat i tidligere år, om skattereglerne. Vi mener, at det bør være sådan, at man tager hensyn til folks familiesituation, når man fastsætter grænserne for, hvornår man skal betale bestemte indkomstskatte, altså det her med, at en familie, som har en samlet indkomst på, lad os sige 1 mio. kr. om året, kommer til at betale topskat, hvis den ene person har en stor del af indkomsten, i modsætning til den familie, hvor hver forælder tjener 500.000 kr. Det virker for os forkert. Man er ikke rig, hvis man har en indkomst på, lad os sige 800.000 kr. om året, og man skal forsørge tre børn, betale 10.000 kr. om måneden i institutionspladser og alle de andre udgifter, der følger med, og der er det urimeligt, at vi pålægger folk sådan en ekstraskat på 15 pct. Det er noget, vi godt kunne tænke os at der blev set på, så der var mere retfærdighed i, hvem det er, der skal betale de høje skatter.

Egentlig ville vi jo helst have sat de høje skatter ned for alle, men når vi nu har de her høje skatter, håber vi i det mindste, at vi kunne kigge på, hvem det er, der skal betale dem. Kan det virkelig være rigtigt, at børnefamilier, som økonomisk er spændt hårdt for, skal betale så høje skatter? Det tænker vi ikke kan være hensigten med en topskat. Det må vel være hensigten, at man går efter folk, som har masser af råderum og stor opsparing i deres økonomi, i stedet for at gå efter de mennesker, som faktisk er spændt ret hårdt for, fordi de skal forsørge nogle børn.

Vi håber også, at vi får gjort mere ved miljøet. Det er en mærkesag for os Konservative, at vi får gjort mere ved både klima og miljø. Vi glæder os til forhandlingerne om den såkaldte grønne trepart. Jeg håber på et tidspunkt, at nogle vil forklare os, hvad det er for tre parter, der indgår i den der såkaldte grønne trepart, for det står lidt uklart. Når man har inviteret syv interesseorganisationer ind, hvem er så de *tre* parter, som man har talt om her? Men det får vi måske svar på på et tidspunkt.

Men ikke mindst håber vi selvfølgelig også, at vi kan få rejst noget mere skov i Danmark. Det synes vi er meget, meget vigtigt. Det vil være godt for det danske landskab, det vil være godt for biodiversiteten, det vil være godt for vandmiljøet, og det vil være godt for menneskers trivsel, at vi får nogle flere naturarealer i Danmark, som er for intensivt opdyrket. Det går hårdt ud over vores miljø og vores natur, og det skal vi have gjort noget ved.

Vi skal gøre det på en effektiv måde, og derfor er vi igen lidt skeptiske over for den måde, tingene foregår på, altså at man går ind og forhandler med interesseorganisationer, og så siger man: Nu bliver det sådan, nu er det interesseorganisationerne, der har bestemt, hvor meget de skal betale i skat, og vi tager 52 mia. kr.

fra statskassen, og så skal de folkevalgte, der sidder i Folketinget, bare tie stille og skrive under. Det er altså ikke specielt demokratisk, og det er heller ikke en særlig hensigtsmæssig måde at gøre det på, for folkets interesser bliver simpelt hen ikke varetaget, ved at man sætter sig sammen med interesseorganisationer. Det er jo fornuftigt, at man lytter til interesseorganisationer, men det går for langt, når man begynder at lade interesseorganisationer bestemme. Derfor vil vi opfordre regeringen til virkelig at tage det seriøst, at det er herinde i Folketinget, der sidder folkevalgte med et mandat fra det danske folk til at træffe den slags beslutninger, og vi håber, det bliver seriøse forhandlinger om, hvordan vi skal gennemføre den her såkaldte grønne trepart.

Jeg når ikke mere, kan jeg se på formanden. Jeg ville ellers gerne have sagt noget om ældre, forsvar osv. Men tak for ordet.

Kl. 14:19

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak til ordføreren. Vi går i gang med spørgerrækken. Den første er hr. Benny Engelbrecht. Værsgo.

Kl. 14:19

Benny Engelbrecht (S):

Tak for talen, hr. Rasmus Jarlov. Jeg vil i hvert fald starte med at takke for den anerkendelse, der er af indsatsen i forhold til Ukraine, og når jeg stiller spørgsmål omkring økonomisk vækst om lidt, skal jeg derfor bare understrege, at så er jeg ikke i tvivl om, at Konservative går ind for både det løft, der er af forsvarlets økonomi, og af de midler, som bliver brugt på Ukraine. Det er bare for at slå det fuldstændig klart fast. Det er forstået; det er der ikke nogen tvivl om, og tak for den utvetydige opbakning, ikke bare på Socialdemokratiets vegne, men også på vegne af vores venner i Ukraine.

Og så til det med væksten. Det er klart, at det er et af de områder, hvor man, når man ikke er konservativ, følger lidt med i, hvad det egentlig er, Konservative mener om, hvad væksten skal være i den offentlige sektor. Den seneste plan, og det var selvfølgelig, før der var noget med Ukraine og alle de her ting, hed det en offentlig vækst på 0,13 pct., men hvor lidt synes Konservative egentlig, at der skal bruges på den offentlige sektor, hvis vi ser bort fra, at der er en forhandlingsreserve? Hvad ville De Konservative bruge i den ideelle situation?

Kl. 14:20

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak. Ordføreren.

Kl. 14:20

Rasmus Jarlov (KF):

Vi ville gribe det an på den måde, at vi synes, at man skal se på, hvad de nødvendige udgifter er, i stedet for at sætte et eller andet mål om en bestemt vækst. For os er det jo ikke noget mål, at den offentlige sektor skal vokse, men vi laver jo økonomiske planer, som skal hænge sammen. Det er klart, at når vi synes, man skal have flere udgifter til først og fremmest forsvar, som vil være den udgiftspost, hvor der skal bruges flest ekstra penge i de her år, så kan vi jo ikke sidde og sige, at så kommer der slet ikke til at være nogen vækst i den offentlige sektor.

Men 2,5 pct.s forøgelse af det offentlige forbrug, når vi samtidig kan se, at der er så mange overflødige udgifter, er simpelt hen for meget. Vi synes ikke, det kan være rigtigt, at bureaukratiet i staten bare skal vokse og vokse, og selv når vi kigger på udgifter som f.eks. forsvar, kan vi se, at alt for mange af de penge bliver brugt på administration. Der er ovre på Holmens Kanal i Forsvarsministeriets departement, at den største vækst sker, i stedet for ude i geledderne hos soldaterne. Det ville vi altså gribe anderledes an, og der ville vi lande på en meget lavere vækst, end regeringen gør.

Kl. 14:21

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Spørgeren.

Kl. 14:21

Benny Engelbrecht (S):

Men det er jo ikke nogen hemmelighed, at det, som især trækker væksten i den offentlige sektor, er de ret generøse aftaler, der blev lavet med kommuner og regioner om 3,4 mia. kr., og derfor må man vel bare sige, at når man kigger på det, er det svært at nå frem til, at man kan lave en væsentlig begrænsning i væksten i den offentlige sektor, medmindre man laver mindre generøse aftaler med kommuner og regioner. Så også af hensyn til de konservative borgmestre, der har været ude at efterlyse endnu flere midler end det, der allerede er, kunne jeg egentlig bare tænke mig at vide, om man ville have lavet en mindre generøs aftale med kommunerne, hvis det nu havde været en konservativ regering.

Kl. 14:22

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 14:22

Rasmus Jarlov (KF):

Vi ville nok have lavet en aftale med kommunerne, som betød en mindre vækst i deres økonomi, men det, De Konservative borgmestre siger, er ikke, at de vil have flere penge; de vil have færre opgaver. Og det er noget andet. Der er forskel på, at man vil have flere penge, og at man vil have de samme penge, men vil have færre opgaver. Kommunerne har jo også kritiseret den her eksplosion, der har været i statens bureaukrati. KL var ude her sidste år og pege på, at det er i statens administration, væksten sker; det er ikke hos kommunerne. Det skal regeringen gøre noget ved, og det gør den desværre ikke.

Kl. 14:22

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Så er det hr. Hans Andersen.

Kl. 14:22

Hans Andersen (V):

Det gør vi jo faktisk, ordfører. Vi tager faktisk fat nu og reducerer med 1.000 administrativt ansatte, og det håber jeg også på at De Konservative vil støtte op om, for det er jo det første skridt. I Venstre ønsker vi sådan set at gå videre, og det håber vi også på at De Konservative vil støtte op om.

Men det var egentlig for at sige, at vi står sammen i forhold til indsatsen for at hjælpe Ukraine i deres kamp for frihed.

Men så har jeg et konkret spørgsmål: I finanslovsforslaget, som det ligger, er der jo sat penge af til både at genindføre håndværkerfradraget og servicefradraget. Er det et tiltag, som De Konservative kan se sig i? Det er jo en mulighed for at understøtte, både at husejere kan få hjælp til at klimasikre, men også at f.eks. børnefamilier kan få en håndsækning til at få hverdagen til at være nemmere.

Kl. 14:23

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 14:24

Rasmus Jarlov (KF):

Altså, det at fjerne 1.000 administrativt ansatte, når man er gået frem med titusindevis først, er vi ikke så imponeret over. Det må jeg sige. Men håndværker- og servicefradraget tror jeg vi kommer til at støtte. Vi har selv tidligere foreslået, at det skulle være større, og jeg

forstår faktisk godt, at der er nogle, der kritiserer det, for det er ikke sådan helt efter den økonomiske lærebog, at man går ind og laver sådan et særligt, hvad kan man sige, tilskud til bestemte brancher, som i forvejen har rigtig meget at lave, og hvor der er mangel på håndværkere.

Men vi ender jo hele tiden i den situation, at jagten på det perfekte bliver det godes fjende, for vi har et skattesystem, som gør, at det for helt almindelige lønmodtager, inklusive mig selv, bedre kan betale sig at gå derhjemme og male sit havskur eller reparere sit tag selv i stedet for at sætte en håndværker til det. Det giver bare en rigtig dårlig arbejdsfordeling i samfundet, for jeg er tre gange længere tid om at male mit havskur, end en professionel maler vil være, men hvis han skal have 30.000 kr. for det og jeg kan gøre det på en uge, ender det med, at jeg gør det selv, fordi det bedre kan betale sig. Så det, at vi får sænket skatterne på håndværksarbejde, gør, at vi får en bedre arbejdsfordeling i vores samfund, og det bliver vi rigere af. Derfor synes vi, det er en god idé.

Kl. 14:25

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Spørgeren.

Kl. 14:25

Hans Andersen (V):

Nu havde ordføreren også en række kommentarer til den indgåede trepartsaftale. Måske kan ordføreren folde lidt ud, om De Konservative har tænkt sig at gå ind i de kommende forhandlinger om en trepart, altså få den landet også her i Folketinget. Jeg kunne forstå på ordføreren, at ordføreren ikke er helt tilfreds med, hvordan den er blevet til, men jeg må jo forstå, at De Konservative sådan set har tænkt sig at gå ind og være konstruktive, med henblik på at vi faktisk kan gøre en forskel her sammen.

Kl. 14:25

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 14:25

Rasmus Jarlov (KF):

Ja, det siger sig selv. Vi går altid ind i forhandlinger for at være konstruktive. Vi bliver nogle gange skuffede over, at der ikke bliver lyttet til nogle af de åbenlyst gode indvendinger, vi kommer med, når der lægges noget frem fra regeringen. Det er også det, der er problemet her i den grønne trepart. Det, vi frygter, er, at vi kommer til at få at vide, at vi kan skrive under, eller vi kan lade være, men at der ikke kommer til at være noget at forhandle om. Vi vil jo gerne forbedre aftalen. Derfor kommer vi selvfølgelig til forhandlingerne. Vi kommer med en række forslag til, hvordan vi kan forbedre den. Men vi er meget, meget spændt på, om der er nogen åbenhed for at lave forbedringer af aftalen, for det har ikke lydt sådan, når den er blevet præsenteret i offentligheden af regeringen.

Kl. 14:26

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Den næste er hr. Henrik Frandsen.

Kl. 14:26

Henrik Frandsen (M):

Mange tak for ordet, og tak for talen i øvrigt. Jeg vil lige fortsætte i samme spor som den tidligere spørger om den grønne trepart, hvor jeg jo bed mærke i, at Konservative glædede sig til at skulle være med til at forhandle om den i Folketinget. Hvis man gør det, har man jo nok også en eller anden veneration for, hvad der står i treparten. Jeg bemærkede også, at der blev udtrykt et ønske om, at der skulle

rejses mere skov. Det er da i hvert fald en stor del af det, der står i treparten.

Til gengæld var der også en meget tydelig kritik af selve forløbet. Der blev joket lidt med, at treparten var en syvpart osv., og hvordan den kunne være det. Men det, jeg bed mærke i – og det er nok i virkeligheden en misforståelse hos ordføreren – var, at det var forkert at lade andre beslutte, hvad man skulle lave i Folketinget. Vil ordføreren ikke give mig ret i, at det jo er Folketinget, der beslutter, hvilke tiltag der skal til i forbindelse med den aftale, der er lavet om den grønne trepart, og ikke de syv parter, som sad i forhandlingslokalet?

Kl. 14:27

Formanden (Søren Gade):
Ordføreren.

Kl. 14:27

Rasmus Jarlov (KF):

Det er jo det, vi er meget i tvivl om, for det er blevet præsenteret, bl.a. af hr. Lars Løkke Rasmussen, Henrik Frandsens partiformand, som at der ikke rigtig er noget at raffe om, og at det bliver sådan her, som det er aftalt med interesseorganisationerne. Så er det jo ikke længere Folketinget, der bestemmer. Så er vi gået over grænsen for, hvor meget indflydelse interesseorganisationer skal have. De skal selvfølgelig have indflydelse, ved at man lytter til deres fornuftige argumenter, tager højde for de kommentarer, interesser, synspunkter og argumenter, som de har, men det skal ikke være dem, der fastsætter f.eks. skatteniveauet i Danmark. Det er der, det går for langt.

Kl. 14:28

Formanden (Søren Gade):
Henrik Frandsen.

Kl. 14:28

Henrik Frandsen (M):

Ordføreren må da anerkende, at det er lykkedes at få Danmarks Naturfredningsforening til at sætte sig sammen med Landbrug & Fødevarer og i fællesskab med fem andre parter lave en aftale i det rum dér, der tegner nogle rigtig gode linjer og virkelig adresserer de udfordringer, som vi har stået med i rigtig, rigtig mange år. Det er en aftale, der er lavet i det rum, og en aftale lavet i sådan et forhandlingsrum har mig bekendt ikke nogen retsvirkning i Danmark. Det er ikke lovgivning, man har besluttet der. Er det ikke korrekt, at det er i Folketinget, det skal ske, og at det skal ske på baggrund af en forhandling, man har haft i Folketinget?

Kl. 14:29

Formanden (Søren Gade):
Hr. Rasmus Jarlov.

Kl. 14:29

Rasmus Jarlov (KF):

Jo, vi håber, at det bliver sådan, at Folketinget får indflydelse på det. Men vi er meget i tvivl, når vi har hørt de meldinger, der har været, om, at nu har man siddet med interesseorganisationer, og så skal Folketinget bare rette ind. Formelt er det jo rigtigt, at Folketinget vedtager det, men det gør vi jo, fordi der sidder 90 mandater – eller har I overhovedet 90 mandater? Det kan jeg ikke huske, for det skifter lidt fra uge til uge – nemlig Moderaterne, Venstre og Socialdemokratiet, som automatisk stemmer for alt, hvad regeringen lægger frem uden på nogen måde at rykke et eneste komma i det. Når man har sådan et flertal, sådan en dødvægt i Folketinget, som automatisk stemmer for alt, er det demokratiske element lidt presset, er vi nødt til at sige.

	Kl. 14:29		Kl. 14:32
Formanden (Søren Gade): Hr. Pelle Dragsted fra Enhedslisten.		Rasmus Jarlov (KF): Jamen det er jo et fint forslag. Jeg ser ikke lige, at vi kommer til at støtte det. Det må jeg nok indrømme. Men det kan jo være, at hr. Pelle Dragsted kan få det igennem. Det lyder som lidt mere end de der 500 mio. kr., der er sat af til at forhandle med Folketinget. Så jeg tror, det umiddelbart har lidt svære udsigter, men vi ønsker held og lykke.	
Pelle Dragsted (EL): Tak for det. Nu sagde ordføreren, at ordføreren ikke nåede at komme ind på ældreområdet, men det synes jeg også er et rigtig vigtigt område, og jeg har været inde på det i forhold til nogle af de tidligere ordførere fra regeringen, nemlig det faktum, at den her finanslov efterlader rigtig mange danskere, specielt folkepensionister og førtidspensionister, lidt på perronen, fordi den regulering af folkepensionen, man lægger op til, slet slet ikke indhenter den enorme udhuling, der er sket på grund af inflationen, altså de stigende priser, så pensionisterne derude står og skal betale dyrere elregninger, dyrere varmeregninger og dyrere fødevarer, mens pensionerne slet ikke er fulgt med. Og det synes jeg er et svigt. Når alle vi andre efterhånden begynder at opleve fremgang, fordi økonomien går godt, hvorfor efterlader vi så lige præcis den gruppe på perronen? Så mit spørgsmål er, om det er noget, som ordføreren og ordføreren parti vil være med til at se på i en finanslovsforhandling.	Kl. 14:29		Kl. 14:32
Formanden (Søren Gade): Ordføreren.		Formanden (Søren Gade): Fru Birgitte Vind, Socialdemokratiet. Værsgo.	Kl. 14:32
Rasmus Jarlov (KF): Nej, vi er jo ikke tilhængere af dyrtidsregulering, hvor man går ind og lader overførselsindkomsterne stige ekstra meget, på grund af at man har haft nogle fordyrelser af nogle udgifter. Det har man prøvet før, og det var en økonomisk katastrofe, så det synes vi vi skal holde igen med, og vi kommer ikke til at være et parti, som kommer til at slå på tromme for, at de offentlige ydelser skal blive større og større. Der sker selvfølgelig en naturlig regulering af dem, og det skal der selvfølgelig også gøre i forhold til prisudviklingen i samfundet, men vi kommer ikke til at gå forrest for, at de udgifter skal være højere. Vi har en lang række andre forslag til, hvordan vi gerne vil hjælpe de ældre, men de går i en lidt anden retning, end hr. Pelle Dragsted nok ville ønske sig. De går mere i retning af at give ældre mere frit valg og større råderet over deres eget liv og deres egen formue, end de har i dag.	Kl. 14:30	Birgitte Vind (S): Tak til ordføreren for talen og for at give et indblik i Det Konservative Folkepartis synspunkter, bl.a. i forhold til kommunerne. Det er jo altid interessant at høre om, og det, jeg bl.a. lagde mærke til, var, at hr. Rasmus Jarlov nævnte, at de konservative borgmestre faktisk gerne vil af med nogle opgaver, så jeg kunne da godt tænke mig lige at høre: Hvilke opgaver er det de konservative borgmestre gerne vil af med? Tak.	Kl. 14:32
Formanden (Søren Gade): Ordføreren.		Formanden (Søren Gade): Hr. Rasmus Jarlov.	Kl. 14:33
Rasmus Jarlov (KF): Der tror jeg, man kan finde god inspiration i nogle af KL's udgivelser, hvor de bl.a. her for cirka et års tid siden, tror jeg det er, udgav en publikation med 25 eksempler på unødvendigt bureaukati, som staten havde pålagt kommunerne. Det drejer sig jo især om alle mulige indrapporteringer, som skal laves, og meget af det burde man hjælpe kommunerne med, for det er især bureaukratiet, som koster penge, og som irriterer dem.	Kl. 14:30		Kl. 14:33
Formanden (Søren Gade): Hr. Pelle Dragsted.		Formanden (Søren Gade): Spørgeren.	Kl. 14:33
Pelle Dragsted (EL): Tak for det. Man kan jo sige, at der sådan set er en dyrtidsregulering af overførsler og pensioner, men at den bare er meget forsinket. For de følger jo altså udviklingen i løn og priser, men altid bare 2-3 år forsinket, og det betyder så, at man ser ind i en regulering næste år, som slet slet ikke sikrer, at pensionisterne kommer til at indhente den købekraft, som de har tabt. Det vil først ske i 2026 eller i 2027. Så det forslag, som vi prøver at se om vi kan få opbakning til her i Folketinget var at fremskynde den regulering. Det er en midlertidig udgift på et år, men det er simpelt hen for at sige, at når det går godt, skal de mennesker, der har bygget det her samfund, også mærke det.	Kl. 14:31	Birgitte Vind (S): Tak. Det er jo også noget af det, som i hvert fald regeringen har haft meget, meget stort fokus på, altså det her med bureaukratiet. Så jeg vil lige høre, om ordføreren er enig i, at den her meget historiske økonomiaftale, der faktisk blev landet, med bl.a. kommunerne og regionerne indskrev 113 regelforenklinger, og at det jo bl.a. var noget af det, borgmestrene havde peget på. Jeg vil høre, om ikke ordføreren mener, at det er vigtigt. Tak.	Kl. 14:33
Formanden (Søren Gade): Hr. Rasmus Jarlov.		Formanden (Søren Gade): Hr. Rasmus Jarlov.	Kl. 14:34
		Rasmus Jarlov (KF): Jo, det er udmærket i sig selv. Vi glæder os til at se, om det også bliver til noget. For det har jo været sådan, at man har snakket rigtig meget om at forenkle bureaukratiet, men der er ikke sket ret meget; det er jo kun gået en vej, og der er der kommet mere og mere bureaukati. Så vi håber, at der kommer til at ske noget, men vi holder ikke vejret, mens vi venter.	

Kl. 14:34

Kl. 14:37

Formanden (Søren Gade):
Hr. Peter Juel-Jensen fra Venstre. Værsgo.

Formanden (Søren Gade):
Hr. Rasmus Jarlov.

Kl. 14:34

Kl. 14:37

Peter Juel-Jensen (V):

Tak. Og tak til ordføreren for en god tale. På Bornholm blev man i sidste uge enige om det kommunale budget. Det er ikke noget prangende budget, men man kom i mål, fordi man fik et stort tilskud fra puljen til særlig vanskeligt stillede kommuner. Borgmesteren, Jacob Trøst, som er partikollega med ordføreren, har flere gange udtalt, at Bornholms udfordringer stammer helt tilbage til udligningsordningen, fordi det er den, der er noget galt med, og kun hvis der tilføres flere penge til Bornholm, kan kommunen tilbyde sine borgere en rimelig service. Mit spørgsmål til den konservative ordfører skal være: Hvor mange penge vil man som konservativ hive ud af de velhavende kommuner, altså kommuner som København, Vallensbæk, Høje-Taastrup, Lyngby-Taarbæk, Hørsholm og Gentofte, for at komme den bornholmske borgmester og ordførerens partikollega i møde?

Kl. 14:35

Formanden (Søren Gade):
Ordføreren.

Rasmus Jarlov (KF):

Det er helt nyt for mig, at Venstre nu skulle ønske, at vi begynder at lave en ny udligningsreform; det har jeg aldrig hørt før. Det virker også mere, som om det handler om her at stille et spørgsmål til gavn for ens egen valgkreds, og det er helt okay. Det skal man også som folketingsmedlem; det er derfor, man sidder herinde, altså for i hr. Peter Juel-Jensens tilfælde at varetage Bornholms interesser; ligesom hr. Jacob Trøst, som jeg i øvrigt taler jævnlige med, ofte skriver til mig om alle mulige ønsker for Bornholm omkring styrkelse af forsvaret og alt muligt andet, som vi er helt enige med ham i. Så vi samarbejder også med ham om at styrke Bornholm, men det er nyt for mig, at Venstre eller regeringen ønsker at lave en ny udligningsreform. Det er en ganske omfattende øvelse, som jeg ikke har set at der er blevet lagt op til.

Kl. 14:38

Kl. 14:35

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er ikke flere korte bemærkninger, så vi siger tak til hr. Rasmus Jarlov. Jeg byder nu velkommen til fru Trine Pertou Mach fra Enhedslisten.

Kl. 14:38

Rasmus Jarlov (KF):

Tak til folketingsmedlemmet fra Bornholm for det spørgsmål – sådan til gavn for sin valgkreds. Altså, vi kommer ikke til uden for udligningsforhandlinger at foreslå særlige tilskud til bestemte kommuner. Det mener jeg er ret uhensigtsmæssigt at gøre, for vi har ikke forudsætningerne for sådan løsevet at vurdere, om det er rigtigt, at Bornholm bliver urimeligt behandlet i udligningsordningen. Udligningen er sindssygt kompliceret; der er rigtig, rigtig mange parametre, der indgår i den. Bornholm vil sikkert mene, at de på nogle parametre bliver behandlet uretfærdigt, og andre kommuner vil mene, at de bliver behandlet uretfærdigt på nogle parametre. Der findes næppe en eneste kommune i Danmark, som vil mene, at de får for meget i udligningssystemet, og derfor er det ret uhensigtsmæssigt, at vi går ind og sådan lige taler med en enkelt borgmester og så bliver enige om, at nu skal vi give et særligt tilskud til en bestemt kommune. Det er nødt til at blive taget samlet.

Men overordnet set synes vi, at udligningsordningen er gået for langt, for vi er kommet derhen, hvor det for rigtig mange kommuner overhovedet ikke kan betale sig at køre en erhvervs politik, som gør, at man skaber vækst og fremgang i sin egen kommune, fordi man kommer til at betale det hele til udligningsordningen, og det er et stort problem.

Kl. 14:36

Formanden (Søren Gade):
Hr. Peter Juel-Jensen.

(Ordfører)

Trine Pertou Mach (EL):

Tak for det. På mange måder går det jo rigtig godt i Danmark. Økonomien er stærk, beskæftigelsen er tårnhøj, og statsfinanserne er solide. Det kunne lysne, også for de mange, som igennem en årrække har måttet se på, at nok er vi blevet et rigere samfund, men fordelingen af den her rigdom og velstand er ganske skæv, og med en skæv fordeling af rigdom og velstand får man også en skæv fordeling af tryghed og frihed. Det kunne lysne for folkepensionisterne og andre borgere på overførselsindkomster, og det kunne lysne for de fattige borgere, som er afhængige af hjælpepakker og julehjælp, når den tid kommer. I det hele taget kunne det lysne for de mange, som længe har set til, at velstandsstigningen i Danmark ikke rigtig er blevet fordelt solidarisk.

Mange af os blev nok lidt håbefulde, da vi så på finansloven, »Et mere trygt, grønt og rigt Danmark«, som den hedder, fordi dansk økonomi netop er bomstærk, fordi vi har klokkeklare rapporter, der viser noget om klimaets og naturens nødstilstand, fordi vi alle sammen ved, at velfærdssamfundet er i krise og har akutte behov for investeringer. Det, der mangler, er i virkeligheden prioriteringer og politiske valg. Nu kunne alle de her ting gå op i en højere enhed. Men når jeg så kigger på finansloven, er spørgsmålet, hvad det er for en tryghed, den i virkeligheden leverer.

Det giver tryghed at have tilstrækkelig luft i sin økonomi til at kunne betale de fleste udgifter, betale for medicin og holde børnefødselsdage for ungerne og kunne tage i LEGOLAND, bare i den lange kø og en gang imellem, og til at have råd til vinterjakker, når kulden kommer. Det er også tryghed at kunne drikke vand fra vandhanen eller bade i fjorden uden at være bange for vandkvaliteten. Det er tryghed, at ungerne kan få hjælp, når de mistrives, at man kan tage en uddannelse i nærheden af, hvor man bor. Det er også tryghed at have et velfungerende sundhedsvæsen, som griber, når man har brug for det. Desværre er det ikke alle de her former for tryghed, som finanslovsudspillet for alvor leverer på, selv om samfundsøkonomien er stærk og solid, så langt øjet rækker.

For at skabe den tryghed, som finansloven i titel siger den vil, en tryghed for de mange, faktisk for os alle sammen, så skal der

Kl. 14:36

Peter Juel-Jensen (V):

Jamen altså, jeg er ked af, at ordføreren ikke rigtig vil komme sin bornholmske kollega i møde her, for jeg vil da gerne lige sige, at den bornholmske borgmester, som jeg holder meget af, fordi han kæmper for Bornholm og for landdistrikterne og for en fair udligning, har lagt alle sine æg i én hat, og det er udligning. Jeg forstår på ordføreren, at der ikke er noget konservativt ønske eller nogen konservativ hensigt om at deltage i udligningsreformen og så prøve at søge optagelse der og påvirke tingene i en bedre retning, men at man tværtimod skubber udligningen væk. Er det korrekt forstået?

handles på de helt store strukturelle udfordringer, nemlig klimaforandringerne, miljøkrisen og uligheden. Det er de valg, vi bør træffe. Det gælder faktisk både herhjemme, og det gælder globalt.

Men den finansiering, der er brug for for at gøre Danmark rigtig grønt, må man spejle forgæves efter i finanslovsudspillet. I den grønne trepart stillede regeringen naturen 40 mia. kr. i udsigt, men sætter kun knap 2 mia. kr. af, og samtidig vælger man at skære voldsomt ned på de medarbejdere ude i nationalparkerne, som har viden og erfaring om den natur, som de er ansat til at varetage, og som skal implementere netop de ting, der står i aftalen. Derfor bliver man lidt i tvivl om, hvorvidt regeringen overhovedet for alvor tager det her område seriøst, for man kan jo, hvis man vil, gøre hele Danmark mere trygt, grønt og rigt.

Vi ved også alle sammen, at velfærden skranter, og selv om regeringen har præsenteret et ekstraordinært finansieringstilskud til kommunerne, er summen, at økonomiaftalen ikke medfører de markante investeringer. Den betyder blot, at de mange huller i den kommunale velfærd potentielt fyldes delvis op. En række kommuner landet over har fortsat meget store udfordringer med økonomien og med at finansiere kernevelfærden. Vi hører ganske ofte fra forskellige steder i landet, at kommuner må vælge at tage midler fra ét velfærdsområde for at bruge det på et andet. Det er jo ikke den prioritering af velfærden, man som borger har et berettiget forventning om.

Jeg vil også godt fremhæve helt specifikt uddannelsespolitikken, for vi ved, at uddannelser er et af de mest potente værktøjer til at bekæmpe ulighed og marginalisering i et samfund. Derfor er det mærkeligt, for en regering måske, hvordan regeringen gang på gang finder milliarder til skattelettelser til gavn for de rigeste i vores land, men når der skal investeres knap 150 mio. kr. i at holde hånden under de ungdomsuddannelser, der ligger uden for de store byer, ja, så skal pengene død og pine findes ved at skære i andre ungdomsuddannelser, som også er pressede. Det er et stort hvorforspørgsmål i vores hoved. Hvorfor vælger man i en tid med økonomisk fremgang og et stort økonomisk råderum at fremsætte et finanslovsforslag, som endnu en gang gør uddannelsespolitik til et nulsumsspil, hvor økonomisk pressede skoler i virkeligheden bliver spillet ud imod hinanden, og hvor det er de unge, der kommer til at betale regningen for at holde hånden under skolerne uden for de store byer. Det giver absolut ingen mening.

Så er der de nærmest nidkære nedskæringer, som på alle måder bare gør os til et lidt åndeligt fattigere og mere indadvendt land, nemlig det tilskud, gymnasierne får for at kunne opretholde undervisningen i latin og græsk. Det vil man fjerne. Og i en tid, hvor vi, heldigvis vil jeg sige, taler meget om, at børn skal bruge mindre tid ved skærmene, at de skal lege og læse rigtige bøger, ja, så vil man skære ned på skolerne og ungdomsuddannelsernes fælles bibliotek. Besparelserne, som er små bitte pebernødder i forhold til så meget andet, er utrolig vigtige for dem, det går ud over.

Kl. 14:43

Uligheden i vores land vokser. Det sker glidende, men sikkert, for den førte politik sker med blik for toppen, dem, der har nok i forvejen. De skattesænkninger, der er blevet gennemført, er blevet de mest velstillede til gavn, og det betyder, som flere har været inde på i løbet af dagen, hvor vi har debatteret, at pensionisternes levegrundlag får lov til at halte bagud for lønudviklingen på arbejdsmarkedet, og de politiske valg gør jo, at den afstand, der er imellem dem, der har mindst, og dem, der har mest, vokser. Man kunne træffe et andet valg med finansloven. Det gør regeringen desværre ikke.

Fra Enhedslistens side har vi for nylig foreslået, at vi laver en ulighedslov i Danmark. Den kan man diskutere udformningen af. Hensigten er i virkeligheden at sikre, at hver gang vi laver et stykke lovgivning, som har gøre med, hvordan man kan fordele ressourcer i vores land, har vi faktisk blik for, om den øger uligheden i vores

samfund eller i virkeligheden mindsker den. Det ved jeg rigtig mange, inklusive Socialdemokratiet, er meget optagede af.

Når man kigger ud i verden, ser vi en tydelig udvikling, hvor den ene rigeste procent stikker af fra fællesskabet, beriger sig på bekostning af de mange og ikke mindst på dem, der har mindst. Det er en udvikling, vi desværre også kan se herhjemme. Og som det gør globalt, gør det det også en nationalt: Det truer demokratiet og den sammenhængskraft, som vi er så afhængige af i et stærkt og velfungerende velfærdssamfund. Den gør også kampen mod klimakrisen og mod ulighed langt mere vanskelig.

Det er noget af det, vi i Enhedslisten synes man skulle handle på, og vi havde håbet, at finansloven meget mere aktivt tog livtag med de her store kriser – ikke løste det hele på én gang, men lagde nogle klare spor ud for at løse klimakrisen, miljøkrisen og den ulighedskrise, som et presset velfærdssamfund og forskellen i indkomst i samfundet er et udtryk for. Det glæder vi os rigtig meget til at diskutere, når forhandlingerne går i gang, og jeg ser også se frem til en god debat resten af eftermiddagen. Tak.

Kl. 14:45

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er foreløbig to med korte bemærkninger. Den første er til hr. Benny Engelbrecht, Socialdemokratiet.

Kl. 14:45

Benny Engelbrecht (S):

Tak for talen. Jeg har måske bare sådan lidt lyst til at spørge lidt ind til Enhedslistens egen økonomi. Jeg har noteret mig, at det sidste landsmøde var man nødt til at afholde virtuelt, og det er jo altid lidt træls. Det er selvfølgelig omkostningseffektivt, men jeg glæder mig da over at se, at det sidste sommergruppemøde blev afholdt fysisk og også med pressemøde fysisk ude i biblioteksverdenen. Så bare for fuldstændighedens skyld, når man gerne vil have indflydelse på, hvordan landets økonomi har det, hvordan går det så egentlig med Enhedslistens økonomi?

Kl. 14:46

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 14:46

Trine Pertou Mach (EL):

Tak for spørgsmålet, og ikke mindst tak for den utrolig store interesse, der er for venstrefløjens partiets økonomi. Det er klart, at vi satser på at få et bedre valg efter næste folketingsvalg, som vi håber regeringen snart udskriver til gavn for de borgere, der ønsker en anden retning for vores land, og dermed også kunne styrke vores økonomi. Det er rigtigt, vi valgte afholde et årsmøde digitalt. Det har nogle store ulemper, det ved vi alle sammen, alle os, der har levet med corona og møder og den slags. Det kan noget andet; det kan gøre, at vi kan bruge ressourcerne på nogle andre ting, og det er så en af de prioriteringer, vi laver i vores parti, på samme måde som vi også håber, at regeringen vil træffe nogle lidt klogere valg, når den fremlægger en finanslov.

Kl. 14:47

Formanden (Søren Gade):

Hr. Benny Engelbrecht.

Kl. 14:47

Benny Engelbrecht (S):

Jo, men det handler vel om at sætte tæring efter næring. Og jeg går ud fra, at når man afholder et landsmøde, er det medlemmernes penge, medlemskontingenterne, man afholder det for. Så jeg går da

- ud fra, at man har et vist overblik over, hvad ens indtægter og ens udgifter er. Kl. 14:49
- Formanden (Søren Gade):**
Ordføreren. Kl. 14:47
- Trine Pertou Mach (EL):**
Ja, det har vi også, men tak for interessen. Kl. 14:47
- Formanden (Søren Gade):**
Så giver jeg ordet til fru Christina Olumeko fra Alternativet. Værsgo. Kl. 14:47
- Christina Olumeko (ALT):**
Tak for ordet, og tak til ordføreren for talen. Jeg har et spørgsmål til finanslovsforslaget, som vi diskuterer i dag. Da vi i Alternativet sad og kiggede på finanslovsforslaget fra regeringen, undrede vi os lidt over, at det i hvert fald var svært at finde de nye grønne tiltag og de investeringer, der hører med; der var tale om ganske, ganske få nye tiltag.
Jeg vil bare spørge Enhedslisten, om I havde samme oplevelse, og ikke mindst, hvad I mener at der på en finanslov bør investeres i, hvis vi skal bevare vores jordklode. Kl. 14:48
- Formanden (Søren Gade):**
Ordføreren. Kl. 14:48
- Trine Pertou Mach (EL):**
Tak for spørgsmålet. Vi kiggede også efter nogle flere grønne tiltag, ikke mindst i lyset af at den grønne trepart jo stillede naturen en del milliarder i udsigt og en del flere milliarder i udsigt end dem, der rent faktisk er blevet afsat. Vi havde også håbet, at der var en meget mere markant prioritering af vores vandmiljø og af vores natur, og det er jo nogle af de ting, som vi også i den rød-grønne venstrefløj i virkeligheden arbejder på i fællesskab og håber, at vi kan få igennem i det kommende folketingsår.
For det er utrolig vigtigt – jo ikke bare for venstrefløjen, men for alle borgere i det her land – at vi møder den klimakrise med den alvor, som den faktisk truer os med. Kl. 14:48
- Formanden (Søren Gade):**
Fru Christina Olumeko. Kl. 14:48
- Christina Olumeko (ALT):**
Tak for svaret. Det er fint også lige at få Enhedslistens syn på den del. Og et af de måske få såkaldte nye grønne tiltag i finanslovsforslaget er jo det grønne håndværkerfradrag, som regeringen gerne vil genindføre. Det jo noget, vi egentlig har haft før med den grønne boligjobordning i 2016 og 2017, og kigger man på evalueringerne, er det svært at se ny adfærd med håndværkerfradraget, og klimaeffekterne kan ikke rigtig kvantificeres.
Tror Enhedslisten på, at det er muligt at designe et grønt håndværkerfradrag? Kl. 14:49
- Formanden (Søren Gade):**
Ordføreren. Kl. 14:49
- Trine Pertou Mach (EL):**
Tak. Jeg er heller ikke sikker på, at det er det klogeste greb at lægge for dagen lige præcis nu, når der er så mange andre steder, man kunne prioritere sine fradrag, hvis det var det, man ville. Nej, jeg tror ikke, det er den rigtige vej at gå. Man kan diskutere alle mulige tiltag, men det vigtige er i virkeligheden, at man laver en finanslov, hvor man med det udtryk, den tidligere ordfører fra Socialdemokratiet brugte, sætter tæring efter næring.
Det, vi ved, er, at vi kommer til at stå med kolossalt store udgifter og behov for kolossalt store investeringer på det grønne område jo senere, vi går i gang. Og derfor havde vi egentlig håbet, at der kom en finanslov, som meget mere markant gjorde noget for at sikre den grønne omstilling på en socialt retfærdig måde. Kl. 14:49
- Formanden (Søren Gade):**
Fru Birgitte Vind, Socialdemokratiet. Værsgo. Kl. 14:49
- Birgitte Vind (S):**
Tak for det, og tak til ordføreren for talen. Jeg vil spørge ordføreren, om ordføreren er enig i, at vi med det her finanslovsforslag faktisk står med en stor og markant ændring og med en meget ambitiøs aftale i forhold til vores klima og miljø – en aftale, som jo bl.a. er indgået med Danmarks Naturfredningsforening og Landbrug & Fødevarer. Er Enhedslisten enig i, at det er en stor og historisk aftale? Tak. Kl. 14:50
- Formanden (Søren Gade):**
Ordføreren. Kl. 14:50
- Trine Pertou Mach (EL):**
Den er i hvert fald historisk – det er rigtigt – for det er en måde at lave politiske aftaler på, som vi ikke har gjort brug af i stort mål på det grønne område. Vi har nogle anker mod den aftale, og jeg ved, at vores ordfører brænder efter at blive indkaldt til de forhandlinger og diskussioner om, hvordan den så skal udmøntes. Vi har også nogle kritikpunkter, men det er ikke mit fagområde, så jeg kan ikke gå ind i detaljerne her fra talerstolen. Det vigtige for os er i virkeligheden er, at man i forhold til de mennesker, der forurener, og de industrier, der forurener, altså dem, der udleder CO₂, bruger sine, hvad kan man sige, afgiftsgreb mod dem, sådan at det princip om, at forurenere betaler, eksempelvis også gælder på hele udledningsområdet. Kl. 14:51
- Formanden (Søren Gade):**
Fru Birgitte Vind. Kl. 14:51
- Birgitte Vind (S):**
Tak. En af dem, der har indgået aftalen, er jo præsidenten for Danmarks Naturfredningsforening, som jo har over 136.000 medlemmer. Har foreningen indgået en dårlig aftale eller en skidt aftale på vegne af medlemmerne? Og kunne Enhedslisten se sig selv stemme for eller imod den fine aftale, der ligger? Tak. Kl. 14:51
- Formanden (Søren Gade):**
Ordføreren.

Trine Pertou Mach (EL):

Det er vi ikke færdige med at diskutere i Enhedslisten endnu. Men det er jo rigtigt, hvad ordføreren siger, nemlig at det jo er meget markant, at aktører med den bredde, som der er bag aftalen, har indgået en aftale. Vi har som sagt nogle anker imod den, som andre også har, men hvordan vi ender med at stemme, vil jeg vente med at tage stilling til, før vi har diskuteret det ordentligt i vores folketingsgruppe.

Kl. 14:51

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Så får Jesper Petersen fra Socialdemokratiet ordet. Værsgo.

Kl. 14:51

Jesper Petersen (S):

Tak for det. Jeg vil godt ind på den del af finanslovsforslaget, der handler om de midler, der er sat af til forsvaret. I forbindelse med finanslovsforslaget øges omfanget af rammen til forsvaret jo i forlængelse af de aftaler, der er lavet i forbindelse med forsvarsforliget, som Enhedslisten ikke er en del af, men her sker der altså en økonomisk udmøntning af det. I alt øges omfanget af rammen med 40,1 mia. kr. i perioden fra 2024 til 2029.

Jeg synes, det er godt, at Enhedslisten så entydigt har bakket op om de donationer og den støtte, vi giver til Ukraine. Men hvordan stiller partiet sig, når det kommer til, at Danmark skal løfte sin del i forbindelse med vores NATO-medlemskab og altså de her ca. 40 mia. kr. over den 5-årige periode? Er Enhedslisten tilhænger af det, selv om man ikke er en del af forsvarsforliget?

Kl. 14:52

Kl. 14:53

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 14:53

Trine Pertou Mach (EL):

Tak for spørgsmålet. Det er også noget, som vi som forsvarsordførere for vores respektive partier har haft lejlighed til at diskutere en del gange før.

Det er jo ikke nogen hemmelighed, at Enhedslisten ikke mener, at den her NATO-procentsats er noget, der sådan er velfunderet. Vi ønskede i virkeligheden hellere at diskutere, hvad det er, der skal til for at lave de nødvendige investeringer, også i det danske forsvar, og for at kunne levere på de ting, som er vigtige for vores sikkerhed, altså at gå den vej rundt for at finde ud af, hvad det ville koste. Det synes vi sådan set stadig væk.

I forhold til det, der knytter sig til Ukraine, er der overhovedet ikke nogen vaklen hos os, og jeg synes, det er utrolig vigtigt. Det er jo også noget, både regeringen og alle mulige andre bryster sig af. Det er det her med, at vi faktisk er enige i det danske Folketing om at sikre de leverancer, der skal til Ukraine, både på den militære og ikkemilitære front.

Kl. 14:53

Formanden (Søren Gade):

Hr. Jesper Petersen.

Kl. 14:53

Jesper Petersen (S):

Ja, det er vi jo heldigvis enige om i Danmark på en måde, som man ikke på lignende vis er det i andre lande. Det tjener os godt som Folketing, at vi kan være det.

Men jeg synes, at det alligevel skurrer lidt. For man kan for mig at se ikke betragte det, der sker i Ukraine, som isoleret fra, hvad

der sker i resten af verden, og fra, hvad det giver af forpligtelser, i forhold til at vi i Danmark må løfte vores del af ansvaret i den alliance, vi er en del af, hvis man for alvor skal afskrække den aggressor, der altså angriber Ukraine nu.

For Danmarks vedkommende er det jo at lave et forsvarsforlig som det, vi har, og altså være villige til at bakke det op med de midler, som Enhedslisten altså er modstander af at vi bruger. Det mener jeg ikke er en ansvarlig måde for vores land at agere på, så det vil jeg egentlig appellere til at man genovervejer.

Kl. 14:54

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 14:54

Trine Pertou Mach (EL):

Vi overvejer løbende, hvordan vi skal stille os i de her diskussioner, og jeg synes sådan set bare, at det, der er pointen – og det er der, hvor grundforskellen mellem vores partier er – er, at vi ikke mener, at oprustning for oprustningens skyld er et mål og heller ikke en klog måde at gå til den usikkerhed, som præger verden af i dag på.

En stor del af de usikkerheder, der præger verden, kan klare militært, andre kan ikke, og man er nødt til at have et blik for det hele. Det er jo korrekt, at vi ikke er en del af forsvarsforligskredsen, men vi har faktisk et stærkt ønske om, at vi i forhold til den del, der handler om beredskabet, og det, der handler om det ikkemilitære forsvar – cybersikkerhed, spionage osv. – i virkeligheden kunne være en del af de forhandlinger.

For vi har mindst lige så meget at byde på som resten af forsamlingen, og det er jo et sted, hvor man sagtens kan nå til enighed på tværs af det politiske spektrum, selv om man ikke nødvendigvis er enige om, om en NATO-procentsats er rigtig eller forkert, god eller dårlig.

Kl. 14:55

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Nu er der ikke flere korte bemærkninger, så vi siger tak til fru Trine Pertou Mach fra Enhedslisten, og jeg byder nu velkommen til hr. Peter Kofod fra Dansk Folkeparti.

Kl. 14:55

(Ordfører)

Peter Kofod (DF):

Tak for det. I august var det min datters 1-årsfødselsdag. Alle, der er forældre, vil vide, hvor stor en begivenhed det er i enhver familie, og vi ville selvfølgelig holde en stor fødselsdagsfest for vores datter sammen med familie og venner i det lokale forsamlingshus. Det skulle være et rigtigt tilløbsstykke. Vores gæster skulle naturligvis have alverdens gode ting både at spise og drikke, så hvad gør man, når man bor i Sønderjylland? Man starter sin bil, og så kører man ellers mod grænsen – mod lavere moms og afgifter, mod billigere dåseøl, slik og sodavand og hvad hjertet ellers kan begære af dejlige ting, der beskattes så hårdt her i Danmark, at folk valfarter mod grænsebutikkerne for at slippe for de høje udgifter.

Min familie og jeg elsker at grænsehandle. Så spiser vi wienerschnitzler og pølser og bland selv-slik i mængder, der frarådes af Sundhedsstyrelsen. Eller måske oplever vi samtidig noget spændende i Flensborg og ser på historiske mindesmærker. Vi får en rigtig tur ud af det. Og så møder man altid nogen, man kender. Det gjorde jeg også den dag i august. Jeg mødte et meget fremtrædende medlem af Folketinget, en profil kendt fra venstrefløjen. Jeg siger selvfølgelig ikke, hvem det var, for man har fuldstændig lov til, synes jeg, at handle i Fleggaard i ro og fred. Når jeg alligevel nævner episoden, er det, fordi jeg synes, det er lidt komisk og en lille smule dobbeltmoralisk, at man vil underkaste danskerne alverdens afgifter, men ikke

selv gider at betale dem og tager en tur til grænsen i sin fossile slæde for at køre ned efter de billige og søde sager syd for grænsen, mens den enlige mor, der ikke er råd til en bil, eller folkepensionisten er tvangsindlagt til at betale afgift på afgift, fordi de ikke har muligheden for at seuse til Tyskland og spare lidt.

Men grænsehistorien har også noget at gøre med den vision, som Dansk Folkeparti har, for, hvordan vi bruger pengene. Vi ønsker, at alle får muligheden for at handle hjemme i Danmark til Fleggaard- og Callepriser. Vi ønsker at afskaffe punktafgifter, sænke fødevareromsen, sænke afgifter på biler – kort sagt at sænke afgifterne på nogle af de ting, der gør livet godt at leve. Danskerne fortjener gode biler og fyldte køleskabe til en ordentlig pris, så selv folketingsmedlemmer fra venstrefløj har råd til at købe det, de ønsker så meget, frem for at køre helt til Tyskland. Det er en del af vores projekt, og det kunne vi godt i langt højere grad ønske os var afspejlet i regeringens udspil.

Priserne er steget meget igennem de seneste år. Inflationen var i en periode meget høj, og det rammer særlig den del af befolkningen, der ikke lige kan smutte af sted på en tur; det rammer de ældre – de ældre, der får reguleret deres pensioner med års forsinkelse og derfor har mistet købekraft og muligheder. Regeringen vil sikkert sige, at vi nu ser nogle store opjusteringer af overførselsindkomsterne, som vi ikke har set i mange år. Jeg synes så i øvrigt ikke, at pensioner og førtidspensioner burde falde under det begreb, men det er en anden sag. Sagen er jo, at der stadig sker en regulering med forsinkelse, og at det ikke står mål med den inflation, som mange har været ramt af, og det synes jeg er ærgerligt for de mange ældre danskere, som mærker nogle enormt hårde konsekvenser.

Der er sikkert nogen, der vil sige, at nu har jeg tænkt mig at bruge en del af min taletid på at tale om de ældre, og der vil jeg skynde mig at sige: Det er fuldstændig rigtigt; det vil jeg, for naturligvis skal de ældre nævnes i ordførertalen fra Dansk Folkeparti. Jeg synes, det er underligt, at vi har fået en ældrelov, der vist ikke gør den helt store forskel for de ældre. Vi har tilmed fået et selvstændigt Ældreministerium i den seneste rokade. Men den lov, der virkelig betyder noget, finansloven, virker det, som om regeringen har glemt de ældre, og det synes jeg er brandærgerligt.

Kl. 14:59

Statsministeren sagde, da hun tiltrådte som statsminister, at hun ville være børnenes statsminister. Jeg håber, at finansministeren, når han går på talerstolen senere, vil stræbe efter at blive de ældres finansminister – de ældre, der alt for ofte glemmes, ignoreres eller må vente. Nu må det være de ældres tur. Netop nu arbejdes der intenst på budgetter ude i kommunerne, og jeg kan ikke være den eneste, der sidder og tænker på, hvad det kan få af betydning for ældreområdet. Her synes jeg jo virkelig regeringen har en gylden mulighed for at gøre noget godt for rigtig mange mennesker, der sidder og håber ude i vores kommuner.

Nu vil jeg gå fra at tale om nogle, som jeg føler en meget stor taknemlighed over og respekt for, til at tale om nogle, som jeg gerne ser vi håndterer lidt anderledes, nemlig den enorme underskov af ngo'er, der lever af skatteborgernes penge, og som er på finansloven. Lad mig gøre det helt klart: Hvis man er non-governmental, som n'et og g'et i ngo står for, så burde man også være non-governmental, når det handler om pengene. Jeg begriber ikke, hvorfor danskerne over skatten skal tvinges til at betale næsten 130 mio. kr. om året alene til Mellemfolkeligt Samvirke, hvor flere tidligere frontfigurer igennem de seneste dage og uger er blevet afsløret i at have og sprede dybt antisemitiske budskaber. Det går ikke. Og nu er jeg jo i rum med både finansministeren og nogle af de regeringsordførere, som virkelig kan præge og påvirke tingene: Lad os nu få lukket hanen for godhedsindustrien. Hvis danskerne vil støtte den her form for organisationer, må man gøre det uden for statskassen. Der er ikke

brug for enorme milliontilskud og dertilhørende enorme millionganger til fattige menneskers rige talerør.

Jeg er blevet noget forvirret over de seneste dages debat om det her emne i medierne, men også over diskussionen i dag. Jeg kan ikke helt blive klog på, hvor regeringen står i den her sag. Jeg kan ikke helt blive klog på, hvad Socialdemokratiet mener om den her sag. Og jeg håber, at vi, når vi når længere frem i debatten og ministeren går på talerstolen, får et fuldstændig klart svar på, hvad det er, regeringen har tænkt lige præcis på det her område.

Vi mener også, at der selvfølgelig kan findes penge i den offentlige sektor, også på administration og også i forhold til ministerier, hvor vi tidligere har kritiseret regeringen for antallet og omfanget af ministerier. Men havde vi 90 mandater, havde vi alligevel oprettet i hvert fald ét nyt ministerie, et hjemsendelsesministerie, der kunne løse nogle af de største problemer i vores samfund, også økonomisk, nemlig uintegrerbar indvandring fra muslimske lande. Lad os nu få taget et ordentligt greb om udlændingepolitikken. Det er vores mål. Nej til mullaher og islamister, nej til moskéer og minareter, nej til islamisme og undertrykkelse, nej til tørklæder, men til gengæld et dybtfølt ja til Danmark nu og i fremtiden. Derfor ønsker vi et hjemrejseministerie. De prioriteter, jeg har ridset op her, er afgørende for vores appetit på en kommende mulig finanslovsaftale, men under alle omstændigheder ser vi meget frem til drøftelser og diskussioner både her og i udvalget og måske også i ministeriet.

Så vil jeg sluttelig sige, før jeg siger tak for ordet, at uanset hvordan den her proces ender, og uanset hvilken aftale man måtte ende med, så er Danmark et fantastisk land. Det er en ære og et privilegie at få lov til at stå her som ordfører for, synes jeg selv, Danmarks bedste parti, men også som medlem af Folketinget, og det kan vi alle være glade for uanset partitilhørsforhold. Tak for ordet, formand.

Kl. 15:03

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Således opløftet kan jeg sige, at der er en række korte bemærkninger. Først er det hr. Benny Engelbrecht fra Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 15:04

Benny Engelbrecht (S):

Tak for en fin tale. Personligt tror jeg, at jeg foretrækker at handle lokalt, i lokale butikker, men sådan er vi så forskellige, men det skal ikke ændre på, at jeg faktisk gerne vil tillade mig at anerkende Dansk Folkeparti for det samarbejde, som handler om at gøre Danmark mere tryk i forhold til at afsætte midler til dansk politi over årene. Jeg vil også gerne anerkende, at vi i fællesskab har kunnet give dansk politi de fornødne muligheder for at kunne foretage efterforskning og senest ved, at vi jo har givet redskaber til ansigtsgenkendelse til at kunne opklare forbrydelser. Det vil jeg også gerne anerkende, og jeg vil spørge, om Dansk Folkeparti er enig i, at vi fortsat skal tilføre politiet de nødvendige ressourcer til at kunne gøre Danmark trygt.

Kl. 15:04

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 15:04

Peter Kofod (DF):

Tak til hr. Benny Engelbrecht for spørgsmålet. Det er jo lidt en åben dør at løbe ind: Synes Dansk Folkeparti, at politiet skal have flere penge? Ja, det synes Dansk Folkeparti. Så det kan jeg fuldstændig bekræfte ordføreren i, altså at jeg synes det. Det gode arbejde og også det gode samarbejde, der er mellem DF og andre partier på det

her område i de forligskredse, der er, herunder politiforligskredsen, ser vi selvfølgelig gerne fortsætte.

Kl. 15:07

Formanden (Søren Gade):
Hr. Benny Engelbrecht.

Kl. 15:05 **Trine Pertou Mach** (EL):

Tak for det, og tak til ordføreren for talen. Om end jeg ikke er enig i alting i den, var den veloplagt fremført, og jeg har også selv kørt til Otto Duborg og lignende steder og købt flødekarameller med mine forældre. Og jeg forstår godt glæden ved den oplevelse, det kan være. Nok om det.

Benny Engelbrecht (S):

Det tager jeg så også som en anerkendelse i forhold til de ressourcer, der er afsat på finanslovsforslaget, altså de 2 mia. kr. til politi- og anklagemyndigheden, der lægges op til, og de øvrige 500 mio. kr., der sættes af til tryghed, altså at det også er en anerkendelse af, at regeringen har prioriteret det.

Kl. 15:05

Kl. 15:05

Formanden (Søren Gade):
Hr. Peter Kofod.

Jeg vil egentlig gerne spørge ordføreren lidt om det, at vi jo, ved jeg, deler blikket på den krise, der er i vores velfærdssamfund, hvor kommunerne har svært ved at få økonomien til at hænge sammen, hvor det går ud over vores ældre, men det også går ud over vores børn, og det går også ud over de borgere, der har en eller anden form for handicap og har brug for særlig støtte. Hvad er ordførerens reaktion egentlig på det faktum, at finansloven jo ikke får prioriteret de her ting, men at man samtidig fra regeringens side har prioriteret nogle skattelettelser til nogle af dem, der i forvejen har rigtig meget, frem for at bruge de ressourcer på at styrke den fælles velfærd til gavn for alle de borgere i vores land, der har brug for det?

Kl. 15:05

Kl. 15:08

Peter Kofod (DF):

Som sagt samarbejder vi gerne om at gøre politiet bedre og stærkere. Vi har nogle, tror jeg godt jeg kan sige, ret ambitiøse ønsker, når vi skal forhandle ny flerårssaftale. Det bliver så ikke i år. Det bliver jo så til næste år, vi skal til at kigge på det, og det kommer vi til at glæde os meget til at deltage i.

Kl. 15:05

Formanden (Søren Gade):
Ordføreren.

Kl. 15:08

Formanden (Søren Gade):

Hr. Rasmus Jarlov, Det Konservative Folkeparti. Værsgo.

Kl. 15:05

Rasmus Jarlov (KF):

Tak for en rigtig god tale. Jeg var lidt chokeret over, at Dansk Folkeparti omtalte Flensborg som en del af Tyskland, men ellers synes jeg, det var en god patriotisk tale (*munterhed*). Jeg har også selv været i grænsehandelsbutikkerne her inden for det sidste år, så det synes jeg jo ikke at der er noget forkert i. Når nu afgifterne er, som de er, er det jo naivt at tro, at man ikke udnytter de lavere priser, som findes syd for grænsen.

Jeg er også meget glad for at bemærke, at Dansk Folkeparti som noget af det vigtigste slår fast, at afgifterne og skatterne i Danmark er for høje, og at det går ud over helt almindelige mennesker. Det viser jo bare, hvor meget vi egentlig har tilfælles i blå blok, og det var egentlig bare det, jeg ville sige. Jeg synes, det var en meget, meget god og positiv tale, hvor jeg faktisk havde meget svært ved at finde noget, jeg var uenig i.

Kl. 15:06

Peter Kofod (DF):

Tak for spørgsmålet. Jeg er meget bekymret, når jeg hører borgmestrene udtale sig til medier om, at det her betyder en reduktion af antallet af bade for de ældre. Jeg spurgte jo selv statsministeren for et års tid siden i en forespørgselsdebat om, hvor ofte hun gik i bad, og det rager ikke mig, men jeg kommer ikke til, den dag, jeg bliver pensionist, at synes, at en gang om ugen eller en gang hver 14. dag er tilstrækkeligt. Så det synes jeg da er et kæmpeproblem for vores samfund, altså at der sidder en stor gruppe mennesker, der ikke har de muligheder og som mister muligheden for selv at træffe beslutning om, hvor ofte man egentlig vil gøre noget så naturligt og vigtigt som at tage et bad. Det handler om menneskelig værdighed. Så det synes jeg er meget bekymrende.

Men jeg tror godt, at man også i relation til det sagtens kan sænke afgifter f.eks. eller skatter. Så jeg udelukker ikke, kan man sige, nogen af delene. Jeg forestiller mig et samfund, hvor vi i hvert fald bliver væsentlig bedre til at tage os af de ældre.

Kl. 15:09

Formanden (Søren Gade):
Fru Trine Pertou Mach.

Kl. 15:09

Formanden (Søren Gade):

Hr. Peter Kofod.

Kl. 15:06

Peter Kofod (DF):

Det tager jeg som et stort kompliment, så tak til den konservative ordfører. Det med Flensborg er noteret.

Kl. 15:07

Formanden (Søren Gade):

Ønsker hr. Rasmus Jarlov en anden kort bemærkning? Nej. Så går vi videre i rækken, og det er fru Trine Pertou Mach fra Enhedslisten. Værsgo.

Trine Pertou Mach (EL):

Tak for det, og det er godt at høre, men jeg vidste jo godt, at Dansk Folkeparti også er meget optaget af de dagsordener. Det, der i virkeligheden så måske er mit opfølgende spørgsmål, går ikke så meget på afgifter. Selvfølgelig er der steder, hvor man kan sænke afgifter eller skatter. Det handler jo ikke om, at man partout skal holde alle skatter på højeste niveau overhovedet; det er heller ikke Enhedslistens politik. Men det er i virkeligheden prioriteringen af, hvem det er, der får mest gavn af skattelettelserne. Mit spørgsmål handlede meget konkret om, at man jo fra regeringens side har valgt at give skattelettelser til nogle af de allermest privilegerede mennesker i vores land. Det er udgifter for staten eller penge, som statskassen så ikke har, og som man kunne bruge på velfærd. Så helt konkret: Vil Dansk Folkeparti være med til at kæmpe for en bedre omfordeling og et stop for de her skattelettelser til gavn for, at man kan løfte velfærd for de fleste i samfundet?

	Kl. 15:09		Kl. 15:12
Formanden (Søren Gade): Ordføreren.		Peter Kofod (DF): Jeg tror, man skal passe meget på med at sætte lighedstegn mellem væksten i den offentlige sektor og den oplevede reelle velfærd på den anden side af de her vinduer. Den offentlige sektor kan sagtens vokse, uden at det nødvendigvis afspejles i en bedre velfærd. Det handler jo også om, hvordan vi bruger pengene. Det handler om, at der er ressourcer nok, og så handler det om, hvordan vi bruger de ressourcer. Derfor så vi jo gerne, at når man har en større offentlig sektor, bliver det så reelt omsat til flere politibetjente, flere sosu-assistenten og flere sygeplejersker – flere indianere og færre høvdinge, om jeg så må sige.	
Peter Kofod (DF): Dansk Folkeparti vil kæmpe for, at man inden for det enorme budget, der er, finder penge til, at de brændende platforme, der er i vores velfærdssamfund, bliver bragt i orden.	Kl. 15:09		
Formanden (Søren Gade): Tak for det. Den næste spørger, der får ordet, er fru Birgitte Vind fra Socialdemokratiet. Værsgo.	Kl. 15:10		Kl. 15:12
Birgitte Vind (S): Tak til ordføreren for talen. Det er jo ikke en hemmelighed, at vi står her i dag, fordi vi sådan set skal behandle forslaget til finanslov. Det er jo et finanslovsforslag, som afspejler, at der tidligere på året blev indgået en historisk aftale med landets kommuner om at løfte velfærden markant. Jeg vil høre ordføreren, som repræsenterer Dansk Folkeparti, om ikke ordføreren er enig i, at det er den rigtige vej at gå, at vi får løftet velfærden for helt almindelige danskere. Tak.	Kl. 15:10	Formanden (Søren Gade): Hr. Pelle Dragsted fra Enhedslisten. Værsgo.	Kl. 15:12
Formanden (Søren Gade): Ordføreren.	Kl. 15:10	Pelle Dragsted (EL): Tak for det, og tak for en veloplagt tale. Det er heller ikke mig, der har været i Fleggaard, kan jeg afsløre. Jeg har ikke engang et kørekort, så jeg ved heller ikke, hvordan jeg skulle komme derned. Men det, jeg ville spørge ind til, var jo, at der er mange ting, som Enhedslisten og Dansk Folkeparti faktisk er meget enige om, og det gælder ikke mindst forholdene for vores ældre medborgere. Jeg synes, det er utilstedeligt med den måde, vi har efterladt folkepensionisterne på perronen og sådan set også førtidspensionisterne og mange andre grupper. Men så er der nogle steder, hvor jeg ligesom synes at kæden hopper lidt af for Dansk Folkeparti, hvis jeg må være så fri.	
Peter Kofod (DF): Jeg tror også, at hvis vi nu havde fyldt rummet med borgmestre og ikke folketingsmedlemmer, havde man fået et andet blik for, hvad det er for en virkelighed, der er på den anden side. Jeg er helt med på, at KL jo har indgået en aftale, og tror også, jeg er fuldstændig enig i de nedslag, der har været undervejs i debatten, og hvor den aftale er blevet gennemgået. Jeg tror bare, at billedet er lidt mere nuanceret. Det, jeg bare siger, er, at hvis man nu var regeringsparti og syntes, det kunne være interessant at have Dansk Folkeparti med i en finanslovsaftale, så kunne det være sådan noget som det her, altså et løft af ældreområdet, som kunne være interessant for Dansk Folkeparti, altså hvis man skulle med i en aftale. Det er bare det, jeg i al stilfærdighed konstaterer, og så må regeringen jo selv vurdere, hvem det er, man har lyst til at invitere.	Kl. 15:10	Lige før sommerferien var man med til at indgå en aftale om at sænke arveskatten, altså ikke for alle almindelige danskere, men målrettet dem, der arver et selskab eller et gods, og der er jo ingen tvivl om, dem, der får den største glæde af det her, er nogle af de allerrigeste familier i Danmark. Der vælger man jo at bruge, jeg tror, at det, hvis jeg ikke tager fejl, er 1,5 mia. kr. i alt på det her, og man indgik også en aftale om en lavere beskatning af aktieindkomster. Hvorfor vælger Dansk Folkeparti at deltage i de her gaveboder til mennesker i vores samfund, som har så meget, når vi samtidig har mennesker, f.eks. vores folkepensionister, som har så lidt?	Kl. 15:14
Formanden (Søren Gade): Fru Birgitte Vind.	Kl. 15:11	Formanden (Søren Gade): Ordføreren.	Kl. 15:14
Birgitte Vind (S): Men anerkender ordføreren, at den her regering og også den forrige regering faktisk har løftet velfærden markant mere end de forrige år, og at det her faktisk er den bedste velfærdsaftale i over 15 år? Heller ikke da ordføreren parti var støtteparti for en regering, er der sket så store stigninger i velfærden, og det, at pengene følger med, efterhånden som vi bliver ældre, må man jo sige er ret unikt. Anerkender ordføreren ikke det? Tak.	Kl. 15:11	Peter Kofod (DF): Jeg tror jo, vi på det område har delt regeringens syn på, at det var bekymrende, hvis man står i en situation, hvor danske virksomheder, som skaber masser af arbejdspladser, masser af vækst, masser af omsætning, ikke længere kan være her, og hvor de bliver presset ud af Danmark. Vi har en interesse i, at vi som land hænger sammen, så der både er de her virksomheder, som giver en omsætning, beskæftigelse og vækst, og som sørger for, at vi kan investere i at have en stærk offentlig sektor, der også tager sig af vores velfærdssamfund, så vi kan sørge for at holde hånden under dem, der ikke kan selv.	
Formanden (Søren Gade): Ordføreren.	Kl. 15:12	Så for os var det jo en afvejning af, at vi egentlig syntes, at det var et godt skridt, altså at vi syntes, at det var positivt, og derfor medvirkede vi også i den aftale.	Kl. 15:14
		Formanden (Søren Gade): Hr. Pelle Dragsted.	

Pelle Dragsted (EL):

For det første er det jo sådan, at den økonomiske fagkundskab har advaret mod det her, og at de ikke mener, at det er gavnligt i forhold til det, som ordføreren siger. Men det er så, hvad det er. Mener ordføreren virkelig, at det er rimeligt, at f.eks. LEGO-familiens arvinger eller sådan set også Nordic Waste-familiens arvinger eller andre skal have en lavere skattesats på deres arv end f.eks. en helt almindelig lønmodtager, en sosu, en lagerarbejder, en stilladsarbejder, en butiksassistent? Er det virkelig rimeligt?

Kl. 15:14

og ville, end hvad reglerne siger at de skulle og måtte. På den måde ville skoletrætte unge ikke blive tvunget i uddannelse, men fik hjælp til at komme i beskæftigelse.

Livet skal være meningsfyldt for alle mennesker i Danmark, og det ligger mig og Radikale Venstre meget på sinde at hjælpe netop de her unge mennesker, og derfor ser jeg meget positivt på, at regeringen har sat penge af til en indsats målrettet den her gruppe. Jeg ved ikke, hvad det er, regeringen har tænkt sig at lægge frem som forslag for, hvordan indsatsen skal styrkes, men jeg håber, at vi i fællesskab kan etablere nogle gode og stærke indsatser, for det er en gruppe, som generationer af politikere i virkeligheden har svigtet at løfte.

Kl. 15:15

Formanden (Søren Gade):

Hr. Peter Kofod.

Kl. 15:15

Peter Kofod (DF):

Jeg vil også meget gerne være med til at se på de forhold. Det var bare ikke det, vi blev stillet over for af regeringen, og jeg deler sådan set regeringens mål på det her lille område, der handler om, at vi selvfølgelig skal kunne sørge for, at der er virksomheder i Danmark, der sætter gang i beskæftigelsen, der sætter gang i dansk økonomi, og som sørger for, at vi har råd til at investere. Altså, jeg ser ikke de to ting som hinandens modsætninger, og det er måske så der, hvor vi er ret uenige.

Kl. 15:16

Så er der så en anden gruppe unge mennesker, som jeg synes regeringen svigter massivt med det fremlagte finanslovsudspil, og det er her, vi kommer til det lidt mere sure. For der sættes nemlig en række hårde stød ind på ungdomsuddannelserne med omfordelingen af tilskud. F.eks. er der lagt op til et angreb på den solide faglighed og klassiske dannelse i gymnasierne. Vi vil se færre fysikhold og dårligere kemilokaler, også uden for byerne, selv om regeringen jo i hvert fald prøver og har den intention at hjælpe gymnasierne uden for de store byer. Vi ser et angreb på rekrutteringen til de naturvidenskabelige og tekniske videregående uddannelser og derved jo også i forhold til en stor del af de mest værdiskabende virksomheder i Danmark. For de almene gymnasier får fremover langt sværere ved at opretholde de nødvendige dyre naturvidenskabelige faciliteter, og igen er det jo især også uden for de store byer, hvor det ikke er muligt at fylde mange hold op i fysik, kemi og bioteknologi.

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er ikke flere korte bemærkninger, så vi siger tak til hr. Peter Kofod fra Dansk Folkeparti. Jeg byder nu velkommen til fru Samira Nawa fra Radikale Venstre.

Kl. 15:16

Jeg synes, det ligner et underligt nulsumsspil på uddannelsesområdet fra regeringens side. Enhver ny investering bliver modsvaret en til en af en besparelse et andet sted, uanset om det er folkeskoleområdet, om det er universiteterne, eller om det er professionsuddannelserne, og det er jo til stor frustration både for de unge mennesker, der bliver begrænset i deres muligheder, men jo også til stor frustration for virksomhederne, der skal være aftagere af lige præcis den her gruppe, der jo skulle ud at virke i det danske samfund.

(Ordfører)**Samira Nawa (RV):**

Mange tak. Sådan som jeg husker min tale ved sidste års finanslovsdebat, lagde jeg for med at kritisere en række af elementerne i regeringens finanslovsforslag og kom selvfølgelig også med input til, hvordan det kunne forbedres, og så sluttede af med et par rosende ord. Og jeg tror, at jeg i dag vil gøre det i den modsatte rækkefølge, og så kan finansministeren jo vurdere, om det er godt eller skidt, om det er det søde med det sure eller det sure med det søde.

Men det, jeg især gerne vil fremhæve og rose fra regeringens finanslovsudspil, handler om de penge, der er sat af til målrettede indsatser for de 43.000 unge, der står uden job og uddannelse, og herinde på Christiansborg ved vi jo lige præcis, hvad det er for en målgruppe, vi taler om, når vi nævner de 43.000, og det er de 43.000 i alderen 15-24 år, som ikke har en ungdomsuddannelse, som ikke er i gang med en, og som heller ikke er i arbejde, unge, som næsten alle sammen er begyndt på en uddannelse, men som er snublet i et stadig mere strømlinet uddannelsessystem, unge, hvoraf mange mistrives og er ensomme. Det er unge, som ofte har helbredsproblemer, psykiatriske diagnoser, dårlige karakterer fra folkeskolen og for nogle vedkommende også et misbrug eller en kriminel løbebane, og over en tredjedel af dem har en kombination af flere udfordringer på en gang. De vil gerne være med i samfundet, og samfundet har brug for dem, men de har svært ved at finde en vej ind i fællesskabet, og de tabes alt for ofte til krav og regler og systemtænkning. Det er unge mennesker, som ikke realiserer deres drømme og potentialer, bl.a. fordi vi som samfund har været for dårlige til at give dem den hjælp eller stille de krav, som de har brug for. Set fra min stol er det spild af livsdrømme og spild af potentiale, for tænk, hvis netop de her unge netop fik den tid, den tillid og tilskyndelse, som der er brug for, tænk, hvis det blev vigtigere, hvad den enkelte unge kunne

Regeringen har solgt sit udspil som en måde at investere i små uddannelsesinstitutioner uden for de store byer på, og det er jo et fint formål, og det har jeg også nævnt et par gange i løbet af dagens debat. Men når regeringen skærer så dybt i de almene gymnasiers økonomi, så rammer det desværre også mange af de små gymnasier. De vil fortsat stå over for økonomiske udfordringer, som måske også er større end dem, de allerede på nuværende tidspunkt ser ind i.

Kl. 15:21

Så jeg vil opfordre regeringen til at kigge på det her udspil og den måde, det er tænkt på, endnu en gang. Vi hjælper meget gerne til fra Radikale Venstres side. Vi kommer også selv til at fremlægge et finanslovsudspil, og med det i hånden glæder vi os til, at der bliver indkaldt til forhandlinger, som vi vil gå konstruktivt ind i. Tak for ordet.

Kl. 15:21

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Og der er en enkelt kort bemærkning. Hr. Henrik Frandsen fra Moderaterne. Værsgo.

Kl. 15:22

Henrik Frandsen (M):

Okay, det var da godt, jeg lige fik meldt mig her til slut. Tak for talen – god tale. Ordføreren siger nulsumsspil. Det er egentlig et spørgsmål sådan til den generelle finanslov, til omfanget af finansloven, altså om den har den rette størrelse, og om udgiftsniveauet er, som det bør være, i forhold til hvad ordføreren mener. Mener ordføreren, at vi skal udvide hele rammen for at få råd til at investere i noget, eller skal vi holde os inden for den ramme, vi har lagt generelt i finansloven? For så er der jo nogle ting, der skal pilles ud

et andet sted, hvis man skal tilføre midler et sted. Det ved ordføreren udmærket godt. Det behøver jeg ikke sige.

Kl. 15:25

Kl. 15:22

Formanden (Søren Gade):
Ordføreren.

Formanden (Søren Gade):
Ordføreren.

Kl. 15:25

Kl. 15:22

Samira Nawa (RV):

Samira Nawa (RV):

Det ved jeg udmærket godt, og det vil man også kunne se i Radikale Venstres finanslovsforslag, som vi jo er i gang med at udarbejde, fordi vi har afventet regeringens finanslovsforslag først. Det handler jo ikke kun om, om man skal skære lidt på nogle ting for at kunne tilføre midler andre steder. Man kunne også finde finansiering ved at indsætte nogle forslag til finansiering. Men det har vi sådan set også forslag om fra Radikales side. Vi har haft det med til det sidste års finanslovsforhandlinger. Men beskeden fra finansministeren har jo været, at det er noget, flere partier skal kunne være i, og jeg tror måske allermest han har tænkt på regeringen, og derfor er det så ikke blevet finansieringsforslag, som har været med, og dermed har rammen været den, som regeringen har sat.

Tak for spørgsmålet, og tak for tilkendegivelsen af, at det er et sted, hvor Alternativet og Radikale Venstre ser ens på tingene. Der er jo flere elementer. Der er indført det her knæk ved de 700 elever. Det kan man justere på. Der er et A-fagstilskud, som bortfalder og netop kommer til at koste STEM-fagene. Men nu er jeg jo allerede ude i at sige, hvad det er, der kan justeres. Allerhelst så vi, at den her omfordeling slet ikke fandt sted på den her måde. Hvis ambitionen er at hjælpe gymnasier uden for de store byer, de såkaldte udkantsgymnasier, synes jeg, at man kan gøre det på en anden måde og tilføre midlerne direkte dertil i stedet for at lave en øvelse, som for netop de gymnasier i nogle tilfælde vil ende med at være en spareøvelse.

Kl. 15:26

Kl. 15:23

Formanden (Søren Gade):

Så er det hr. Jesper Petersen fra Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 15:26

Formanden (Søren Gade):
Hr. Henrik Frandsen.

Kl. 15:23

Jesper Petersen (S):

Henrik Frandsen (M):

Jeg kan da bekræfte, at regeringen, alle tre regeringspartier, godt kan se sig selv i finanslovsudspillet. Det kommer nok ikke som nogen overraskelse. Og ellers vil jeg bare kvittere med at sige, at jeg er glad for de positive toner, og at Radikale Venstre er med på at se på et godt forhandlingsforløb. Så tak for det.

Kl. 15:24

Som en, der er valgt i en landsdel, hvor det faktisk betyder temmelig meget, at man kan opretholde uddannelsesstilbud på mange forskellige felter også på ungdomsuddannelserne, førte den sidste udveksling her mig alligevel til så lige at ville tage ordet. Jeg har så sent som i går besøgt en uddannelsesinstitution, som får gavn af den omlægning, regeringen foreslår. Man har jo i årevis rigtig mange steder ønsket sig, at der dels ville blive ryddet op i det sindrige system, der er for tilskud, dels kunne gives en sikkerhed for, at nogle af de midlertidige tilskud, der er indført før for at rette op på tidligere besparelser, blev permanente, og at man altså tog en større grad af højde for de forskelle, der er på de meget store institutioner i de store byer og mindre ungdomsuddannelser i de mindre byer uden for de store byer. Der er bare forskellige vilkår.

Hvis man så indimellem skal spørge, hvordan vi kan bruge de her penge på en anden måde, så vi faktisk kommer til at gavne nogle af de steder, hvor vi siger, at her vil vi have, at man fortsat kan komme i gymnasiet eller på handelsgymnasiet eller tage en teknisk uddannelse, så må man jo være klar til at flytte på nogle penge. Og det forstår jeg ikke at Radikale Venstre ikke også kan se, altså at det er nødvendigt at lave den bedre fordeling af midlerne, hvis vi skal opretholde tilbud over hele Danmark.

Kl. 15:27

Formanden (Søren Gade):
Ordføreren.

Kl. 15:24

Samira Nawa (RV):

Sådan går vi altid til værks i Radikale Venstre. Jeg mener det helt alvorligt, når jeg siger, at der er positive elementer. Og jeg brugte også en god tid af min taletid på at tale om lige præcis de her 43.000 unge mennesker, fordi det er en målgruppe, som ingen har grebet før. Jeg synes, det er et ansvar, som Folketinget bør løfte. Men det betyder jo ikke, at alt ved forslaget er positivt, og jeg håber, at regeringen vil kigge velvilligt på, at der burde ændres nogle ting, når det kommer til gymnasieområdet og ungdomsuddannelserne.

Kl. 15:24

Formanden (Søren Gade):

Fru Samira Nawa.

Kl. 15:27

Formanden (Søren Gade):
Fru Christina Olumeko fra Alternativet. Værsgo.

Kl. 15:24

Christina Olumeko (ALT):

For ordet, og tak for talen til ordføreren. Jeg vil lige spørge lidt ind til det med taxameteromlægningen. Alternativet deler samme bekymringer som Radikale Venstre, og noget af det, vi synes er ærgerligt i den her proces, er jo egentlig, at vi faktisk ikke helt kender ræsonnementet bag forslaget fra regeringen, fordi det ikke har været i en almindelig forhandlingsproces, men bare er blevet fremsat her i finanslovsforslaget. Derfor kommer der også til at være en nr. 2 teknisk gennemgang her på fredag.

Jeg vil bare gerne spørge ordføreren, om ordføreren vil komme lidt ind på, hvilke dele af taxameteromlægningen, som Radikale Venstre gerne vil lave om, hvis partiet fik muligheden.

Samira Nawa (RV):

Men hvis der var tale om en bedre fordeling, som netop hjalp på de gode intentioner, som hr. Jesper Petersen jo lægger frem, om at opretholde og hjælpe nogle af de gymnasier, som ellers ville forsvinde – nogle af de ungdomsuddannelser, som ellers ville forsvinde – så havde hr. Jesper Petersen ikke hørt et ondt ord fra Radikale Venstre. Men problemet her er jo, at man får ødelagt nogle ting også for de gymnasier, man forsøger at hjælpe. Hvis der bliver skåret på fysik, på kemi, på bioteknologi ude på f.eks. udkantsgymnasierne, er det da et problem for de unges muligheder, og det er da et problem for søgningen.

Formanden (Søren Gade):
Spørgeren.

Kl. 15:28 og det er jo natur og grønne skove, men vi mangler bare, at det rent faktisk bliver til noget.

Jesper Petersen (S):

Det er jo lige præcis den udfordring, som uddannelsesinstitutioner med ungdomsuddannelser mange steder i i landet – hvor man må drive dem med færre elever og med færre penge end dem, der har rigtig, rigtig stort elevgrundlag, og som kan være sikker på hvert eneste år at fylde alle klasserne – har haft. De har jo lige præcis i mange år stået med den afvejning: Hvad for nogle fagpakker kan vi tilbyde? Hvilke fag kan vi opretholde? Hvilke kan vi ikke? Men man har alligevel gjort det, og nu er opfordringen og kravet så, at nogle af dem, der har haft nogle meget gode muligheder for at drive deres institution, kommer til at skulle aflevere lidt til dem, som har nogle vanskeligere vilkår, for at det kan gå op over hele landet. Det synes jeg faktisk ikke er urimeligt. Og så må man som enkelt institution træffe valget om, hvordan man vil gøre det, ligesom dem, der har haft det svært i mange år, længe har skullet gøre det.

Kl. 15:28

Kl. 15:29

Formanden (Søren Gade):
Ordføreren.

Samira Nawa (RV):

Det er ikke helt den fortælling, jeg hører fra gymnasierne rundt omkring. Det, der ser ud til også at blive konsekvensen, er, at de gymnasier, man gerne vil give en håndsrekning, og som måske er økonomisk trængte allerede i dag, har udsigt til at blive det i måske endnu højere grad. Det synes jeg er rigtig ærgerligt.

Kl. 15:29

Kl. 15:29

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er ikke flere korte bemærkninger. Vi siger tak til fru Samira Nawa fra Radikale Venstre. Jeg byder nu velkommen til fru Christina Olumeko fra Alternativet.

Kl. 15:29

(Ordfører)

Christina Olumeko (ALT):

Tak for ordet. Regeringen har fremsat deres forslag til finanslov for 2025. Det er et finanslovsforslag, som vi i Alternativet har svært ved at glæde os over. Det er også et finanslovsforslag, som vi umiddelbart synes det er lidt svært at blive meget vrede over, for mest af alt er det et finanslovsforslag, der ikke har særlig mange store armbevægelser i hverken den ene eller den anden retning. Regeringen, som kalder sig selv et arbejdsfællesskab, kan vist efterhånden kalde sig selv et driftsselskab, for det er det, regeringen gør: Regeringen drifter videre. Og det er ærgerligt, for vi har brug for en finanslov, der gentænker vores samfund; vi har brug for en finanslov, der investerer i mennesker og jordkloden, i hvert fald hvis det står til Alternativet, og det fik vi ikke den her gang.

Der er meget, meget få nye tiltag i finanslovsforslaget, men her er nogle af de nedslag, som vi i Alternativet og jeg som finansordfører har hæftet mig ved. Først er der det grønne område, som vi kerer os meget om i Alternativet. Vi lever stadig i et dybt fossilt samfund, og derfor har vi brug for investeringer i vores jordklode. På det grønne område vil regeringen etablere fem nye naturnationalparker. Det lyder umiddelbart godt set fra Alternativets synspunkt. De nye parker skal lægges oven i de 15 parker, som blev aftalt tilbage i 2020, og som stadig ikke er blevet etableret. Det er jo fine takter,

Herudover foreslår regeringen at genindføre det grønne håndværkerfradrag. Finanslovsforslaget indeholder ikke beskrivelser af, hvilke ydelser der bør være omfattet, og det er lidt svært for Alternativet at forholde sig til. Intentionen byder vi velkommen i Alternativet, men vi mener også, at Skatteministeriets involvering og erfaringerne fra sidst bør inddrages i designet af et eventuelt nyt håndværkerfradrag, hvis det rent faktisk skal være grønt. Eksempelvis bekymrer det os, at 61 pct. af borgerne lavede fejl i deres årsopgørelse ved anvendelsen af det gamle håndværkerfradrag i 2022 – det er ikke særlig god implementering – ligesom det også bekymrer os, at der er stor usikkerhed om, hvorvidt håndværkerfradraget overhovedet medfører, at flere foretager eksempelvis en energirenovering, som de ellers ikke ville have gjort. Derimod er der i vores øjne en risiko for, at et eventuelt grønt håndværkerfradrag ikke giver mere grøn adfærd.

Selv om vi klart mener, at bæredygtig adfærd skal være billigere, skal det jo også helst ske på områder, hvor vi rent faktisk får mere bæredygtig adfærd. Det er også derfor, jeg med det samme vil opfordre regeringen til at igangsætte en evaluering af det kommende håndværkerfradrag, den her gang med et specifikt fokus på klimaeffekter og på, og om fradraget kan designes, så det reelt medfører ny adfærd.

Så er der hele kulturområdet og vores frivilligsektor, som vi i Alternativet værdsætter højt. Vi drømmer om et samfund, hvor man forbruger mindre og oplever mere. Her er lige præcis vores kultur- og frivilligsektor meget essentiel. På den baggrund er det godt at se, at regeringen vil investere tæt på 70 mio. kr. i vores scenekunst og vores gadeidræt og vores eliteidræt. Det er også positivt, at regeringen vil investere 8 mio. kr. ekstra i kunstakademierne uden for hovedstaden.

Men det er til gengæld meget trist, at de støtteorganisationer, der er uundværlige, for at de frivillige kan udføre deres kerneopgaver, ikke har fået den nødvendige finansiering på finanslovsforslaget. Det gælder bl.a. Frivilligrådet, Socialt Kompas.dk, Frivilligtjob.dk og Center for Frivilligt Socialt Arbejde.

Så har vi landets minoriteter, som jeg også gerne vil gøre plads til i min tale her. Regeringen lægger endnu en gang op til at forværre minoriteternes vilkår. Sidste år var det Sabaah, der arbejder med etnisk minoritets- og lgbt+-personer, der mistede en stor del af deres bevilling. Den her gang er det LGTB+ Danmark, der får skåret væsentligt i deres støtte, og det er en absurd manøvre fra regeringens side.

Sidste år oplevede vi i Alternativet, at regeringen var totalt afvisende over for, at andre måtte prioritere ligestillingsområdet i forhandlingslokalet. Jeg vil faktisk ligefrem kalde det et veto. Jeg håber, at landets nye ligestillingsminister vil gøre det klart for resten af regeringen, at det selvfølgelig ikke skal gøre sig gældende igen. Sidste års finanslovsforhandlinger var simpelt hen tæt på at være regulært skandaløse for et land som Danmark. Partier skal have lov til at bruge deres forhandlingskapital på at fremme minoriteternes vilkår.

Afslutningsvis vil jeg gøre det klart, at vi i Alternativet selvfølgelig igen møder op til forhandlinger med regeringen. Vi kommer til at arbejde alt, hvad vi kan, for, at finanslovsforslaget bliver væsentlig bedre. Tak for ordet.

Kl. 15:34

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er foreløbig en kort bemærkning. Det er fra fru Trine Pertou Mach fra Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 15:34

Trine Pertou Mach (EL):

Tak for det. Og tak til ordføreren for talen. Jeg deler jo langt hen ad vejen det, som ordføreren siger. Det er svært at blive rigtig vred, for det er jo ikke det, der står i forslaget, det handler om. Det er i virkeligheden det, der på mange måder *mangler* i finanslovsforslaget, som er en af udfordringerne, når man ønsker en mere grøn og retfærdig fremtid.

Mit spørgsmål går i virkeligheden mere på noget af det, som ordføreren var inde på, omkring bevillingen til LGBT+ Danmark. Vi ved jo, at til trods for mange års arbejde på det område, hvor de har været meget aktive som organisation og der har været politiske aktører på Christiansborg, der har arbejdet for at udvide rettighederne for minoritetsgrupperne, der her er tale om, så ved vi også, at mistrivslen og selvmordsraten bl.a. blandt transkønnede er vanvittig høj målt i forhold til resten af samfundet.

Sagt med andre ord er der utrolig meget brug for, at en organisation stadig væk varetager de her minoriteters rettigheder og arbejder for dem og i øvrigt også laver rådgivning og outreacharbejde, som der er blevet gjort igennem mange år.

Mit spørgsmål til ordføreren er, om ordføreren tror, at der er en sammenhæng mellem den daværende ligestillingsminister Marie Bjerres holdning til transkønnede og transkønnedes rettigheder og så den måde, som driftsbevillingen ser ud på i det foreliggende finanslovsforslag.

Kl. 15:36

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 15:36

Christina Olumeko (ALT):

Tak til ordføreren fra Enhedslisten for et rigtig godt spørgsmål. Det er jo i hvert fald den sammenhæng, man kunne være bekymret for. Finanslovsforslaget er netop fremsat, inden den nye ligestillingsminister har haft mulighed for at lave prioriteringer på sit område, og den daværende ligestillingsminister fik nemlig i forbindelse med priden jo gjort det forholdsvis klart, at det ikke var lgbt+-personer, den daværende minister arbejdede for.

Derfor ser vi en rigtig, rigtig bekymrende sammenhæng. Fra Alternativets side kommer vi til at prioritere det her i finanslovsforhandlingslokalet, og jeg vil ikke acceptere et veto den her gang.

Kl. 15:36

Formanden (Søren Gade):

Fru Trine Pertou Mach.

Kl. 15:36

Trine Pertou Mach (EL):

Tak for det. Det synes jeg er rigtig godt. Jeg tror også, det er vigtigt, når man kigger rundt i verden, hvor rettigheder for minoriteter og marginaliserede borgere er under stigende pres. Der er i øvrigt også et bredt, meget stigende pres på civilsamfund og på civilsamfundets råderum til at være uenige med magthaverne.

Så jeg håber også, at vi – og det har vi jo tradition for, kan man sige; det er jo et felt, vi deler ambitioner på – også i det kommende folketingsår kan gøre rigtig meget i fællesskab for at holde fast i dagsordenen om, at minoritetsrettigheder, også for lgbt+-personer, er utrolig vigtige, og aktuelt er der også i Danmark, til trods for de fremskridt, der er blevet gjort, rigtig meget at hente.

Kl. 15:37

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 15:37

Christina Olumeko (ALT):

Det er helt klart. Det samarbejde kan Enhedslisten i hvert fald være sikre på at vi i Alternativet gerne vil fortsætte.

Heldigvis ser jeg i Folketinget flere partier have netop det fokus. Jeg var selv sammen med Liberal Alliance med til at gøre en indsats for at få lovliggjort partnerægdonation i Danmark, så der sker stadig en smule, men vi må også bare sige, at det ikke længere er regeringen, der er tovholder på det eller fanebærer for lgbt+-personers rettigheder. Det er trist, og det kommer vi til at arbejde sammen med Enhedslisten og de øvrige partier i Folketinget om at få sat en stopper for.

Kl. 15:38

Formanden (Søren Gade):

Hr. Dennis Flydtkjær, Danmarksdemokraterne. Værsgo.

Kl. 15:38

Dennis Flydtkjær (DD):

Tak for talen. Jeg ved jo, at Alternativet går meget op i klima og energi, og jeg vil gerne spørge ind til energipolitikken. For en af de udfordringer, der er, specielt i landdistrikterne, er, at der skal sættes utrolige mængder af solceller op; det er i hvert fald det, der er planen. Det møder jo utrolig stor lokal modstand, og det kan jeg egentlig godt forstå. Altså, det er jo ikke vildt pænt at bo ved siden af sådan en jernmark, hvis man er flyttet ud for at bo tæt på naturen.

Grunden til, at jeg bringer det op med Alternativet er, at jeg vil spørge, om man måske kunne finde det fælles fodslag i en finanslovsforhandling, at man i stedet for at sætte det op på god landbrugsjord måske gjorde det mere attraktivt at sætte det op på tagene af vores huse. Altså, arealet er allerede benyttet en gang, og derfor tænker jeg jo, om det, at man kunne få tilskud til at sætte solceller på tage, kunne være noget, man f.eks. kunne bringe ind i en boligjobordning. Det er i hvert fald et grønt initiativ, som jeg kunne høre Alternativet gik op i. Så er Alternativet med på, at vi i stedet for at sætte det op på bar mark, som folk bliver meget sure over og er utilfredse med, måske får det op på hustage, hvor der så er en bedre udnyttelse af arealerne?

Kl. 15:39

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 15:39

Christina Olumeko (ALT):

Tak til spørgeren for et rigtig godt spørgsmål. Det er klart noget, som Alternativet og Danmarksdemokraterne kan blive enige om. Solceller på tage er et stort uudnyttet potentiale, vi har i Danmark, og faktisk var det jo før i tiden meget nemmere at gøre det. Der har vi indført noget lovgivning, som gør det rigtig besværligt og ikke mindst urentabelt at opsætte solceller. Så jeg tror først og fremmest, det for Alternativet er vigtigt, at vi får ændret i lovgivningen, men dernæst, hvis der kommer et håndværkerfradrag, giver det også mening at kigge på den del. Men lovgivningen er det vigtigste for os at få ændret, og der håber jeg, vi kan finde fælles fodslag.

Kl. 15:39

Formanden (Søren Gade):

Hr. Dennis Flydtkjær.

Kl. 15:39

Dennis Flydtkjær (DD):

Jeg er helt enig i, at lovgivningen også er en del af løsningen på det. Grunden til, at jeg spørger til boligjobordningen, er, at det er den, vi skal forhandle nu, hvis man går med i en finanslovsaftale. Men

man kunne måske også gå videre og se på, om det ikke kunne give mening, at man også havde brugt de kommunale tage. Altså, der er jo rigtig mange kommuner, som gerne vil det her. Jeg støder også på problemer med lovgivningen, men man har jo også nogle problemer med finansieringen, så kunne det ikke også give god mening, at man lavede en kommunal lånepulje i KommuneKredit eller på anden vis, hvor man så, hvis man ikke har likviditeten, kunne få nogle penge ud, man kunne investere i at sætte de her solceller op? Det er selvfølgelig noget, der skal betales tilbage igen, så det er jo ikke sådan et varigt tab. Men det er en udfordring for mange af de kommuner, der gerne vil sætte solceller på tagene i stedet for at bruge deres landbrugsjord til det, at de f.eks. ikke har likviditet til det. Så skulle det ikke også være en mulighed og noget, man kunne gå videre med?

Kl. 15:40

Formanden (Søren Gade):
Ordføreren.

Kl. 15:40

Christina Olumeko (ALT):

Jeg synes, det er en rigtig, rigtig god idé at kigge på lånekapital. Det var faktisk ikke en mulighed, jeg selv havde overvejet før som finansordfører. Normalt er det også Torsten Gejl, der er energjordfører for Alternativet, med det er klart noget, jeg vil tage med videre sammen med ham. Det synes jeg er en super god idé at kigge ind i.

Jeg har selv siddet i borgerrepræsentationen i Københavns Kommune, inden jeg kom i Folketinget, og der var min oplevelse igen, i hvert fald for Københavns Kommune, at det ikke så meget var finansieringen, men simpelt hen et spørgsmål om, at det var for besværligt at opsætte solceller, fordi man skulle selskabsadskille det og alt muligt andet. Men de to ting tror jeg godt vi i Alternativet kan blive enige med Danmarksdemokraterne om.

Kl. 15:41

Formanden (Søren Gade):

Den næste spørger er hr. Peter Kofod fra Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 15:41

Peter Kofod (DF):

Tak for det. Alternativet er jo nok et af de partier, som jeg er allermest uenig med, og det var jeg også i mange af de ting, som ordføreren fremhæver i talen, også bevillingen til LGBT+ Danmark. Jeg vil jo sige, at da nyheden kom ud om, at man vil skære dem i tilskuddet, satte jeg et kryds i min kalender og tænkte: Nå, så har regeringen da gjort noget godt – trods alt.

Men det, jeg vil høre, er, om vi ikke skulle have noget mere mangfoldighed på lige præcis det område. Der findes jo en anden organisation end LGBT+ Danmark. Der findes Dansk Regnbueråd, som jo politisk blander sig på en noget anden måde i debatten og har nogle andre synspunkter. Ville Alternativet synes, at det ville være godt for at sikre flere holdninger og nuancer i den debat, hvis man f.eks. delte bevillingen, så en halvdel kunne gå til LGBT+ Danmark og en halvdel til Dansk Regnbueråd? Vil Alternativet være med til det?

Kl. 15:42

Formanden (Søren Gade):
Ordføreren.

Kl. 15:42

Christina Olumeko (ALT):

Tak til ordføreren for Dansk Folkeparti for et godt spørgsmål. Nu er det jo sådan, at vi i hvert fald fra Alternativets side ønsker, at vi fra finansloven giver støtte til organisationer, ikke fordi de starter en debat, men fordi de gør noget godt for en målgruppe, og det gør

LGBT+ Danmark bl.a. med juridisk rådgivning for at starte familie, samtalegrupper, madklubber og andet i forhold til lgbt+-personer, der har brug for det fællesskab. Mig bekendt gør Dansk Regnbueråd ikke det. Begynder de at gøre det, kunne det da godt give mening at tale om, men det er for mig at se vigtigt, at vi giver støtte til organisationer, der arbejder med målgruppen, og ikke så meget, fordi de skaber en debat.

Kl. 15:42

Formanden (Søren Gade):
Hr. Peter Kofod.

Kl. 15:42

Peter Kofod (DF):

Jeg hører ikke sådan helt en afvisning af mit spørgsmål. Så kunne man i virkeligheden forestille sig, at hvis begge organisationer f.eks. havde en eller anden form for rådgivning af personer, kunne man regne med Alternativets støtte til at splitte bevillingen op?

Kl. 15:43

Formanden (Søren Gade):
Ordføreren.

Kl. 15:43

Christina Olumeko (ALT):

Enhver lgbt+ organisation, der arbejder for lgbt+-personers trivsel, kan regne med Alternativets støtte. Det er bare ikke tilfældet lige nu med Dansk Regnbueråd og de aktiviteter, de har. Skulle det ændre sig, er det noget, vi er åbne for at kigge på i Alternativet; det er klart.

Kl. 15:43

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er ikke flere korte bemærkninger, så vi siger tak til fru Christina Olumeko fra Alternativet. Jeg byder nu velkommen til fru Aki-Matilda Høegh-Dam, og jeg gør opmærksom på, at fru Aki-Matilda Høegh-Dam har dobbelt taletid, da talen vil foregå på grønlandsk og så blive oversat til dansk.

Kl. 15:43

(Ordfører)

Aki-Matilda Høegh-Dam (SIU):

Qujanaq.

[Taleren talte grønlandsk].

Kl. 15:51

Kære kollegaer i Folketinget og ministre. Jeg vil starte med at byde velkommen til alle de nye ministre i den her regering, for det er jo altid en spændende tid, når man får en ny post, og jeg ser også frem til de samarbejder om ting, vi kan opnå til gavn for alle de borgere, der har valgt os ind.

Denne tale er særlig rettet mod ministre og folketingsmedlemmer, fordi jeg ønsker at minde om det ansvar, vi alle bærer – ikke kun over for Danmark, men så sandelig også over for Grønland. Jeg taler derfor også her som grønlandsk folketingsmedlem, fordi det er min opgave at sikre, at Grønlands stemme bliver hørt i forhandlinger og i forbindelse med beslutninger, der bliver truffet her i huset. Vores kollegaer i Folketinget må jo også have lagt mærke til, at det ikke er altid, at vi sidder med ved visse forhandlingsborde, og det vil jeg gerne lige give jer et lille indblik i.

Vi grønlandske folketingsmedlemmer inviteres jo, bl.a. i forbindelse med finansloven, til forhandlinger om det, der kaldes nordatlantpuljen. Vi gør vores bedste for at håndtere de begrænsede midler, man får tildelt, men det står også hurtigt klart, at nordatlantpuljen ikke altid er tilstrækkelig til at dække de ansvarsområder, som Danmark varetager for Grønland. For når vi f.eks. ser på, hvor mange områder Danmark varetager for Grønland og Færøerne, er der hur-

tigt en skævvridning, med hensyn til hvordan der fordeles ved forhandlingsbordene. Husk, at selv om begge lande står over for meget store udfordringer, har vi jo forskellig kultur, historie, demografi og geografi, og det kræver nemlig, at vi ikke bare kan skæres over én kam, og at man netop også skal huske, at det er to forskellige lande, vi forhandler om ved samme bord.

Vi skal jo som regel forhandle om 20 mio. kr., og nu er det blevet bedre, så det er 30 mio. kr., vi skal forhandle om ved det bord, og det kan lyde som et stort beløb, men når det skal fordeles mellem fire mandater, er der hurtigt et begrænset rum for at skabe reelle og betydningsfulde forandringer. Til sammenligning har eksperter konkluderet, at det f.eks. vil kræve knap 40 mio. kr. ekstra om året for bare at sikre helt basale menneskerettigheder og retssikkerhed i Grønland, og det er blot et af de områder, som i lang tid er blevet forsømt og nu halter efter. Jeg har derfor gentagne gange forsøgt at skabe et større finansieringsgrundlag for de ansvarsområder, som Danmark har i forhold til Grønland, og ofte bliver jeg sendt videre til forskellige andre ministerier, der hver især kunne have et ansvar for Grønland.

Det er lige præcis det her, der hurtigt kan blive en udfordring, for det er svært at gøre vores indflydelse gældende, når vi ikke altid bliver inviteret til de forhandlinger i løbet af året, som danner grundlag for en finanslov, fordi man som folketingsmedlemmer, ministre eller embedsmænd ikke altid lige er klar over, at de områder, der nu lige pludselig forhandles om, rent faktisk også dækker over Grønland. Justitsministeriet inviterer os en gang imellem til deres forhandlinger, men andre gange bliver vi ganske enkelt glemt. Det samme gør sig gældende for Transportministeriet, der har flere ansvarsområder for Grønland, end mange måske lige er klar over. Udlændinge- og integrationsforhandlinger samt områder inden for fødevarer og veterinærområdet er – nogle af de områder, hvor Danmark har ansvaret for Grønland – er også ofte områder, hvor vi ikke altid lige bliver inddraget. Og det er svært at invitere sig selv til noget, man netop ikke vidste at der allerede var startet forhandlinger om.

Derfor er min appel til jer: Hvis du som minister eller folketingsmedlem sidder ved et forhandlingsbord om et område, så husk os, for oftere end ikke kan det godt også omhandle Grønland. Hvis du er i tvivl om, om emnet er et område, der omfatter Grønland, så inviter os alligevel, for vi er bedst til at foretage den vurdering, idet det er os, der arbejder med det dagligt. Og det er kun demokratisk, at folkevalgte fra Grønland skal med, når der træffes beslutninger, der har konsekvenser for Grønland.

Et godt eksempel på et ministerium, der rent faktisk gør et godt stykke arbejde omkring det område, er Social-, Bolig- og Ældreministeriet. Her bliver vi som grønlandske folketingsmedlemmer altid inviteret – godt nok som observatører ved forhandlingerne, især i forbindelse med finansloven, men det betyder så også, at vi får muligheden for at påpege nogle særlige behov, f.eks. for grønlandere og inuit i Danmark. Og her er der også mange tilfælde, hvor vi rent faktisk får skabt indflydelse og forskel for vores vælgere.

Kl. 15:56

Mit budskab i dag er derfor klart. Ja, vi bliver inviteret til nordatlantpølje-forhandlinger, men det er stadig større behov, vi har. Der er et stort behov for, at Danmark også tager ansvar for de områder, som de borgere i Grønland fortjener. Der mangler endnu mere, det kræver dedikation og indsats fra os alle, også folketingsmedlemmer, ministre og embedsmænd, for vi har alle et ansvar for de borgere, vi har, også i Grønland.

Nordatlantpøljen alene rækker ikke til at løse de udfordringer, vi står over for, og vi har i Grønland ret til lige vilkår, menneskelige vilkår, og det starter med, at man tænker nytænkende omkring finanslovsforhandlingerne og de ansvarsområder, man her varetager for Grønland. Tak for ordet.

Kl. 15:57

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er foreløbig en enkelt kort bemærkning. Hr. Dennis Flydtkjær, Danmarksdemokraterne. Værsgo.

Kl. 15:57

Dennis Flydtkjær (DD):

Tak for talen. Nordatlantpøljen er jo ikke noget, som vi andre partier blander os i. Det skal vi heller ikke; det er jo penge, som går til Nordatlanten, altså til Færøerne og til Grønland. Men det fik mig alligevel til at tænke på, om man så ikke også den anden vej rundt kunne have en overvejelse blandt de grønlandske og færøske folketingsmedlemmer. Jeg ved, at ordføreren jo kun kan svare på sit eget partis vegne, men altså om man måske ikke i nogle danske anliggender skulle lade være med at have en holdning til det.

Her tænker jeg bl.a. på den her grønne trepart, hvor man kommer til at lave en kæmpe forandring af Danmark med opvækst af skov, solceller og en afgift på landbruget, og om det så ikke egentlig er noget, man som færøske og grønlandske medlemmer måske burde have blandet sig uden om.

Grunden til at jeg spørger, er, at ordføreren jo er en del af det flertal, der er, og som bakker op om regeringen, men hvis man nu havde blandet sig uden om det i den her situation, så er der faktisk heller ikke et flertal bag regeringen. Så er man i hvert nødt til at gå ud og forhandle med nogle andre.

Det flertal kunne man nok godt få, men det er mere det principielle i det, altså at hvis der er noget, som er et rent dansk anliggende som at plante skov i Danmark eller sætte solceller op, om man så ikke som færøsk eller grønlandsk folketingsmedlem ville sige, at det må I andre finde ud af.

Kl. 15:58

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Ordføreren.

Kl. 15:58

Aki-Matilda Høegh-Dam (SIU):

[Taleren talte grønlandsk]

Jeg vil bare prøve at svare kort. Først og fremmest tak for spørgsmålet. Det er jo således, at det har været en klar politisk holdning hos Siumut fra dag et, at vi netop ikke deltager i forhandlinger eller forsøger at have en indflydelse eller prøver at diktere, hvad Danmark må i forhold til solceller eller vindmøller eller motorveje, eller hvad man ellers kan finde på, og det har vi heller ikke gjort til dags dato.

Det er jo, fordi vi netop også vil have, at der er en respekt for, at det samme ikke skal gøres i Grønland. Det er jo også derfor, at når du ser på vores opbakning til regeringen og den historie, vi har her, så har det altid kun været, hvis der har været opbakning til Grønland og nogle grønlandske tiltag, som Danmark også har ansvaret for. Men du kommer ikke til at se, i hvert fald ikke fra vores parti, at vi decideret har deltaget i forhandlinger omkring solceller, når det kun vedrører f.eks. Danmark.

Kl. 16:00

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Spørgeren.

Kl. 16:00

Dennis Flydtkjær (DD):

Tak for det svar. Det synes jeg da er meget interessant, og det tolker jeg også som – det kan ordføreren så selv sige ja eller nej til – at når det så kommer til at skulle stemme i Folketingssalen, vil man hverken stemme mod regeringen eller med regeringen. Man vil så nok, går jeg ud fra, undlade at stemme på de dage, der så evt. skal

stemmes om, om der skal være flere solceller eller i forhold til landbrugsjord eller en CO₂-afgift på landbruget i Danmark. Det må ordføreren jo så kunne bekræfte.

Kl. 16:00

Den fg. formand (Birgitte Vind):
Ordføreren.

Kl. 16:00

Aki-Matilda Høegh-Dam (SIU):
[Taleren talte grønlandsk]

Tak for spørgsmålet igen. Det er et yderst relevant spørgsmål, men jeg vil sige det på den måde, at indtil videre har vi jo ikke stemt; det har der ikke været en grund til. Men som alt andet i politik handler det om forhandlinger, og vi tænker jo altid på vores vælgerkreds, på Grønland og den grønlandske befolkning, der i årevis har været negligeret. Så hvis det er, at man også har noget på forhandlingsbordet, så bliver vi nødt til at kigge på det. Men indtil videre har der ikke været noget, og derfor kan du heller ikke se, at vi har forsøgt at stemme på den måde, som ordføreren hentyder til. Men det handler om forhandling.

Kl. 16:02

Den fg. formand (Birgitte Vind):
Tak til ordføreren. Der er en kort bemærkning fra hr. Kim Aas fra Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 16:02

Kim Aas (S):

Tak til ordføreren for en god tale med fokus på en vigtig ting, altså det her med, at det i de forhandlinger nogle gange kan være svært at stå i en situation som Grønland og skulle have den taletid og de muligheder. Det, jeg godt kunne tænke mig sådan lige at spørge lidt ind til – og nu snakker ordføreren om finansloven og de begrænsede midler, der så kan være, og det kan man jo have en diskussion om – er: Hvordan har man så fra Grønlands side af formidlet de midler, man fik ved finansloven for 2024? Har ordføreren nogle eksempler på, hvordan man så med de midler, man trods alt har kunnet forhandle sig frem til, har kunnet skabe noget udvikling eller nogle projekter i Grønland?

Kl. 16:03

Den fg. formand (Birgitte Vind):
Ordføreren.

Kl. 16:03

Aki-Matilda Høegh-Dam (SIU):
[Taleren talte grønlandsk].

For det første vil jeg sige tak for spørgsmålet. Det er jo rigtigt, at det selvfølgelig er ret begrænset med de midler, vi har, når vi snakker om ansvarsområder. For der er mange af de her store ansvarsområde, der kræver meget mere end blot enkelte pulje. Men vi er selvfølgelig rigtig glade for de penge, der er kommet fra de her puljer – selvfølgelig. Det har ordføreren også ret i. Heriblandt kan vi f.eks. nævne nogle af de ting, vi også har været ude at se, mens vi har været på udvalgsrejse i Grønland.

For nylig var vi bl.a. nede at se et område med iværksætteri, der beskæftiger sig med fødevarer, hvilket vi også har været med til at give et rygstød, bl.a. med de penge, der er, specielt fordi der er brug for mere iværksætteri og innovation nede i Sydgrønland. Andre ting, vi f.eks. også har sat penge af til, er jo forskning. Det er altid vigtigt med forskning, specielt også, når det gælder mennesker, og et af de områder, vi også har sat penge af til, er jo forskning i form af forebyggelse af selvmord i Grønland. Der har der også været en

stor og positiv indflydelse, og det er vigtigt, at det er sådan nogle områder, vi alle sammen tager til os, og det er vi glade for at vi har kunnet få penge til.

Kl. 16:05

Den fg. formand (Birgitte Vind):
Spørgeren.

Kl. 16:05

Kim Aas (S):

Tak for et godt og uddybende svar. Jeg skulle jo have været med på turen til Grønland, men jeg nåede kun til Narsarsuaq; hedder det det? Og jeg måtte jo så flyve hjem igen, fordi der var taget, så det var ærgerligt. Men i den forbindelse synes jeg, det er meget interessant, at ordføreren jo netop nævner nogle meget konkrete ting, som man kunne gøre her. Så vil jeg jo egentlig bare fra min side af og også som en del af Folketinget sige, at så må vi jo arbejde for at komme tættere på, i forhold til hvordan vi sørger for, at der bliver lyttet mere til Grønland i flere udvalg. Så tak til ordføreren.

Kl. 16:06

Den fg. formand (Birgitte Vind):
Ordføreren.

Kl. 16:06

Aki-Matilda Høegh-Dam (SIU):

Tak for det, og tak, fordi du ellers forsøgte at komme med på rejsen, kan man sige, men sådan er det jo med vejrforholdene i Grønland. Blot lige for at minde alle folketingsmedlemmer om noget igen vil jeg sige: Hvis I er til et udvalgsmøde og der bliver snakket om, at man nu starter nogle forhandlinger, så er det oftere end ikke sådan, at det også er noget, der rent faktisk kan omhandle Grønland. Man overser det bare, fordi det ikke er noget, man går og tænker over dagligt. Så skriv til os, vores dør er åben, bank på, og så kan vi tage en snak om, om der rent faktisk er noget der, man også skal være opmærksom på i forhold til Grønland.

Kl. 16:06

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Jeg skal lige huske at gøre opmærksom på, at vi stadig væk, selv om det har været sommerferie og der er en god og afslappet atmosfære, lige tiltaler hinanden i tredje person. Den næste, der har bedt om ordet, er hr. Benny Engelbrecht fra Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 16:06

Benny Engelbrecht (S):

Tak. Jeg vil i hvert fald også minde mig selv om det her med, at der er åbne døre på jeres kontorer. Vi sætter rigtig meget pris på, at der er en mulighed for, at man også kan komme og vende aktuelle sager.

Jeg synes, at det har været en rigtig god oplevelse under den sidste finanslovsforhandling at se, hvordan det også er muligt for alle fire nordatlantiske repræsentanter her i Folketinget at forhandle i respekt for hinanden inden for den pulje, som er afsat på området. Og jeg kunne måske egentlig bare godt tænke mig høre, om ordføreren kunne sætte et par enkelte ord på, hvordan I i praksis får det til at fungere, for jeg synes, det er forbilledligt, at I også formår at få enderne til at nå sammen, så alles ønsker tilgodeses.

Kl. 16:07

Den fg. formand (Birgitte Vind):
Ordføreren.

Kl. 16:08

Aki-Matilda Høegh-Dam (SIU):
[Taleren talte grønlandsk].

Tak for spørgsmålet, men jeg har desværre måske ikke så opmuntrende et svar, som ordføreren muligvis havde ønsket. Det er jo således, at man ikke altid er enige, så den måde, det i sidste ende ender med at foregå på, er jo meget lavpraktisk og rent ud sagt lidt kedelig. For vi går jo bare ind én fra hvert parti ad gangen – vi sidder jo ikke engang sammen – og så kommer vi med en liste af områder, som vi har undersøgt, og hvor vi har beregnet, hvor meget det vil koste, og så får vi senere fortalt af ministeren, at der også lige var nogle andre ønsker fra nogle andre partier, så der er lige nødt til at blive omprioriteret. Så omprioriterer man måske en eller to gange, og så prøver man måske rent faktisk at forhandle med de andre partier, men det lykkes ikke altid, men man bliver fortalt, at det vil blive fordelt så ligeligt som muligt. Så desværre er det er måske ikke ligefrem det mest opmuntrende svar, jeg kan give på det område.

Jeg synes, det er en forhandlingsmetode, der ikke gavner de ansvarsområder, som Danmark varetager for i det her tilfælde Grønland, men jeg er sikker på, at vi ellers godt kunne finde en bedre måde at forhandle på, hvis der var lidt mere vilje til at anerkende, at den måde, det kører på nu, ikke er den bedste måde at køre det på.

Kl. 16:10

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak. Har spørgeren flere spørgsmål? Nej. Den næste, der får ordet, er fru Christina Olumeko fra Alternativet. Værsgo.

Kl. 16:10

Christina Olumeko (ALT):

Tak til ordføreren for en rigtig, rigtig god tale. Egentlig ville jeg have spurgt om netop det her med, hvordan vi som folketingspartier kunne blive bedre til at hjælpe med at få involveret bl.a. Siumut i forhandlingerne, men jeg hørte ordføreren give Socialdemokratiets ordfører et svar på, hvordan det kunne foregå.

I stedet for vil jeg spørge, om Folketingets partier i forhold til de forhandlinger, vi skal til at gå i gang med nu i forbindelse med det her lovforslag, kan gøre noget for at bistå Siumut i at blive involveret i forhandlingerne.

Kl. 16:10

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Ordføreren.

Kl. 16:10

Aki-Matilda Høegh-Dam (SIU):

[Taleren talte grønlandsk].

Tak til Christina Olumeko for spørgsmålet. Det er jo vores forståelse, at ikke alt, hvad der omhandler finansloven, direkte bliver forhandlet i Finansministeriet. Der er jo rigtig meget af finansloven, der bliver forhandlet igennem andre ministerier, og det er jo der, jeg vil rette en stor appel til mine kollegaer: Når I sidder til en forhandling i Børne- og Undervisningsministeriet eller Social-, Bolig- og Ældreministeriet eller noget helt andet og måske forhandler om nogle områder, vi ikke engang kendte til at ministerierne forhandlede om – også fordi det ikke altid er den samme forhandlingsmetode, der benyttes fra år til år, og fordi det kan ændre sig – og I ikke ser nogle af de nordatlantiske medlemmer, så husk os lige på det. Hvis I ikke får mindet ministeren om det, så mind os om det, for så kan vi nemlig selv tage fat i de relevante ministre og sige, at der rent faktisk er nogle områder her, der kan have indflydelse på grønlandere eller Grønland i hele taget.

Kl. 16:12

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Spørgeren.

Christina Olumeko (ALT):

Jamen tusind tak for at give den besked videre. Det er i hvert fald vel modtaget i Alternativet. Det vil jeg sige videre til resten af min folketingsgruppe.

Kl. 16:12

Kl. 16:12

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Ordføreren.

Kl. 16:12

Aki-Matilda Høegh-Dam (SIU):

Qujanaq. Tak.

Kl. 16:13

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak for det. Den næste, der har bedt om ordet, er hr. Rasmus Jarlov for Det Konservative Folkeparti. Værsgo.

Kl. 16:13

Rasmus Jarlov (KF):

Det skuffer mig at høre, at der stadig er vigtige forhandlingsforløb, som grønlandske folketingsmedlemmer ikke bliver inviteret til. Det er noget, som jeg selv og mit parti har sagt i mange år, at når det handler om de områder, som jo rettelig bør betegnes som fællesområder, altså forsvar, politireformer, jo egentlig også uddannelse og sundhed, mener vi selvfølgelig, at grønlandske repræsentanter også skal sidde med, for det påvirker Grønland. Men jeg ved næsten ikke, hvad vi skal gøre ved det. For det er jo åbenlyst korrekt, at det bør være sådan, men det sker åbenbart stadig væk ikke, kan vi forstå. Det synes jeg er meget, meget skuffende. Så det eneste spørgsmål, jeg kan stille, er: Hvilken begrundelse får fru Aki-Matilda Høegh-Dam, når hun påtaler det over for regeringen?

Kl. 16:14

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Ordføreren.

Kl. 16:14

Aki-Matilda Høegh-Dam (SIU):

[Taleren talte grønlandsk].

Først og fremmest vil jeg sige tak til hr. Rasmus Jarlov, og tak for den rejse, vi var på med Grønlandsudvalget til Sydgrønland. Det kan være, at det er en af grundene til, at trods vi oftest er uenige, har Rasmus Jarlov lige sagt noget, vi er så enige om. Det er jo rigtigt, at det kræver meget mere at inddrage de nordatlantiske medlemmer på mange af de her områder.

Så spørger hr. Rasmus Jarlov om, hvad den årsag, man så får givet, er i forhold til mange af de her måder, man forhandler på, og det er lidt svært at sige og konkludere kun én ting. Der er jo rigtig, rigtig meget, vi har prøvet at have en dialog om. Men min opsummering må være, at der er rigtig meget af det, der ikke altid handler om politisk vilje. Der er også oftest en politisk vilje, men så kommer man hurtigt i glemmebogen alligevel. For så er der nogle ting, hvor man har en, hedder det assumption, om, at der netop ikke er noget for Grønland i det her område. Men det er jo derfor, jeg siger: Bank på vores dør. Jeg tror, at vi ved det bedre, fordi det er os, der beskæftiger os med de her ansvarsområder dagligt. Så vi ved, hvornår vi burde blive inkluderet.

Kl. 16:16

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Spørgeren.

Rasmus Jarlov (KF):

Jamen jeg kan i hvert fald sige, at på de områder, hvor jeg selv sidder som ordfører, først og fremmest på forsvarsområdet, har jeg virkelig sagt mange gange, at vi skal sørge for at inkludere grønlandske og færøske folketingsmedlemmer i forhandlingerne, for I er folketingsmedlemmer på lige fod med alle andre, men har selvfølgelig særlige interesser i nogle områder, som er de områder, der er fællesområder, som ikke er overtaget af selvstyret. Jeg håber, det trænger igennem på et eller andet tidspunktovre i regeringskontorerne, for der er kun ét medlemskab af Folketinget; der skal ikke være forskel på den måde, vi bliver behandlet på som folketingsmedlemmer.

Kl. 16:16

Kl. 16:17

Den fg. formand (Birgitte Vind):
Ordføreren.**Aki-Matilda Høegh-Dam (SIU):**
[Taleren talte grønlandsk].

Ja, hr. Rasmus Jarlov har ret i det udsagn. Og jeg tror også, at der er rigtig meget af det, der også bunder i, at det nogle gange kan være lidt nemmere at huske os, når vi tænker store områder som forsvarsområdet, når vi tænker store områder som justitsområdet, men meget hurtigere kommer vi i glemmebogen, når man tænker fødevarer- og veterinærområdet, når man tænker transportområdet, når man tænker udlændinge- og integrationsområdet. Og det er jo derfor, at det nemmeste ville være at rette en appel om altid bare at tage fat i os, når man er det mindste i tvivl.

Kl. 16:17

Kl. 16:18

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak til ordføreren. Der er ikke flere korte bemærkninger. Så er vi nået igennem ordførerrækken, og så er det finansministeren, der får ordet.

Kl. 16:18

Finansministeren (Nicolai Wammen):

Tak for det. Og tak for en god debat. Det har været en dag, hvor solen har skinnet det meste af tiden uden for vinduerne, og det har også sat sit præg på talerne, synes jeg – nogle var mere solfyldte end andre, men trods alt med en grundlæggende positiv tilgang til, at vi nu skal i gang med finanslovsforhandlingerne, og det glæder jeg mig også til som finansminister.

Den finanslov, vi har lagt frem fra regeringens side, er en finanslov, der prioriterer det, som jeg også tror at danskerne synes er det allervigtigste – det er velfærd, det er den grønne omstilling, og det er tryghed og sikkerhed. Jeg kan notere mig efter at have hørt indlæggene i dag, at der er hundrede sytten andre ting, som partierne også gerne vil have med ind i finansloven, og det er jo helt fair, og noget af det kan vi sikkert også finde plads til. Men når man laver en finanslov, gælder det også at prioritere: Hvad er det vigtigste? Hvad er det, som vi med de midler, vi nu engang har til rådighed, gerne især vil sætte en streg under? Og her er det bl.a. den nære velfærd.

En del af det her finanslovsforslag er den aftale, vi lavede med kommunerne og regionerne før sommerferien. Det er jo også noget af det, der har været debatteret meget i dag. Det var aftaler, hvor vi gik ind og tilførte kommunerne midler og lavede et realløft, som det hedder, på 3,2 mia. kr. og dermed sikrede den bedste økonomiske aftale for kommunerne i 15 år. I forhold til regionerne var det den bedste aftale i 14 år. Det gjorde vi, fordi det er vigtigt. Det gjorde vi, fordi man i rigtig mange kommuner og i øvrigt også i regionerne har et kæmpe ansvar for den velfærd, man leverer til borgerne, i vores

daginstitutioner, i vores skoler, i vores ældrepleje, i vores sundhedsvæsen og alle de andre steder i vores kommuner og regioner, hvor man har et ansvar.

Det er, som det er blevet sagt af flere i dag, sådan, at man igennem mange år ude i kommunerne og for den sags skyld også i regionerne oplevede, at når der f.eks., og heldigvis, kom flere børn og ældre, så fulgte pengene ikke med. Det har været anderledes i den tid, hvor jeg har haft det privilegium at få lov at være landets finansminister. Der har vi på forhånd sagt, at vi skal lade pengene følge med, når der heldigvis kommer flere børn og ældre. Men vi har også set, at man fortsat står med nogle store udfordringer.

Den aftale, vi lavede før sommerferien med kommunerne og med regionerne, betyder, at vi giver nogle væsentlig bedre muligheder for, at man, når man nu sidder og skal lave budgetter, så kan prioritere velfærden. Men som jeg også sagde allerede dengang, løser det ikke alle problemer, og der vil stadig væk være kommuner, der kommer til at skulle foretage nogle svære prioriteringer. Det synes jeg var det rigtige at sige dengang, og det er også det rigtige at sige i dag, for det er sådan, verden er. Det ændrer ikke på, at hvis vi ikke havde tilført de her penge, havde man stået i en helt anderledes situation derude, og det betyder, at i nogle kommuner vil man kunne se, at man kan forbedre velfærden, og i andre kommuner ville man ellers skulle have været ude i nogle sparerunder, som man nu undgår, og i alle andre kommuner er der stadig væk, selv om der bliver tilført penge med den bedste aftale i 15 år, nogle svære valg, der skal træffes.

Så har vi set, at der har været nogle kommuner, der er kommet i klemme i forhold til skattedelen og også nogle andre tekniske forhold, og derfor gik vi i forbindelse med finanslovspræsentationen helt ekstraordinært ind og lavede et forslag om at tilføre en likviditet på 2,5 mia. kr. ekstra oven i de aftaler, vi havde lavet med kommunerne før sommerferien, og det har hjulpet rigtig mange steder. Jeg har også set, at der stadig væk er nogle kommuner, der på trods af det har det svært, og det skal der være respekt for. Men vi har med de prioriteringer her også brugt en meget, meget stor del af de penge, vi har til rådighed i finansloven, på at give kommuner og regioner så gode rammer som muligt for at kunne give velfærden til borgerne.

Kl. 16:23

Når det er vigtigt for mig at sige det nu, er det, fordi folk en gang imellem meget, meget hurtigt glemmer i politik, at det, vi lavede før sommerferien, altså også er en del af det, vi her har lagt frem. Det betyder også, at bl.a. de 3,2 mia. kr., vi giver i realløft til kommunerne, kan vi så ikke bruge på noget andet, og det er vi fuldstændig afklarede med som regering, fordi vi synes, det er enormt vigtigt at bruge det *her*. Vi har brug for at investere i vores velfærd, og det gør vi.

Det er også vigtigt, at vi investerer i den grønne omstilling. Flere har nævnt den aftale, der blev lavet, også lige før sommerferien, med både Danmarks Naturfredningsforening og Landbrug & Fødevarer og andre gode kræfter, som har til formål at gøre noget, som man ikke rigtig har formået nogen andre steder i verden, nemlig både at lave en CO₂-afgift og have et landbrug, der er i stand til at producere gode fødevarer og også gør det på en måde, hvor vi passer på naturen – det er det, der er formålet – og hvor man gik ind fra både landbrugets side og fra Naturfredningsforeningens side og fra andre sider og sagde: Skal vi prøve at se, om det her kan lade sig gøre? Og det kunne det. Er det en lidt anderledes måde at gøre det på, end hvis man bare havde sat sig sammen med Folketingets partier? Ja, det er det selvfølgelig, men det er også en måde at inddrage det danske samfund bredt i at løse nogle problemer.

Nu vil vi så inden længe se, der bliver inviteret til forhandlinger med Folketingets partier om den aftale, der er blevet lavet. Jeg håber virkelig, at de partier, som er til stede her i dag, og som for alles vedkommende har sagt, at de er meget optagede af det her, også vil

vise den vilje og den evne, det er at gå ind i det forhandlingsrum og blive en del af den her aftale. Det skal være min klare opfordring herfra i dag.

Vi lægger også op til med den her finanslov at investere i tryghed og sikkerhed, bl.a. i forhold til vores politi, retsvæsen, Politiets Efterretningstjeneste. Vi står over for nogle store udfordringer, og vi ser jo bl.a., at der er børn, der kommer fra Sverige og skyder i vores gader, hvor ganske almindelige familier lever. Det er en fuldstændig uacceptabel situation. Det sætter regeringen hårdt ind imod, og vi vil også på andre fronter gå ind og styrke vores politi og vores tryghedsskabende initiativer.

Vi har stadig væk en kæmpe opgave, når det gælder vores sikkerhed. Det gælder investering i det danske forsvar, men det gælder jo også hjælpen til Ukraine, som er så afgørende vigtig, og hvor jeg gerne vil kvittere for, at man over en bred kam her i dag har tilkendegivet, at det støtter man op om. Det er en meget, meget vigtig melding, som jeg ved ikke alene bliver hørt i Danmark, men bliver hørt i Europa og måske i særlig grad bliver hørt i Ukraine.

Jeg havde i går besøg af den ukrainske ambassadør i Danmark, og der var ingen tvivl om, at Danmark har en helt særlig stjerne i Ukraine, fordi vi er så dedikerede, fordi vi ikke ryster på hånden, fordi vi ikke bliver trætte, fordi vi står ved Ukraines side, også på tredje år, og vi vil blive ved med det, uanset hvor lang tid det her tager, indtil Ukraine har vundet den forfærdelige krig, som Rusland har startet, og de forfærdelige tab, som både ukrainske soldater, men også den ukrainske civilbefolkning bliver udsat for, er en daglig understregning af, hvor vigtigt det er, vi står på Ukraines side. Det handler om deres frihed, men det handler også om, hvad det er for et Europa, vi vil have, hvad det er for det verdenssamfund, vi ønsker.

Så er jeg også glad for, at flere har været inde på nogle af de unge, som i den grad har brug for en ekstra indsats i vores samfund – de 43.000 unge, som hverken er en del af vores uddannelser eller vores arbejdsmarked. På et tidspunkt, hvor dansk økonomi står så stærkt, som tilfældet er, hvor vi har tårnhøj beskæftigelse, men stadig væk har brug for flere hænder både i vores velfærd, men også ude i vores erhvervsliv, hvor gælden er lav, hvor arbejdsløsheden er lav, hvor der er styr på tingene, må vi stille os et meget enkelt spørgsmål: Hvis vi ikke *nu* kan hjælpe de her 43.000 unge mennesker til at blive en del af vores fællesskab, hvornår så? Hvornår så?

Kl. 16:29

Derfor er det for mig også en fallit for os som samfund, hvis vi ikke formår for alvor at gøre noget ved det her, og det er også en kæmpe, kæmpe udfordring for den enkelte unge, som vi kan være bekendt at efterlade dem med. Så både i forhold til det enkelte menneske og i forhold til os som samfund er der virkelig noget at tage fat på her.

Så vil jeg gerne takke for de mange indlæg, der har været. Først vil jeg sige til hr. Dennis Flydtkjær: Jeg synes, at det på trods af solskinet udenfor var en lidt mørk tale, der kom, og det var jeg egentlig en lille smule overrasket over. For jeg plejer at kende hr. Dennis Flydtkjær som en meget konstruktiv mand, der også peger på, hvor vi kan finde fælles løsninger. Så jeg tror egentlig, at jeg vil nøjes med at tage det ned, at der er blevet sagt, at man gerne ville ind i forhandlingslokalet, og at man gerne ville se, om man kunne blive enige om nogle ting. Det har vi kunnet før, og det håber jeg at vi kan igen. Vi er optaget af, som jeg sagde, at investere i velfærd. Det hører jeg også at hr. Dennis Flydtkjær er. Så kan der være steder, hvor vi er uenige; det må vi tage med. Men sådan er det ikke desto mindre.

Der var til gengæld ikke meget mørke over fru Lisbeth Bech-Nielsens tale. Den var jo nærmest sprudlende med sange-citater i en hastighed og i en mængde, så jeg ikke er sikker på, at jeg fik det hele med. Men det handlede bl.a. om et billede, som jeg i hvert fald har svært ved at få af min nethinde, hvor der var sådan et silent

disco med både statsministeren, vicestatsministeren og udenrigsministeren, og der måtte jeg forstå, at de sådan stod og dansede lidt hver for sig uden helt at vide, hvor de ville hen. Jeg må bryde hulkende sammen og sige, at jeg aldrig har oplevet de tre til silent disco, men jeg har været sammen med dem, når de har sunget, og der synger de altså rimeligt i kor, vil jeg sige. Jeg vil også sige, at når det gælder en fest, kender jeg fru Lisbeth Bech-Nielsen godt nok til at vide, at det er hun faktisk ekspert i, og derfor må jeg også tage billedet for, hvad det er, nemlig et ekspertbillede. Derfor tænkte jeg, da jeg hørte talen fra fru Lisbeth Bech-Nielsen, på to Abbasange, der kom frem i min hukommelse, nemlig »Dancing Queen« og »Money, Money, Money«, og det var nærmest, som om de blev forenet i den finanslovsaftale, der her blev holdt.

Det korte af det lange er, at jeg hørte det som en tale, hvor man fra SF's side sagde, at man havde forventninger til regeringen i almindelighed og måske til Socialdemokratiet i særdeleshed. Og lad mig sige det sådan: Vi har fra regeringens side sådan set også forventninger til SF. Vi håber på, at SF vil være med til at gå ind og tage et ansvar i forhold til investeringer i velfærd, investeringer i den grønne omstilling og investeringer i tryghed og sikkerhed. Det har man gjort tidligere, og det håber jeg også at man vil gøre nu. Så kan man jo mene, at forhandlingsreserven er for lille – det ville være overraskende, hvis man havde det modsatte synspunkt. Men ikke desto mindre håber jeg, at vi kan finde fælles fodslag.

Jeg vil også sige tak til fru Sólbjörg Jakobsen for at rose den del af finanslovsforslaget, der handler om at gøre det mere attraktivt for unge at have fritidsjob. Det håber jeg at man vil være med til. Så var der rigtig mange andre ønsker, og man vil sætte mange skatter ned og også ændre vores velfærdssamfund ganske markant, og det er ikke ting, man skal forvente at få igennem, når man sidder og forhandler finansloven. Men jeg synes, det er befriende, at man spiller med så åbne kort her fra talerstolen.

Så bliver det jo spændende, om Liberal Alliance kan se sig selv i en aftale i år. Altså, sidst var det jo sådan, at det kunne man jo godt, men man nåede dårligt nok at sætte pennen på papiret, før man gik ud og sagde, at det da vist var noget værre noget, man var kommet til at være med i, og at det var noget med nogle rosiner på noget havregrød. Der vil jeg bare sige, at jeg da håber, at folk, der er med i en aftale, også er glade for den aftale, de skriver under på. Ellers skal man da lade være. Det vil være mit råd til alle, og det gælder også i år. Det må vi jo se.

Kl. 16:34

Så var det hr. Rasmus Jarlov, der også var ude med roser – eller måske mere præcist en enkelt rose, nemlig i forhold til Ukraine, og jeg var inde på det tidligere i min tale her, men vil blot kvittere den anden vej og sige, at det er rigtig, rigtig vigtigt, at vi, uanset om vi er i regering eller i opposition, står sammen om det her. Jeg hørte hr. Rasmus Jarlovs indlæg som en meget, meget klar markering af, at det her ikke er et sted, hvor vores veje skilles; det er et sted, hvor vi står skulder ved skulder, uanset hvad vi i øvrigt måtte have af politiske uenigheder, og det sætter jeg stor pris på.

Så var der derudover en hel del af talen, jeg satte mindre pris på, med en gang kritik af regeringen. Men i den efterfølgende debat skete der faktisk noget ret interessant, for der kom et spørgsmål til hr. Rasmus Jarlov i forhold til den kommuneaftale, der netop har været et omdrejningspunkt for den politiske debat. Der blev hr. Rasmus Jarlov spurgt, om man, hvis der havde været en konservativ regering, ville have lavet en økonomiaftale med en mindre økonomi til kommunerne end den, der blev lavet her. Og der var svaret: Ja, det ville man nok have gjort.

Se, det var et interessant svar, for i øjeblikket er der jo kommuner også med konservativ ledelse, med konservative borgmestre, der synes, at den kommuneaftale, der blev lavet, var for dårlig. Og der må jeg så bare sige til dem, at hvis der havde siddet en

konservativ ledelse af landet, havde de fået færre, ikke flere, penge i den kommuneaftale, der er blevet lavet. Det synes jeg bare at de konservative kommunefolk skal skrive sig bag øret. Jeg vil gerne takke hr. Rasmus Jarlov for at være klar i mælet. Det er befriende. Om takken vil være lige så dybfølt fra de konservative borgmestre, kan kun tiden vise.

Fra Enhedslisten hørte jeg også, at man kommer til at gå konstruktivt ind i forhandlingslokalet, men også at man synes, at regeringen burde gøre mere både i forhold til velfærd og det grønne, og måske knap så meget på tryk- og sikkerhedsdagsordenen. Som sagt er det for os helt afgørende, at det grønne og velfærden er nøgleelementer i den finanslov, vi kommer til at lave. Og det er jo også sådan, at med hensyn den forhandlingsramme, der er sat af, siger vi, at der synes vi, udgangspunktet skal være, at den bruges til netop velfærd og grøn omstilling. Så der vil være mulighed for også i forhandlingslokalet at præge tingene i en retning, hvor vi får styrket velfærdsdelen, og hvor vi også får styrket det, at vi på den grønne dagsorden har de bedst tænkelige muligheder for at bringe Danmark i den rigtige retning. Og også her vil jeg sige til Enhedslisten, at jeg virkelig håber, at man vil gå ind også i forhold til den trepartsaftale, der er lavet, og tage ansvar og være en del af det. Det synes jeg ville være godt for aftalen, og det synes jeg også ville klæde Enhedslisten.

I forhold til Radikale Venstre og fru Samira Nawa vil jeg sige til: Tak for at bringe de 43.000 unge op. Det er noget, som jeg ved ligger ordføreren og Radikale Venstre meget på sinde, og som vi også i andre forhandlingsforløb har set at Radikale Venstre på stærk vis har hævet fanen for. Så det er ikke bare ord; det er også handling fra Radikale Venstres side på det her. Det vil vi jo, i og med at vi også har lagt op til det i den her forhandling, meget gerne gå ind i et tæt parløb om.

Jeg hører så også, at man, når det gælder ungdomsuddannelserne, er uenige i det, vi er kommet med. Det, der har været vores hensigt i forhold til taxameter, er at hjælpe nogle af de steder rundt om i Danmark, der ligger langt fra de store byer, hvor det er lidt sværere at få ungdomsuddannelser til at have et stærkt fundament, og bakke op om dem. Det er baggrunden for det, vi her lægger frem, og det står vi på mål for. Vi er nødt til i det her land at sørge for, at der er gode ungdomsuddannelser, uanset om man bor i byerne, eller om man bor uden for byerne. Vi er også nødt til at sige, at den økonomi, der er i de store byer, kan vi godt bruge noget af også ude langt derfra. Det kan man være enig eller uenig i, men det er det, der er hensigten med det, vi er kommet med på det her, og så må vi jo tage i forhandlingslokalet og høre, hvilke ønsker der måtte være fra Radikale Venstre og fra andre partier.

Kl. 16:38

Fra Alternativet hørte jeg, at der ikke var så meget, man var ked af, og der var ikke så meget, man var glad for, men man håbede, at det hele kunne blive bedre. Det er jo sådan en lidt halvtrist tilgang til en forhandling. Jeg vil bare sige, at jeg også håber, at Alternativet kan se sig i, at vi har lavet de aftaler, vi har lavet, hvor vi har investeret i kommunerne og i regionerne, og at vi samlet set med det her finanslovsforslag lægger op til grøn omstilling for ca. 2 mia. kr. – for nu at tage to af de elementer, jeg kunne forestille mig Alternativet vil have et særligt fokus på. Og også til fru Christina Olumeko vil jeg sige: Vi har før kunnet finde hinanden i en forhandling, og det må vi se om kan lade sig gøre den her gang også. Jeg glæder mig til, at vi sidder der.

Så til fru Aki-Matilda Høegh-Dam vil jeg sige: Tak for godt samarbejde. Vi har efterhånden i nogle år haft lejlighed til at sidde over for hinanden, hvor vi har skullet forhandle, og hvor der har været mange ønsker, og hvor vi måske ikke har kunnet levere på det hele, men hvor vi har kunnet levere på meget. Jeg vil bare gerne sige, at mit indtryk er, at de ting, vi har besluttet i fællesskab, har gjort en forskel i det grønlandske samfund og i øvrigt også i det færøske

med de fire nordatlantiske folketingsmedlemmers indsats, hvor man hver især har bragt vigtige ting til bordet, og hvor vi i fællesskab har kunnet lægge en linje, hvor der er blevet investeret steder, hvor det gør en reel forskel for mennesker i Grønland og på Færøerne. Det vil også være regeringens tilgang, når vi mødes i det her forløb. Jeg er med på, at der kan være diskussioner om proces, og det er fair, men jeg vil ikke desto mindre anerkende og også kvittere for det samarbejde, vi har haft, og ser frem til det samarbejde, vi også vil få her.

Det sidste, jeg vil sige, er, at der har været talt om, at man synes, at jeg er en fedtet finansminister. Det er vel nærmest en del af jobbeskrivelsen. Hvis man nu var det modsatte, ville der nok have været nogen, der havde skældt ud over det. I det hele taget er det jo sådan en lidt speciel rolle at være finansminister. Det skal jeg ikke holde et meget langt indlæg om, men jeg tror, det var under hr. Rasmus Jarlovs indlæg, jeg sad og filosoferede lidt over det at være regering, og hvad man får point for, og hvad man får skældud for. Jeg forstod, at det, at vi har tårnhøj beskæftigelse og meget lav arbejdsløshed, og det, at vi – på trods af at vi har været igennem både corona og at der er krig i Europa og at der har været meget høj inflation – har en gæld, der er blevet banket helt ned, og at inflationen er nede på de 2 pct., ikke var noget, der havde så meget med regeringen at gøre; det var andres fortjeneste.

Jeg tror, det skyldes mange ting, at vi står i den situation i Danmark. Jeg tror, det skyldes bevidste politiske valg, som jeg som finansminister i den grad står på mål for, f.eks. at vi, da coronaen ramte, gav gas i forhold til at holde hånden under danske arbejdspladser og virksomheder og til gengæld, da inflationen røg i vejret, ikke alene i Danmark, men i hele Europa, så trådte på bremsen. Så er vi også et land, der forstår at samarbejde, f.eks. dansk erhvervsliv og danske medarbejdere. De politiske partier gik ind over en bred kam og tog ansvar.

Kl. 16:44

Men jeg kunne ikke lade være med at tænke på, da jeg hørte hr. Rasmus Jarlov: Tænk nu, hvis vi havde haft galopperende arbejdsløshed, enormt lav beskæftigelse, hvis gælden var eksploderet og inflationen lå tårnhøjt – ville man så have sagt, at det har regeringen ikke noget ansvar for, det er ikke dem, der er skyld i det her? Jeg har en mistanke om, at retorikken havde været en anden. Det er egentlig bare for at sige, at jeg står på mål for både de resultater, hvor ting går godt, og det må man sige at det gør med dansk økonomi, men der er selvfølgelig også steder, hvor vi kan gøre ting bedre, og lad os gøre det i fællesskab.

Til at gøre det bedre er der en forhandlingsreserve på 500 mio. kr. Er det mange penge, eller er det få penge? Jeg synes, en halv milliard kroner er mange penge. Jeg kunne forstå på en del af ordførerne her i dag, at det synes man ikke. Men uanset hvad, er det regeringens udspil, og jeg har ikke hørt, og det vil jeg glæde mig over, nogen ordførere i dag sige, at de ikke kommer på besøg til en kop kaffe. Det er jo også en god dansk tilgang, at vi kan være enige eller uenige, men man vil da lige sætte sig ned og drikke en kop kaffe.

Og jeg lover, at min tilgang ikke vil være præcis den samme, som jeg oplevede som meget grøn finansordfører for mange år siden, da jeg varovre hos den daværende finansminister Thor Pedersen. Jeg tror, det var den første gang, jeg skulle derover. På vegne af Socialdemokratiet satte jeg mig ind, og det var en ret stor ting for mig – nok en lidt mindre ting for hr. Thor Pedersen at få besøg af undertegnede. Men vi sidder så der, og den daværende finansminister gennemgår så ret hurtigt den daværende regerings finanslovsforslag, hvorefter jeg præsenterer Socialdemokratiets, og så kigger Thor Pedersen på mig, og så siger han: Joh, jeg har hørt, hvad du siger, men regeringen synes stadig væk, at vores forslag er det bedste. Så sagde jeg: Ja, det er jo ikke så overraskende, jeg synes også,

Socialdemokratiets forslag er det bedste, men kan vi måske prøve at finde hinanden? Herefter sagde Thor Pedersen: Jamen når man nu har lavet det sublime, ville det så ikke være ærgerligt at forringe det ved at lave det anderledes? Og så tog han sin kuglepen og rakte den hen over bordet og sagde: Unge mand, mit råd til dig vil være at skrive under – hvortil jeg sagde: Det kommer nok ikke til at ske, hr. finansminister.

Så selv om jeg kan forstå, at der er nogle, der en gang imellem føler, at meget allerede er klaret på forhånd, så håber jeg, at man vil få en anden oplevelse, og der har vi en forhandlingsreserve til at medvirke til det. Med de ord ser jeg frem til at møde ordførerne, ikke alene ved de efterfølgende spørgsmål og kommentarer her, men også bag glasdøren i de kommende måneder. Tak.

Kl. 16:47

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak til finansministeren, også for en lidt munter afslutning af den her afdeling. Nu går vi så videre til ordførerrækken, og den første, der har bedt om ordet, er hr. Dennis Flydtkjær.

Kl. 16:47

Dennis Flydtkjær (DD):

Tak for talen og specielt den muntre lille anekdote til sidst. Det var god underholdning. Jeg håber ikke, ministeren gør det samme med kuglepenen til os andre i år. Jeg tror ikke, vi nødvendigvis er sikre på, at vi bare skriver under.

Finansministeren efterlyser, at vi i Danmarksdemokraterne er konstruktive, og det kan jeg sige på forhånd at vi er. Vi kommer med det mål, at vi gerne vil sætte nogle fingeraftryk, som selvfølgelig skaber en retning og får de prioriteter igennem, som vi synes er vigtige. For finansministeren siger rigtigt nok, at vi jo alle sammen prioriterer det, vi selv synes er vigtigst, og det er selvfølgelig forskelligt. Grunden til, at min tale måske kunne virke lidt dystert, er, at vi prioriterer meget forskelligt i forhold til det her års finanslovsforslag fra regeringen. For vi synes jo ikke, at man skal give 1,4 mia. kr. til en ny Afrikastrategi eller 750 mio. kr. til Investeringsfonden for Udviklingslande, og er det 150 mio. kr. mere til kultur, hvor der så til gengæld er kommet 8 mio. kr. mere til en reserve til landdistrikter. Det er jo den prioritering, som vi gerne vil ind og ændre på.

Så mit spørgsmål til regeringen er egentlig: Det er bare bedst at danse, hvis man begge to danser, så er regeringen også villig til at kigge på sine prioriteter, så man kan møde hinanden? Også lidt i forlængelse af den anekdote med hr. Thor Pedersen vil jeg sige: Hvis man ikke mødes på midten eller begge to er konstruktive, så får man jo ikke nogen god aftale ud af det. Så er regeringen også indstillet på at være konstruktiv og ikke bare lægge 500 mio. kr.? Kan man flytte på andet i sådan en forhandling, så man faktisk kan snakke om prioriteterne i finanslovsudspillet?

Kl. 16:48

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Ministeren.

Kl. 16:48

Finansministeren (Nicolai Wammen):

Med fare for at jeg husker forkert, tror jeg faktisk ikke engang, der var en forhandlingsreserveovre hos den daværende finansminister. Vi har lagt 500 mio. kr. på bordet, men jeg vil sige, ligesom vi plejer, at man jo er velkommen til fra partiernes side ikke alene at komme med forslag til, hvordan pengene kan bruges, men også til, hvordan de kan skaffes. Det er noget, som jeg har en meget stor veneration for hvis man gør.

Når det er sagt, står regeringen jo fuldt og helt bag sit finanslovsforslag. Vi synes, det er fornuftigt, at vi også investerer via vores

udviklingsbistand i Afrika, dels i forhold til de klimaudfordringer, der er, men også for at styrke det kontinents muligheder for at stå på egne ben. Det gælder både i forhold til at mindske flygtningestrømmene, men også i forhold til at få en handelspartner – eller handelspartnere – på den lange bane.

Set i forhold til landdistrikterne er der en række initiativer i det her finanslovsforslag, og det ikke alene 8 mio. kr., det handler om.

Kl. 16:50

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Spørgeren.

Kl. 16:50

Dennis Flydtkjær (DD):

Tak for svaret. Nu er det f.eks. 150 mio. kr. mere til kulturområdet, hvoraf de 20 mio. kr. går til at få flere til at gå i teater. Jeg ved ikke, om finansministeren oplever, at man i Aarhus tigger og beder om at få flere statsmidler til det. Det oplever jeg i hvert fald ikke i Herning. Så kunne man f.eks. ikke bruge de 20 mio. kr. på at styrke kystturismen i Ringkøbing-Skjern og Varde Kommune? Eller kunne nogle af de 129 mio. kr., der går til Mellemfolkeligt Samvirke, som der er en del blæst om lige nu, ikke gå til at styrke den her taxameterreform, der skal være af uddannelsesinstitutioner, så man undgår, at der er en del udkantsinstitutioner, der kommer til at tabe penge? Der er masser af prioriteter, vi kan lave, men det kræver, at vi begge to er konstruktive.

Kl. 16:50

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Ministeren.

Kl. 16:50

Finansministeren (Nicolai Wammen):

Jeg synes også, at regeringen er konstruktive, eksempelvis når det gælder landdistrikterne. Vi har på uddannelsesområdet lige haft diskussionen om at tilføre midler uden for de store byer. Det er en vigtig del. Det, regeringen har spillet ud med på turismeområdet, er jo også noget, der i høj grad vil komme landdistrikterne til gode. Vi har sat ind i forhold til befordringsfradrag osv. Så det er en bred vifte af initiativer, regeringen kommer med, når det gælder om at sikre, at det ikke alene er de store byer, der klarer sig godt i Danmark, men at det er hele Danmark, der klarer sig godt. Idéer til, hvordan vi kan gøre det endnu bedre, er meget velkomne, og det ser jeg frem til en diskussion med hr. Dennis Flydtkjær og andre gode folk om.

Kl. 16:51

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak. Den næste ordfører i rækken er fru Lisbeth Bech-Nielsen fra Socialistisk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 16:51

Lisbeth Bech-Nielsen (SF):

Tak, og også tak for det muntre indslag. Finansministeren og jeg har jo også delt et dansegulv en gang eller to. Og så må jeg sige, som Uffe Elbæk altid sagde: Hvis man ikke må danse, er det ikke min revolution. Det synes jeg er meget godt sagt. Når jeg kigger på finansministeren, kommer jeg i tanke om Steve Miller Band, som havde sangen »Take the Money and Run«. Det er i hvert fald følelsen, man får, når man bare ser råderummet forsvinde og man ikke rigtig kan finde ud af, hvad alle de der penge egentlig er blevet brugt til.

Men for at være helt alvorlig vil jeg sige, at for et års tid siden stillede jeg et spørgsmål til finansministeren – og jeg er sikker på, at finansministeren kan huske ethvert folketings svar, han nogen sinde har givet – om, hvad forskellen over en årrække ville være på det

offentlige forbrug, både målt i forhold til demografisk træk, og hvis velstandstrækket skulle tages med osv. Der kan man jo over de mere end 10 år se – det har Arbejderbevægelsens Erhvervsråd også beskrevet – at det neutrale udgiftsbehov, som jo er Finansministeriets lingo for, hvad der ligesom skal til for at kunne dække udviklingen, ikke er blevet mødt. Det er jo derfor, vi er optaget af det. Nu har formanden rejst sig, så mit spørgsmål er bare: Er det den her regeringsposition, at det neutrale udgiftsbehov skal dækkes fremadrettet?

Kl. 16:53

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Ministeren.

Kl. 16:53

Finansministeren (Nicolai Wammen):

Det er den her regerings klare holdning, at vi skal investere massivt i velfærd i de kommende år. Det er også derfor, at vi i den 2030-plan, vi har lagt frem, siger, at der som minimum skal investeres yderligere 32 mia. kr. oven i det, der var sat af, før vi lavede 2030-planen. Det er i al stilfærdighed den største satsning, der er lavet i en sådan plan, i forhold til at investere i velfærd. Det er der brug for. Det er der brug for, fordi der heldigvis bliver flere ældre, og der bliver også flere børn, og det er også godt. Men det ændrer ikke på, at vi jo her også bare må konstatere, at der er nogle store udfordringer derude.

Det var også derfor, vi lavede den kommuneaftale, vi lavede. Det var jo også en massiv satsning der. Betyder det så, at alle problemer er løst med én kommuneaftale? Nej, det gør det ikke. Men jeg bed mærke i, at man fra en række borgmestres side og i hvert fald fra KL's repræsentanters side sagde, at nu så man ligesom en ny vej for sig, der gav anledning til håb om, at man nu kunne begynde at investere i velfærd i de kommende år, men det er med en understregning af, at én aftale ikke gør det alene.

Kl. 16:54

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Spørgeren.

Kl. 16:54

Lisbeth Bech-Nielsen (SF):

Jeg stiller et skriftligt spørgsmål om det neutrale udgiftsbehov, for jeg vil gerne spørge finansministeren ind til det, han selv bringer på bane, nemlig den aftale. Og det er jo rigtigt, at det set i et historisk lys var en rigtig flot kommuneaftale, der blev lavet i foråret, og så har finansministeren jo også selv været inde på problemet med manglende likviditet osv.

Nu spørger jeg virkelig oprigtigt. Kan finansministeren forstå de kommuner, der siger: Vi er rigtig glade for den håndsrækning, vi har fået, men når vi ikke ved, om der kommer den samme håndsrækning næste år, ved vi ikke, om vi tør bruge det til drift af velfærd?

Kl. 16:55

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Ministeren.

Kl. 16:55

Finansministeren (Nicolai Wammen):

Jeg er rigtig glad for, at det lykkedes at give det, vi kalder et realloft på 3,2 mia. kr. til kommunerne i forbindelse med den kommuneaftale, der blev lavet. Det er som sagt den bedste aftale, der er blevet lavet for kommunernes økonomi til velfærd i 15 år. Nogle mener endda, at det er i endnu længere tid, men lad os bare være beskedne og sige 15 år. Jeg ved så godt, at det ikke løser alle problemer, og jeg ved også godt, at der var nogle, der kom i klemme på grund af bl.a. grundskyld. Det er ikke en problemstilling, der alene kommer til at være i 2025. Den vil også være der i de efterfølgende år. Der

har regeringen tilkendegivet, at nu løser vi det for 2025, og så vil vi bruge tiden frem mod kommuneforhandlingerne næste år til at finde en mere varig løsning.

Så min opfordring til kommunerne vil være nu, hvor vi ligesom har spændt et likviditetssikkerhedsnet ud under en række kommuner, at de ikke går hen og bliver bange for at udnytte den mulighed, der nu er kommet. Så det vil være det, jeg håber kommer til at ske i de forhandlinger, man sidder med, når man lægger budget her og nu.

Kl. 16:56

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak for det. Den næste spørger i rækken er fru Trine Pertou Mach.

Kl. 16:56

Trine Pertou Mach (EL):

Tak for det. Det føltes næsten som en eksamen, da finansministeren ligesom gennemgik det, om man kunne regne ud, om finansministeren ville nå til os alle sammen. Så man sad jo lidt og foldede hænder og tænkte: Bare der ikke kommer et eller andet meget kritisk. Men tak for det; det var jo i virkeligheden meget loyalt over for det, der var blevet sagt af os, i forhold til uenighederne.

Først vil jeg komme med en kvittering til regeringen. Der er masser af ting, hvor vi kan være uenige, når det gælder udviklingsbistanden, størelsen af den, prioriteringerne i det og alle de her ting, men helt grundlæggende er det virkelig rart at se, at regeringen fastholder et højt dansk ambitionsniveau for vores internationale engagement under det budgetkapitel. Det er utrolig værdsat. Der er mange steder rundt omkring i verden, hvor man ikke kan prale af det.

Så vil jeg gerne komme med et spørgsmål, og det handler om det her med prioriteringerne. Det har jo været en prioritering at give skattelettelser til nogle af de grupper i samfundet, som har aller mest. Det kan man have som politisk mål. Det har vi ikke i Enhedslisten, men til gengæld ved jeg, at vi deler et mål om øget velfærd, og hvordan går det i finansministerens hovedet op med at prioritere skattelettelser til nogle af dem, der har aller mest, i stedet for at bruge de penge på at styrke velfærd?

Kl. 16:58

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Ministeren.

Kl. 16:58

Finansministeren (Nicolai Wammen):

Jamen jeg er glad for at være finansminister i en regering, hvor vi lever i et land, hvor økonomien er stærk, hvor vi har kunnet se, at beskæftigelsen er tårnhøj, hvor vi har fået bragt inflationen ned, og hvor der derfor også, når vi kigger i det lidt længere perspektiv, både er råd til at investere i velfærd med de her minimum 32 mia. kr. ekstra og så også give nogle skattelettelser. Vi er tre forskellige partier i regeringen, og vi har haft forskellige prioriteter, vi bar med ind til bordet, når vi skulle se på, hvad der var af skattelettelser, som kunne gives. Og noget af det, der har været vigtigt for mit eget parti, har været, at man gik ind og gav et løft i forhold til beskæftigelsesfradraget, som jo er noget, der kommer alle mennesker i beskæftigelse til gavn og glæde, og ikke mindst fik man, hvis man var enlig forsøger, en ekstra gevinst ud af det. Og det synes jeg er fornuftigt at vi har gjort.

Kl. 16:59

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Ordføreren.

Kl. 16:59

Kl. 17:02

Trine Pertou Mach (EL):

Tak. Men jeg vil stadig væk spørge til prioriteringen. Det er jo et valg, man træffer, at man gerne vil lave skattelettelser, som i højere grad gavner dem, der har mest, i modsætning til dem, der har mindst. Det er jo også et valg, man giver udtryk for, når man fremlægger en finanslov, i forhold til den her diskussion omkring ungdomsuddannelser. Jeg er selv vokset op i provinsen i det, der engang hed den rådne banan, så jeg er fuld tilhænger af, at vi prioriterer nogle flere ressourcer til at styrke uddannelsesmulighederne i de dele af landet. Jeg forstår bare ikke, hvorfor andre dele af uddannelsessystemet skal betale den regning, i stedet for at man lægger nogle flere penge i det, så det ikke er et nulsumsspil. Vil finansministeren ikke lige kommentere på det?

Kl. 17:00

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Ministeren.

Kl. 17:00

Finansministeren (Nicolai Wammen):

Jo, det vil jeg meget gerne, for det, den her regering har gjort, er jo netop at investere massivt i uddannelser og ikke mindst i ungdomsuddannelserne og erhvervsuddannelserne. Så hvis man sidder tilbage efter at have hørt fru Trine Pertou Machs indlæg med en opfattelse af, at vi skærer ned på ungdomsuddannelserne, er det i hvert fald ikke rigtigt. Så er det jo også sådan, når vi kigger på skatten, at noget af det, der er blevet indført under denne regering, er en toptopskat, altså en højere skat for nogle af dem, der tjener allermest, end den var, for regeringen trådte til. Og endelig er det jo sådan, at man kan lave det sådan, at man både investerer i velfærd og giver skattelettelser. Det er Enhedslisten jo også fuldt ud klar over. Det er det, man har gjort på Frederiksberg, når man har lavet aftaler tidligere, hvor Enhedslisten har været med, og det er det, man har gjort i København, hvor Enhedslisten er med. Så hvis man er uenig i det princip, har man i hvert fald nogle partifæller, man skal have en kammeratlig samtale med.

Kl. 17:01

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak. Den næste spørger i rækken er fru Samira Nawa fra Radikale Venstre. Værsgo.

Kl. 17:01

Samira Nawa (RV):

Tak, og tak for talen til finansministeren. Det har set lidt ensomt ud derovre ved de fire stole, men til gengæld har finansministeren jo lyttet og åbenbart også noteret, hvad de forskellige partier har været oppe at tale om.

Jeg vil godt lige spørge finansministeren om noget. Nu har vi haft to forløb og forhandlet finanslove, og det har været gode oplevelser fra Radikale Venstres side. Men noget af det, der lykkedes ved sidste års finanslovsforhandlinger, var at få afsat nogle beløb til reparationer og cirkulær økonomi – bl.a. 20 mio. kr. i 2024. Og nu får vi en besked fra miljøministeren, som skal udmønte puljen, om, at der lige går yderligere 3 måneders tid, før der er en afklaring på, hvordan pengene udmøntes. Jeg synes jo, at en aftale er en aftale, og jeg kender også finansministeren som en, man kan indgå aftaler med, og hvor man kan stole på, at en aftale er en aftale. Derfor vil jeg spørge ind til, hvordan vi kan forvente, at de ting, man måtte få igennem i dette års finanslov, bliver behandlet.

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Ministeren.

Kl. 17:02

Finansministeren (Nicolai Wammen):

Allerførst tak for de pæne ord. Det er vigtigt for mig, at en aftale er en aftale. Det er i øvrigt også sådan, jeg opfatter de ordførere, der sidder her i lokalet, og jeg har, tror jeg, lavet aftaler med alle. Og det er en god tilgang. Så kan der jo være nogle konkrete situationer, hvor man aftaler noget og det af forskellige årsager tager længere tid at få det gennemført, end man har forudsat, men det skal i hvert fald ikke været grundreglen. Og hvis der er noget, hvor det kunne være en god idé, at vi lige får sat os sammen med miljøministeren og får kigget på det, så gør jeg gerne det. Så det korte af det lange er, at en aftale er en aftale – punktum.

Kl. 17:02

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Spørgeren.

Kl. 17:03

Samira Nawa (RV):

En aftale er en aftale. Tak for den tilkendegivelse. Finansministeren noterede sig, og det er jeg rigtig glad for, at jeg havde fokus på de 43.000 unge. En af de ting, der jo kan forebygges, at gruppen vokser, eller at tilgangen til gruppen fortsat er den samme, kunne bl.a. være at indføre skolemad i folkeskolerne, sådan at flere og i særdeleshed dem fra de udsatte familier får et sundt måltid i skolen og deler det med deres klassekammerater til gavn for det sociale, men også til gavn for deres indlæring. Hvor står regeringen på det?

Kl. 17:03

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Ministeren.

Kl. 17:03

Finansministeren (Nicolai Wammen):

Det er rigtigt, at det er en af de ting, man kan gøre, og jeg har grundlæggende stor sympati for den tanke. Det er så også sådan, at set i forhold til en finanslovsforhandling her har vi en forhandlingsreserve på 500 mio. kr., og alt efter hvordan man indretter et forslag om skolemad, er det nogle helt andre beløb, vi taler om. Så jeg tænker ikke, at det vil kunne dækkes inden for den forhandlingsreserve, vi har til rådighed her.

Kl. 17:04

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak for det. Den næste, der har bedt om ordet, er fru Christina Olumeko fra Alternativet. Værsgo.

Kl. 17:04

Christina Olumeko (ALT):

Tak for ordet. Og tak til ministeren for talen. Jeg vil lige starte med at sige, at jeg også er glad for, at ministeren gør det klart, at en aftale er en aftale, for de midler, som Samira Nawa fra Radikale Venstre lige kom ind på, var netop noget, som Alternativet og Radikale Venstre havde løftet sammen i forhandlingerne, og som vi stadig afventer udmøntningen af.

Jeg vil gerne spørge til minoritetsområdet, som også fyldte i min tale. Ministeren kom selv ind på et forhandlingsforløb hos en tidligere finansminister, og der må jeg bare sige, at jeg som nyt folketingsmedlem var overrasket over, at forhandlingsforløbet i forbindelse med sidste års finanslov betød, at Alternativet ikke kunne bruge forhandlingskapital på lgbt+ området. Jeg vil bare gerne spørge, om

ministeren denne gang kommer til at nedlægge veto mod, at et eller flere partier kan løfte eksempelvis LGBT+ Danmark, så der ikke bliver skåret ned på deres bevillinger.

Kl. 17:07

Den fg. formand (Birgitte Vind):
Ministeren.

Kl. 17:05

Finansministeren (Nicolai Wammen):

Jeg har ikke det udgangspunkt, at jeg på forhånd går ind og nedlægger veto mod, at partier kan komme med forslag. Men jeg har også sagt rimelig åbent, at de partier, der er med i en aftale, jo alle sammen skal kunne se sig i den – og nu forholder jeg mig ikke til det konkrete forslag; det her er en mere principiel bemærkning. Dermed også sagt, at hvis man kommer med noget, som man ved at nogle af de andre, der skal være med i aftalen, ikke kan se sig i, er det ikke sandsynligt, at det kommer med, og det går sådan set begge veje, uanset om det er fra den ene eller den anden side af det politiske spektrum.

Så jeg håber, at Alternativet også vil kunne se sig i en finanslovs-aftale i år, ligesom man kunne sidste år.

Kl. 17:05

Kl. 17:06

Den fg. formand (Birgitte Vind):
Spørgeren.

Kl. 17:06

Christina Olumeko (ALT):

Ja, det var jo også den besked, jeg fik sidst, men nu er vi jo bare i en situation, hvor regeringen mere eller mindre stadig – plus eller minus et mandat – har flertal eller i hvert fald kan regne med at have det, så jeg tolker det sådan, at et eventuelt veto i en forhandling jo også er noget, regeringen accepterer og er politisk enig i, for ellers ville det være mærkeligt, at en regering med så stort et mandattal bag sig accepterede, at et oppositionsparti kunne nedlægge veto. Det ville jeg synes var en mærkelig brug af ens egen forhandlingskapital.

Så kan ministeren komme ind på, om regeringen ikke selv ønsker at investere i minoritetsområdet?

Kl. 17:06

Den fg. formand (Birgitte Vind):
Ministeren.

Kl. 17:06

Finansministeren (Nicolai Wammen):

Jeg synes, at vores svar har været meget klart, nemlig at vi også ønsker at investere på det område. Det er også en del af finansloven, og jeg forventer i øvrigt også, at det vil blive en del af SSA-forhandlingerne, som jo, kan man sige, er ledsageren til finanslovsforhandlingerne.

Så i stedet for nu at tage alle sorger på forskud vil mit forslag være, at partierne tager det med ind til bordet, de synes er vigtigt, og så ser vi, hvad vi i fællesskab kan finde ud af. Jeg tror, det andet bliver lidt for teknisk og lidt for fortænkt. Og så kan det jo være, når vi sidder der, og vi er nået til de afgørende timer, at vi må konstatere, at vi er for langt fra hinanden, og det er jo fair nok, men skulle vi ikke inden da lige prøve at se, om vi ikke kunne mødes?

Kl. 17:07

Den fg. formand (Birgitte Vind):
Den næste, der har bedt om ordet, er hr. Rasmus Jarlov fra Det Konservative Folkeparti. Værsgo.

Rasmus Jarlov (KF):

Jeg tror, at finansministeren har misforstået noget af den kritik, som kommer her fra Folketinget, når han siger, at han får kritik for at være en fedtet finansminister. Det synes jeg bestemt ikke man kan beskyldte finansministeren eller regeringen for. Pengene sidder meget løst. Man bruger 2,5 pct. ekstra på offentligt forbrug næste år i forhold til i år. Det er en meget ekspansiv finanslov, og det kan bestemt ikke siges, at man holder sig tilbage med at bruge penge. Det synes vi er uklogt, og det synes økonomerne også er uklogt.

Men det, som jeg tror optager mange, er også, hvordan pengene bliver brugt. Især vækker det noget anstød, at regeringen bruger så mange penge på sig selv, på administration og på voksende statsministerier, og et område, som også har offentlighedens interesse – det er ikke noget, der fylder ret meget sådan i det store statsbudget – er spindoktorerne. Der er udgifterne steget til et rekordhøjt niveau; der er tale om en meget stor stigning fra 23 mio. kr. til 31 mio. kr. Hvorfor er det en god måde at bruge skattekroner på?

Kl. 17:08

Den fg. formand (Birgitte Vind):
Ministeren.

Kl. 17:08

Finansministeren (Nicolai Wammen):

Allerførst tror jeg det er vigtigt at sige, at vi som regering er meget optaget af at bruge pengene fornuftigt, og hvis man ser samlet set på de administrative jobs, der har været i ministerier og styrelser, så er administrationen vokset for meget. Det er også derfor, at vi har foreslået, at man starter ud med i 2025 – oven på at vi har lavet en rammebesparelse på 400 mio. kr. – at sige, at der skal fjernes, hvad der svarer til ca. 1.000 årsværk i opgaver. Og det er ikke, fordi det ikke er dygtige mennesker, der udfører de opgaver, for de gør jo det, vi har bedt dem om, men der er bare nogle andre opgaver, der er vigtigere for os som samfund, bl.a. i forhold til den velfærd, vi får udført.

Set i forhold til de særlige rådgivere, der er, er der jo blevet mulighed for at ansætte dem, og nogle ministre har en enkelt, mens nogle har flere, og derfor er lønpuljen til dem så også steget.

Kl. 17:10

Den fg. formand (Birgitte Vind):
Spørgeren.

Kl. 17:10

Rasmus Jarlov (KF):

Hvorfor har den nuværende regering behov for flere mennesker til at overbevise offentligheden om, at dens politik er god, i forhold til hvad vi havde, dengang vi sad i regering? Er det simpelt hen, fordi regeringens politik er dårligere og der derfor skal bruges flere penge på den opgave? Eller hvad er årsagen til, at man nu skal bruge 31 mio. kr. på 32 spindoktorer, som i gennemsnit får en løn på ca. 1 mio. kr. om året?

Det er der mange der undrer sig over. Hvad er grunden til, at der skal være så mange af dem?

Kl. 17:10

Den fg. formand (Birgitte Vind):
Ministeren.

Kl. 17:10

Finansministeren (Nicolai Wammen):

Altså, jeg tror ikke, at en hel del flere særlige rådgivere nødvendigvis havde fået den tidligere regering til at se bedre ud, altså den tidligere regering, som hr. Rasmus Jarlov var en del af. Jeg vil sige

det på den måde, at man hele tiden skal være opmærksom på, hvor mange særlige rådgivere man ansætter, og derfor er det jo heller ikke sådan, at ministre bare kan ansætte lige så mange, som de har lyst til. Men der er ministre, der har særlige ansvarsområder – det kan være i forhold til økonomiudvalg, det kan være i forhold til koordinationsudvalg, og det kan være i forhold til regeringens ledelsesudvalg – som gør, at det giver god mening, at de har en ekstra kapacitet, for så vidt angår særlige rådgivere.

Det er den måde, den her regering har valgt at indrette sig på. Det var muligvis anderledes, da hr. Rasmus Jarlov var minister, men jeg ved dog, at han dengang havde en aldeles fremragende særlig rådgiver, som jeg har den allerstørste respekt og veneration for.

Kl. 17:11

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak. Den næste, der har bedt om ordet, er fru Aki-Matilda Høegh-Dam. Værsgo.

Kl. 17:11

Aki-Matilda Høegh-Dam (SIU):

Qujanaq. [Taleren talte grønlandsk].

Nu er der blevet snakket om fest, farver og dans, og det er gladelige sammenligninger, men det er stadig lidt sløvt, at man fra grønlandsk side skal bede om overhovedet at blive inviteret til en finansdans.

Jeg takker ministeren for hans svar, men jeg vil også gerne have, at ministeren forholder sig til det større billede. Selv om vi netop, som ministeren siger, har haft et godt samarbejde, og der på mange områder er blevet opnået nogle enkelte fremskridt, er det ikke tilstrækkeligt til at tackle de massive udfordringer, Grønland også står over for. Eksempelvis ved vi godt, at en basal retssikkerhed i Grønland kræver betydelig større investeringer end de midler, der er til rådighed blot ved nordatlantpuljen. Hvordan vil ministeren konkret sikre, at Grønland får de nødvendige ressourcer til at løfte de ansvarsområder, som Danmark varetager, og som vi gang på gang ser bliver nedprioriteret, når det virkelig gælder?

Kl. 17:14

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Ministeren.

Kl. 17:14

Finansministeren (Nicolai Wammen):

Allerførst vil jeg gerne kvittere for, at vi i fællesskab, og det hører jeg også der bliver sagt nu, i forhold til de dele, der helt specifikt hører under finansloven, har lavet nogle vigtige resultater, som har en betydning for det grønlandske samfund.

Så er det jo rigtigt, at der er en række beslutninger, og det har også været den røde tråd i ordførerens tale i dag, hvor det ikke alene handler om, hvad der sker i en finanslovsforhandling, men også hvad der sker i alle mulige andre forhandlinger, og der vil jeg på baggrund af den debat, vi har haft i dag, men jeg går i øvrigt også ud fra, at det er noget, der vil blive rejst i de drøftelser, vi kommer til at have i de kommende uger og måneder, give det videre til min kolleger og understrege vigtigheden af, at man alle de steder, hvor det er relevant, indtænker de to grønlandske og de to færøske folketingsmedlemmer. Så det vil jeg give videre til mine kolleger at de skal være meget opmærksomme på, og at det er blevet rejst i debatten i dag.

Kl. 17:15

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Ordføreren.

Aki-Matilda Høegh-Dam (SIU):

[Taleren talte grønlandsk].

Først og fremmest tak for svaret. Det er jo et meget betryggende svar, at ministeren også vil gå videre med de ting, de punkter, der blev talt om i min ordførertale, og at det værdsættes

Jeg vil blot gerne minde ministeren om, at forhandlingsmetoden, som den ser ud nu, f.eks. med nordatlantpuljen, heller ikke skal blive en sovepude. For der er rigtig mange udfordringer i Grønland, og vi er begge socialdemokrater, og vi vil gerne de samme ting for vores befolkninger, men det er bare vigtigt at huske, at jeg først og fremmest er grønlander, inden jeg er socialdemokrat, og det kommer også til at være meget vigtigt for mig, at man ikke glemmer den grønlandske befolkning, der har stemt mig ind.

Kl. 17:17

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Ministeren.

Kl. 17:17

Finansministeren (Nicolai Wammen):

Jeg er ikke i tvivl om, hvad positionen er, og jeg er også socialdemokrat, men jeg er også finansminister for hele regeringen og i øvrigt også for Danmark, og i den kapacitet sidder vi jo, når vi forhandler. Jeg synes, vi har formået, ikke alene de af os, der debatterer her i dag, men også med alle de fire nordatlantiske medlemmer, at sætte os ned og opnå gode resultater med hinanden, og det er jeg sikker på at vi også kan gøre den her gang.

Så er jeg også helt med på, at det, vi kan håndtere i forbindelse med nordatlantpuljen, ikke er dækkende for alle de udfordringer, som det grønlandske samfund står med. Man kan jo også sige, at der ud over de forhandlinger, vi har her, så er alle de forløb, der i øvrigt har en betydning for det grønlandske samfund. Der er bloktilskuddet, og så er der relationen mellem den danske regering og den grønlandske regering. Så der er mange fora, inden for hvilke vi mødes og skal finde løsninger til fælles gavn og glæde, og jeg er meget bevidst om det ansvar, Danmark i den anledning har.

Kl. 17:18

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak til ministeren, og tak til ordførerne. Vi er kommet igennem hele ordførerrækken, og der er ikke flere, der har bedt om ordet, og forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Finansudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

2) 1. behandling af lovforslag nr. L 192:

Forslag til lov om fastsættelse af udgiftslofter for stat, kommuner og regioner for finansåret 2028.

Af finansministeren (Nicolai Wammen).
(Fremsættelse 30.08.2024).

Folketingets næste møde afholdes tirsdag den 1. oktober 2024, kl. 12.00.

Jeg henviser til den dagsorden, der vil fremgå af Folketingets hjemmeside. Jeg skal i øvrigt henvise til ugeplanen, der vil fremgå af Folketingets hjemmeside.
Mødet er hævet. (Kl. 17:21).

Kl. 17:18

Forhandling

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Forhandlingen er åbnet. Er der nogen, der vil bede om ordet? Nej, det er der ikke, og derfor er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Finansudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det sidste punkt på dagsordenen er:

3) Valg af 4 medlemmer og 4 suppleanter til Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

Kl. 17:19

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Til dette valg er anmeldt følgende valggrupper:

en gruppe på 91 medlemmer: Socialdemokratiet, Venstre, Moderaterne, Siumut (SIU), Inuit Ataqatigiit (IA), Sambandsflokkurin (SP), Javnaðarflokkurin (JF) og Jon Stephensen (UFG);

en gruppe på 50 medlemmer: Danmarksdemokraterne, Liberal Alliance, Det Konservative Folkeparti, Dansk Folkeparti, Peter Seier Christensen (UFG) og Lars Boje Mathiesen (UFG);

og en gruppe på 35 medlemmer: Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten, Radikale Venstre og Alternativet.

Grupperne har udpeget følgende medlemmer:

1. Lene Hansen (udpeget af S)
2. Erling Bonnesen (V)
3. Morten Vehl (udpeget af DD)
4. Maria Temponeras (udpeget af EL)

Suppleanter:

5. Julie Skovsby (udpeget af S)
6. Anni Matthiesen (V)
7. Johnny Heinmann (udpeget af LA)
8. Susanne Flydtkjær (udpeget af EL)

Meddelelse om, hvem der er valgt i henhold til gruppernes indstilling, vil blive optaget i www.folketingstidende.dk (jf ovenfor).

De pågældende er herefter valgt.

Kl. 17:21

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Så er der ikke mere at foretage i dette møde.